RAPORT
o stanie miasta

2025

Suwałki 2026

SPIS treści

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA

1.1 Położenie 4
1.2 Struktura terenów miejskich 5
1.3 Demografia 5
1.4 Polityki, Programy, Strategie 8

II. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I BEZPIECZEŃSTWO

2.1 Ochrona zdrowia 29
2.2 Pomoc społeczna 38
2.3 Oświata 49
2.4 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego 55
2.5 Promocja Miasta 63
2.6 Turystyka 66
2.7 Sport 69
2.8 Bezpieczeństwo publiczne 76

III. STREFA GOSPODARCZA

3.1 Struktura podmiotów gospodarczych 87
3.2 Rynek pracy 97
3.3 Inwestycje 98
3.4 Budżet Obywatelski 101

IV. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

4.1 Infrastruktura drogowa 104
4.2 Infrastruktura komunalna 107
4.3 Transport 119
4.4 Zasoby mieszkaniowe 122

V. PRZESTRZEŃ MIEJSKA

5.1 Środowisko przyrodnicze 128
5.2 Planowanie przestrzenne 130
5.3 Gospodarka nieruchomościami 132

VI. FINANSE MIASTA

6.1 Finanse Miasta 134

VII. ZARZĄDZANIE MIASTEM

7.1 Władze Suwałk 143
7.2 Urząd Miejski 145
7.3 Rady i kolegialne organy opiniodawczo – doradcze 148
7.4 Współpraca międzynarodowa 153
7.5 Współpraca miasta Suwałki z organizacjami pozarządowymi 159

VIII. WSPÓŁPRACA Z INNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI SAMORZĄDOWYMI

8.1 Porozumienia międzygminne 162
8.2 Udział miasta w stowarzyszeniach krajowych i zagranicznych 162
8.3 Miasto w rankingach, konkursach 166

IX. WYNIKI BADAŃ, ANALIZ I KONSULTACJI

9.1 Wyniki badań, analiz i konsultacji 167

Wstęp od Prezydenta Miasta Suwałk

Szanowni Państwo,

przekazuję Wam kolejny, siedemnasty już Raport o stanie miasta Suwałki. Zgodnie z przepisami ustawy o samorządzie gminnym, co roku przedstawiam Radnym ten dokument przy okazji głosowania nad udzieleniem wotum zaufania. Tegoroczne opracowanie zostało przygotowane według szczegółowych wytycznych Rady Miejskiej, które określono w uchwale z listopada 2024 roku. Raport w sposób kompleksowy i przejrzysty opisuje najważniejsze dziedziny życia naszego miasta: sferę społeczną, gospodarczą, infrastrukturę oraz zarządzanie urzędem według stanu na koniec 2025 roku. Chcemy, aby dostarczał on Państwu rzetelnej wiedzy i pozwalał na wyrobienie własnej opinii o tym, jak rozwijają się Suwałki.

Pomysł przygotowywania Raportów o stanie miasta w suwalskim samorządzie ma już swoją historię i był wdrożony znacznie wcześniej, przed wprowadzeniem obowiązku ustawowego. Pierwszy taki dokument został opublikowany w 2010 roku raportując to co wydarzyło się w Suwałkach w 2009 roku.

Rok 2025 przyniósł nam wiele nowych wyzwań, z którymi musieliśmy się zmierzyć jako wspólnota. Od 1 stycznia obowiązują nowe przepisy dotyczące segregacji odpadów tekstylnych, a pod koniec roku dodatkowo wprowadzono system kaucyjny na butelki i puszki. W minionym roku rozpoczęliśmy budowę suwalskiej spalarni odpadów, co jest krokiem milowym w naszej gospodarce energetycznej i odpadowej. System gospodarki odpadami cały czas ewoluuje. Nam udaje się póki co zatrzymać względnie niską cenę za odbiór odpadów.

W 2025 roku rozpoczęliśmy też przygotowania do realizacji Mediateki, podpisując stosowną umowę na jej budowę.

Rok 2025 to też duże wydatki na komunikację autobusową. Oddaliśmy do użytku nowe elektryczne autobusy komunikacji miejskiej. Łączna wartość 4 projektów, które realizuje miasto w zakresie komunikacji to ponad 113,5 mln. Realizujemy to dzięki dofinansowaniu kwotą z Unii Europejskiej, które w tym wypadku wynosi blisko 94 mln zł.

Miniony rok pokazał nam również, jak istotna jest walka ze skutkami zmian klimatu. Po gwałtownych ulewach w lipcu, które w krótkim czasie zalały wiele ulic, zintensyfikowaliśmy prace nad modernizacją infrastruktury deszczowej. Rozpoczęliśmy kluczowy etap przebudowy kanalizacji od ulicy Olsztyńskiej aż do Czarnej Hańczy, gdzie znacznie zwiększamy średnicę kanałów, aby zminimalizować ryzyko podtopień osiedla Hańcza. Przygotowujemy się także do budowy zbiorników retencyjnych pod boiskiem przy ulicy Olsztyńskiej.

Niezmiennie stawiamy na rozwój oferty dla młodych suwalczan. Program „Działki budowlane dla młodych" przeszedł w fazę sprzedaży, co mam nadzieję zachęci kolejne osoby do wiązania swojej przyszłości z naszym miastem. Z myślą o aktywności fizycznej najmłodszych Suwalczan, uruchomiliśmy Suwalski Bon Sportowy, który wspiera rozwój pasji naszych dzieci.

Cieszy mnie, że kierunek zmian, który wspólnie obraliśmy, przynosi wymierne efekty, co potwierdzają głosy mieszkańców podczas naszych spotkań, a także niezależne opinie oraz rankingi, w których Suwałki zajmują wysoką pozycję. Pragnę zapewnić, że wykorzystam obecny czas jak najlepiej dla dobra Suwałk i wszystkich mieszkańców.

Z poważaniem,

Czesław Renkiewicz

Prezydent Miasta Suwałk

I. Ogólna charakterystyka miasta

1.1 Położenie

Polska, województwo, region

Suwałki leżą w północnej części województwa podlaskiego, w sąsiedztwie granic z Litwą, Białorusią i Rosją (Obwodem Królewieckim). Jest to drugie pod względem wielkości miasto w województwie (po Białymstoku). Na obszarze 65,5 km^2 zamieszkuje około 68.000 osób. Suwałki stanowią istotny ośrodek administracyjny i są siedzibą licznych urzędów.

Atrakcyjne położenie i przyroda

Miasto jest położone w regionie „Zielonych Płuc Europy", charakteryzującym się unikatowymi walorami krajobrazowymi. W bliskim sąsiedztwie Suwałk znajdują się: Puszcza Augustowska, Wigierski Park Narodowy oraz Suwalski Park Krajobrazowy. Przez miasto przepływa rzeka Czarna Hańcza, a w pobliżu centrum zlokalizowany jest zalew „Arkadia" – popularne miejsce wypoczynku.

Suwałki na ważnych szlakach komunikacyjnych

Suwałki lokowano w XVII wieku jako ośrodek handlowy na szlaku z Grodna do Królewca. Obecnie miasto kontynuuje tradycję ważnego węzła komunikacyjnego. Przez Suwałki przebiega droga ekspresowa S61 (Via Baltica). Miasto znajduje się również na trasie linii kolejowych z Białegostoku przez Ełk do granicy z Litwą (przyszła Rail Baltica) oraz z Białegostoku przez Sokółkę do Suwałk. Dzięki temu Suwałki stanowią istotny punkt łączący Europę Zachodnią z krajami nadbałtyckimi.

Suwałki – blisko granic z sąsiadami

Miasto ma dogodne położenie, jeśli chodzi o kontakty z sąsiadami z zagranicy:

- **Litwa:**
  - Do przejścia granicznego w Budzisku, gdzie można przekraczać granicę samochodem osobowym lub ciężarowym, jest tylko 28 km.
  - Do przejścia granicznego w Ogrodnikach, przeznaczonego dla samochodów osobowych, są 43 km.
  - Dodatkowo w Trakiszkach znajduje się kolejowe przejście graniczne, oddalone o 33 km.
- **Rosja (Obwód Królewiecki):**
  - Do przejścia granicznego w Gołdapi, przeznaczonego dla samochodów osobowych, jest 68 km. Przejście (Gołdap-Gusiew) pozostaje **zamknięte do odwołania** od 15 marca 2020 roku. Ruch graniczny osobowy i towarowy jest zawieszony, a na miejscu działają jedynie służby graniczne i celne.
- **Białoruś:**
  - Do przejścia granicznego w Kuźnicy Białostockiej, gdzie można przekraczać granicę samochodem osobowym lub ciężarowym oraz pociągiem, jest 125 km.
  - Dodatkowo należy wziąć pod uwagę, że aktualnie dla ruchu osobowego z Polską otwarte jest przejście graniczne Terespol-Brześć.

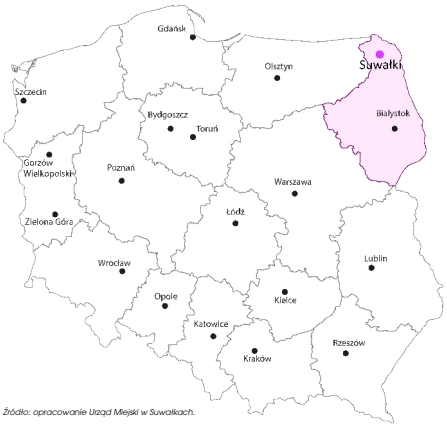

Źródło: opracowanie Urząd Miejski w Suwałkach.

Źródło: opracowanie Urząd Miejski w Suwałkach.

1.2 Struktura terenów miejskich

Struktura użytkowania terenów

Gmina Miasto Suwałki obejmuje obszar 6 551 ha. W ogólnej strukturze gruntów dominują użytki rolne (47%) oraz grunty zabudowane i zurbanizowane (23%). Pozostałą część stanowią lasy i grunty zadrzewione (14%), tereny komunikacyjne (12%), tereny różne i nieużytki (3%) oraz wody (1%).

W 2025 roku odnotowano zmiany w strukturze użytkowania gruntów względem roku poprzedniego:

- Użytki rolne: spadek powierzchni o 32 ha.
- Tereny zabudowane i zurbanizowane: wzrost o 26 ha.
- Tereny komunikacyjne: wzrost o 6 ha.
- Powierzchnia lasów, wód oraz nieużytków pozostała na niezmiennym poziomie.

Tabela 1.2.1 Zmiany w strukturze użytków gruntowych w latach 2021-2025

Rodzaj gruntów	2021	2022	2023	2024	2025
Użytki rolne	3168	3163	3142	3131	3110
Lasy i grunty zadrzewione	928	928	928	928	928
Grunty zabudowane i zurbanizowane	1434	1440	1457	1464	1483
Tereny komunikacyjne	755	755	759	763	765
Wody	77	77	77	77	77
Tereny różne i nieużytki	189	188	188	188	188
Razem	**6551**	**6551**	**6551**	**6551**	**6551**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Wykres 1.2.1 Struktura użytkowania gruntów w 2025

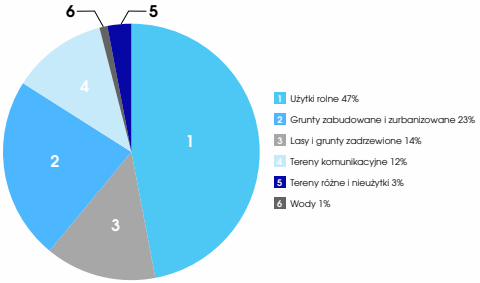

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Suwałkach

1.3 Demografia

Liczba i struktura ludności miasta

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień **31 grudnia 2025** roku w Suwałkach mieszkało 67 879 osób. W stosunku do końca 2024 roku liczba mieszkańców spadła o 264 osób. Średnia gęstość zaludnienia wynosiła 1 036 osób na km^2.

Struktura ludności według płci i grup ekonomicznych:

- **Płeć:** W mieście mieszka **35 451 kobiet** oraz **32 428 mężczyzn**. Współczynnik feminizacji wynosi **109 kobiet na 100 mężczyzn**.
- **Wiek przedprodukcyjny:** 18,51% populacji (spadek z 18,77% w 2024 r.).
- **Wiek produkcyjny:** 58% populacji.
- **Wiek poprodukcyjny:** 23,49% populacji (wzrost z 22,81% w 2024 r.).

Dane wskazują na systematyczny proces starzenia się społeczeństwa.

Wykres 1.3.1 Liczba ludności Miasta Suwałki w latach 2021-2025 w osobach

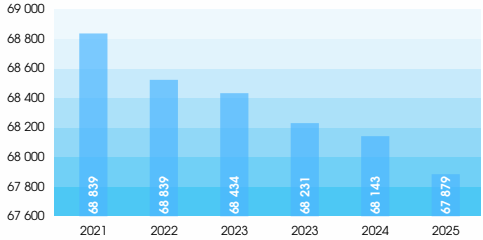

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Mikołajkowa wizyta w Żłobku Miejskim, fot. z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 1.3.1 Liczba i struktura ludności miasta Suwałki w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba ludności ogółem	**68 839**	**68 525**	**68 231**	**68 143**	**67 879**
Mężczyźni	32 923	32 698	32 604	32 533	32 428
Kobiety	35 916	35 827	35 627	35 610	35 451
Współczynnik feminizacji (kobiety na 100 mężczyzn)	109	109	109	109	109
Gęstość zaludnienia (os./km^2)	1 051	1 046	1 042	1 040	1 036
Ludność wg grup ekonomicznych					
Wiek przedprodukcyjny	13 108	12 973	12 786	12 791	12 562
% ogółu ludności	19,04 %	18,93 %	18,74 %	18,77 %	18,51 %
Wiek produkcyjny	41 623	41 001	40 368	39 811	39 373
% ogółu ludności	60,46 %	59,83 %	59,16 %	58,42 %	58,00 %
Wiek poprodukcyjny	14 108	14 551	15 077	15 541	15 944
% ogółu ludności	20,50 %	21,24 %	22,10 %	22,81 %	23,49 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Ruch naturalny ludności, migracja

W 2025 roku w Suwałkach urodziło się **499 dzieci**, a zmarło **627 osób**. Odnotowano ujemny przyrost naturalny wynoszący **-128 osób**. W analogicznym okresie zawarto **231 małżeństw**. Wskaźnik dynamiki demograficznej (stosunek urodzeń do zgonów) wyniósł **0,80**.

W zakresie migracji na pobyt stały w 2025 r. odnotowano napływ wewnętrzny na poziomie 619 osób w tym 39 osób z zagranicy.

Wykres 1.3.2 Przyrost naturalny w Suwałkach na tle województwa podlaskiego w latach 2021-2025 w osobach

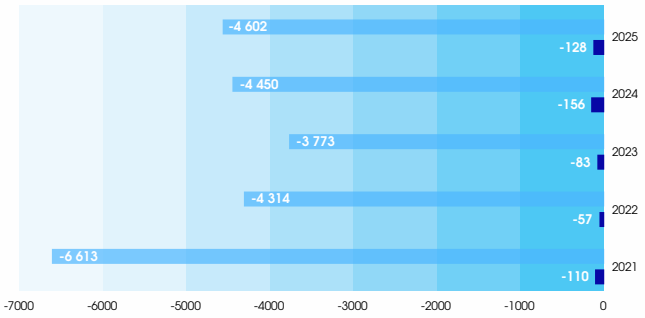

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Tabela 1.3.2 Ruch naturalny ludności w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	Płeć	2021	2022	2023	2024	2025
Małżeństwa	-	312	263	237	232	231
Urodzenia żywe	ogółem	674	590	533	494	499
	kobiety	317	317	231	229	238
	mężczyźni	357	273	302	265	261
Zgony	ogółem	784	647	616	650	627
	kobiety	390	275	297	317	313
	mężczyźni	394	372	319	333	314
Przyrost naturalny	ogółem	-110	-57	-83	-156	-128
	kobiety	-73	42	-66	-88	-75
	mężczyźni	-37	-99	-17	-68	-53
Dynamika demograficzna		**0,86**	**0,91**	**0,86**	**0,76**	**0,80**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 1.3.3 Migracje ludności w latach 2021-2025

Wyszczególnienie	Płeć	2021	2022	2023	2024	2025
Napływ ogółem	ogółem	702	544	559	539	619
	kobiety	380	295	303	279	298
	mężczyźni	322	249	256	260	321
w tym z zagranicy	ogółem	31	16	29	39	39
	kobiety	17	5	14	20	21
	mężczyźni	14	11	15	19	18
Odpływ ogółem	ogółem	759	682	738	776	689
	kobiety	408	339	405	411	365
	mężczyźni	351	343	333	365	324
w tym za granicę	ogółem	9	18	4	16	9
	kobiety	3	8	1	4	4
	mężczyźni	6	10	3	12	5
Saldo migracji	**ogółem**	**-57**	**-138**	**-154**	**-214**	**-70**
	kobiety	**-28**	**-44**	**-89**	**-98**	**-41**
	mężczyźni	**-29**	**-94**	**-65**	**-116**	**-29**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Według danych GUS na dzień 31.12.2025 r. saldo migracji w Suwałkach wyniosło -70 osób.

1.4 Polityki, programy i strategie

1.4.1 Strategia Rozwoju Ponadlokalnego ZIT MOF Suwałk do roku 2030

W dniu 29 listopada 2023 r. Rada Miejska w Suwałkach przyjęła Strategię rozwoju ponadlokalnego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Suwałk 2030, pełniącą funkcję Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Strategia została opracowana dla partnerstwa Miasta Suwałki i Gminy Suwałki i wyznacza ramy współpracy samorządów w realizacji projektów rozwojowych do 2030 r.

Główne cele strategiczne MOF Suwałk obejmują:

- Silny ośrodek gospodarczy,
- Silni mieszkańcy w zintegrowanym MOF,
- Czyste środowisko,
- Funkcjonalna przestrzeń.

Projekty ZIT obejmują działania w zakresie: cyfryzacji i innowacji, ochrony środowiska, edukacji, projektów społecznych, rozwoju społeczno-gospodarczego i kultury oraz mobilności miejskiej.
Zgodnie z zapisami Strategii, opracowano Raport ze stanu realizacji Strategii, który jest dostępny pod linkiem: https://bip.um.suwalki.pl/programy_strategie_raporty_miasta/program_s/

1.4.2 Suwałki 2030. Strategia Rozwoju

Strategia rozwoju Suwałk 2030 obejmuje wiele wskaźników, które pomagają monitorować postęp w realizacji celów strategicznych w różnych obszarach. Wskaźniki te zostały podzielone na kilka grup, związanych z rozwojem społecznym, gospodarczym oraz środowiskowym. Poniżej interpretacja wybranych wskaźników w kontekście ich rocznych zmian i wpływu na cele rozwoju miasta, opierająca się na dostępnych danych w Bazie Danych Lokalnych GUS z lat 2023 i 2024.

Tabela 1.4.2.1 Lista wskaźników kontekstowych wynikających ze Strategii rozwoju Suwałki 2030

Cele strategiczne/wskaźniki odpowiadające celom operacyjnym	Miara	Źródło	2023	2024
SILNI MIESZKAŃCY				
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	liczba	BDL GUS	3,79	4,12
Liczba imprez na 1000 mieszkańców	liczba	BDL GUS	0,967	1,139
Liczba uczestników imprez na 1000 mieszkańców	osoba	BDL GUS	2016,7	2240,2
Lekarze na 1000 mieszkańców	liczba	BDL GUS	39,7	41,4
Odsetek dzieci objętych opieką żłobkową	%	BDL GUS	35,8 %	41,6
Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	%	BDL GUS	110,5	108,5
Członkowie klubów sportowych na 1000 mieszkańców	osoba	BDL GUS	Dane niepublikowane od 2018 r.	Dane niepublikowane od 2018 r.
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 mieszkańców	liczba	BDL GUS	0,303	0,359
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę	m^2	BDL GUS	27,2	27,6

NOWOCZESNA GOSPODARKA				
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców	liczba	BDL GUS	85	85
Pracujący na 1000 osób w wieku produkcyjnym	liczba	BDL GUS	25,628	25,448
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (brutto)	zł	BDL GUS	6 329,52	7 399,66
Spółki z udziałem kapitału zagranicznego na 1000 mieszkańców	liczba	BDL GUS	0,0109	0,0107
Nakłady inwestycyjne z budżetu Miasta na jednego mieszkańca	zł	UM	1 138,69	1 756,31
Turyści zagraniczni na 1000 mieszkańców	liczba	BDL GUS	25,488	22,693
Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	BDL GUS	3,9	3,9
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 mieszkańców	liczba	BDL GUS	1,691	1,715
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę	%	BDL GUS	44,4	52,6
WYJĄTKOWE ŚRODOWISKO				
Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska na jednego mieszkańca	zł	UM	459,97 zł	487,07 zł
Odsetek ludności korzystającej z kanalizacji	%	BDL GUS	95,1	95,2
Udział odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów wytworzonych w ciągu roku	%	BDL GUS	14,91 %	15,48 %
Czas dojazdu samochodem do Białegostoku	minuty	Google Maps	110	108
Czas dojazdu samochodem do Warszawy	minuty	Google Maps	183	183
Czas dojazdu pociągiem do Białegostoku	minuty	Google Maps	100	99
Czas dojazdu pociągiem do Warszawy	minuty	Google Maps	240	206
Średni czas dojazdu samochodem z ośrodków gminnych powiatu suwalskiego do Suwałk	minuty	Google Maps	17	17
Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem	%	BDL GUS	1,8	1,7
Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	%	BDL GUS	91,3	92,4

*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego. * dane opracowane na bazie wyników NSP'2021.*

Ogólne podsumowanie realizacji celów strategicznych (2023–2024)

Analiza wskaźników pokazuje, że rok 2024 był okresem stabilnego rozwoju miasta z wyraźnym przyspieszeniem inwestycyjnym oraz poprawą jakości życia mieszkańców, przy jednoczesnym utrzymaniu dobrej kondycji rynku pracy i usług publicznych.

- **Silni mieszkańcy – wyraźne wzmocnienie potencjału społecznego**
  Wzrosła liczba organizacji społecznych, imprez oraz uczestników wydarzeń, co świadczy o rosnącej aktywności obywatelskiej i integracji społecznej. Wyraźnie poprawiła się dostępność opieki żłobkowej. Utrzymany został wskaźnik dostępności do edukacji przedszkolnej. Rozwój budownictwa mieszkaniowego i wzrost powierzchni mieszkań na osobę wskazują na stopniową poprawę warunków życia.

- **Nowoczesna gospodarka – stabilność z silnym impulsem inwestycyjnym**
  Poziom przedsiębiorczości oraz bezrobocia pozostał stabilny. Odnotowano niewielki spadek wskaźnika zatrudnienia oraz nieznaczny spadek liczby spółek z kapitałem zagranicznym. Jednocześnie nastąpił bardzo wyraźny wzrost przeciętnego wynagrodzenia oraz znaczące zwiększenie nakładów inwestycyjnych miasta na mieszkańca, co może w kolejnych latach przełożyć się na dalszy rozwój gospodarczy. Pozytywnym sygnałem jest także wzrost udziału absolwentów szkół zawodowych i techników, co sprzyja lepszemu dopasowaniu kształcenia do rynku pracy. Spadek liczby turystów zagranicznych stanowi czynnik wymagający dalszej obserwacji.

- **Wyjątkowe środowisko – systematyczna poprawa infrastruktury**
  Zwiększyły się wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska. Utrzymany został bardzo wysoki poziom skanalizowania miasta oraz odnotowano niewielki wzrost udziału odpadów poddanych odzyskowi. Poprawiła się dostępność transportowa w połączeniach kolejowych (skrócenie czasu przejazdu do Warszawy). Bardzo wysoki pozostaje poziom pokrycia miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Nieznaczny spadek udziału terenów zieleni wymaga monitorowania.

1.4.3 Strategia Promocji Suwałk do roku 2027 z perspektywą do roku 2030

Dokument przyjęty uchwałą Nr LV/714/2024 Rady Miejskiej w Suwałkach w dniu 29 marca 2023r. Pracowali nad nim mieszkańcy naszego miasta, którzy na co dzień zajmują się między innymi marketingiem w suwalskich firmach lub organizacjach czy instytucjach. Prace nad dokumentem trwały kilkanaście miesięcy.

Strategia została przygotowana z myślą o realizacji kompleksowego i szeroko zakrojonego programu działań promocyjnych miasta. Dokument jest kontynuacją założeń Strategii Promocji Miasta Suwałki na lata 2016-2020. Należy podkreślić jednak, że od przyjęcia Strategii Promocji Miasta Suwałki na lata 2016-2020, w sferze komunikowania się samorządu z mieszkańcami, turystami czy inwestorami zmienił się zarówno sposób, w jaki się komunikujemy, jak i adresaci, czyli odbiorcy i jednocześnie uczestnicy miejskiego dialogu.

Cele promocji Suwałk zostały określone w podziale na trzy cele strategiczne. Każdy z celów wiąże się z pożądanym wizerunkiem miasta w określonej grupie odbiorców.

Cele strategiczne:

- Suwałki miastem otwartym na potrzeby mieszkańców;
- Suwałki znaną i lubianą bazą turystycznego odkrywania Suwalszczyzny;
- Suwałki uznanym miejskim ośrodkiem subregionalnym o dużym potencjale gospodarczym i społecznym.

Link do Strategii: https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/dla-mieszkanca,57/pogodne-suwalki,2609

1.4.4 Strategia Oświaty Miasta Suwałk do 2030 roku

W dniu 26 stycznia 2022 r. uchwałą nr XLI/525/2022 Rady Miejskiej w Suwałkach została przyjęta „Strategia Oświaty Miasta Suwałk do 2030 roku". Celem polityki oświatowej Miasta Suwałk jest stworzenie elastycznych rozwiązań w systemie edukacyjnym, umożliwiających podnoszenie jakości kształcenia, wychowania i opieki. System ten ma zapewnić wysoką jakość usług edukacyjnych przy jednoczesnym racjonalnym i optymalnym poziomie ich finansowania oraz organizowania. Miasto Suwałki realizując oświatowe zdania gminy i powiatu podejmuje wiele działań na rzecz rozwoju oferty edukacyjnej i zabezpieczenia potrzeb uczniów. Oferta edukacyjna miejskich jednostek, działania na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych, działania na rzecz podniesienia jakości kształcenia oraz inwestycje w infrastrukturę świadczą o priorytetowym traktowaniu oświaty w Mieście. Dobrej jakości edukacja stanowi czynnik rozwoju Miasta Suwałk. Jest nierozerwalnie związana z tworzeniem dobrych podstaw dla młodego pokolenia Suwalczan.

W pracach nad ww. dokumentem brał udział 36-osobowy zespół, składający się z przedstawicieli, reprezentujących instytucje oświaty, zarówno publiczne jak i niepubliczne, przedstawiciele organu prowadzącego, organu sprawującego nadzór pedagogiczny, rad rodziców, jednostek organizacyjnych miasta, młodzieży, lokalnego samorządu oraz związków zawodowych.

Cele strategiczne i operacyjne:

- **Wzrost jakości kształcenia, wychowania oraz opieki dzieci i młodzieży:**
  - wspieranie rozwoju uczniów;
  - tworzenie atrakcyjnej oferty edukacyjnej dostosowanej do potrzeb uczniów, w tym szczególnie zdolnych oraz standaryzacja podstawowej oferty edukacyjnej szkół publicznych na każdym etapie edukacyjnym;
  - wdrażanie aktywnych i innowacyjnych metod kształcenia, wychowania oraz opieki;
  - podniesienie wyników egzaminów zewnętrznych.
- **Podniesienie jakości, atrakcyjności oraz lepszego dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy:**
  - poprawa efektywności nauczania w szkołach zawodowych;
  - kompleksowa oferta kształcenia ustawicznego;
  - wzmocnienie współpracy szkół zawodowych z pracodawcami;
  - dostosowanie oferty suwalskich szkół zawodowych do potrzeb rynku pracy, w tym restrukturyzacja zawodów i ubranżowienie szkół;
  - poprawienie wizerunku szkolnictwa branżowego.
- **Zwiększenie dostępności do usług edukacyjnych uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych:**
  - doskonalenie kadry pedagogicznej w kierunku kształcenia specjalnego;
  - wspieranie edukacyjno–terapeutyczne uczniów;
  - zwiększanie zakresu wsparcia oferowanego rodzicom dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
  - dostosowanie techniczne, organizacyjne i metodyczne procesu edukacyjnego do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- **Doskonalenie zarządzania oświatą:**
  - doskonalenie kadry kierowniczej w obszarze umiejętności liderskich;
  - wspieranie nadzoru pedagogicznego dyrektora nad przebiegiem procesów dydaktycznych w szkołach;
  - rozwijanie bazy materialnej adekwatnej do potrzeb szkół;
  - organizowanie współpracy pomiędzy przedszkolami, szkołami i placówkami oświatowymi.

Link do Strategii: https://bip.um.suwalki.pl/uchwala_s/uchwala-rady-nr-xli5252022-z-dnia-2022-01-26.html

1.4.5 Strategia Rozwoju Kultury Suwałk do roku 2030

W 2025 roku rozpoczęto prace nad Strategią Rozwoju Kultury Suwałk do roku 2030 z perspektywą do roku 2035, które zostały zainicjowane rok wcześniej podjęciem przez Radę Miejską uchwały intencyjnej w tej sprawie (nr LXVII/880/2024).

Potrzeba stworzenia nowego dokumentu wynikła z faktu wygaśnięcia poprzedniej strategii, która obowiązywała do 2020 roku, a także konieczności określenia obecnego stanu kultury w Mieście Suwałki, uwidocznienia jej potencjału i wyznaczenia kierunków dalszego rozwoju.

Przygotowaniem nowej strategii kultury zajmuje się podmiot zewnętrzny we współpracy z 12-osobowym zespołem roboczym, powołanym zarządzeniem Prezydenta Miasta Suwałk, złożonym z przedstawicieli suwalskiego środowiska kultury – NGO'sów, instytucji kultury, sektora prywatnego.

W 2025 roku przeprowadzono badania odbiorców i twórców kultury w Suwałkach. Wykonała je firma IPSOS. Na ich podstawie powstał materiał diagnostyczny na potrzeby strategii - raport z badań odbiorców i twórców kultury w Suwałkach oraz analiza struktury i finansów kultury w Suwałkach. Dalsze prace zaplanowano na 2026 rok.

Link do Raportu:
https://um.suwalki.pl/storage/uzytkownicy/ksznel@um.suwalki.pl/2026/20260114Kultura/Badanie%20tw%C3%B3rc%C3%B3w%20i%20odbiorc%C3%B3w%20kultury%20w%20Suwa%C5%82kach_raport_23.10.25.pdf

Link do Analizy struktury i finansów kultury:
https://um.suwalki.pl/storage/uzytkownicy/ksznel@um.suwalki.pl/2026/20260114Kultura/Analiza%20struktury%20i%20finanso_w%20kultury%20w%20Suwa_kach%202025.pdf

1.4.6 Strategia i programy realizowane w zakresie pomocy społecznej

- **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2016 – 2025 przyjęta uchwałą Nr XXIII/281/2016 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28.09.2016 r.**

Strategia stanowi dokument programowy o istotnym znaczeniu dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców miasta w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wdrożenie założeń Strategii ma w efekcie przyczynić się do:

- aktywizacji lokalnego rynku pracy;
- przeciwdziałania i zapobiegania skutkom wykluczenia społecznego i marginalizacji;
- efektywniejszej pomocy dla osób i rodzin dysfunkcyjnych;
- podnoszenia jakości świadczonych usług poprzez profesjonalizację kadr zaangażowanych w realizację zadań z zakresu polityki społecznej;
- doskonalenia istniejącej na terenie miasta infrastruktury socjalnej do występujących potrzeb;
- zwiększenia udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym;
- promocji i profilaktyki zdrowotnej społeczności lokalnej.

Link do Strategii: http://mopr.suwalki.pl/sites/default/files/2020-11/strategia_2016_2025.pdf

Link do Sprawozdania z realizacji Strategii (Raport za 2020 r. i 2025 r.):
http://mopr.suwalki.pl/strona/nasz-mopr/453-strategia

- **Program Integracji Społecznej i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Suwałkach na lata 2022-2026, przyjęty uchwałą Nr XLVIII/610/2022 r. Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 27 lipca 2022 r.**

Założeniem Programu jest prowadzenie i rozwój aktywnych form integracji społecznej i zawodowej wynikających z zadań nakreślonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2016 – 2025 polegających w szczególności na:

- usuwaniu barier psychospołecznych w procesie integracji osób niepełnosprawnych i ich rodzin ze środowiskiem;
- wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych w zakresie edukacji i zatrudnienia;
- prowadzeniu działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych komunikacyjnych oraz transportowych;
- poprawie jakości życia osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i w podeszłym wieku;
- identyfikacji, diagnozie oraz działaniach na rzecz zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zagadnienie integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych jest złożone, a działania w tym zakresie mają zmierzać do wzrostu uczestnictwa tych osób w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym, poprzez

zastosowanie szeregu działań wspomagających i aktywizujących zarówno same osoby niepełnosprawne, jak też ich otoczenie społeczne. Systematyczna likwidacja różnego rodzaju barier umożliwia wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych oraz aktywny udział w życiu społecznym.

Dotychczasowe działania związane z organizacją i funkcjonowaniem różnych ogniw oparcia społecznego osób niepełnosprawnych w Mieście Suwałki zostały zawarte w rocznych sprawozdaniach z realizacji Programu.

Link do Programu: http://mopr.suwalki.pl/aktualnosc/programy-i-projekty/958-program-integracji-spolecznej-i-aktywizacji-zawodowej-osob

- **Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Suwałkach na lata 2022 – 2026 przyjęty uchwałą Nr XLVII/592/2022 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 29 czerwca 2022 r. zmieniony uchwałą nr LXII/810/2023 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 października 2023 r.**

Celem programu jest ograniczanie zjawiska przemocy domowej oraz zwiększanie skuteczności udzielanej pomocy dla osób uwikłanych w przemoc na terenie Miasta Suwałki do 2026 roku, poprzez:

- zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy;
- zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc;
- profilaktykę i edukację społeczności lokalnej;
- podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli Lokalnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

Zadaniem programu jest zmiana postaw prezentowanych wobec kwestii przemocy domowej, zarówno w świadomości osób doznających przemocy, stosujących przemoc oraz poprawa jakości prowadzonych działań powołanych służb do niesienia pomocy.

Link do Programu: https://bip.um.suwalki.pl/uchwala_s/uchwala-rady-nr-lxii8102023-z-dnia-2023-10-25.html

- **Trzyletni Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Suwałki na lata 2025-2027 przyjęty uchwałą Nr X/110/2025 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 29 stycznia 2025 r.**

Celem programu jest realizacja zadań zmierzających do wspomagania rodziny naturalnej w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, zabezpieczenia usług świadczonych przez instytucjonalną pieczę zastępczą na terenie Miasta Suwałk oraz podejmowanie działań na rzecz usamodzielnienia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą przy ścisłej współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

Podejmowane i kontynuowane działania będą polegały na:

- zapewnianiu rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny;
- prowadzeniu placówek wsparcia dziennego;
- zapewnianiu dostępu do poradnictwa specjalistycznego;
- umożliwianiu udziału w szkoleniach wzmacniających kompetencje i umiejętności wychowawcze;
- realizacji programów profilaktycznych;
- rozwoju zawodowych rodzin zastępczych;
- integracji ze środowiskiem oraz wsparciem finansowym i rzeczowym pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą;
- zapewnieniu adekwatnej do potrzeb liczby miejsc w mieszkaniach treningowych;
- szkoleniach wzmacniających kompetencje osób sprawujących pieczę oraz umożliwiających nabycie wiedzy i umiejętności rozwiązywania występujących trudności;
- współpracy lokalnych instytucji i organizacji realizujących zadania na rzecz rodzin z dziećmi.

Istotę programu stanowi określenie limitu nowoutworzonych zawodowych rodzin zastępczych, który określono w 2025 – brak wzrostu, w 2026 - wzrost o 1 i w 2027 – limit wzrostu o 1.

Link do Programu: https://mopr.suwalki.pl/aktualnosc/programy-i-projekty/1214-trzyletni-program-wspierania-rodziny-i-rozwoju-pieczy

- **Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Suwałkach na lata 2025-2028 został przyjęty Uchwałą nr VII/69/2024 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 30 października 2024 r.**

Program kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Mieście Suwałki. Wskazuje planowane, długofalowe, wielostronne i skoordynowane działania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Istotnym partnerem Miasta w realizacji zadań Programu są organizacje pozarządowe, kościelne osoby prawne i jednostki oświatowe.

Zadania zawarte w Programie wynikają z zapisu art. 41 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. oraz art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. i określają zadania własne gminy w sferze profilaktyki i rozwiązywania lokalnych problemów uzależnień oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zadania Programu:

- Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków,
- Udzielanie rodzinom, w których występują problemy choroby alkoholowej, narkomanii lub przemocy domowej - pomocy psychospołecznej i prawnej,
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym i przemocy domowej,
- Profilaktyka uzależnień,
- Przeciwdziałanie przemocy,
- Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku napojów alkoholowych,
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy domowej.

Link do Programu: https://bip.um.suwalki.pl/uchwala_s/uchwala-rady-nr-vii692024-z-dnia-2024-10-30-1.html

Link do Raportu: http://mkrpa.suwalki.pl/?page_id=44

- **Program Działań na Rzecz Seniorów na lata 2021-2026 w Mieście Suwałki**

Został przyjęty Uchwałą nr XXX/394/2021 Rady Miejskiej w Suwałkach 31 marca 2021 r. Jego celem jest promowanie aktywności seniorów, zapewnienie im poczucia bezpieczeństwa oraz dostosowanie infrastruktury do ich potrzeb. Program ma również na celu zmianę postrzegania seniorów przez społeczeństwo, szczególnie przez młodsze pokolenia.

Cele strategiczne programu to:

- rozwój promocji zdrowia i poprawa dostępu do usług zdrowotnych dla seniorów;
- rozwój usług wsparcia środowiskowego i instytucjonalnego dla niesamodzielnych seniorów;
- wspieranie uczestnictwa seniorów w życiu społecznym, kulturalnym i edukacyjnym;
- integracja międzypokoleniowa i kształtowanie pozytywnego wizerunku osób starszych.

W 2024 r. została sporządzona wewnętrzna ewaluacja.

Link do Programu: https://bip.um.suwalki.pl/uchwala_s/uchwala-rady-nr-xxx-394-2021-z-dnia-2021-03-31.html

Link do ewaluacji: https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/program-dzialan-na-rzecz-seniorow-na-lata-2021-2026-w-miescie-suwalki,4258/program-dzialan-na-rzecz-seniorow-na-lata-2021-2026-w-miescie-suwalki,2590469

Suwalscy Seniorzy podczas Miejskiej Potańcówki; fot z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

W ramach realizacji Programu Działań na rzecz Seniorów w Mieście Suwałki prowadzone są w szczególności działania zmierzające do poprawy jakości życia osób w wieku emerytalnym. Miasto Suwałki w 2025 roku dofinansowało z budżetu miasta pięć Klubów Seniora prowadzonych przez organizacje pozarządowe, z oferty których skorzystało 518 seniorów:

- Klub Seniora przy ul. Chopina 6a
- Klub Seniora przy ul. Ciesielskiej 15
- Klub Seniora „Oratorium 60+" przy ul. Wyszyńskiego 3
- Klub Seniora „Dobry Czas" przy ul. Jana Pawła II 3
- Klub Seniora „Horyzont" przy ul. Kościuszki 71

Tabela 1.4.6.1 Prowadzenie Klubów Seniora w Suwałkach w latach 2021-2025

Lata	Liczba organizacji pozarządowych prowadzących Kluby Seniora	Kwota środków finansowych z budżetu Miasta przeznaczona na działanie Klubów Seniora (zł)	Liczba stałych członków Klubów Seniora
2021	3	159 997,06	187
2022	4	187 845,21	261
2023	4	187 921,12	334
2024	5	187 999,11	432
2025	5	188 000,00	518

Źródło: opracowanie własne Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Ponadto w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach działa **Klub Senior +** będący ośrodkiem wsparcia. Realizacja zadania została dofinansowana ze środków budżetu państwa.

Tabela 1.4.6.2 Finansowanie Klubu Seniora w Suwałkach w latach 2022-2025 w MOPR

Lata	Środki z budżetu państwa na utworzenie*/prowadzenie Klubu Senior + (zł)	Środki z budżetu Miasta na utworzenie/prowadzenie Klubu Senior + (zł)	Liczba stałych członków Klubów Senior +
2022*	200 000,00	93 818,69	-
2023	40 798,24	59 569,75	66
2024	41 266,51	104 292,29	43
2025	53 252,73	140 631,22	42

Źródło: opracowanie własne Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

- **Program „Złota Rączka dla Seniora"**

Program wprowadzony w 2019 r. oferuje drobne naprawy domowe dla mieszkańców w wieku powyżej 70 lat, samotnie zamieszkujących, lub osób powyżej 60 lat z orzeczeniem o niepełnosprawności. W 2025 roku z programu skorzystało 221 osób, wykonano 1106 usług w ramach 324 zgłoszeń.

1.4.7 Programy realizowane w zakresie pomocy społecznej i na rzecz osób niepełnosprawnych

- **Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2025 finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego, którego celem było wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia.**

Program skierowany jest do:

- dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;
- osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności;

Z programu skorzystały **93 osoby – 24 183 godziny.** Na realizację zadania z Funduszu Solidarnościowego wydatkowano kwotę **1 168 380,46 zł**

Link do Programu: http://mopr.suwalki.pl/strona/nasz-mopr-fundusz-solidarnosciowy/1293-asystent-osobisty-osoby-z-niepelnosprawnoscia-edycja

- **Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka Wytchnieniowa" dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2025 finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego.**

Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- dziećmi od 2. do 16 r. życia z orzeczeniem o niepełnosprawności;
- osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art.5 i art.62 ww. ustawy).

Opiekunowie mieli możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej, które świadczono w formie **pobytu dziennego** – w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością. Wsparciem objęto **19 osób, w tym 5 dzieci - w łącznym wymiarze 2 921 godzin**. Wydatkowano kwotę **134 703,98 zł.**

Link do Programu: http://mopr.suwalki.pl/strona/nasz-mopr-fundusz-solidarnosciowy/1292-program-opieka-wytchnieniowa-edycja-2025

1.4.8 Pozostałe programy realizowane w zakresie pomocy społecznej

- **Program osłonowy przyjęty uchwałą nr LXV/855/2023 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Osłonowego „Wieloraczki 3+" w Suwałkach.**

Celem programu jest zapewnienie pomocy i wsparcia rodzinom wychowującym troje i więcej dzieci urodzonych podczas jednego porodu. Zgodnie z przyjętymi zasadami pomoc finansowa przysługuje niezależnie od dochodu rodziny w wysokości 8 000 zł rocznie na 1 dziecko. Pomoc wypłaca się do 3 r. życia. W okresie sprawozdawczym wsparciem objęto **1 rodzinę** (trojaczki urodzone w 2024 r.). Na zadanie wydatkowano **24 000 zł**

Link do Programu: http://mopr.suwalki.pl/aktualnosc/programy-i-projekty/1130-miejski-program-oslonowy-wieloraczki-3-w-suwalkach

- **Program osłonowy przyjęty uchwałą nr VII/77/2024 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 30 października 2024 r. w zakresie zmniejszania wydatków mieszkańców Miasta Suwałk z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na lata 2025-2027.**

Celem programu jest niwelowanie skutków podwyżek opłat za odbiór odpadów komunalnych. Program skierowano do jednoosobowych gospodarstw domowych o dochodach nie przekraczających 4 500 zł netto.

Tabela 1.4.8.1 Struktura wydatków z uwzględnieniem dochodu i kwoty świadczeń

Dochód wnioskodawcy	Liczba osób	Kwota świadczenia miesięcznie (zł)
do 3 000,00	518	30
3 000,01 – 3 500,00	194	20
3 500,01 – 4 000,00	79	15
4 000,01 - 4 500,00	38	10

Ogółem z programu skorzystało **738 osób**. Zrealizowano 6 969 świadczeń na kwotę **181 415 zł**

Link do Programu: http://mopr.suwalki.pl/aktualnosc/programy-i-projekty/1211-program-oslonowy-w-zakresie-zmniejszenia-wydatkow-z-tytulu

- **Realizacja Programu „Aktywny Samorząd" - finansowany ze środków PFRON.**

Celem programu jest likwidacja barier ograniczających społeczne i zawodowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych.
Adresaci programu: osoby z niepełnosprawnością do 18 r. życia, kontynuujące naukę na poziomie wyższym, będące w wieku aktywności zawodowej, lub aktywne zawodowo pomimo wieku emerytalnego.
W ramach Programu na 2025 r. pozyskano kwotę **770 104 zł**, w tym:

- Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową;
- Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Z pomocy skorzystało **119 osób**. Na realizację zadań wydatkowano kwotę **561 289 zł**. Pozostałe 208 815 zł zostanie zrealizowane w 2026 r.

Link do Programu: http://mopr.suwalki.pl/strona/osoby-niepelnosprawne/432-program-aktywny-samorzad-2025r

- **Program „Samodzielność - Aktywność - Mobilność" – Dostępne Mieszkanie.**

Skierowany do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności poruszających się na wózkach inwalidzkich w wieku do 65 roku życia. Celem programu jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych. Dofinansowanie do zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych, znajdującego się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku przyznano **1 osobie**. Koszt zadania **112 171 zł.**

Link do Programu: http://mopr.suwalki.pl/strona/osoby-niepelnosprawne/971-program-samodzielnosc-aktywnosc-mobilnosc-dostepne-mieszkanie

- **Realizacja Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 współfinansowanego z EFS Plus.**

Program skierowany do grup odbiorców spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza 265 % kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej tj. 2.676,50 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 2.185,90 zł dla osoby w rodzinie. Polega na dostarczaniu osobom najuboższym pomocy żywnościowej w formie paczki składającej się z 16 produktów. W wyniku współpracy z 7 kościołami zweryfikowano **919 osób** oraz wydano **420 skierowań** umożliwiających uzyskanie pomocy żywnościowej.

Link do Programu: http://mopr.suwalki.pl/aktualnosc/programy-i-projekty/797-program-fundusze-europejskie-na-pomoc-zywnosciowa-2021-2027

- **Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028**

Celem programu jest zapewnienie posiłku dzieciom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. Kryterium dostępu: dochody poniżej 200% kryterium dochodowego (2020 zł/osoba samotna lub 1646 zł/ na osobę w rodzinie. Sposób realizacji: gorący posiłek, dowóz posiłku do miejsca zamieszkania, zwłaszcza osobom starszym i niepełnosprawnym, świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności.

Programem objęto **1698 osób.** Wydatkowano **2 400 000 zł**

Link do Programu: http://mopr.suwalki.pl/aktualnosc/programy-i-projekty/798-wieloletni-rzadowy-program-posilek-w-szkole-i-w-domu-na-lata

1.4.9 Programy realizowane w zakresie ochrony zdrowia

Nazwa działania	Wydatkowana kwota z budżetu miejskiego (zł)	Liczba uczestników
Program polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki nadwagi i otyłości wśród uczniów klas IV szkół podstawowych Realizacja programu na lata 2025–2028 obejmującego kampanię informacyjną w 9 szkołach podstawowych, rekrutację uczniów oraz szeroki pakiet działań edukacyjnych i specjalistycznych. Program zakładał zajęcia edukacyjne dla uczniów, rodziców i pracowników stołówek szkolnych, a także indywidualne porady dietetyczne i psychologiczne oraz grupowe warsztaty dietetyczne.	40 748,00	777 uczniów objętych zajęciami edukacyjnymi (392 uczniów zrekrutowanych do udziału w Programie)
Bezpłatne badania stomatologiczne w ramach akcji „Zdrowy Ząbek" Na podstawie porozumienia z Gabinetem Stomatologicznym EURODENT realizowano świadczenia ogólnostomatologiczne dla dzieci i młodzieży do 18 roku życia oraz profilaktyczne świadczenia stomatologiczne do 19 roku życia w tzw. dentobusie powierzonym przez Wojewodę Podlaskiego. Zakres obejmował m.in. przeglądy stomatologiczne, usuwanie złogów nazębnych, lakowanie, lakierowanie oraz leczenie zębów, wraz z przekazaniem rodzicom informacji zwrotnej o stanie uzębienia dzieci.	bezkosztowo	2 304 dzieci
Prewencyjne badania wczesnego wykrywania cukrzycy typu I u dzieci i młodzieży Realizacja badań przesiewowych w kierunku wczesnego wykrywania cukrzycy typu I w okresie bezobjawowym wśród dzieci i młodzieży w wieku od 1 roku do 18 lat.	bezkosztowo	około 660 dzieci
Wspieranie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowego stylu życia Amazonek Zadanie realizowane przez Suwalskie Stowarzyszenie Amazonka w ramach dotacji z budżetu miasta. Obejmowało kompleksowe wsparcie kobiet w trakcie lub po leczeniu raka piersi, w tym rehabilitację grupową i indywidualną, drenaż limfatyczny, indywidualne porady rehabilitanta i psychologa oraz działania edukacyjne z zakresu profilaktyki raka piersi skierowane do uczniów szkoły podstawowej.	25 000,00	120 osób
OKOBUS – profilaktyczne badania okulistyczne dla mieszkańców Suwałk Innowacyjny projekt realizowany przez Polską Fundację Diagnostyki Osteoporozy w ramach dotacji z budżetu miasta, polegający na wykonaniu pakietu trzech specjalistycznych badań okulistycznych (Angio-OCT, badanie plamki żółtej, zdjęcie dna oka) w mobilnym ambulansie medycznym. Badania prowadzono przez 5 dni w różnych lokalizacjach na terenie miasta.	25 000,00	200 osób

Suwalskie Forum Kobiet. Zdrowie i aktywność. W minionym roku odbyło się pierwsze Forum Kobiet, które zostało zrealizowane ze środków pochodzących z budżetu miasta przyznanych w formie dotacji dla Fundacji Społeczność. Inicjatorem oraz współorganizatorem wydarzenia była działająca przy Prezydencie Miasta Suwałk Rada Kobiet. Wydarzenie, które zgromadziło ponad 400 odbiorców, skupiło oprócz aktywności środowiska kobiet, na szeroko rozumianym zdrowiu i profilaktyce zdrowotnej.	10 000,00	około 400 osób
SUWALSKA AKADEMIA RODZENIA 2025 - edukacja przedporodowa dla mieszkańców Miasta Suwałk w Szkole Rodzenia przy Szpitalu Wojewódzkim im. dr. L. Rydygiera w Suwałkach „Szkoła rodzenia" przygotowuje do porodu naturalnego oraz do wypełniania nowej roli związanej z pojawieniem się dziecka. Podczas zajęć przekazywano wiedzę dotyczącą rozwoju płodu, przebiegu ciąży, porodu, połogu i podstawowych problemów dotyczących opieki nad noworodkiem i laktacji, promowano zachowania prozdrowotne w czasie ciąży. W zajęciach szkoły rodzenia mogli brać udział również partnerzy ciężarnych kobiet	40 800,00	68 mieszkanek Suwałk

- **Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Mieszkańców Suwałk do 2030 roku**

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego został przyjęty uchwałą Nr XX/227/2025 z dnia 22 grudnia 2025 r. Rady Miejskiej w Suwałkach w celu zapewnienia skoordynowanego i kompleksowego wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz realizacji działań z zakresu promocji zdrowia psychicznego i profilaktyki zaburzeń psychicznych wśród mieszkańców miasta. Obowiązek opracowania i wdrożenia lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego wynika z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023–2030, które zobowiązuje jednostki samorządu terytorialnego do podejmowania działań dostosowanych do potrzeb lokalnych społeczności. Program został opracowany przez powołany w tym celu zespół, w którego skład weszli przedstawiciele samorządu Miasta Suwałki oraz podmiotów realizujących zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, co pozwoliło na uwzględnienie zarówno perspektywy samorządowej, jak i praktycznego doświadczenia instytucji działających w tym obszarze.

Link do Programu: https://bip.um.suwalki.pl/uchwala_s/uchwala-rady-nr-xx2272025-z-dnia-2025-12-22.html

1.4.10 Programy realizowane w zakresie edukacji i sportu

- **„Aktywny Maluch" 2022-2029**

Miastu Suwałki, w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „Aktywny Maluch" 2022-2029 przyznano dofinansowanie w kwocie 8 703 411,12 zł na utworzenie 123 dodatkowych miejsc opieki w nowotworzonej lokalizacji Żłobka Miejskiego, w budynku Szkoły Podstawowej nr 7 im. św. Jana Pawła II w Suwałkach przy ulicy Minkiewicza 50.

W segmencie D budynku Szkoły Podstawowej nr 7 powstaną 123 miejsca dla najmłodszych mieszkańców Suwałk. Powstanie tam w sumie 6 sal dla dzieci. W każdej sali będzie odpowiednio dostosowana dla maluchów łazienka. W żłobku znajdą się oczywiście szatnie, sale kuchenne, wózkownia i nowy plac zabaw. Zostanie również zamontowana winda. Skrzydło budynku szkoły zostanie dostosowane do potrzeb żłobka, zgodnie z obowiązującymi przepisami, z uwzględnieniem rozwiązań zapewniających dostępność osobom niepełnosprawnym.

W 2025 r. na terenie miasta Suwałk działalność z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 prowadziło 14 żłobków niepublicznych oraz 2 kluby dziecięce.

Łącznie w niepublicznych żłobkach i klubach dziecięcych w 2025 r. funkcjonowało 567 miejsc dla najmłodszych dzieci.

Link do Programu: https://www.gov.pl/web/rodzina/maluch-2022-2029

Szkolny Budżet Obywatelski CUMULUS

W roku szkolnym 2024/2025 w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki realizowany był Szkolny Budżet Obywatelski CUMULUS, którego celem jest rozwijanie i promowanie samorządności uczniowskiej i szkolnej demokracji, wzrost poczucia wpływu uczniów na sprawy szkoły i lokalnego otoczenia, rozwijanie kreatywności, umiejętności dyskusji, przekonywania, promocji oraz samoorganizacji społeczności szkolnej, wspomaganie rozwoju społecznego i obywatelskiego dzieci i młodzieży, inspirowanie dzieci i młodzieży do rozwijania działalności pozaszkolnej i aktywizowania środowiska lokalnego, inne działania służące poprawie warunków pobytu w szkole.

We wszystkich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych odbyły się głosowania uczniów na projekty, które były składane przez uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych. Projekty w ramach Szkolnego Budżetu Obywatelskiego CUMULUS finansowane były z budżetu Miasta Suwałk w wysokości do 10 000,00 zł na szkołę.

W 2025 r. łącznie we wszystkich szkołach zrealizowano 18 projektów na łączną kwotę 149 505,52 zł.

Link do Programu:
https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/cumulus-lekcja-obywatelskosci,2590300

Półkolonie zimowe w suwalskich szkołach podstawowych

Podczas przerwy zimowej, w terminie od 27 stycznia 2025 r. do 07 lutego 2025 r., w siedmiu szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki (z wyjątkiem Szkoły Podstawowej nr 6 im. A. Kujałowicz w Suwałkach, w której prowadzony był remont kuchni oraz łazienki), zorganizowano ferie dla uczniów klas I-III.

W każdej z siedmiu szkół zorganizowany został jeden turnus ferii w godz. 7.30-15.30. Półkolonie skierowane były do dzieci z poszczególnych szkół. Wyżywienie, tj. śniadanie, drugie śniadanie i obiad, zapewnione zostały przez szkoły.

Ogółem w 7 turnusach uczestniczyło ponad 370 uczniów, w 25 grupach.

Link do Programu:
https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/ferie-w-miescie,2590261

Półkolonie letnie w suwalskich szkołach podstawowych

Podczas wakacji, w terminie od 30 czerwca 2025 r. do 22 sierpnia 2025 r., w ośmiu szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki, zostały zorganizowane półkolonie letnie dla uczniów klas I-III.

W każdej szkole zorganizowano dwa lub trzy turnusy wypoczynku w godz. 7.30-15.30. Półkolonie były skierowane do dzieci z poszczególnych szkół. Wyżywienie, tj. śniadanie, drugie śniadanie i obiad, zapewnione zostały przez szkoły.

Ogółem w 22 turnusach uczestniczyło ponad 870 uczniów, w 60 grupach. Głównym celem organizacji półkolonii zimowych i letnich było propagowanie zdrowego stylu życia bez nałogów, zdobycie przez uczestników umiejętności zdrowego i bezpiecznego spędzania czasu wolnego, wykształcenie właściwych zachowań, ze zwróceniem szczególnej uwagi na profilaktykę uzależnień. Podczas półkolonii dzieci uczestniczyły w różnych zajęciach, w tym również z profilaktyki uzależnień, zajęciach sportowych, wyjściach do kina itp.

Środki finansowe na realizację półkolonii w całości pochodziły z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach.

Link do Programu:
https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/polkolonie-letnie-w-suwalskich-szkolach-podstawowych-posumowanie,2591257

Suwalski Starter Kariery – stypendia zamawiane

Suwalski Starter Kariery to program organizowany przez Miasto Suwałki i obejmujący przyszłych specjalistów branż kluczowych. O stypendium w ramach Suwalskiego Startera Kariery mogą ubiegać się studenci co najmniej studiów licencjackich/inżynierskich na kierunkach zgodnych ze zgłaszanym przez suwalskich

przedsiębiorców zapotrzebowaniem i jednocześnie studenci zdecydowani na powrót do Suwałk (faktyczne miejsce zamieszkania i rozliczania podatków).

Główne założenia programu:

- wysokość stypendium 2000,00 zł/miesiąc brutto: stypendium wypłacane przez Miasto Suwałki w wysokości 1000,00 zł brutto i przedsiębiorcę – 1000,00 zł brutto;
- umowa trójstronna z Miastem Suwałki, przedsiębiorcą i stypendystą. Na podstawie umowy stypendysta zostanie zobowiązany do zamieszkania w mieście Suwałki przez okres 33 miesięcy;
- zawarcie umowy o pracę ze stypendystą na okres 33 miesięcy;
- wysokość wynagrodzenia nie może być niższa od obowiązującego, w momencie podpisywania umowy o pracę, minimalnego wynagrodzenia za pracę powiększonego o 40%.

W 2025 r. wniosek o przyznanie stypendium w ramach Programu złożyło 6 osób. Komisja pozytywnie zweryfikowała wnioski pod względem formalnym. Wskazani we wnioskach pracodawcy, po przeprowadzeniu rozmów kwalifikacyjnych ze studentami, zdecydowali o podpisaniu umowy stypendialnej z 3 studentami: Bank Spółdzielczy w Suwałkach (2 stypendystów) i Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej w Suwałkach (1 stypendysta).

Link do Programu: https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/suwalski-starter-kariery-stypendia-zamawiane,4256/informacje-o-programie,2588753

OKSA – Ośrodek Karier Suwalskich Absolwentów

W ramach realizacji zadań określonych w Programie Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Suwałk do 2030 r., w grudniu 2023 r. utworzony został Ośrodek Karier Suwalskich Absolwentów. OKSA realizowany jest przez Wydział Oświaty i Wychowania Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Jest to działanie polegające m.in. na monitorowaniu karier absolwentów suwalskich szkół ponadpodstawowych, a także tworzeniu form współpracy z absolwentami, instytucjami rynku pracy i przedsiębiorcami. Jednym z celów funkcjonowania OKSA jest zachęcenie młodych ludzi do pozostania w Suwałkach bądź powrotu do Suwałk po ukończonych studiach.

Realizacja ww. celu jest możliwa poprzez stały kontakt z absolwentami. W związku z tym corocznie uczniowie ostatnich klas szkół ponadpodstawowych proszeni są o wypełnienie ankiety, na podstawie której tworzona jest baza kontaktowa suwalskich absolwentów. OKSA informuje mailowo absolwentów o ważnych wydarzeniach, które odbywają się w Suwałkach, ofertach pracy oraz realizowanych w Mieście programach.

Link do Programu:
https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/,2587848

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025

W 2025 r. 6 szkół oraz 3 przedszkola otrzymały wsparcie finansowe w ramach „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025" na zakup nowości wydawniczych, zakup wyposażenia do bibliotek szkolnych, sprzętu komputerowego i oprogramowania oraz realizację działań promujących czytelnictwo (w tym zakup nagród dla uczniów biorących udział w akcjach promujących czytelnictwo).

Łączny koszt ww. programu wyniósł 90 000 zł, w tym 72 000 zł – dotacja celowa i 18 000 zł - wkład własny Miasta Suwałk.

Dofinansowanie zostało przekazane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Link do Programu: https://www.gov.pl/web/edukacja/informacje-dla-beneficjentow-nprcz-20-priorytet-3

Edukacja z wojskiem

Program edukacyjno-obronny, przygotowany i realizowany we współdziałaniu Ministerstwa Edukacji Narodowej i Ministerstwa Obrony Narodowej. Celem programu było podniesienie świadomości dzieci i młodzieży w obszarze bezpieczeństwa i obronności oraz kształtowanie podstawowych nawyków i umiejętności z zakresu obrony i ochrony ludności oraz zachowania w sytuacjach kryzysowych.
3-lekcyjne szkolenia zawierały treści z obszarów: wojskowości, obronności, bezpieczeństwa, pomocy medycznej oraz obrony cywilnej. Zajęcia przeprowadzili wojskowi szkoleniowcy. Uczniowie zapoznali się m.in. z zasadami alarmowania, sposobami szukania i wzywania pomocy, podstawami ewakuacji i schronienia oraz nawykami udzielania pomocy.

Edycja III - 7 suwalskich szkół podstawowych i 1 szkoła ponadpodstawowa objęte zostały programem, zajęcia realizowane były w okresie od 12 maja do 20 czerwca 2025 r.

Link do Programu: https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/edukacji-z-wojskiem

Edycja IV - 7 suwalskich szkół podstawowych (w tym 1 niepubliczna) i 3 szkoły ponadpodstawowe objęte został programem, zajęcia realizowane były w okresie od dnia 27 października 2025 r. do dnia 19 grudnia 2025 r.

Link do Programu: https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/edukacja-z-wojskiem---kolejna-czwarta-edycja-wspolnego-programu-mon-i-men

Cyfrowy Uczeń

W 2025 r. w ramach Rządowego programu wspierania organów prowadzących szkoły i placówki w rozwijaniu umiejętności cyfrowych dzieci i młodzieży na lata 2025–2029 – „Cyfrowy Uczeń", 9 suwalskich przedszkoli oraz oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej nr 7 im. św. Jana Pawła II w Suwałkach oraz Szkole Podstawowej nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi im. Olimpijczyków Polskich w Suwałkach otrzymały dofinansowanie na zakup m.in. laptopów, komputerów stacjonarnych, monitorów interaktywnych, oprogramowania edukacyjnego oraz cyfrowych materiałów dydaktycznych.

Całkowity koszt realizacji ww. programu to kwota 393 750,00 zł. Wkład własny Miasta Suwałki to 78 750,00 zł.

Link do Programu: https://www.gov.pl/web/edukacja/cyfrowy-uczen

Zajęcia przygotowujące do egzaminów zewnętrznych

W celu uzupełnienia braków w opanowaniu przez uczniów wymagań ujętych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, a tym samym podniesienia wyników egzaminów zewnętrznych w klasach ósmych szkół podstawowych oraz klasach maturalnych Prezydent Miasta Suwałk przydzielił dodatkowe środki finansowe szkołom na zorganizowanie zajęć przygotowujących do egzaminów zewnętrznych:

- zajęcia przygotowujące do matury: w okresie od 7 stycznia do 30 kwietnia 2025 r. – po 2 godziny zajęć tygodniowo na oddział oraz w okresie od 1 do 19 grudnia 2025 r. – po 3 godziny zajęć tygodniowo na oddział;
- zajęcia przygotowujące do egzaminu ósmoklasisty: w okresie od 7 stycznia do 9 maja 2025 r. – po 2 godziny zajęć tygodniowo na oddział oraz w okresie od 1 do 19 grudnia 2025 r. – po 3 godziny zajęć tygodniowo na oddział.

Szczęśliwa Siódemka na rowerze!

Szkoła Podstawowa nr 7 im. św. Jana Pawła II w Suwałkach otrzymała dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej Część 2) Fundusz Ekologii.

W ramach projektu „Szczęśliwa Siódemka na rowerze!" szkoła zorganizowała m.in. spotkanie z podróżnikiem Julianem Pawlikiem, przeprowadziła warsztaty dotyczące niskoemisyjnego transportu, konkursy promujące ekologię oraz kampanię edukacyjną „Dzień bez samochodu". Ponadto zamontowanych zostało 30 stojaków rowerowych, z których na co dzień korzystają uczniowie i pracownicy szkoły.

Link do Programu: https://wfosigw.bialystok.pl/regionalny-program-wsparcia-edukacji-ekologicznej/fundusz-ekologii/

Projekty współfinansowane w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego na lata 2021-2027

Od 1 sierpnia 2025 r. do końca lipca 2027 r. w suwalskich szkołach zawodowych realizowany jest projekt pn. „Suwalskie Centra Kształcenia Zawodowego. Poprawa jakości systemu kształcenia na terenie Miasta Suwałki poprzez modernizację kształcenia w Zespole Szkół nr 4, Zespole Szkół nr 6 i w Zespole Szkół Technicznych w Suwałkach" współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027 Priorytetu VIII Fundusze na rzecz edukacji i włączenia społecznego, Działanie 8.2 Zintegrowany terytorialnie rozwój edukacji i kształcenia.

Projekt skierowany jest do 600 uczniów szkół zawodowych (techników i szkół branżowych), dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki, tj. Zespołu Szkół nr 4 w Suwałkach, Zespołu Szkół nr 6 im. Karola Brzostowskiego w Suwałkach, Zespołu Szkół Technicznych w Suwałkach. Głównym celem projektu jest podniesienie kompetencji i umiejętności uczniów niezbędnych na rynku pracy, wzbogacenie oferty dodatkowych zajęć (warsztaty, laboratoria), w tym zajęć przygotowujących do nauki zawodu, kształtowania postaw uczniów w zakresie planowania kariery zawodowej.

W ramach realizacji projektu przewidziano następujące działania:

- konsultacje z doradztwa zawodowego, wizyty studyjne uczniów u pracodawców;
- staże i praktyki zawodowe dla uczniów i nauczycieli organizowane u pracodawców;

- szkolenia specjalistyczne dla uczniów, zajęcia wyrównawcze, kursy specjalistyczne, zajęcia przygotowujące uczniów do egzaminów zawodowych i matury;
- wyjazdy edukacyjno-zawodowe dla uczniów i nauczycieli;
- podnoszenie kompetencji kadry dydaktycznej – dostosowanie kwalifikacji nauczycieli kształcenia zawodowego (studia podyplomowe, kursy, szkolenia);
- współpraca z uczelniami wyższymi;
- doposażenie pracowni dydaktycznych w nowoczesny sprzęt do kształcenia zawodowego (m.in. pracownie w Zs4: handlowa, ekonomiczna, hotelarska, turystyczna, gastronomiczna; pracownie w ZS6: stolarska, motoryzacyjna, informatyczna, multimedia i animacja; pracownie w ZST: spawalnictwa, obrabiarek numerycznych, elektrotechniki i elektroniki, automatyki i robotyki, poligraficzna, fotograficzna).

Wartość projektu: 3 031 066,98 zł, w tym: 2 727 866,98 zł dofinansowanie ze środków UE oraz 303 200,00 zł wkład własny Miasta Suwałk.

Info o Projekcie:
https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/nowa-inwestycja-w-przyszlosc-mlodych-suwalczan,2591131

Info o Projekcie: https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/projekty-unijne-lata-2021-2027,4230/suwalskie-centra-ksztalcenia-zawodowego,2591392

- **„Wdrażanie inwestycji C2.1.2 Wyrównanie poziomu wyposażenia szkół w przenośne urządzenia multimedialne – inwestycje związane ze spełnieniem minimalnych standardów sprzętowych, wskaźnik C15G Nowe komputery przenośne (laptopy, laptopy przeglądarkowe i tablety) do dyspozycji uczniów"**

W ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), na podstawie umowy nieodpłatnego przekazania sprzętu, zawartej z Ministrem Cyfryzacji oraz Naukową i Akademicką Siecią Komputerową wszystkie Szkoły, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki zostały wyposażone w sprzęt multimedialny, z którego będą mogli korzystać nauczyciele i uczniowie.

Celem inwestycji jest umożliwienie wykorzystania technologii cyfrowych w nauczaniu na równym poziomie w każdej szkole podstawowej i ponadpodstawowej w całej Polsce. Łącznie do szkół trafiło 951 laptopów, 270 sztuk laptopów przeglądarkowych oraz 554 tablety.

Info. o Projekcie:
https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/nowy-sprzet-multimedialny-trafil-do-suwalskich-szkol,2593210

- **Program Powszechnej Nauki Pływania „Umiem pływać"**

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach we współpracy z Miastem Suwałki oraz Podlaskim Okręgowym Związkiem Pływania realizował w 2025 r. Program Powszechnej Nauki Pływania „Aktywna Szkoła – raz, dwa, trzy". W zajęciach uczestniczyli uczniowie klas III ze szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto. Łącznie wzięło udział 819 uczniów.

Info. o Programie:
https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/powszechna-nauka-plywania-klas-iii,2590467

- **Program Aktywna Szkoła – raz, dwa trzy, zadanie nr 2 ABC ruchu**

Projekt pn. „Sport wszystkim dzieciom służy – Edycja 2025" realizowany w ramach Programu Aktywna Szkoła – raz, dwa trzy, zadanie nr 2 ABC ruchu polegał na przeprowadzeniu zajęć sportowych z elementami gimnastyki korekcyjno – kompensacyjnej. Zajęcia pozalekcyjne współfinansowane były ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki z Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów. Zajęcia skierowane były do dzieci szkół podstawowych klas I-III. Łącznie zrealizowano 1 623 godziny zegarowe zajęć, a udział wzięło 847 uczniów.

Info. o Programie:
https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/rozstrzygniecie-naboru-wnioskow-na-realizacje-w-2025-r-projektu-aktywna-szkola-raz-dwa-trzy,2590824

- **Program Zdolny Suwalczanin**

W 2025 roku, na podstawie Uchwał Rady Miejskiej w Suwałkach, przyznano stypendia i nagrody dla uzdolnionych uczniów szkół podstawowych i średnich za wybitne osiągnięcia w nauce oraz stypendia, nagrody i wyróżnienia dla uzdolnionych uczniów szkół podstawowych za wybitne osiągnięcia w sporcie w ramach programu "Zdolny Suwalczanin", który ma na celu wspieranie rozwoju zdolnych uczniów.

W sumie nagrodzono 63 uczniów za ich wybitne osiągnięcia w nauce oraz 107 uczniów

za wybitne osiągnięcia w sporcie w roku szkolnym 2024/2025.

Łącznie na stypendia i nagrody w nauce przeznaczono 119 500 złotych, a także na stypendia, nagrody i wyróżnienia w sporcie przeznaczono 88 200 zł.

Info. o Programie:
https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/stypendia-i-nagrody-w-ramach-programu-zdolny-suwalczanin-oraz-za-osiagniecia-sportowe,2591370

- **Program Lekkoatletyka dla każdego!**

Link do Programu: https://www.lekkoatletykadlakazdego.pl/o-programie/zalozenia/o-nas

- **Program Narodowy Projekt Rozwoju Kolarstwa**

Link do Programu : https://szkolkikolarskie.pl/

- **Program Siatkarski Ośrodek Szkolny**

Link do Programu:
https://www.mlodziezowasiatkowka.pl/publikacje/uroczyste-otwarcie-siatkarskiego-osrodka-szkolnego-w-suwalkach_91,2970.html

- **Zapasy Sportem Wszystkich Dzieci**

Link do Programu: https://zapasy.org.pl/i/zapasy-sportem-wszystkich-dzieci/59

- **Program Mały Mistrz**

Link do Programu: https://pwszs.bialystok.pl/program-maly-mistrz/

1.4.11 Programy realizowane w zakresie ochrony środowiska

- **Plan Adaptacji do Zmian Klimatu**

W 2024 roku opracowany został i przyjęty do realizacji Uchwałą Nr VII/73/2024 z dnia 30 października 2024 r. Rady Miejskiej w Suwałkach „Plan adaptacji do zmian klimatu Gminy Miasta Suwałki do roku 2030" (MPA). MPA sporządzono w odpowiedzi na zmiany klimatu i potrzebę adaptacji do skutków tych zmian.

Celem głównym Planu jest podnoszenie jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców oraz efektywnego funkcjonowania miasta w warunkach zmian klimatu. Cele szczegółowe określone w MPA:

- ograniczenie skutków zagrożeń klimatycznych dla zdrowia i warunków życia mieszkańców miasta oraz jego użytkowników
- wykorzystanie funkcji zieleni miejskiej w łagodzeniu skutków zmian klimatu
- zapewnienie sprawnego funkcjonowania infrastruktury w warunkach zmian klimatu
- poprawa funkcjonowania obiektów użyteczności publicznej i budynków komunalnych w warunkach zmieniającego się klimatu
- włączanie adaptacji do zmian klimatu w politykę rozwoju miasta oraz podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie adaptacji.

Każdy z tych celów posiada określone działania adaptacyjne. Na potrzeby opracowania MPA przygotowano analizę zjawisk klimatycznych, ocenę wrażliwości miasta na zmiany klimatu, analizę ryzyka, analizę ekonomiczną oraz analizę kosztów. Szacunkowe koszty działań do roku 2030, w wysokości łącznej około 210 mln. zł przedstawiono w tabeli nr 6. (MPA). Do kalkulacji kosztów wykorzystano dane pozyskane na postawie rozeznania rynku, konsultacji eksperckich, dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych publikowane przez Ministerstwo Finansów.

Link do Planu: https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/ochrona-srodowiska,3568/plan-adaptacji-do-zmian-klimatu-dla-gminy-miasta-suwalki,2588076

- **Program „Ograniczenia niskiej emisji na terenie Suwałk"**

W 2025 r. przeprowadzono nabory wniosków o dotację w ramach Programu, z których zrealizowanych zostało 20 umów na kwotę 115 000 zł, w tym:

- 7 na podłączenie nieruchomości do sieci gazowej,
- 13 na wymianę starego kotła na nowy ekologiczny.

Podsumowując 10 letni okres funkcjonowania Programu ograniczania niskiej emisji, w latach 2016-2025 w ramach programu wsparto wymianę źródeł ciepła na łączną kwotę dotacji 2 026 441,46 zł., w 549 budynkach, w tym:

- podłączenia do sieci gazowej - 335 szt.;
- podłączenia do miejskiej sieci ciepłowniczej - 96 szt.;
- wymiana starych pieców na nowe, ekologiczne - 118 szt.

Link do Programu:
https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/nabor-wnioskow-program-ograniczania-niskiej-emisji-na-terenie-miasta-suwalki,2590298

Tabela 1.4.11.1 Realizacja programu „Ograniczanie niskiej emisji na terenie Suwałk" w latach 2021-2025

Zadanie	2021		2022		2023		2024		2025	
	Liczba umów	Kwota dotacji (zł)	Liczba umów	Kwota dotacji (zł)	Liczba umów	Kwota dotacji (zł)	Liczba umów	Kwota dotacji (zł)	Liczba umów	Kwota dotacji (zł)
Wymiana kotła	3	10 000	24	15 573,77	13	51 000	7	33 000	13	71 000
Podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej	8	35 963,27	2	102 000	0	0	2	6 000	0	0
Podłączenie do sieci gazowej	41	150 000	25	102 000	35	129 000	27	102 000	7	44 000
Razem	**52**	**195 963,30**	**51**	**219 573,77**	**48**	**180 000**	**36**	**141 000**	**20**	**115 000**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Suwałki na lata 2025-2028

Obszary interwencji Programu od 2025 roku obejmują:

- poprawę jakości powietrza i obniżenie poziomu substancji szkodliwych w powietrzu;
- adaptację do zmian klimatu;
- minimalizację zagrożenia mieszkańców powodowanego ponadnormatywnym hałasem;
- ochronę przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym;
- poprawę jakości wód oraz ochronę ich zasobów i jakości;
- zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki.

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Suwałki na lata 2025-2028 przywiązuje duże znaczenie do edukacji ekologicznej. Zapewnienie odpowiednich regulacji prawnych oraz niezbędnej infrastruktury nie przyniesie oczekiwanych efektów bez ukształtowania pożądanych postaw mieszkańców, takich jak:

- Poprawa jakości i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych,
- Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi,
- Realizacja polityki edukacyjnej z zakresu właściwej gospodarki odpadami,
- Minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii dla ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego, działalności gospodarczej;
- Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów z uwzględnieniem turystycznego.

Wymienione cele osiągane były poprzez działania o charakterze inwestycyjnym i pozainwestycyjnym. Część działań, jest podejmowana przez władze miasta, bądź przez nie koordynowana. Inne zadania są realizowane przez podmioty gospodarcze, właścicieli terenu, odpowiedzialne instytucje i organizacje.

Link do Programu: https://bip.um.suwalki.pl/uchwala_s/uchwala-rady-nr-xv1622025-z-dnia-2025-06-25.html

Program „Ciepłe Mieszkanie"

Program priorytetowy „Ciepłe Mieszkanie" ma na celu poprawę jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych w tym budynkach, w których powstała wspólnota mieszkaniowa obejmująca od 3 do 7 lokali mieszkalnych na terenie Miasta Suwałk. Dofinansowanie w ramach Programu było przeznaczone na przedsięwzięcia u dot. wymiany źródeł ciepła na paliwa stałe służących do ogrzewania lokalu mieszkalnego na efektywne źródła ciepła lub podłączenie do efektywnego źródła ciepła w budynku.

W wyniku ogłoszonego naboru do realizacji przyjęto 11 wniosków, w tym 6 wniosków wpłynęło od Wspólnot Mieszkaniowych

Link do Programu: https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/ochrona-srodowiska,3568/program-cieple-mieszkanie,2587990

- **Program „Czyste powietrze”**

Program Czyste Powietrze realizowany jest przez Miasto Suwałki od 2021 r. kiedy to zawarto porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska w Białymstoku w sprawie współpracy w ramach tego programu i uruchomiono punkt konsultacyjno-informacyjny w PNT Polska Wschód w Suwałkach.

W okresie 2021-2025 zaakceptowano wnioski o dofinansowanie na sumę 23 575 423 zł. W ramach tego programu mieszkańcy Suwałk złożyli 1274 wnioski o dofinansowanie, a zakończonych zostało 785 przedsięwzięć.

Link do Programu: https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/ochrona-srodowiska,3568/program-czyste-powietrze-informacje,2585845

1.4.12 Inne programy realizowane przez Miasto Suwałki

- **Program Suwalska Karta Mieszkańca**

Funkcjonujący od 1 września 2018 roku Program, ma na celu poprawę warunków życia mieszkańców miasta. Jego głównym założeniem jest zwiększenie dostępności do dóbr kultury, sportu i rekreacji dla wszystkich mieszkańców Suwałk, niezależnie od ich sytuacji materialnej i rodzinnej. Program dąży również do:

- zmniejszenia obciążeń finansowych, szczególnie dla rodzin wielodzietnych, osób niepełnosprawnych i seniorów;
- wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej;
- promocji korzystania z komunikacji miejskiej

Realizacja programu ma także na celu zachęcenie do osiedlania się w Suwałkach. Program oferuje bezpłatne przejazdy komunikacją miejską dla dzieci, młodzieży, studentów oraz osób niepełnosprawnych posiadających Suwalską Kartę Mieszkańca. Posiadacze karty otrzymują także zniżki w Suwalskim Ośrodku Kultury oraz na korzystanie z obiektów, takich jak Strefa Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności – SOWA i Aquapark.

Do programu dołączyło 39 prywatnych przedsiębiorców, oferując zniżki na swoje produkty i usługi. Suwalska Karta Mieszkańca jest przyznawana mieszkańcom Suwałk, którzy w deklaracji podatkowej wskazali miasto jako miejsce zamieszkania. Pozostali mieszkańcy mogą otrzymać kartę po spełnieniu określonych warunków. Karta jest również dostępna dla obywateli Ukrainy mieszkających w Suwałkach, zgodnie z ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Dostępne są cztery rodzaje kart: zwykła, dla rodzin wielodzietnych, dla osób z niepełnosprawnością i dla seniorów. Karty są wydawane na maksymalnie 4 lata, z wyjątkiem kart dla seniorów, które są bezterminowe. Mieszkańcy mogą korzystać z kart zbliżeniowych, aplikacji mobilnej oraz składać wnioski online na stronie

https://ecityup.pl/suwalki/suwalska-karta-mieszkanca

Na dzień 31.12.2025 r. w systemie utworzonym do obsługi Suwalskiej Karty Mieszkańca było 28 704 aktywnych kart.

Link do Programu: https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/dla-mieszkanca,57/suwalska-karta-mieszkanca,2574003

- **Nieodpłatna Pomoc Prawna**

Finansowana z budżetu państwa, obejmuje trzy punkty w Suwałkach:

- dwa punkty przy ulicy Kościuszki 71, prowadzone przez Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT;
- punkt przy ulicy Filipowskiej 20 B, prowadzony przez radców prawnych i adwokatów.

Nieodpłatne porady prawne i obywatelskie są udzielane 5 dni w tygodniu, 4 godziny dziennie w każdym punkcie. Usługa jest dostępna dla osób, które nie mogą ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. W 2025 roku udzielono łącznie 1132 porady.

Info. o Programie: https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/dla-mieszkanca,57/bezplatna-pomoc-prawna-i-pomoc-de-minimis,125670

- **Gminny Program Rewitalizacji Miasta Suwałk**

Rada Miejska w Suwałkach uchwałą Nr LXII/813/2023 z dnia 25 października 2023 r., przyjęła Gminny Program Rewitalizacji Miasta Suwałk do roku 2030.

Gminny Program Rewitalizacji stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia rewitalizacji, zapewniające kompleksowość działań we współpracy ze społecznością lokalną.

Ponadto, miasto poprzez lokalne działania wspiera właścicieli zabytków, dając im z jednej strony możliwość uzyskania dotacji na prace projektowe lub wykonanie remontów zabytków, z drugiej możliwość skorzystania z ulg

podatkowych, gdy obiekt jest utrzymamy w należytym stanie technicznym.

W tym celu Rada Miejska w Suwałkach podjęła następujące uchwały:

- Nr LXIV/840/2023 z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych w Suwałkach, (zasady w niej ustalone obowiązywały w 2024 r.), zmienioną: uchwałą Nr VIII/98/2024 z dnia 27 listopada 2024 r. i uchwałą Nr XX/233/2025 z dnia 22 grudnia 2025 r., dającą w każdym roku budżetowym możliwość ubiegania się o pomoc finansową przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków i znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków (dotacjami mogą być objęte: remont elewacji, remont lub całkowite odtworzenie stolarki okiennej i drzwiowej, remont lub całkowite odtworzenie dachu oraz wykonanie projektu budowlanego remontu ww., na zasadach określonych w ww. uchwale),

- Nr LXVI/875/2024 z dnia 31 stycznia 2024 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków lub ich części, w których wykonano remont elewacji, dającą możliwość zwolnienia od podatku od nieruchomości, w przypadku gdy wykonano remont elewacji budynku zabytkowego, zgodnie z wydanym pozwoleniem na podstawie ustawy prawo budowlane, na zasadach określonych w ww. uchwale.

Link do Programu: https://bip.um.suwalki.pl/uchwala_s/uchwala-rady-nr-lxii8132023-z-dnia-2023-10-25.html

Program Rozwoju Przedsiębiorczości Miasta Suwałk

Dokument uchwalony w 2022 roku (nr LI/672/2022), stanowi operacyjną część strategii „Suwałki 2030". Jego głównym celem jest wzrost konkurencyjności lokalnej gospodarki poprzez wsparcie innowacyjności, ułatwienia dla inwestorów, rozwój Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz ścisłą współpracę biznesu z samorządem.

Kluczowe filary i działania programu (do 2030 r.):

- Wzrost konkurencyjności: Stawianie na innowacyjną gospodarkę opartą na wiedzy i suwalskich przedsiębiorcach;
- Infrastruktura dla biznesu: Rozbudowa terenów inwestycyjnych, wsparcie dla działalności w ramach SSSE oraz wykorzystanie atutów logistycznych (Via Baltica, Rail Baltica);
- Współpraca i innowacje: Tworzenie partnerstw między lokalnymi przedsiębiorstwami, a instytucjami otoczenia biznesu (parki przemysłowe, inkubatory);
- Rozwój kadr: Dopasowanie oferty edukacyjnej szkół i uczelni do potrzeb suwalskiego rynku pracy;
- Gospodarka niskoemisyjna: Wspieranie przedsiębiorstw inwestujących w zielone technologie (OZE, gospodarka obiegu zamkniętego).

Program skupia się na budowaniu marki Suwałk jako silnego ośrodka gospodarczego we wschodniej Polsce, wykorzystującego położenie przy granicy z Litwą.

Pierwszy raport z monitorowania Programu za ostatnie 2 lata został przeprowadzony w I połowie 2025 r. i przedłożony Radzie Miejskiej w Suwałkach w lipcu 2025 r.

Link do Programu:
https://um.suwalki.pl/storage/uzytkownicy/ksznel@um.suwalki.pl/2022/20220803ProgramPrzedsiebiorcy/Program%20Rozwoju%20Przedsi%C4%99biorczo%C5%9Bci%20Miasta%20Suwa%C5%82k%20do%202030%20r..pdf

Wieloletni program gospodarowania zasobem mieszkaniowym na lata 2021-2025

Polityka czynszowa Suwałk ustala różne stawki za mieszkania komunalne i socjalne. W 2025 roku wysokość czynszu za 1 m^2 zależała od lokalizacji budynku, wyposażenia mieszkania i stanu technicznego. Podstawą do wyliczenia czynszu był wskaźnik kosztu odtworzenia 1 m^2 powierzchni użytkowej, ogłaszany przez Wojewodę Podlaskiego.

Program zakłada, że czynsze powinny pokrywać koszty utrzymania budynków, w tym bieżące naprawy, konserwację, remonty, zarządzanie oraz utrzymanie czystości i zieleni.

Link do Programu:
https://edziennik.bialystok.uw.gov.pl/WDU_B/2020/5583/oryginal/akt.pdf

- **Miejski program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na lata 2023 – 2026**

Podstawowym założeniem Programu jest stała współpraca samorządu lokalnego – Miasta Suwałk i jej jednostek organizacyjnych oraz Komendy Miejskiej Policji, Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach, Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach i innych podmiotów mających wpływ na poziom bezpieczeństwa. Realizacja przyjętych zadań powinna prowadzić do osiągnięcia celu w postaci poprawy poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, ograniczenia skali przestępczości, zjawisk patologicznych, zagrożeń, zwiększania świadomości obywateli, czy umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia.

W Programie wzięto pod uwagę:

- działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa i porządku;
- działania wynikające z ustawy o zdrowiu publicznym, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- poprawę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży;
- poprawę bezpieczeństwa sanitarnego;
- eliminowanie zagrożeń w ruchu drogowym;
- przeciwdziałanie, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizację zawodową bezrobotnych;
- bezrobotnych niepełnosprawnych i poszukujących pracy.

W przeciwieństwie do innych programów w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego, które Miasto może realizować „Miejski program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego", uzyskał ustawowe umocowanie, a jego przygotowanie zostało zaliczone do podstawowych i obowiązkowych zadań Komisji Bezpieczeństwa i Porządku, natomiast jego przyjęcie należy do wyłącznej właściwości Rady Miejskiej.

Link do Programu: https://bip.um.suwalki.pl/resource/149132/Program+2023-2026.pdf

II. Infrastruktura społeczna i bezpieczeństwo

2.1 Ochrona zdrowia

Charakterystyka systemu ochrony zdrowia w Suwałkach

W 2025 roku na terenie miasta Suwałki podmioty medyczne świadczyły usługi zdrowotne w ramach kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia. Liczba poszczególnych świadczeniodawców w podziale na rodzaje usług została przedstawiona w poniższej tabeli:

Tabela 2.1.1 Liczba świadczeniodawców usług zdrowotnych w Suwałkach w 2025 roku

Usługi zdrowotne	Liczba świadczeniobiorców
leczenie stomatologiczne	13
ambulatoryjna opieka specjalistyczna	15
podstawowa opieka zdrowotna	16
opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	2
rehabilitacja lecznicza	3
świadczenia zdrowotne kontraktowanie odrębne	2
leczenie szpitalne	2
profilaktyczne programy zdrowotne	1
opieka paliatywna i hospicyjna	1
świadczenia pielęgnacyjno-opiekuńcze	2
zaopatrzenie w wyroby medyczne	9
pomoc doraźna i transport sanitarny	1
programy pilotażowe	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informatora o zawartych umowach Narodowego Funduszu Zdrowia.

Na terenie miasta funkcjonowało 29 ogólnodostępnych aptek. Przez cały 2025 rok apteka przy ul. Klonowej 40 pełniła codzienne dyżury w godzinach 22.00–1.00, zapewniając mieszkańcom stały dostęp do leków. Działalność apteki w godzinach nocnych była finansowana z budżetu miasta Suwałki.

W 2025 roku w Suwałkach działały trzy publiczne szpitale: Szpital Wojewódzki im. dr. L. Rydygiera, Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej oraz Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Rehabilitacji. Łącznie w tych placówkach zatrudnionych było 254 lekarzy różnych specjalności oraz 620 pielęgniarek i położnych.

Szpital Wojewódzki im. dr L. Rydygiera; fot. z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Tabela 2.1.2 Szpitale w Suwałkach w 2025 roku

Rodzaj placówek	Liczba	
	placówek	łóżek
Szpitale ogółem	3	894
Szpitale publiczne, w tym:	3	894
✔ ogólne	2	467
✔ specjalistyczne	0	0
✔ resortowe	0	0
✔ psychiatryczne	1	311 pobyt stacjonarny + 116 oddziały dzienne

Źródło: opracowanie na podstawie danych Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

Tabela 2.1.3 Świadczenia opieki zdrowotnej w rodzaju: opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w 2025 roku

Świadczeniodawca	Rodzaj świadczeń - zakres
NZOZ Ośrodek Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współuzależnienia Stowarzyszenia Wybór w Suwałkach	świadczenia dzienne terapii uzależnienia od alkoholu
Specjalistyczny Psychiatryczny SP ZOZ w Suwałkach	świadczenia w izbie przyjęć szpitala
	świadczenie terapii dla uzależnionych od alkoholu ze współistniejącymi innymi zaburzeniami psychicznymi

	Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej Dla Dzieci i Młodzieży
	leczenie zaburzeń nerwicowych dla dorosłych
	świadczenia psychiatryczne dla chorych somatycznie
	świadczenia psychogeriatryczne
	leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych (detoksykacja)
	świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu stacjonarne
	świadczenia pielęgnacyjno-opiekuńcze psychiatryczne dla dorosłych
	świadczenia terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu
	świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol
	świadczenia dzienne psychiatryczne geriatryczne
	świadczenia dzienne leczenia zaburzeń nerwicowych
	Centrum Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Funduszu Zdrowia
https://aplikacje.nfz.gov.pl/umowy/Agreements/GetAgreements?Year=2025&ServiceType=04&Code=1000000820&Branch=10&City=Suwa%C5%82ki - 02.02.2026 r.

Tabela 2.1.4 Opieka paliatywna, hospitacyjna, świadczenia pielęgniarskie i opiekuńcze

Świadczeniodawca	Rodzaj świadczeń - zakres
Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Paliatywnej im. Jana Pawła II w Suwałkach	świadczenia w hospicjum domowym
	świadczenia w hospicjum domowym dla dzieci
	świadczenia w oddziale medycyny paliatywnej /hospicjum stacjonarnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Funduszu Zdrowia.
https://aplikacje.nfz.gov.pl/umowy/Agreements/GetAgreements?Year=2025&ServiceType=15&Code=1000000066&Branch=10&City=Suwa%C5%82ki 02.02.2026 r.

Podlaski Urząd Wojewódzki dane dot. stanu zdrowia dzieci i młodzieży miasta Suwałki w wieku 0–18 lat oraz dane dot. stan zdrowia mieszkańców miasta Suwałki w wieku 19 lat i więcej będących pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w 2025 r. przekaże w miesiącu maju. Tabele 2.1.5 i 2.1.6 przedstawiają dane za lata 2023-2024.

Tabela 2.1.5 Stan zdrowia dzieci i młodzieży miasta Suwałki w wieku 0–18 lat będących pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2023–2024

Rozpoznanie	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (chorobowość)		Osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy (zachorowalność)	
	2023	2024	2023	2024
Nowotwory	84	53	16	8
Niedokrwistość	101	156	28	26
Choroby tarczycy	143	139	29	26
Cukrzyca	42	71	7	10
Niedożywienie	2	3	0	0
Otyłość	181	212	29	40
Zaburzenia odżywiania	9	19	3	5
Upośledzenie umysłowe	41	53	6	4
Padaczka	70	72	9	9
Mózgowe porażenie dziecięce	38	30	1	2
Zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	384	372	45	66
Choroba nadciśnieniowa	31	31	8	6
Alergie w tym:	809	701	150	107
- astma oskrzelowa	-	387	-	42
- alergiczne pokarmowe zapalenie żołądka, jelita cienkiego i okrężnicy	-	113	-	15
- zapalenia skóry wywołane przez spożyte pokarmy	-	201	-	50
Zniekształcenia kręgosłupa	620	510	220	93
Choroby układu moczowego	36	40	6	7
Wady rozwojowe, w tym:	166	169	28	11
- układu nerwowego	12	14	0	1

- układu krążenia	104	92	17	7
- narządów płciowych	12	12	0	0
– aberracje chromosomowe	15	15	5	1
- inne	23	36	6	2
Brak oczekiwanego prawidłowego rozwoju fizjologicznego, w tym:	99	211	20	31
- inne braki w porównaniu do oczekiwanego prawidłowego rozwoju fizjologicznego	26	42	5	15
- opóźnienie etapów rozwoju fizjologicznego	72	26	14	5
Utrudnienie poruszania się niesklasyfikowane gdzie indziej	17	21	4	2
Pacjenci z innymi (niż wymienione powyżej) schorzeniami wymagający opieki czynnej	1384	1798	185	193

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Narodowego Funduszu Zdrowia.
https://aplikacje.nfz.gov.pl/umowy/Agreements/GetAgreements?Year=2025&ServiceType=15&Code=1000000668Branch=108City=Suwa%C5%82ki 02.02.2026 r.

W roku 2024 najwięcej dzieci chorowało na alergie (701 osób), zniekształcenia kręgosłupa (510 osób) oraz zaburzenia refrakcji i akomodacji oka (372 osoby). Pacjentów z innymi schorzeniami wymagającymi opieki czynnej zanotowano 1798. Wśród osób w wieku 0-18 lat, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy, dominowały alergie (107 osób), zniekształcenia kręgosłupa (93 osoby) oraz zaburzenia refrakcji i akomodacji oka (66 osób).

Tabela 2.1.6 Stan zdrowia mieszkańców miasta Suwałki w wieku 19 lat i więcej będących pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w latach 2023–2024

Rozpoznanie	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (chorobowość)		Osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy (zachorowalność)	
	2023	2024	2023	2024
Gruźlica	103	10	11	0
Nowotwory	1568	1694	195	272
Choroby tarczycy	3016	3949	277	444
Cukrzyca w tym:	2940	3924	266	353
- leczeni insuliną	899	913	74	89
Niedożywienie	-	1	-	0

Zaburzenia odżywiania	-	8	-	1
Otyłość	-	1597	-	240
Niedokrwistość	1443	676	257	79
Choroby obwodowego układu nerwowego	5000	5336	435	377
Choroby układu krążenia, w tym:	16 038	19 442	1376	1567
✔ przewlekła choroba reumatyczna	39	103	4	5
✔ choroba nadciśnieniowa	11 272	15 200	869	1167
✔ choroba naczyń mózgowych	489	514	74	73
✔ niedokrwienna choroba serca	2057	1667	205	171
Przebyty zawał serca (z niedokrwiennej choroby serca)	394	266	49	37
Przewlekłe choroby dolnych dróg oddechowych	1854	2490	177	210
Przewlekłe choroby układu trawiennego	4344	5369	333	472
Choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	10 786	12 215	706	780
Pacjenci z innymi schorzeniami wymagającymi opieki czynnej	5608	10 024	666	718

Źródło: Na podstawie sprawozdań MZ-11 o działalności i pracujących w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej w latach 2023 i 2024.

Stan zdrowia mieszkańców uzależniony jest od warunków społeczno-ekonomicznych, stylu życia mieszkańców, jakości środowiska w miejscu zamieszkania i pracy, poziomu zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych i socjalnych. W roku 2024 najwięcej osób dorosłych chorowało na choroby układu krążenia (19 442 osoby), choroby układu mięśniowo - kostnego i tkanki łącznej (12 215 osób), przewlekłą chorobę układu trawiennego (5 369 osoby), choroby obwodowego układu nerwowego (5 336 osób), choroby tarczycy (3 949 osób) i cukrzycę (3 924 osoby).

W zachorowalności dominowały takie choroby jak: choroby układu krążenia (1 567 osób), choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej (780 osób), przewlekła choroba układu trawiennego (472 osoby), choroby tarczycy (444 osoby), choroby obwodowego układu nerwowego (377 osób), oraz cukrzyca (353 osoby).

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii

Od wielu lat szczególną uwagę zwraca się na problemy związane z funkcjonowaniem rodziny osoby uzależnionej oraz na problemy i potrzeby dzieci i młodzieży. W związku z tym najwięcej środków finansowych przekazuje się na:

- pomoc udzielaną członkom rodzin, w których występuje problem alkoholowy i przemocy domowej,
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego,

- organizację pozalekcyjnych zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno - społeczne w tym pozalekcyjne zajęcia sportowo - rekreacyjne dla uczniów z suwalskich jednostek oświatowych,
- kolonie, półkolonie dla dzieci wywodzących się z rodzin z problemem alkoholowym,
- realizację programów/projektów profilaktycznych w jednostkach oświatowych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przeciwdziałaniu przemocy,
- realizację szkoleń dla pedagogów, psychologów, nauczycieli i konsultantów z rekomendowanych programów profilaktycznych.

Tabela 2.1.7 Liczba wniosków kierowanych o wszczęcie postępowania, wszczęte wnioski, odmowy wszczęcia, wnioski skierowane do innych gmin, wnioski do sądu oraz umorzenia w latach 2021-2025

Lata	Wnioski skierowane do MKRPA o wszczęcie postępowania	Wnioski wszczęte przez MKRPA	Odmowy wszczęcia	Skierowane wnioski do innej gminy	Wnioski skierowane do sądu	Umorzenia
2021	127	119	7	1	74	68
2022	145	142	3	0	71	44
2023	172	158	12	2	62	78
2024	119	116	2	1	93	74
2025	135	125	9	1	73	45

Źródło: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach.

W latach 2021–2025 do MKRPA kierowano od 119 do 172 wniosków rocznie. Najwyższą liczbę zgłoszeń odnotowano w 2023 r. (172), natomiast w 2024 r. nastąpił spadek do 119 wniosków, po którym w 2025 r. odnotowano ponowny wzrost (135). We wszystkich analizowanych latach zdecydowana większość wniosków została wszczęta przez MKRPA (od 92% do 98%), przy niewielkiej liczbie odmów wszczęcia postępowania (0–12 rocznie), co wskazuje na zasadność składanych wniosków. Liczba wniosków przekazywanych do innych gmin pozostawała marginalna. Liczba spraw kierowanych do sądu utrzymywała się na wysokim poziomie, ze szczególnym wzrostem w 2024 r. (93 sprawy). Umorzenia kształtowały się na poziomie od 44 do 78 rocznie, co może świadczyć o skuteczności działań motywujących oraz podejmowaniu leczenia dobrowolnego przez część osób objętych postępowaniem.

Zapewniono kompleksową pomoc członkom rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej poprzez prowadzenie:

- procedury „Niebieskiej Karty" w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego

„Niebieska Karta" to procedura, która ma na celu przeciwdziałanie przemocy domowej. Stanowi część działań podejmowanych przez policję, służby socjalne oraz inne instytucje w celu ochrony osób doświadczających przemocy domowej. W stosunku do roku 2021 zauważalny jest spadek o ok. 7% założonych „Niebieskich Kart" w porównaniu do roku 2025.

Tabela 2.1.8 Liczba założonych „Niebieskich Kart" w latach 2021-2025

Podmioty	Ilość założonych Kart				
	2021	2022	2023	2024	2025
Pomoc społeczna	13	7	14	9	13

Komenda Miejska Policji	193	167	202	175	172
Oświata	4	8	4	8	8
Służba zdrowia	2	1	2	0	6
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	3	4	2	5	1
Razem	**215**	**187**	**224**	**197**	**200**

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach.

- poradnictwa specjalistycznego dla osób doświadczających przemocy domowej w ramach którego udzielono:

Wykres 2.1.1 Liczba poradnictwa socjalnego, porad prawnych oraz porad i konsultacji psychologicznych w latach 2021-2025

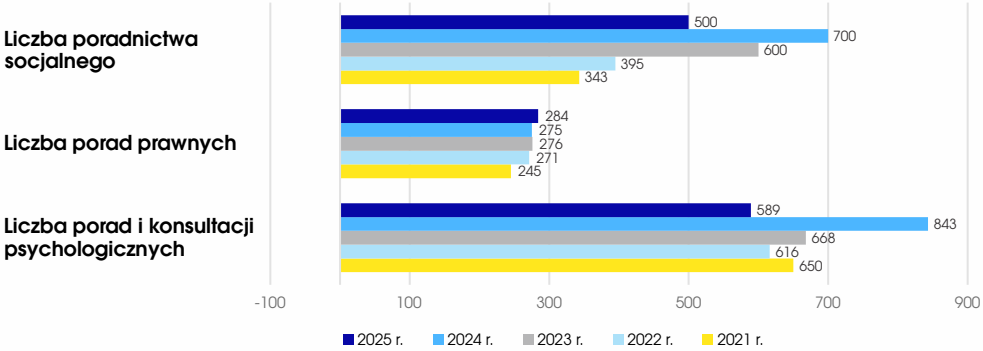

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach.

Proponowane poradnictwo kierowane jest do osób, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej, społecznej lub materialnej. Jego celem jest pomoc w rozwiązywaniu problemów związanych z funkcjonowaniem w społeczeństwie, dostępem do świadczeń socjalnych czy poprawy życia jak również radzeniu z problemami emocjonalnymi, stresem, czy trudnościami w relacjach. Od 2021 r. osoby zgłaszające się po wsparcie najczęściej korzystają z porad i konsultacji psychologicznych, następnie z poradnictwa socjalnego i prawnego.

- schronienia w Dziale Pomocy Kryzysowej przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Suwałkach:

Tabela 2.1.9 Schronienie w Dziale Pomocy Kryzysowej przy MOPR w Suwałkach

Rok	Liczba osobodni	Liczba rodzin	Liczba osób
2021	9	3	4
2022	3	1	3
2023	99	5	8
2024	87	3	10
2025	20	1	2

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach.

Całodobowe schronienie zapewnia bezpieczeństwo, wsparcie i pomoc osobom w trudnej sytuacji kryzysowej bądź osobom doznającym przemocy domowej. Z powyższej tabeli wynika, że w każdym roku potrzebne jest wsparcie w postaci schronienia.

Wykres 2.1.2 Liczba (dotyczy nie tylko mieszkańców Suwałk) osób podejmujących działania terapeutyczno-lecznicze w Suwałkach w latach 2021-2025

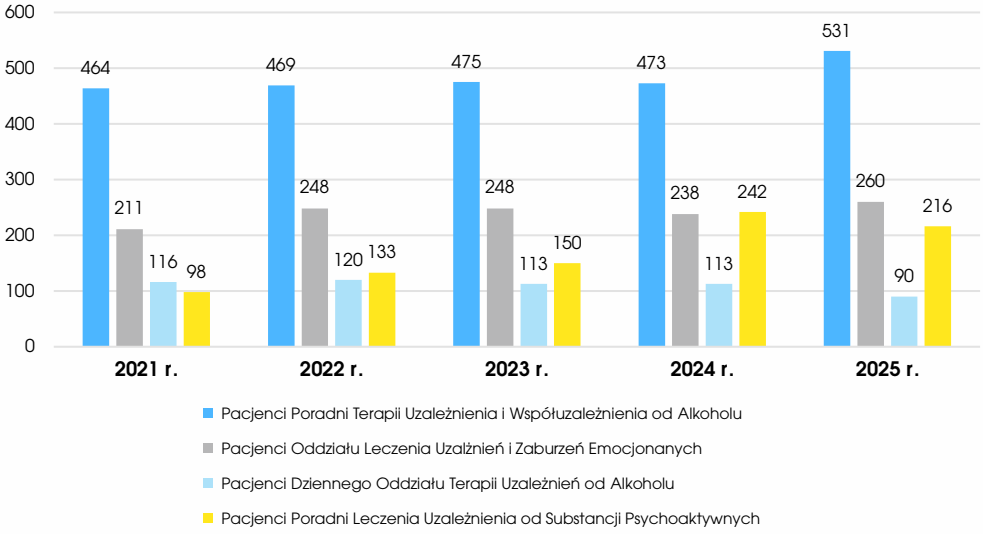

Źródło: Specjalistyczny Psychiatryczny SP ZOZ w Suwałkach, NZOZ Ośrodek Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współuzależnienia Stowarzyszenia „Wybór" w Suwałkach.

W Poradni i Oddziałach prowadzone są działania profilaktyczne i lecznicze, udzielana jest pomoc osobom uzależnionym i członkom ich rodzin. Głównym zakresem ich działania jest:

- diagnozowanie pacjentów uzależnionych od alkoholu,
- konstruowanie osobistych programów terapii,
- leczenie i rehabilitacja,
- prowadzenie psychoterapii indywidualnej i grupowej,
- kontaktowanie się w razie potrzeby z rodzinami pacjentów,
- współpraca z kuratorami sądowymi pacjentów Poradni i Oddziałów.

Z powyższych danych wynika, że w latach 2021–2025 liczba pacjentów Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu wzrosła o ok. 14% (z 464 do 531). Nastąpił również wzrost obciążenia Oddziału Leczenia Uzależnień i Zaburzeń Emocjonalnych, związany ze zwiększeniem liczby hospitalizowanych pacjentów. Natomiast liczba pacjentów Poradni Leczenia Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych i Dziennego Oddziału Terapii Uzależnień od Alkoholu spadła.

Tabela 2.1.10 Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie miasta w latach 2021-2025

Rok	Liczba punktów	Sprzedaż detaliczna	Sprzedaż gastronomiczna
2021	178	125	53
2022	180	127	53
2023	176	128	48
2024	167	120	47
2025	169	122	47

Źródło: Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

W latach 2024–2025 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych była zmienna. Zauważalny był spadek liczby małych punktów handlowych.

Tabela 2.1.11 Dochody miasta z tytułu korzystania przez przedsiębiorców z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2021-2025

Rok	Wysokość dochodu (zł)
2021	2 071 504,67
2022	2 339 613,62
2023	3 476 130,02
2024	3 988 942,52
2025	3 738 125,11

Źródło: Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Ponadto od 2021 r. z Urzędu Skarbowego w Bydgoszczy wpływają środki finansowe z tytułu wprowadzenia dodatkowych opłat dla hurtowników zaopatrujących przedsiębiorców, posiadających zezwolenia na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych, w napoje alkoholowe w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml (tzw. podatek od „małpek"). Środki te przeznaczane są na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu tj. na funkcjonowanie Ogrzewalni dla osób bezdomnych i nietrzeźwych.

Tabela 2.1.12 Środki finansowe na funkcjonowanie Ogrzewalni w latach 2021-2025

Rok	Wysokość środków (zł)
2021	212 536,00
2022	928 810,31
2023	885 417,90
2024	880 982,91
2025	937 124,65

Źródło: Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

2.2 Pomoc społeczna

Charakterystyka systemu pomocy społecznej

System zabezpieczenia społecznego na terenie miasta tworzą:

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach, w strukturze którego funkcjonuje:
  - Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach;
  - Ogrzewalnia dla osób bezdomnych i nietrzeźwych – 40 miejsc;
  - Klub Senior+ w Suwakach – 20 miejsc;
  - Hostel przy MOPR w Suwałkach – 10 miejsc;
  - Mieszkanie wspomagane – 1– 3 miejsca;
  - Mieszkania treningowe – 2 – 7 miejsc.
- Kluby Seniora – 75 miejsc („Oratorium 60+" – Parafia Rzymskokatolicka p.w. Matki Bożej Miłosierdzia – 15 miejsc, Klub Seniora „Horyzont" - Stowarzyszenie Seniorzy z Pasją „Horyzont" – 15 miejsc, „Klub Seniora na Chopina 6a" – Stowarzyszenie Pełnia – 15 miejsc, „Klub Seniora Ciesielska 15" – Uniwersytet Trzeciego Wieku – 15 miejsc, „Dobry czas" – Stowarzyszenie im. Ks. Jerzego Popiełuszki – 15 miejsc;

- Środowiskowe domy samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 2 placówki o łącznej liczbie 73 miejsca;
- Dom Pomocy Społecznej „Kalina" w Suwałkach – 194 miejsca, w którego strukturze funkcjonuje Dom Dziennego Pobytu „Kalinka" – 15 miejsc;
- Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze – 2 – 28 miejsc;
- Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego -5 - 190 miejsc i 5 wychowawców podwórkowych – 75 miejsc.

Tabela 2.2.1 Wydatki na zadania realizowane przez jednostki pomocy społecznej w Suwałkach w latach 2021-2025 (w zł)

Rodzaj wydatków	W latach				
	2021	2022	2023	2024	2025
Łącznie wydatki MOPR, w tym:	**136 946 258**	**113 881 319,87**	**76 886 999,04**	**90 252 033,61**	**94 327 860,45**
Pomoc społeczna	20 731 050	27 365 261,61	27 153 979,11	32 701 086,30	33 853 009 72
Rodzina	111 132 327	67 332 675,83	39 699 565,90	47 834 409,38	50 546 402,43
Ochrona zdrowia	511 607	532 336,21	614 391,13	973 365,29	705 355,41
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 170 093	1 186 557,81	1 599 143,08	1 622 856,42	1 756 994,80
Fundusz celowy PFRON	2 636 385	3 144 425,45	3 898 558,93	4 689 636,18	5 207 116,37
Środki EFS	409 829	256 413,56	0,00	0,00	32 020,15
Fundusz Solidarnościowy	252 366	685 423,67	951 416,24	1 091 352,55	1 303 084,44
Fundusz Przeciwdziałania Covid-19	102 600	8 994 362,13	236 206,17	46 745,37	0,00
Fundusz Pomocy	X	4 383 863,60	2 579 759,03	1 004 807,92	529 173,73
Fundusz Pracy	X	X	153 979,45	287 774,20	394 703,40
Dom Pomocy Społecznej	**8 839 354**	**10 021 363**	**12 300 575**	**13 918630,71**	**16 407 244,50**
Dzienny Dom Pobytu „Kalinka"	**135 424**	**182 644**	**209 055**	**252 961,31**	**334 951,78**
Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze	**1 843 395**	**2 212 402,44**	**2 494 547,42**	**3 294 145,25**	**4 041 249,10**
Dom nr 1	834 354	1 055 426,50	1 291 806,00	1 698 922,94	2 106 223,00
Dom nr 2	1 009 041	1 156 975,94	1 202 741,42	1 595 222,31	1 935 026,10
Środowiskowe Domy Samopomocy	**1 770 605**	**1 913 704**	**2 111 940**	**2 386 445,98**	**3 103 469,88**
Dofinansowanie organizacji pozarządowych realizujących zadania pomocy społecznej	**2 082 429**	**2 492 467**	**872 321,12**	**979 999,11**	**1 311 300,00**
Razem	**151 690 255**	**128 790 196,31**	**92 952 206,70**	**111 084 215,97**	**119 526 075,71**

Źródło: opracowanie własne MOPR w Suwałkach.

II. Infrastruktura społeczna i bezpieczeństwo

W 2022 r. nastąpił znaczny spadek wydatków w zadaniu „Rodzina" z uwagi na przejęcie przez ZUS świadczeń wychowawczych „800+". W 2024 r. zauważamy wzrost w zadaniu „Pomoc społeczna" i „Rodzina" pomimo spadku osób objętych wsparciem. W pomocy społecznej wzrost związany był z rozwojem infrastruktury, m.in. prowadzeniem ogrzewalni, klubu Senior+ , wzrostem kosztów opłat za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej, wzrostem wysokości świadczeń (zasiłki stałe) i realizacją programów rządowych i samorządowych. W zadaniu Rodzina wzrost wynika ze zwiększonej liczby osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne, których wysokość również uległa podwyższeniu oraz wzrostu liczby dzieci w pieczy zastępczej i wysokości świadczeń z tytułu kosztu ich utrzymania, a także pokrywania kosztu pobytu dzieci w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym.

Wykres 2.2.1 Liczba osób korzystających z niektórych form pomocy społecznej w latach 2021-2025

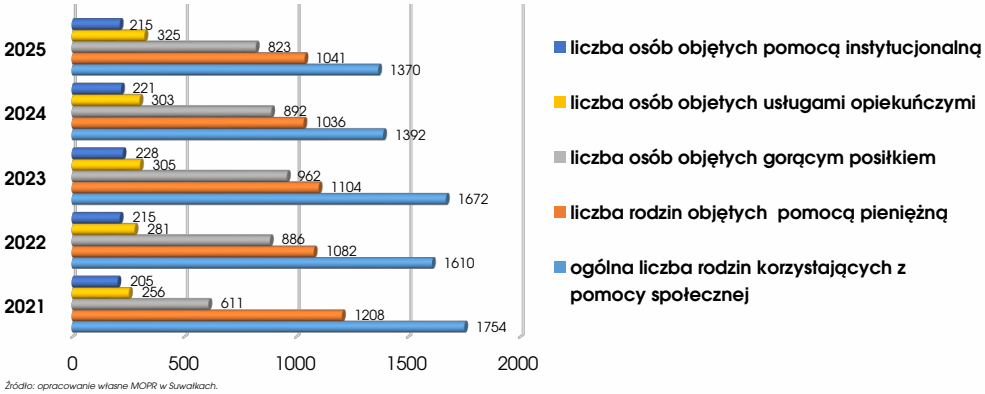

Źródło: opracowanie własne MOPR w Suwałkach.

Według danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Suwałkach liczba rodzin korzystających z świadczeń pomocy społecznej stale się zmniejsza z 1754 w 2021 r. do 1370 rodzin w 2025 r., co analogicznie przekłada się na liczbę rodzin objętych poszczególnymi formami pomocy. Dominuje pomoc pieniężna oraz pomoc w formie gorących posiłków, które kierowane są do rodzin o najniższych dochodach. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania (w tym: asystencja osobista i opieka wytchnieniowa) i pomoc instytucjonalna od 2023 r. utrzymuje się na stabilnym poziomie zwiększając jednak swój udział wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej. W 2021 z usług opiekuńczych korzystało 15%, zaś w 2025 już 24% ogółu świadczeniobiorców. Zmiany demograficzne zachodzące w naszym mieście powodują konieczność rozwoju wsparcia skierowanego do osób zależnych i niesamodzielnych, wymagających pomocy osób drugich, co wiąże się ze wzrostem nakładów finansowych.

Wykres 2.2.2 Powody udzielania pomocy

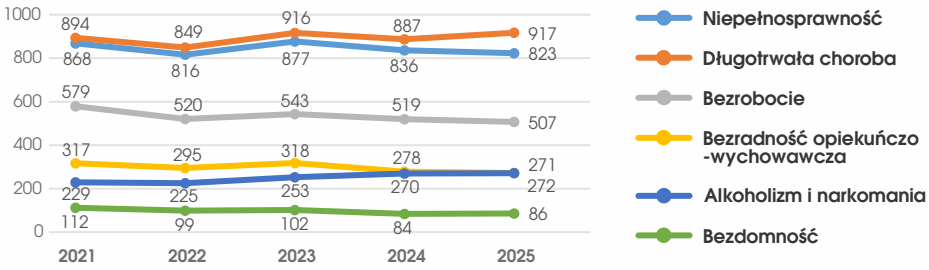

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-04 za lata 2021-2025.

Okoliczności udzielania pomocy nie stanowią katalogu zamkniętego. Można je pogrupować w kilka kategorii uwzględniających stan zdrowia, status zawodowy, bezradność opiekuńczo-wychowawczą czy trudności w przystosowaniu i integracji lub uzależnienia itp. Statystyki potwierdzają, że wśród rodzin objętych pomocą społeczną dominuje długotrwała choroba i niepełnosprawność. Od 2021 r. zauważamy niewielki spadek poszczególnych przesłanek co wynika ze spadającej liczby osób i rodzin objętych pomocą społeczną. Nieznaczny wzrost następuje w uzależnieniach i długotrwałej chorobie. Dostarcza to wszystkim domownikom problemów finansowych, życiowych i emocjonalnych, które potęgują ich rozmiar i potrzebę sięgania po wsparcie.

Tabela 2.2.2 Mieszkańcy Suwałk w ośrodkach wsparcia w latach 2021-2025

Rodzaj ośrodka	Liczba miejsc	W latach				
		2021	2022	2023	2024	2025
ŚDS w Suwałkach, ul. Filipowska 20D	38	45	40	40	44	43
w tym mieszkańcy Suwałk		44	39	38	43	42
ŚDS przy Stowarzyszeniu „Aktywni Tak samo”	35	37	39	38	35	37
w tym mieszkańcy Suwałk		32	35	31	31	33
ŚDS w Białej Wodzie	44	53	52	51	54	53
w tym mieszkańcy Suwałk		18	21	20	20	19
ŚDS w Lipniaku	60	60	68	68	69	72
w tym mieszkańcy Suwałk		30	33	31	34	35
Dom Dziennego Pobytu „Kalinka”	15	13	16	14	17	17
Klub Senior+	20	X	X	66	44	42
Łączna liczba mieszkańców Suwałk w ośrodkach wsparcia		137	144	202	189	188

Źródło: opracowanie własne MOPR w Suwałkach.

Z powyższych danych wynika, iż uczestnikami ośrodków wsparcia jest raczej stała liczba uczestników. Mieszkańcy mają dość szeroki wybór placówek, w których przy udziale wykwalifikowanego personelu, mimo utraty pełnej samodzielności, mogą w dalszym ciągu funkcjonować w dotychczasowym środowisku, co sprzyja utrzymaniu odpowiedniej jakości życia i opóźnia potrzebę korzystania z pomocy instytucjonalnej.

Piecza zastępcza

Piecza zastępcza to tymczasowa forma opieki nad dzieckiem, które z powodów losowych, społecznych nie może wychowywać się z rodzicami biologicznymi. Organizatorem jest powiat, który zapewnia bezpieczne środowisko rodzinne lub instytucjonalne do momentu powrotu do rodziny lub usamodzielnienia.

Tabela 2.2.3 Przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej

Przyczyny	Rok	
	2024 (%)	2025 (%)
uzależnienie od alkoholu	42,28	37,55
inne uzależnienia	4,71	12,67
bezradność rodziców	19,22	19,21

niepełnosprawność lub długotrwała choroba	5	5,68
przemoc	5,24	10,48
sieroctwo	2,09	1,75
półsieroctwo	4,71	1,31
eurosieroctwo	1,57	0,44
inne	15,18	10,92

Źródło: opracowanie własne MOPR w Suwałkach.

Zmiany przyczyn zachodzą wraz ze wzrostem dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej. Spośród rodziców wobec których ograniczono władzę rodzicielską najliczniejszą grupę stanowią:

- osoby z uzależnieniami, a zwłaszcza ze skłonnościami do nadużywania alkoholu (tendencja spadkowa z 42,28% do 37,55%);
- inne uzależnienia od substancji psychoaktywnych (wzrost z 4,71% do 12,67%);
- bezradność opiekuńczo-wychowawcza na stałym poziomie (19%) wynikająca z nieporadności życiowej rodziców, braku odpowiedzialności życiowej za los swoich dzieci oraz niskich kompetencji wychowawczych;
- przemoc (wzrost z 5,24% do 10,48%).

Analiza zmian przyczyn umieszczania dzieci w pieczy zastępczej za 2024 r. i 2025 wskazuje na rosnącą tendencję innych uzależnień i przemocy, uzależnienia, przemoc (60,7%), często prowadzą do destabilizacji rodzin oraz trwałości problemów kompetencyjno-wychowawczych i społecznych. W zdecydowanej większości piecza zastępcza wynika z dysfunkcji rodziny biologicznej, a nie sieroctwa, półsieroctwa czy eurosieroctwa.

Tabela 2.2.4 Liczba rodzin zastępczych i ich rodzaje na terenie Miasta Suwałki w latach 2021-2025

Rodzaje rodzin	Liczba rodzin				
	2021	2022	2023	2024	2025
Rodziny spokrewnione z dzieckiem	95	91	93	100	101
Rodziny niezawodowe	31	40	40	31	39
Rodziny zawodowe	10	9	10	9	11
Rodzinny dom dziecka	1	1	1	1	1
Razem	**137**	**141**	**144**	**141**	**152**

Źródło: opracowanie własne MOPR w Suwałkach.

Zapewnienie potrzebującym dzieciom bezpiecznej przestrzeni do życia jest ogromnym wyzwaniem, a to z kolei wiąże się z brakiem chętnych do podejmowania się tak odpowiedzialnej funkcji. W Suwałkach w latach 2021-2025 ogólna liczba rodzin kształtuje się na zbliżonym poziomie z niewielką tendencją wzrostową wśród rodzin spokrewnionych, które w 66 % zabezpieczają opiekę w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela 2.2.5 Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2021-2025

Lata	Liczba dzieci z m. Suwałk przebywających					
	w rodzinnej pieczy zastępczej/umieszczonych w danym roku			w instytucjonalnej pieczy zastępczej/ umieszczonych w danym roku		
	na terenie m. Suwałki	na terenie innych powiatów	Razem	na terenie m. Suwałki	na terenie innych powiatów	Razem
2021	185/33	51/9	236/42	36/11	11/0	47/11
2022	189/22	52/6	241/28	31/6	9/1	40/7
2023	188/22	63/6	250/28	36/8	5/0	41/8
2024	195/25	73/12	268/37	32/10	5/0	37/10
2025	206/34	74/8	280/42	36/8	5/2	41/10

Źródło: opracowanie własne MOPR w Suwałkach.

Prezentowane dane wskazują, że coraz więcej dzieci, w tym liczne rodzeństwa trafiają do pieczy zastępczej. Jest to ogólnopolski trend z rosnącą presją na system. Niedobór rodzin zastępczych powoduje częstsze umieszczanie dzieci także w placówkach instytucjonalnych. Coraz mniej wychowanków opuszcza rodziny zastępcze, ponieważ pełnoletni wychowankowie decydują się na pozostanie w dotychczasowych rodzinach do czasu ukończenia nauki.

Tabela 2.2.6 Inne formy pomocy realizowane przez MOPR w Suwałkach

Lata	Świadczenia Rodzinne (liczba dzieci)	Fundusz alimentacyjny (liczba uprawnionych)	Dodatki mieszkaniowe (liczba gospodarstw)	Dofinansowanie ze środków PFRON (liczba osób)	Program osłonowy - zmniejszania wydatków za gosp. odpadami komunalnymi (liczba osób)
2021	3 844	773	1 092	647	29
2022	3 448	703	1 276	543	167
2023	2 735	629	1 464	963	155
2024	2 137	588	1 464	1 097	119
2025	1 689	539	1 342	1 181	738

Źródło: opracowanie własne MOPR w Suwałkach.

W latach 2021-2025 następuje systematyczny spadek o ponad połowę liczby dzieci objętych świadczeniami rodzinnymi, co wynika z zamrożonych kryteriów dochodowych, które od 2015 r. są niezmienne. Łagodniejszy spadek następuje w funduszu alimentacyjnym. Duże wahania występują w programie osłonowym dotyczącym opłat za odpady. Liczba beneficjentów wzrosła z 29 w 2021 r. do 167 w 2022, następnie spadła, a w 2025 r. gwałtownie wzrosła do 738. Jest to skutek wprowadzenia progów dochodowych, zwiększających dostępność do świadczeń w ramach programu. W prezentowanym okresie widoczne jest zmniejszenie skali korzystania z części świadczeń (rodzinnych i alimentacyjnych) należących do zadań zleconych, przy jednoczesnym wzroście znaczenia wsparcia związanego z kosztami utrzymania (mieszkania, odpady) oraz wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami.

Dane sugerują przesuwanie się potrzeb społecznych w kierunku pomocy związanej z kosztami życia i specjalistycznym wsparciem.

Orzecznictwo poza rentowe

Poziom funkcjonowania człowieka bywa obniżony na skutek stanu zdrowia, wady wrodzonej, choroby, urazu lub zmian starczych, co znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie ds. orzekania o niepełnosprawności.

Tabela 2.2.7 Liczba wydanych orzeczeń mieszkańcom Suwałk w latach 2021-2025

Rodzaje orzeczeń	Liczba orzeczeń o niepełnosprawności, w latach				
	2021	2022	2023	2024	2025
o niepełnosprawności (dzieci do 16 roku życia)	215	278	276	296	289
o znacznym stopniu niepełnosprawności	506	598	641	674	657
o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	823	853	885	939	945
o lekkim stopniu niepełnosprawności	258	341	329	358	354
Razem	**1802**	**2070**	**2131**	**2267**	**2245**

Źródło: Sprawozdawczość Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach.

Łączna liczba orzeczonych osób wzrosła o 24,6% z 1802 w 2021 r. do 2245 w 2025 r. Największy skok nastąpił między 2021 a 2022 r. (+268). Ogólnie zauważa się trend rosnący, co oznacza zwiększoną liczbę osób uzyskujących status osoby z niepełnosprawnością. Wśród orzekanych osób dorosłych w 42 % dominują osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, natomiast dzieci stanowią 13% ogólnej liczby orzekanych.

Działalność innych placówek pomocy społecznej

Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze w Suwałkach „Dom nr 1" i „Dom nr 2" są publicznymi placówkami opiekuńczo - wychowawczymi typu interwencyjno - socjalizacyjnego, instytucjonalnymi formami pieczy zastępczej. W placówkach umieszczane są dzieci głównie na podstawie postanowień Sądu Rejonowego w Suwałkach III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich, a także przywożone przez Straż Graniczną lub przez Policję bezpośrednio z przeprowadzanych przez te instytucje interwencji. Są to małoletni i nieletni pochodzący z rodzin przeżywających trudności w opiece i wychowaniu, rodzin dysfunkcyjnych (niewydolnych wychowawczo i niezaradnych życiowo, nadużywających alkoholu, niezaspokajających podstawowych potrzeb dzieci).

W 2025 r. najczęstszymi przyczynami umieszczania dzieci w pieczy zastępczej była niewydolność opiekuńczo-wychowawcza rodziców, przemoc w rodzinie, uzależnienia oraz rozwiązanie rodzin zastępczych. Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze w Suwałkach zapewniają dziecku: całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne, realizują przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku, umożliwiają kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmują działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewniają dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych, obejmują dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewniają korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Zgodnie ze standardami Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze w Suwałkach „Dom nr 1" i „Dom nr 2" posiadają łącznie 28 miejsc, z czego w każdej z placówek można umieścić w tym samym czasie łącznie nie więcej niż 14 dzieci.

W 2025 r. w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej w Suwałkach „Dom nr 1" przebywało ogółem 15 wychowanków. W ciągu roku w placówce umieszczono 1 nowego wychowanka. Placówkę opuścił 1 podopieczny, który powrócił do rodziny biologicznej.

W 2025 r. w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej w Suwałkach „Dom nr 2" przebywało ogółem 26 wychowanków. W ciągu roku w placówce umieszczono 9 nowych wychowanków. Placówkę opuściło 10 wychowanków, w tym: 1 powrócił do rodziny biologicznej, 1 umieszczono w rodzinnej pieczy zastępczej, 3 umieszczono w innej formie pieczy zastępczej, 4 pełnoletnich podopiecznych odeszło w związku z procesem usamodzielnieni oraz 1 pełnoletnia podopieczna została umieszczona w Domu Pomocy Społecznej.

Miesięczna odpłatność za jedno dziecko umieszczone w Placówce Opiekuńczo -Wychowawczej w Suwałkach „Dom nr 1" w 2025 r. wyniosła 10618,27 zł. W Placówce Opiekuńczo–Wychowawczej w Suwałkach „Dom nr 2" w 2025 r. 9086,79 zł.

Koszty utrzymania Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w latach 2021-2025 przedstawiały się następująco:

Wykres 2.2.4 Koszty utrzymania Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w latach 2021-2025 (zaokrąglono do pełnej kwoty w zł)

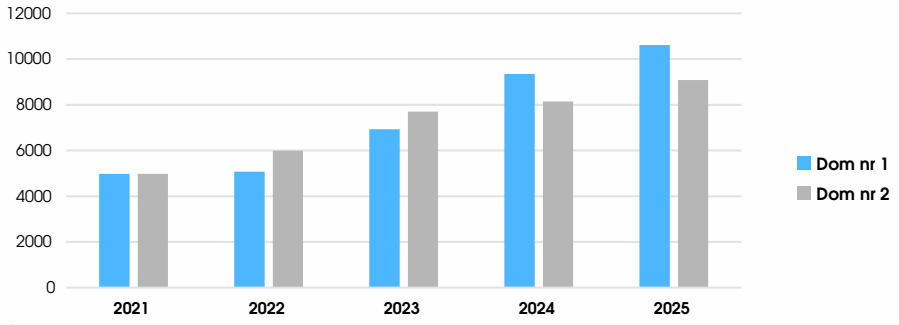

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych POW w Suwałkach.
- od dnia 1.01.2021 r POW w Suwałkach została rozdzielona na POW w Suwałkach "Dom nr 1" oraz POW w Suwałkach "Dom nr 2" na podstawie decyzji Wojewody Podlaskiego nr PS-VIII.9423.10.2020.ECz z dnia 4.01.2021 r. o udzieleniu zezwolenia Miastu Suwałki na prowadzenie POW w Suwałkach na czas nieokreślony oraz na podstawie decyzji Wojewody Podlaskiego nr PS-VIII.9423.14.2023.KM z dnia 22.06.2023 r. w sprawie określenia liczby miejsc w POW w Suwałkach, łączącej zadania placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Suwałkach, finansowany z budżetu państwa istnieje od 2005 r. Od 1 stycznia 2020 roku stanowi odrębną jednostkę organizacyjną Miasta Suwałki.

Zadaniem Domu jest zapewnienie wparcia społecznego pozwalającego uczestnikom na zaspokojenie ich podstawowych potrzeb życiowych, usamodzielnianie i integrację ze środowiskiem.

Dom dzieli się na następujące typy:

- Typ A- dla osób przewlekle psychicznie chorych;
- Typ B- dla osób z niepełnosprawnością intelektualną;
- Typ C - dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych.

W typie B i C uczestnikami są także osoby z niepełnosprawnością sprzężoną.

Statutowa liczba uczestników wynosi 38 osób. Placówka czynna jest od poniedziałku do piątku w godz. 7.30 – 15.30.

W 2025 r. z usług Domu skorzystały 43 osoby w tym 7 osób z niepełnosprawnością sprzężoną.

Zajęcia z uczestnikami w formie terapii zajęciowej prowadzono w 7 pracowniach terapeutycznych: muzycznej, artystyczno - rękodzielniczej, terapii ruchowej, komputerowej, życia codziennego, rękodzieła oraz techniczno-ceramicznej. Uczestnicy brali udział w zajęciach rekreacyjnych i sportowych oraz wielu konkursach i przeglądach twórczości artystycznej. Prowadzono także poradnictwo psychologiczne. Zapewniana była także opieka pielęgniarska obejmująca edukację zdrowotną oraz współpracę z lekarzami i rodzinami uczestników. Uczestnikom zapewniano gorący posiłek. Zajęcia dydaktyczne i reedukacyjne prowadzone były przez pedagoga.

W dniu 19 listopada 2025 r. Środowiskowy Dom Samopomocy w Suwałkach obchodził 20. jubileusz działalności.

W 2025 r. Środowiskowy Dom Samopomocy w Suwałkach pozyskał dodatkowe środki z rezerwy celowej budżetu państwa w kwocie 72 344 zł, które zostały przeznaczone na remont schodów oraz podłóg w korytarzach i jadalni.

Dom Pomocy Społecznej „Kalina" ma zasięg ponadlokalny i specjalizuje się w opiece nad osobami przewlekle somatycznie chorymi, świadcząc usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające na poziomie obowiązującego standardu. Dom dysponuje 194 miejscami. Praca z mieszkańcami realizowana jest metodą autorskich programów terapeutyczno-rehabilitacyjnych opracowywanych i realizowanych przez pracowników Domu.

W 2025 roku mieszkańcy Domu stanowili bardzo zróżnicowaną grupę społeczną pod względem cech społecznych, zdrowotnych, kulturowych i środowiskowych. Najmniej liczną grupę mieszkańców DPS „Kalina" stanowiły osoby w wieku 18-39 lat, natomiast dominowały osoby w wieku 65–74 lata. Sytuację tej grupy osób determinowała niepełnosprawność i wielochorobowość.

Tabela 2.2.8 Koszt utrzymania mieszkańca w DPS „Kalina" w Suwałkach

Rok	Koszt utrzymania mieszkańca w DPS "Kalina" w Suwałkach (w zł)
2021	3 913
2022	4 162
2023	4 990
2024	5 954
2025	6 330

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych DPS „Kalina" w Suwałkach.

Wykres 2.2.5 Struktura mieszkańców DPS „Kalina" według grup wiekowych w latach 2024 i 2025

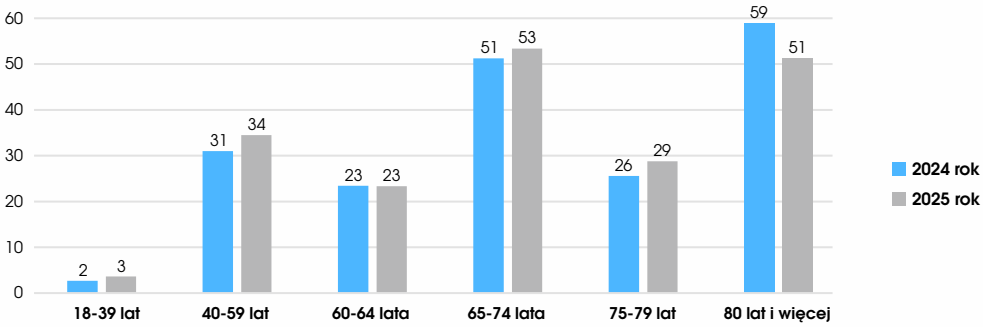

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych DPS „Kalina".

W 2025 roku w DPS „Kalina" przebywały osoby z 35 gmin z północno-wschodniej Polski.

Wykres 2.2.6 Struktura procentowego wykorzystania miejsc w DPS Kalina" w Suwałkach przez poszczególne gminy

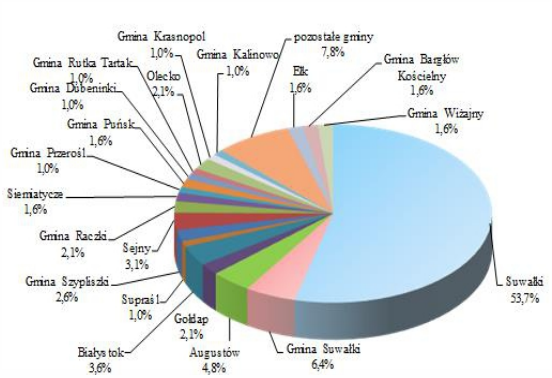

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych DPS „Kalina" w Suwałkach.

W ramach struktury organizacyjnej Domu Pomocy Społecznej „Kalina" od 2018 roku działa Dom Dziennego Pobytu „Kalinka". Jest to miejsce, przeznaczone dla 15 nieaktywnych zawodowo mieszkańców Suwałk w wieku powyżej 60 lat, którzy ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Dom oferuje wsparcie od poniedziałku do piątku w godzinach 7:00 - 17:00. W 2025 roku z usług placówki skorzystało 17 osób. Uczestnikom Domu Dziennego Pobytu „Kalinka" zapewnia się w szczególności opiekę, terapię zajęciową, zajęcia ogólnousprawniające oraz dostęp do kultury i rekreacji, a także dwa posiłki dziennie (w tym jeden gorący).

Dom Dziennego Pobytu „Kalinka" kompleksowo zaspokaja potrzeby ludzi starszych, aktywizując ich i wypełniając czas wolny, nie izolując równocześnie od własnego środowiska. Wspólne prace, rozmowy, spacery, uroczyste spotkania zbliżają ludzi do siebie, a to często rodzi nowe znajomości i przyjaźnie.

Żłobek Miejski w Suwałkach funkcjonuje w trzech lokalizacjach: przy ul. Kamedulskiej 3, ul. Andersa 10 oraz przy ul. Kościuszki 6. W każdej z ww. lokalizacji funkcjonują grupy dla młodszych dzieci - od 20 tygodnia życia do 12 miesiąca życia, oraz dla dzieci starszych.

Żłobek zapewnia opiekę w warunkach zbliżonych do warunków domowych. Gwarantuje dzieciom właściwą opiekę pielęgnacyjną oraz edukacyjną. Opiekę nad dziećmi sprawują opiekunki posiadające wymagane kwalifikacje oraz pielęgniarki. Zatrudniony psycholog prowadzi obserwację dzieci w celu wczesnej diagnozy.

Do dyspozycji dzieci są jasne, przestronne i kolorowe sale pobytu, łazienki, szatnie, sale zabaw i place zabaw dostosowane do wieku i możliwości dzieci.

Posiłki dla dzieci są przygotowywane w nowocześnie wyposażonej kuchni, przy ul. Andersa 10, zgodnie z wymaganiami dla danej grupy wiekowej, wynikającymi z aktualnych norm żywienia opracowanych przez Instytut Żywności i Żywienia w Warszawie.

W 2025 r. w żłobku funkcjonowało łącznie 327 miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Zatrudnionych było 81 pracowników, w tym 45 opiekunek.

Wydatki na Żłobek Miejski w 2025 roku wyniosły 10 346 363,11 zł co stanowi 96,27% planu rocznego. Na wynagrodzenia i pochodne wydatkowano kwotę w wysokości 8 423 981,13 zł, co stanowi 95,70% planowanego na ten cel środków. W strukturze wydatków pozapłacowych najistotniejszą pozycją są wydatki związane z:

- opłatą za energię elektryczną, cieplną oraz wodę – 319 936,08 zł, tj. 97,02% planowanych na ten cel środków.

- odpisem na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych – 233 423,00 zł, tj. 100,00% planowanych na ten cel środków.

Zobowiązania na koniec 2025 r. wyniosły 565 912,33 zł między innymi z tytułu naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego, pochodnych od tych wynagrodzeń oraz zakupu energii.

Żłobek Miejski w Suwałkach; fot. z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

„Aktywny Maluch" 2022-2029

Miastu Suwałki, w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 **„Aktywny Maluch" 2022-2029** przyznano dofinansowanie w kwocie **8 703 411,12 zł** na utworzenie 123 dodatkowych miejsc opieki w nowotworzonej lokalizacji Żłobka Miejskiego, w budynku Szkoły Podstawowej nr 7 im. św. Jana Pawła II w Suwałkach przy ulicy Minkiewicza 50.

W segmencie D budynku Szkoły Podstawowej nr 7 powstaną 123 miejsca dla najmłodszych mieszkańców Suwałk. Powstanie tam w sumie 6 sal dla dzieci. W każdej sali będzie odpowiednio dostosowana dla maluchów łazienka. W żłobku znajdą się też szatnie, sale kuchenne, wózkownia i nowy plac zabaw. Zostanie również zamontowana winda.

Skrzydło budynku szkoły zostanie dostosowane do potrzeb żłobka, zgodnie z obowiązującymi przepisami, z uwzględnieniem rozwiązań zapewniających dostępność osobom niepełnosprawnym.

Podmioty niepubliczne prowadzące działalność w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w 2025 r.

W 2025 r. na terenie miasta Suwałk działalność z zakresu opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 prowadziło 14 żłobków niepublicznych oraz 2 kluby dziecięce.

Łącznie w niepublicznych żłobkach i klubach dziecięcych w 2025 r. funkcjonowało 567 miejsc dla najmłodszych dzieci.

2.3 Oświata

Sieć szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Miasto Suwałki

W roku szkolnym 2025/2026 Miasto Suwałki było organem prowadzącym dla 26 jednostek oświatowych:

Tabela 2.3.1 Jednostki oświatowe Miasta Suwałki w roku szkolnym 2025/2026

Typ jednostki oświatowej	Liczba jednostek oświatowych	Dodatkowe informacje
przedszkole	9	
szkoła podstawowa	8	7 samodzielnych, 1 funkcjonująca w zespole szkół
szkoły ponadpodstawowe:		
liceum	3	1 samodzielne i 2 funkcjonujące w zespołach
technikum	3	funkcjonujące w zespołach
branżowa szkoła I stopnia	3	funkcjonujące w zespołach
specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy	1	jednostki wchodzące w skład sosw: przedszkole szkoła podstawowa branżowa szkoła I stopnia szkoła przyspasabiająca do pracy internat
poradnia psychologiczno-pedagogiczna	1	-
bursa szkolna	1	przy Zespole Szkół nr 4 w Suwałkach
ośrodek doskonalenia nauczycieli	1	-

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej według stanu na dzień 30 września 2025 r.

Ponadto Miasto Suwałki jest organem prowadzącym dla samorządowej jednostki organizacyjnej – Centrum Usług Wspólnych w Suwałkach, prowadzącej obsługę finansowo – księgową, kadrową oraz prawną dla jednostek oświatowych.

Tabela 2.3.2 Jednostki oświatowe niepubliczne w Mieście Suwałki w roku szkolnym 2025/2026

Typ jednostki	Liczba jednostek
przedszkola	24 (w tym jedno specjalne i jedno z oddziałami integracyjnymi)
punkt przedszkolny	1
szkoły podstawowe	11 (w tym dwie specjalne i jedna z oddziałami integracyjnymi)
szkoły ponadpodstawowe	7
szkoły dla dorosłych	8
placówki oświatowe	17
Razem	**68**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty i Wychowania Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Tabela 2.3.3 Liczba oddziałów i uczniów w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki

Typ jednostki	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
przedszkola i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	76 w tym 8 oddziałów integracyjnych	1770
szkoły podstawowe	267 w tym 33 oddziały integracyjne	6016
szkoły ponadpodstawowe	152	3982
specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy	54	224
Razem	**549**	**11992**

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej według stanu na dzień 30 września 2025 r.

W roku szkolnym 2025/2026 w Bursie Szkolnej zakwaterowanych było 118 wychowanków (wg stanu na dzień 30.09.2025 r.). W roku szkolnym 2025/2026 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Suwałkach objęła swoim działaniem łącznie 21 341 dzieci i młodzieży z miasta i z terenu powiatu.

W szkołach funkcjonowały oddziały sportowe, mistrzostwa sportowego i z rozszerzonym programem wychowania fizycznego oraz z rozszerzoną ofertą edukacyjną:

Tabela 2.3.4 Liczba oddziałów z dodatkową ofertą edukacyjną

Szkoła	Liczba oddziałów sportowych	Liczba oddziałów z rozszerzonym programem wychowania fizycznego	Liczba oddziałów mistrzostwa sportowego	Liczba oddziałów z nauką języka niemieckiego	Liczba oddziałów z nauką języka angielskiego	Liczba oddziałów dwujęzycznych	Liczba oddziałów IB	Liczba oddziałów CYBER.MIL
SP 2	-	-	-	-	-	2	-	-
SP 10	7	2	-	-	-	-	-	-
SP 11	5	-	-	-	4	-	-	-
SP 4	-	3,5	-	-	-	-	-	-
SP 5	-	3	-	-	1	-	-	-
SP 7	-	4	-	12	-	-	-	-
ZS2	-	-	2,5	-	-	-	-	-
ILO	-	-	-	-	-	-	4	4
ZS1	-	-	-	-	-	6	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty i Wychowania Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Zajęcia podczas ferii zimowych; fot. z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

W jednostkach oświatowych organizowano zajęcia w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

Tabela 2.3.5 Zajęcia organizowane w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka w jednostkach oświatowych

Jednostka	Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju dziecka	Liczba godzin w tygodniu
Przedszkole nr 8	70	119,5
Szkoła Podstawowa nr 2	4	6
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1	101	152,5
Razem	**175**	**278**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty i Wychowania Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

W roku szkolnym 2025/2026 do przedszkoli, szkół i SOSW1 uczęszczało **372 uczniów – obcokrajowców:** Białoruś (31), Ukraina (333), Mołdawia (2), Litwa (5) i Gruzja (1).

W roku szkolnym 2025/2026 do szkół i przedszkoli uczęszcza 333 uczniów z Ukrainy, w tym:
- do przedszkoli – 33 osoby;
- do szkół podstawowych – 212 osób;
- do szkół ponadpodstawowych – 81 osób;
- do SOSW1 – 7 osób.

Tabela 2.3.6 Liczba uczniów i etatów nauczycieli w latach 2021–2025

	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026
Etaty nauczycieli	1162,08	1160,82	1172,33	1187,64	1179,81
Uczniowie	11704	11954	12007	11970	11992

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej według stanu na dzień 30 września 2021 r. – 2025 r.

Tabela 2.3.7 Liczba etatów kadry zatrudnianej do uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w latach 2021 – 2025

	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026
Nauczyciele współorganizujący kształcenie	42,6	41,603	47,58	55,6	62,05
Pomoce nauczyciela	45,1	54	70,855	74,925	101,85

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej według stanu na dzień 30 września 2021 r. – 2025 r.

Kadra pedagogiczna

Tabela 2.3.8 Struktura kadry pedagogicznej w jednostkach oświatowych z podziałem na stopnie awansu zawodowego oraz wymiar zatrudnienia:

Stopień zawodowy	Liczba nauczycieli ogółem	2025/2026	
		pełnozatrudnieni	niepełnozatrudnieni
		1122	124
		1246	
		% nauczycieli ogółem	
początkujący	215	17,25	
mianowani	217	17,42	
dyplomowani	814	65,33	

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej według stanu na dzień 30 września 2025 r.

Egzaminy zewnętrzne w 2025 r.

Analiza oraz szczegółowe wyniki egzaminów zewnętrznych w roku szkolnym 2024/2025 znajdują się w „Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych w Mieście Suwałki za rok szkolny 2024/2025", udostępnionej na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Suwałkach:

https://bip.um.suwalki.pl/Menu_tematyczne/Oswiata_i_sport/infor macja_o_realizacji_zada_owiatowych/infor macja-o-stanie-realizacji-zadan-oswiatowych-za-rok-szkolny-20242025.html

Finansowanie oświaty

W 2025 r. dochody „oświaty" (dział 750, 758, 801 i 854) osiągnęły poziom 26 223 971,67 zł, co stanowiło 3,25 % ogólnych dochodów budżetu miasta. Od 2025 roku subwencję oświatową zastąpiła subwencja ogólna, z której pokrywane są wydatki bieżące miasta.

Tabela 2.3.9 Wydatki miasta na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą w latach 2023-2025 (w tys. zł) wraz z wydatkami majątkowymi oraz przyznania subwencji oświatowych

	2023		2024		2025	
	(w tys. zł)	(w %)	(w tys. zł)	(w %)	(w tys. zł)	(w %)
Wydatki budżetu miasta Suwałki, w tym:	539 141	100	729 041	100	778 653	100
wydatki na oświatę i wychowanie[1] w tym:	256 897	43,31	331 042	45,41	334 337	42,94
wydatki bieżące	235 080	39,63	295 359	40,51	325 488	41,81

wydatki majątkowe	21 817	3,68	35 683	4,90	8 849	1,13
subwencje oświatowe	139 249	18,42	193 937	26,60	od 2025 roku nie ma subwencji oświatowej	
Wskaźnik % pokrycia wydatków bieżących subwencji oświatowych	59,24	X	65,66	X		

[1] *Suma wydatków ujętych w działach: 801 (Oświata i wychowanie) i 854 (Edukacyjna i opieka wychowawcza) oraz 750 (Administracja publiczna dot. Centrum Usług Wspólnych).*

Wydatki bieżące na oświatę w działach 750-CUW, 801 i 854 wyniosły w 2025 roku 325 487 807,12 zł. Subwencja ogólna przekazana dla Miasta Suwałk wynosiła w 2025 roku 120 323 044,78 zł, natomiast potrzeby oświatowe ujęte w metryczce potrzeb oświatowych wynosiły 227 819 184 zł. Przy założeniu, że luka oświatowa to różnica pomiędzy potrzebami oświatowymi wyliczonymi przez Ministra Finansów a faktycznymi wydatkami bieżącymi na oświatę, jej wysokość wyniosła 97 668 623,12 zł.

Tabela 2.3.10 Wydatki w poszczególnych typach jednostek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki w 2025 r.

Rok budżetowy	2025	
Wysokość wydatków w zł / %	w zł	w %
Wydatki na oświatę i wychowanie ogółem, z tego:	334 336 846,24	100
przedszkola	39 406 409,67	11,79
szkoły podstawowe	114 699 739,40	34,31
szkoły ponadpodstawowe	70 326 717,76	21,03
szkoły i placówki specjalne	23 139 419,16	6,92
poradnia psychologiczno – pedagogiczna	3 697 572,02	1,11
placówka doskonalenia nauczycieli	1 830 662,12	0,55
Centrum Usług Wspólnych	5 502 377,20	1,65

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty i Wychowania Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Tabela 2.3.11 Wydatki na dotacje dla niepublicznych przedszkoli, szkół i placówek w latach 2021-2025

Rok	2021	2022	2023	2024	2025
Kwota dotacji	27 620 217	34 081 194	44 492 585	58 450 360	65 245 597

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty i Wychowania Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Wydatki Wydziału Oświaty i Wychowania w 2025 r. wyniosły 67 283 360,96 zł (dotacje udzielone niepublicznym jednostkom oświatowym nieprowadzonym przez Miasto Suwałki, zwroty kosztów dowozu uczniów niepełnosprawnych, zwrot kosztów wychowania przedszkolnego dla innych gmin - noty, porozumienia międzygminne, pomoc materialna dla uczniów – stypendia szkolne i zasiłki, stypendia i nagrody za wyniki w nauce), co stanowiło 20,12% wydatków miasta na oświatę, a inne wydatki (Wydziału Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych, Wydziału Inwestycji, OSiR) wyniosły 8 450 587,95 zł (2,53%).

W ramach wspierania działalności szkół w zakresie pomocy materialnej uczniom, suwalski samorząd w 2025 r. udzielił 6 928 uczniom pomocy materialnej na łączną kwotę 997.043,40 zł, w tym:

- 403 uczniów otrzymało stypendia szkolne oraz 17 uczniów otrzymało zasiłki szkolne na łączną kwotę **325 194,87 zł.**

- 163 uczniów otrzymało dofinansowanie na zakup podręczników/ćwiczeń w ramach „Rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowychw latach 2023-2025" (dotychczas zwanym „Wyprawka szkolna") na łączną kwotę **57 929,27 zł,**
- w 2025 r. – 6345 uczniów otrzymało dofinansowanie na zakup podręczników szkolnych i materiałów ćwiczeniowych na łączną kwotę **613 919,26 zł.**

W 2025 r. w 5 suwalskich szkołach ponadpodstawowych (ILO, ZS1, ZS2, ZS6, ZST) realizowane były projekty dotyczące międzynarodowej wymiany młodzieży w ramach Programu Erasmus+ na łączną kwotę 1 181 406,52 zł. Realizacja projektów w całości została sfinansowana ze środków Unii Europejskiej.

Tabela 2.3.12 Średnie roczne wydatki na nauczanie jednego ucznia w jednostkach oświatowych (bez wydatków majątkowych), dla których organem prowadzącym jest Miasto Suwałki w 2025 r.

Typ jednostki oświatowej	Średni wydatek na nauczanie jednego ucznia w 2025 roku w jednostkach oświatowych publicznych (w zł)
przedszkola (ze stołówkami i kształceniem specjalnym)	28 281
szkoły podstawowe (z oddziałami przedszkolnymi, świetlicami, stołówkami i kształceniem specjalnym)	17 916
licea ogólnokształcące (z kształceniem specjalnym)	16 020
Szkoły prowadzące kształcenie zawodowe (technikum i szkoła branżowa)	19 079
SOSW nr 1 (przedszkole i szkoły wchodzące w skład ośrodka)	102 800

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Oświaty i Wychowania Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Szkolnictwo wyższe w Suwałkach

Państwowa Uczelnia Zawodowa im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach

Państwowa Uczelnia Zawodowa (PUZ) w Suwałkach istnieje od 2005 roku. Zaczynała od 500 studentów, a dziś kształci ponad 1500 osób na 4 wydziałach i ponad 20 kierunkach.
Uczelnia oferuje nowoczesne warunki do nauki, w tym specjalistyczne laboratoria i centra, takie jak Centrum Mechatroniczne i Centrum Symulacji Medycznej. PUZ prowadzi również studia podyplomowe i organizuje wiele wydarzeń dla mieszkańców Suwałk, m.in.:

- Uniwersytet Dziecięcy – zajęcia dla dzieci.
- Pogotowie Maturalne – pomoc dla maturzystów.
- Juwenalia Suwalskie – konferencje i konkursy.

Przez 20 lat uczelnię ukończyło ponad 8 tysięcy studentów.
Od 1 września 2024 roku Rektorem PUZ jest dr n. o zdr. Małgorzata Andryszczyk, prof. PUZ w Suwałkach.

Zajęcia praktyczne studentów Wydziału Nauk Społecznych, Wydziału Politechnicznego i Wydziału Ochrony Zdrowia; fot. z archiwum PUZ im. prof. E. F. Szczepanika w Suwałkach.

2.4 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Miasto Suwałki prowadzi następujące instytucje kultury: Suwalski Ośrodek Kultury, Bibliotekę Publiczną im. Marii Konopnickiej, Muzeum Okręgowe. Wspiera też stowarzyszenia i fundacje, które realizują przedsięwzięcia kulturalne stanowiące uzupełnienie pakietu ofert i usług kulturalno-artystycznych skierowanych do mieszkańców miasta, regionu i turystów.

Działalność instytucji kultury

Suwalski Ośrodek Kultury

Suwalski Ośrodek Kultury (SOK) to kluczowe miejsce kultury w Suwałkach. Organizuje wiele wydarzeń, lekcji i warsztatów z muzyki, tańca, sztuki i teatru.

W 2025 roku w galeriach SOK można było zobaczyć 41 wystaw.

Wykres 2.4.1 Wystawiennictwo w Suwalskim Ośrodku Kultury w latach 2021-2025.

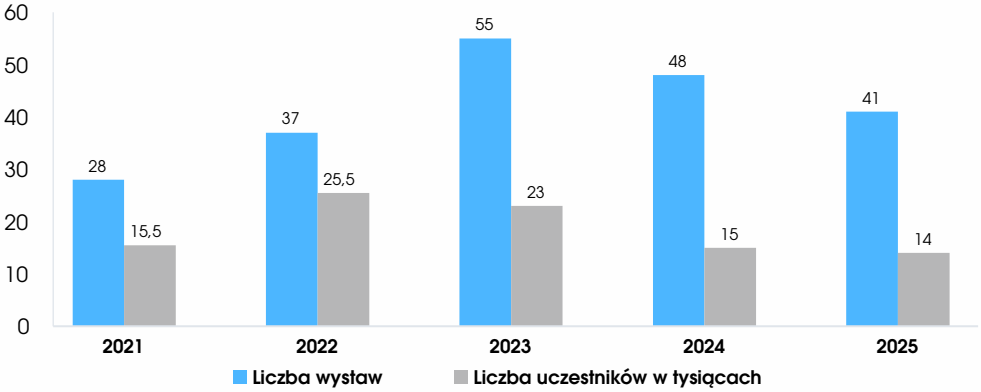

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Suwalski Ośrodek Kultury realizował także ważne wydarzenia kulturalne i artystyczne o zasięgu międzynarodowym i ogólnopolskim, takie jak: Suwałki Blues Festival, Festiwal Filmowy Wajda na Nowo, Soulwałki Gospel Workshop, Międzynarodowy Festiwal Piosenki i Tańca „Muszelki Wigier" czy Ogólnopolskie Spotkania Teatralne „WTOOPA".

W ramach Suwałki Blues Festival odbyło się 71 koncertów z udziałem ponad 300 muzyków, których oklaskiwała ponad trzydziestotysięczna publiczność. Piąta edycja Festiwalu Filmowego Wajda na Nowo gościła wybitnych polskich aktorów i reżyserów: Agnieszkę Holland, Daniela Olbrychskiego, Artura Żmijewskiego, Grażynę Błęcką-Kolską i Kamila Kulę. W rywalizacji w ramach konkursu filmów krótkometrażowych dla studentów i absolwentów szkół filmowych udział wzięły 43 filmy nadesłane przez 41 autorów z 9 polskich uczelni filmowych i artystycznych.

Jubileusz 20-lecia obchodził działający w Suwalskim Ośrodku Kultury Zespół Śpiewaczy „Uwrocie" pod kierownictwem Anny Szafranowskiej. Spektaklem „10 lat wytańczone – Dzieci Sieci" świętowało dekadę działalności Studio Tańca Dance Academy, prowadzone przez Mihaila Nikolova.

W 2025 r. Suwalski Ośrodek Kultury kontynuował realizację cyklów koncertowych kierowanych do zróżnicowanej publiczności, m.in.: Filharmonia Suwałk z Suwalską Orkiestrą Kameralną, koncerty plenerowe Na Dywaniku u Marii, Maraton Szantowy 2025: „Szanty przy Starej Łaźni" czy Muzyka Młodej Generacji.

Odbywały się wydarzenia poświęcone tradycjom regionu takie jak: Kaziuk Suwalski, Suwalski Jarmark Folkloru i Smaku, a także Dni Suwałk oraz wiosenny i zimowy Jarmark Świąteczny. Realizowano konkursy teatralne, takie jak: Spotkania Teatralne za Kurtynką, Ogólnopolskie Spotkania z Monodramem „O Złotą Podkowę Pegaza" czy konkurs recytatorski „Wierszykarnia".

II. Infrastruktura społeczna i bezpieczeństwo

Kontynuowany był cykl projekcji edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w ramach projektu „Edukacja. Młode horyzonty". Nowością w 2025 roku był cykl letnich, plenerowych projekcji filmowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych pn.: „Kino na Bulwarach" – 30 filmów obejrzało łącznie około 3 000 osób.

Tabela 2.4.1 Liczba uczestników wybranych festiwali, konkursów, przeglądów organizowanych przez SOK w latach 2021 – 2025

Impreza	Liczba uczestników				
	2021	2022	2023	2024	2025
Kaziuk Suwalski	-	1 000	5 000	5 000	5 000
Międzynarodowy Festiwal Teatrów Dzieci i Młodzieży Wigraszek	3 500	6 700	-	1 000	-
Suwałki Blues Festival	5 000	30 000	30 000	15 000	30 000
Festiwal Filmowy Wajda na Nowo	1 000	2 000	1 700	3 500	3 000
Suwalski Maraton Szantowo-Folkowy (Szanty przy Starej Łaźni od 2020 r.)	2 500	3 700	1 600	800	800
Ogólnopolskie Spotkania z Monodramem O Złotą Podkowę Pegaza	1 000	1 750	310	1 000	650
Jarmark Kamedulski / Dni Miasta	5 000	6 000	10 000	15 000	9 000
Suwalski Jarmark Folkloru i Smaku (do 2022 r. Suwalski Jarmark Folkloru)	5 000	5 000	5 000	2 500	2 500
Międzynarodowy Festiwal Piosenki i Tańca Muszelki Wigier	250	1 200	1 500	500	600
Na Dywaniku u Marii (cykl plenerowych koncertów)	570	330	200	400	300
Filharmonia Suwałk z Suwalską Orkiestrą Kameralną	2 401	2 421	4 486	4 500	5 269
Razem	**25 221**	**58 701**	**34 086**	**49 200**	**57 119**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Suwalski Ośrodek Kultury prowadzi działalność edukacyjną i artystyczną, oferując zajęcia w zespołach amatorskich, klubach i grupach zainteresowań. W 2025 roku działało łącznie: 82 zespołów, klubów i grup, z tego w dziedzinie teatru – 14 grup w 4 pracowniach, w dziedzinie sztuk plastycznych – 16 grup w 4 pracowniach, w dziedzinie muzyki i śpiewu – 23 grupy w 5 pracowniach, w dziedzinie tańca – 16 grup w 4 pracowniach, w dziedzinie rękodzieła i dziedzictwa kulturowego – 12 grup w 3 pracowniach, w dziedzinie filmu – 1 grupa w 1 pracowni. W 2025 r. w zajęciach SOK wzięło udział 1 410 osób.

Zajęcia realizowane w pracowniach Suwalskiego Ośrodka Kultury; fot. z archiwum SOK

W ośrodku działają również: Suwalska Orkiestra Kameralna, Miejska Orkiestra Dęta oraz Zespół Pieśni i Tańca Suwalszczyzna.

Suwalska Orkiestra Kameralna pod dyrekcją Kazimierza Dąbrowskiego zrealizowała w 2025 r. 12 koncertów z cyklu „Filharmonia Suwałk", w których uczestniczyło ponad 5 tysięcy odbiorców oraz 5 audycji edukacyjnych, w których wzięło udział 2 230 dzieci z suwalskich przedszkoli i szkół.

Dużą popularnością cieszyły się koncerty w wykonaniu Miejskiej Orkiestry Dętej pod kierunkiem Moniki Brezgieł, które w 2025 roku odbyły się trzykrotnie. Orkiestra zapewnia także oprawę muzyczną miejskich obchodów świąt i rocznic.

Zespół Pieśni i Tańca Suwalszczyzna regularnie koncertował w Suwałkach i regionie, a także jako przedstawiciel Miasta Suwałki reprezentował Polskę w obchodach Nocy Świętojańskiej w Rakiszkach na Litwie (w ramach programu partnerskiego miast: Rakiszki-Suwałki-Cesis w związku z realizacją projektu: CERV Town Twinning „Łucznictwo kulturowe wzmacnia jedność i bezpieczeństwo w Europie", finansowanego ze środków Unii Europejskiej).

Suwalska Orkiestra Kameralna; fot. z archiwum SOK.

Muzeum Okręgowe

Muzeum Okręgowe w Suwałkach koncentruje się na gromadzeniu i prezentacji dóbr kultury materialnej. Prowadzi prace badawcze w dziedzinach archeologii, etnografii, historii, sztuki i literatury, a także działalność wystawienniczą, edukacyjną i wydawniczą. W ramach edukacji organizowane są lekcje muzealne oraz konferencje naukowe i popularnonaukowe. Oddziałem Muzeum Okręgowego jest Muzeum im. Marii Konopnickiej w Suwałkach.

Najważniejszym muzealnym wydarzeniem 2025 roku było otwarcie wystawy stałej „W drodze" poświęconej Marii Konopnickiej, które odbyło się 14 sierpnia z udziałem ok. 200 osób. Ekspozycja ma na celu ukazanie, w jaki sposób doświadczenia ukształtowały wrażliwość, światopogląd i późniejszą działalność twórczą Konopnickiej. Obie części wystawy (wcześniejsza „Pieśń o domu" i obecna „W drodze"), tworzą spójną opowieść o Marii Konopnickiej.

Wystawa „W drodze" w Muzeum im. M. Konopnickiej w Suwałkach; fot. z archiwum Muzeum Okręgowego

W 2025 r. zbiory muzeum powiększyły się o 35 eksponatów i 32 depozyty w Działach Archeologii, Etnografii, Sztuki i Historii. Pozyskano m.in.: obraz Alfreda Wierusza-Kowalskiego: „Wieczorna sanna" z ok. 1885 o wartości 2 mln zł., podarowany przez prywatnego kolekcjonera oraz trzy obrazy malarzy ze szkoły monachijskiej: Wacława Szymanowskiego „Zamyślenie", 1884; Wacława Koniuszki „Na Kazimierzu w Krakowie" sprzed 1885; Jana Klępńskiego „Pejzaż przedwieczorny" z 1897, których zakup dofinansowało Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Alfred Wierusz-Kowalski „Wieczorna sanna"; fot. z archiwum Muzeum Okręgowego.

Ukazało się także blisko 90 publikacji popularyzujących działania muzeum oraz IV tom „Studia Archaeologica Sudauica" wydawany przez muzeum wspólnie z Wydziałem Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego.

W lipcu przeprowadzono badania wykopaliskowe na cmentarzysku jaćwieskim w Krukówku, pozyskując 277 zabytków wydzielonych, 920 zabytków metalowych masowych, 3354 fragmenty ceramiki i 53 inne znaleziska.

Muzeum Okręgowe w Suwałkach prowadzi także ożywioną działalność oświatową – w 2025 r. zrealizowano 166 lekcji muzealnych, w których uczestniczyło 3 722 osoby.

Wykres 2.4.2 Liczba lekcji muzealnych i ich uczestników w latach 2021-2025

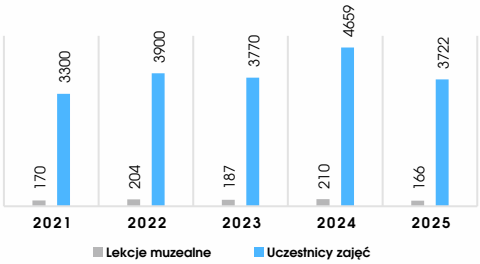

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Wystawiennictwo

W 2025 r. Muzeum Okręgowe w Suwałkach i Muzeum im. Marii Konopnickiej zaprezentowały łącznie 14 wystaw stałych i czasowych. Wystawa „Jaćwieskie eldorado" została pokazana w trzech muzeach w Polsce. W Muzeum Regionalnym i Prezydenta Kazysa Griniusa w Mariampolu zaprezentowano wystawę „Po obu stronach granicy", na której znalazły się dzieła artystów związanych z Suwalszczyzną. Prace ze zbiorów muzeum były również prezentowane m.in. w Muzeum Okręgowym im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy na wystawie czasowej „Olga Boznańska i jej czas", w Galerii Sztuki Stara Łaźnia oraz w Parku Naukowo-Technologicznym w Suwałkach. Na suwalskich bulwarach można podziwiać rzeźbę Marty Pszonak „Samolot", a w Muzeum Wigierskiego Parku Narodowego w Krzywem – wystawę „Z przeszłości geologicznej Suwalszczyzny". Ponadto, eksponaty suwalskiego muzeum wystawiane były na ekspozycjach stałych w Praniu, Piszu, Węgorzewie, Augustowie, Białymstoku, Warszawie, Starym Folwarku, Krzywem oraz na wystawach czasowych.

Roczna frekwencja w obiektach Muzeum wyniosła łącznie 32 177 osób, w tym w głównej siedzibie – 11 110 osób, a w Muzeum im. M. Konopnickiej – 21 067 osób.

W 2025 r. Muzeum zorganizowało cykliczne imprezy: XXIV Piknik Kawaleryjski – Dni Kawaleryjskie w Suwałkach oraz XXI Jaćwieski Festyn Archeologiczny. Podczas Pikniku Kawaleryjskiego konkursy we władaniu szablą i lancą stanowiły kwalifikacje do II Kawaleryjskich Mistrzostw Polski we Władaniu Bronią Konno Federacji Kawalerii Ochotniczej RP. Dwudniowy Jaćwieski Festyn Archeologiczny odbył się w rejonie Cmentarzyska Jaćwingów w Szwajcarii.

XXIV Piknik Kawaleryjski – Dni Kawaleryjskie; fot. z archiwum Muzeum Okręgowego

XXI Jaćwieski Festyn Archeologiczny; fot. z archiwum Muzeum Okręgowego

Stałą ofertę Muzeum uzupełniało w 2025 r. szereg innych wydarzeń. Wśród nich były: Noc Muzeów 2025, nocna gra miejska „Lotnicze Suwałki", cykle spotkań i wykładów pt. „Działo się w Suwałkach" i „Mała Akademia. Wehikuł czasu", cykl spotkań „Przystanek Historia" realizowany we współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej Oddział w Białymstoku, Światowy Dzień Poezji pn. „Zabawy z poezją", spotkanie autorskie z Magdaleną Grzebałkowską połączone z promocją biograficznej książki poświęconej Marii Konopnickiej, widowisko historyczne „Obława Augustowska. Lipiec 1945" (w Gibach), rekonstrukcja historyczna „Wypad 3 Pułku Szwoleżerów Mazowieckich na Reuss" (w Cimochach), „Weekend seniora w suwalskim Muzeum" w ramach ogólnopolskiej akcji Weekend Seniora z Kulturą oraz 176. urodziny Alfreda Wierusza-Kowalskiego.

W imprezach organizowanych przez suwalskie muzeum w 2025 r. udział wzięło ponad 11 993 osoby. Łącznie z oferty Muzeum Okręgowego w Suwałkach skorzystało blisko 52 000 osób.

Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej w Suwałkach

Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej w Suwałkach gromadzi, opracowuje i udostępnia zasoby biblioteczne, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących Suwałk i Suwalszczyzny. Popularyzuje czytelnictwo i kulturę, jest wydawcą „DwuTygodnika Suwalskiego". W 2025 r. miała 11 087 zarejestrowanych użytkowników (16% mieszkańców miasta).

Z zasobów suwalskiej biblioteki można korzystać w Wypożyczalni dla Dorosłych, Oddziale dla Dzieci, Pracowni „Smykałka", Zbiorach Specjalnych, Czytelni, Pracowni Digitalizacji i Historii Mówionej, 3 filiach na terenie miasta i w punkcie bibliotecznym w Domu Opieki Społecznej Kalina. Biblioteka prowadzi również Midicentrum – Kreatywny Ośrodek Nauki i Technologii oraz Strefę Odkrywania Wyobraźni Aktywności SOWA.

Biblioteka wspiera metodycznie i merytorycznie powiatowe placówki biblioteczne, organizuje lekcje biblioteczne i spotkania autorskie. Prowadzi ożywioną działalność wystawienniczą, uczestniczy w ogólnopolskich akcjach, jak Noc Bibliotek, Narodowe Czytanie, Cała Polska czyta dzieciom – pn. Suwalczanie czytają dzieciom. Organizuje kolejne edycje popularnego konkursu ,,Suwalskie limeryki latem" oraz imprezy integrujące czytelników: Piknik na Klonowej czy rajd ,,Odjazdowy bibliotekarz".

Księgozbiór Biblioteki na koniec 2025 r. obejmował: 170 678 wydawnictw zwartych, tomy prasy oprawnej – 2 337 wol., 18 620 jednostek zbiorów specjalnych i 35 tytułów prasy bieżącej. W 2025 r. księgozbiór wzbogacony został o 6 663 woluminy (3 361 z zakupów, 3 266 z darów, 36 z innych źródeł).

Czytelnictwo i udostępnianie księgozbioru

W 2025 r. z usług Biblioteki skorzystało 124 347 osób. Statystyczny Suwalczanin w 2025 r. wypożyczył 3 książki – łącznie 202 653 książki. Udostępniono 8 830 pozycji ze Zbiorów Specjalnych, 719 pozycji książkowych na miejscu. Czytelnicy 8 822 razy skorzystali z drukowanych czasopism bieżących, 104 – z czasopism oprawnych. Udostępniono 590 bezpłatnych kodów do Legimi, dzięki którym czytelnicy suwalski Biblioteki przeczytali 8 478 e-booków.

Biblioteka zrealizowała 13 wystaw czasowych, 23 spotkania autorskie i promocje książek, 5 koncertów, a także konkursy literackie i akcje upowszechniające czytelnictwo.

W Pracowni Digitalizacji i Pracowni Historii Mówionej pozyskano i zdigitalizowano 143 obiekty oraz zarejestrowano wspomnienia 18 osób.

Dzięki środkom pozabudżetowym zrealizowano projekty: „Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych", „Suwalscy Ewangelicy, czyli Prusowie dzisiaj - 500 lat sąsiedztwa".

Wydano 25 bezpłatnych numerów „DwuTygodnika Suwalskiego" w łącznym nakładzie 100 tys. egz. Wydawnictwo jest także dostępne online.

13 listopada 2025 r. odbyły się uroczyste obchody 80-lecia Biblioteki. W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele władz wojewódzkich i miejskich, a także pracownicy, obecni i emerytowani, oraz liczni przyjaciele i sponsorzy Biblioteki. W drugiej części wydarzenia odbyło się spotkanie z pisarzem, aktorem i scenarzystą – Igorem Brejdygantem. Jubileusz był również okazją do spotkań z popularnymi autorkami książek: tworzącą dla młodszej publiczności Kasią Keller oraz Katarzyną Kuśmierczyk piszącą powieści, których akcja ulokowana jest na Suwalszczyźnie, a także koncertu Michała Zabłockiego „Zabłocki osobiście. Piosenki rozebrane" oraz wystawy „80 twarzy bibliotekarzy".

Finansowanie kultury

Narzędziami wspierającymi lokalne środowisko twórcze są przyznawane przez Prezydenta Miasta Suwałk ze środków budżetu miejskiego stypendia w dziedzinie kultury oraz doroczne i jubileuszowe nagrody Miasta Suwałki w dziedzinie kultury.

Stypendia Miasta Suwałki na realizację przedsięwzięcia kulturalnego w dziedzinie twórczości artystycznej, tworzenia i upowszechniania kultury oraz opieki nad zabytkami otrzymały 4 osoby: Piotr Kopciał i Piotr Kuczek na realizację projektu pn. „Suwalskie Dzieci Wojny" – film dokumentalny, publikacja i wystawa plenerowa, Miłosz Kozakiewicz na realizację cyklu i wystawy fotograficznej „Pasjonaci" oraz Zuzanna Staśkiewicz na wydanie debiutanckiej płyty Rusty Dusty Rock Band.

Stypendia Prezydenta Miasta Suwałk dla dzieci i młodzieży uzdolnionej artystycznie na 2026 rok otrzymało 10 młodych suwalczan. Przyznano także 17 nagród Miasta Suwałki w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury oraz opieki nad zabytkami, w tym 8 dorocznych i 9 jubileuszowych.

Uroczysta Gala wręczenia Nagród i Stypendiów w dziedzinie kultury wraz z koncertem pn. „Muzyczne drogi Mariana Szaryńskiego" odbyła się 26 lutego 2025 r.

Gala Stypendiów i Nagród w dziedzinie kultury; fot. Archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

W 2025 roku Miasto Suwałki udzieliło organizacjom pożytku publicznego i innym podmiotom prowadzącym działalność w zakresie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie dotację w wysokości 218 770 zł. Zrealizowano 27 zadań publicznych z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, z czego 3 w wyniku otwartego konkursu ofert w trybie art. 19 a.

W ramach zadań zorganizowano 87 różnych działań kulturalnych (spotkania kabaretowe, spektakle teatralne, pokazy filmowe, koncerty muzyczne, wystawy, wydawnictwa i inne, np. seminaria popularno-naukowe, spotkania autorskie i warsztaty edukacyjne). Najczęściej były to spotkania o charakterze warsztatowym (26 %) i koncerty muzyczne (19 %). Znaczący procent stanowiły także spektakle teatralne (20 %) i spotkania z filmem (15 %).

Wykres 2.4.3 Imprezy kulturalne organizowane w ramach zadań publicznych w 2025 r.

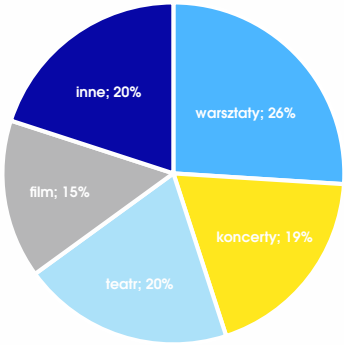

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Wśród dofinansowanych zadań znalazły się m.in.: publikacja XXV tomu Rocznika Augustowsko-Suwalskiego, 23. Objazdowy Festiwal Filmowy Watch Docs, VI edycja Festiwalu Wigrosfera, II Turniej Rycerski o Pierścień Księżnej Danuty, gra miejska „Lotnicze Suwałki", spotkania z muzyką bluesową, VII Festiwal Muzyki Kameralnej i Organowej „Kamedulskie Wigry", XXI Letnia Filharmonia AUKSO – Wigry 2025, koncert Gaude Mater Polonia", sesja popularnonaukowa poświęcona Suwałkom i zmianom w mieście po uzyskaniu statusu stolicy województwa, wystawa „Stalag IF Sudauen – z albumu dowódcy obozu", X Jubileuszowy Międzynarodowy Festiwal Ars Musica 2025, IV Suwalska Potańcówka, koncert kapeli cygańskiej „Romani" wraz z zespołem „Złota jesień", Noc Kupały nad Czarną Hańczą, spektakl

familijny w nurcie Nowego Cyrku, zorganizowanie koncertu zespołu „Arka Noego", piknik rodzinny na terenie parafii pw. Matki Bożej Miłosierdzia, wystawa okolicznościowa z okazji 80-lecia Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach, koncert pieśni żołnierskiej „Żołnierski śpiew-echo minionych lat", „IV edycja Międzypokoleniowego Przeglądu Pieśni Patriotycznej". Zrealizowano także, wybraną do realizacji w ramach Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego, 2. edycję Pikniku rodzinnego na osiedlu Hańcza.

Liczba zrealizowanych zadań publicznych w 2025 r. przewyższyła średnią wartość z lat 2021-2024 o ponad 18 %. W wydarzeniach kulturalnych zrealizowanych w ramach zadań zleconych uczestniczyło 14 300 osób.

Wykres 2.4.4 Liczba realizowanych zadań publicznych w latach 2021-2025

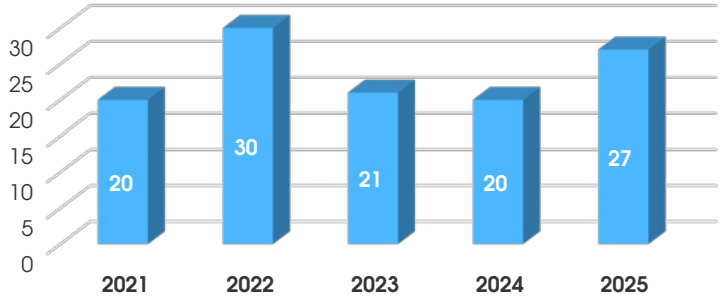

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Wykres 2.4.5 Wysokość wykorzystanej dotacji i liczba odbiorców zadań publicznych w latach 2021-2025

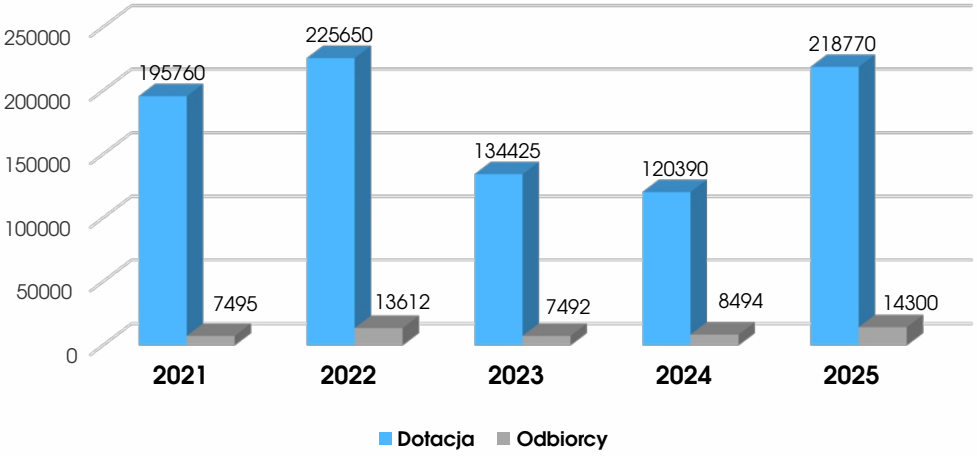

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Tabela 2.4.2 Wydatki miasta na kulturę w latach 2021-2025 (w zł)

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
1.	Budżet Miasta – wydatki ogółem	526 488 296	559 426 544	593 140 612	729 041 038	778 652 975
2.	Nakłady na kulturę ogółem	14 390 342	16 455 295	17 653 133	21 531 700	25 266 594
	w tym nakłady inwestycyjne	370 845	759 665	522 950	744 229	2 633 945
a	Dotacja SOK	7 494 239	8 441 834	9 899 628	10 873 823	12 186 715
	w tym nakłady wyłącznie na inwestycje	-	111 454	129 091	-	-
b	Dotacja Muzeum Okręgowego	3 460 591	3 681 569	3 504 012	4 642 861	5 273 201
	w tym nakłady wyłącznie na inwestycje	370 845	459 567	-	18 000	895 275
c	Dotacja Biblioteki Publicznej	2 996 530	3 621 159	3 905 958	4 719 418	5 310 003
	w tym nakłady wyłącznie na inwestycje	-	-	-	-	-
d	Nakłady na zadania w zakresie kultury (pozostałe):	393 482	633 644	833 571	364 527	2 496 675
	w tym nagrody i stypendia	122 500	144 570	135 134	139 000	150 000
	w tym dotacje dla organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego	199 882	225 900	134 747	120 390	189 474
	Wydatki na zadania z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami	45 500	77 088	100 000	199 606	1 226 650
3.	Procentowy udział nakładów na kulturę w strukturze wydatków budżetowych (2:1)	2,73 %	2,94%	3,06%	2,95%	3,24%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Wybrane wiodące wydarzenia i inicjatywy kulturalne w 2025 r.

- **Suwałki Blues Festival**

W dniach 10-12 lipca 2025 roku odbyła się XVIII edycja Suwałki Blues Festival – największego plenerowego festiwalu bluesowego w Polsce. Wśród muzycznych gwiazd imprezy znaleźli się: Kult, Blues Pills, Nalepa & Dzieci Bluesa w wykonaniu m.in. Wojciecha Cugowskiego i O.S.T.R., a także brytyjska legenda rocka Uriah Heep.

Suwałki Blues Festival 2025, fot. z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Suwałki Street Festiwal

W dniach 30-31 maja 2025 r. odbył się festiwal sportów ulicznych promujący szereg aktywności fizycznych, bezpieczną przestrzeń publiczną oraz zdrowy styl życia. W programie znalazły się spotkania z inspirującymi postaciami: Kamilą „Kamką" Podziewską, Andrzejem Gajewskim oraz Krzysztofem „Diablo" Włodarczykiem, widowiskowe pokazy sportowe w wykonaniu Piotra Grabo Grabowskiego i Piotra Bielaka, turnieje sportowe, strefy kreatywne i warsztaty dla młodzieży oraz wieczorny przejazd przez miasto. Wydarzenie zwieńczył koncert organizowany we współpracy z Młodzieżową Radą Miasta Suwałk – na scenie Suwałki Arena wystąpili: Hubert, Fukaj i VBS & Live Band oraz FR-PL grupa hip-hop RAJONAIR

Suwalski Jarmark Folkloru i Smaku

W dniach 26-27 lipca 2025 r. odbywał się Suwalski Jarmark Folkloru i Smaku – święto tradycji i regionalnych smaków. W programie wydarzenia znalazły się: kiermasz rękodzieła i sztuki ludowej oraz regionalnego jadła, pokazy rzemiosł tradycyjnych oraz koncerty zespołów ludowych. Gościem specjalnym były grupy taneczne i śpiewacze z Litwy i Łotwy Częścią Jarmarku był XII Międzynarodowy Konkurs Kulinarny „Sąsiedzi przy stole". Kulinarnym motywem wydarzenia były dania z gęsiny. W zmaganiach rywalizowały drużyny z Polski, Litwy i Łotwy oraz koła gospodyń wiejskich z regionu. Jury pod przewodnictwem znanego kucharza Jakuba Kuronia, za najlepsze danie uznała przygotowany przez kucharzy z Cesis (Łotwa) chłodnik z gęsiną. Wydarzeniu towarzyszył pokazy i warsztaty kulinarne.

Dni Suwałk

W dniach 9-10 sierpnia 2025 r. Miasto Suwałki obchodziło swoje święto – Dni Suwałk. W wypełnionym atrakcjami programie wydarzenia były koncerty znanych polskich wykonawców takich jak Magda Bereda i Blanka. Gwiazdą wieczoru był zespół T.Love. Wydarzenie uświetniły występy lokalnych zespołów, specjalna strefa familijna, potańcówka, Festiwal Siły i Puchar Polski Strongman oraz parada miejska.

5. Festiwal Filmowy Wajda na Nowo

Ubiegłoroczna edycja Festiwalu Filmowego Wajda na Nowo (22-24 sierpnia) gościła wybitne osobowości świata filmu – Suwałki odwiedzili: Agnieszka Holland, Daniel Olbrychski, Grażyna Błęcka-Kolska, Andrzej Pągowski, Artur Żmijewski i Kamil Kula. W programie znalazły się: pokazy konkursowe i specjalne, prezentacje filmowe Wajda School, konkurs filmów krótkometrażowych dla studentów i absolwentów szkół filmowych, spotkania z mistrzami polskiego kina, koncerty, wernisaże oraz seanse plenerowe. Projekcje odbywały się w Suwalskim Ośrodku Kultury, Cinema Lumiere, na Bulwarach nad Czarną Hańczą i w Kawiarence Artystycznej.

Otwarcie wystawy „W drodze"

14 sierpnia uroczyście otwarto drugą część ekspozycji stałej poświęconej życiu i twórczości wybitnej polskiej poetki, nowelistki i publicystki. Nowa odsłona wystawy, zatytułowana „W drodze", dopełnia i rozwija dotychczasową prezentację „Pieśń o domu", ukazując mniej znane aspekty biografii Marii Konopnickiej. Otwarcie wystawy zostało uznane za najważniejsze wydarzenie muzealne roku 2025.

Jubileusz 80-lecia Biblioteki Publicznej w Suwałkach

13 listopada 2025 r. w Szkole Muzycznej w Suwałkach odbyły się uroczyste obchody 80-lecia Biblioteki, w ramach których odbyły się spotkania z pisarzem, aktorem i scenarzystą Igorem Brejdygantem, autorką książek dla dzieci Kasią Keller oraz autorką powieści ulokowanych na Suwalszczyźnie Katarzyną Kuśmierczyk. 11 grudnia 2025 r. miały miejsce spotkanie autorskie i koncert Michała Zabłockiego „Zabłocki osobiście. Piosenki rozebrane" oraz wernisaż wystawy „80 twarzy bibliotekarzy"; w sesji fotograficznej wzięli udział pracownicy Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej w Suwałkach.

2.5 Promocja Miasta

Działania promocyjne w 2025 rozpoczęły się od serii prac związanych z kalendarzem wydarzeń miejskich, który w formie cyfrowej oraz drukowanej pojawił się w przestrzeni miejskiej. Zbiór najważniejszych wydarzeń odbywających się od maja do września w Suwałkach był eksponowany za pomocą ulotek, banerów oraz w postaci materiałów cyfrowych. Było to kolejne po przygotowanej prezentacji kalendarza wydarzeń, działanie promujące i zachęcające mieszkańców do aktywnego uczestniczenia w organizowanych wydarzeniach.

Przeprowadzono postępowanie przetargowe związane z Promocją Miasta przez Sport. Zagadnienie Promocji Miasta przez Sport zostało

podzielone na trzy części promocji przez piłkę siatkową, promocji przez piłkę nożną oraz promocji przez badminton. W postępowaniu udało się wyłonić wykonawców, którzy prowadzą działania w sezonie 2025/2026 oraz 2026/2027. Łączna kwota przeznaczona na postępowanie przetargowe związane z Promocją Miasta przez Sport w latach 2025 - 2027 to 6 773 000 zł.

Przeprowadzono kampanię reklamową zgodnie z założeniami Strategii Promocji Miasta Suwałk pod hasłem „Odkryj Suwałki". W ramach działań zrealizowano artykuły w wydawnictwach Polska Press, w którym zamieszczone zostały artykuły sponsorowane na terenie Miasta Gdańska, Miasta Białystok, Miasta Warszawy oraz w ogólnopolskim portalu i.pl oraz dodatku specjalnym „Wakacje Last Minute". Dodatkowo opublikowane zostały artykuły we współpracy z Media Operator w sekcji Czas Wolny, powołanej na 11 największych śląskich lokalnych portalach informacyjnych oraz powiązanych z nimi portalami społecznościowymi. Kampanie uzupełniła promocja miasta Suwałki na bilboardach reklamowych w Warszawie w czerwcu oraz działania reklamowe w social mediach.

Przeprowadzono kampanię reklamową skierowaną do mieszkańców północno-wschodniej Polski pokazującą Suwałki jako aktywne miasto pełne zróżnicowanych wydarzeń. W ramach kampanii wyświetlane były spoty reklamowe miasta w Białymstoku, Ełku, Augustowie zachęcające do spędzania czasu wolnego w Suwałkach.

Kolejnym zadaniem była organizacja wizyty studyjnej dziennikarzy mediów ogólnopolskich w ramach promocji atrakcji turystycznych Miasta Suwałki oraz regionu Suwalszczyzny. W ramach wizyty studyjnej, artykuły pojawiły się w takich redakcjach jak wp.pl, interia.pl, onet.pl oraz National Geographic.

Kontynuowano przyjętą politykę aktywnego prowadzenia kanałów społecznościowych. W ramach działań przeprowadzono kampanię spotów promocyjnych, których grupą docelową byli mieszkańcy Miasta, jak również północno-wschodniej Polski. Na podstawie comiesięcznych analiz przeprowadzanych przez Samorządowe Internety sp. z o.o., możemy stwierdzić, że portal Pogodne Suwałki jest jednym z najlepiej działających fanpage'y w województwie podlaskim. W 2025 roku liczba wyświetleń konta Pogodne Suwałki wyniosła 12 000 000 wyświetleń.

W ramach współpracy z Państwową Uczelnią Zawodową zrealizowane zostały działania promocyjne dotyczące oferty edukacyjno-kulturalnej miasta w kanałach komunikacyjnych Państwowej Uczelni Zawodowej w Suwałkach.

Dzięki współpracy z Podlaską Regionalną Organizacją Turystyczną udało się zrealizować materiał promujący Suwałki i Suwalszczyznę do programu Pytanie na Śniadanie, który został wyemitowany w czerwcu 2025 r.

Dzięki współpracy z Radiem ZET podczas organizacji Dni Suwałk 2025, zrealizowano tygodniową kampanie reklamową promującą atrakcje oraz historię Suwałk na falach ogólnopolskiej rozgłośni radiowej.

Referat Promocji brał czynny udział w pracach na stworzeniem aplikacji eCityUp. Prace polegały na budowaniu koncepcji, architektury aplikacji a następnie testowaniu i ulepszaniu produktu, który finalnie został udostępniony mieszkańcom Suwałk w październiku 2025 roku.

W ramach działań promocyjnych zgłoszono Odlotowe Suwałki AIR SHOW do plebiscytu na Najlepszy Produkt Turystyczny województwa Podlaskiego, wydarzenie zostało wyróżnione w konkursie.

W 2025 roku przeprowadzono kampanie skierowane bezpośrednio do mieszkańców Miasta Suwałki. Kampanie promowały Suwalską Kartę Mieszkańca, Suwalski Budżet Obywatelski oraz selektywną zbiórkę odpadów.

W ramach działań skierowanych do mieszkańców zorganizowane zostały konkursy mające na celu aktywizację mieszkańców – loteria związana z udziałem w Paradzie Miejskiej oraz Konkurs „Jest taki świąteczny czas".

Kolejnym zadaniem była przebudowa strony internetowej visitsuwalki.pl która zawiera najważniejsze informacje dotyczące miasta oraz regionu Suwalszczyzny. Strona jest dostosowana do urządzeń stacjonarnych jak również mobilnych, w pełni responsywna. Jest skompresowanym przewodnikiem po mieście oraz regionie, jest uzupełnieniem luki informacyjnej dla turystów szukających informacji o naszym mieście.

Odświeżone zostały witacze miejskie na wjazdach do Miasta. Stare witacze były już bardzo mocno wyeksploatowane w związku z czym opracowany został projekt graficzny bazujący na starej grafice, który znalazł się na konstrukcjach witających wjeżdżających do miasta.

Opracowana została gra Monopoly: edycja Suwałki. Prace przy tym projekcie polegały na opracowaniu dokumentacji formalnej, ale także na opracowaniu pełnego wkładu

merytorycznego gry. Zaczynając od wyboru plansz, przez edycję graficzną po opracowanie tekstów zawartych w grze. Zwieńczeniem działania była premiera gry, która odbyła się 16 grudnia, tego też dnia wyprzedały się wszystkie gry zakupione w pierwszym zamówieniu. Na dzień dzisiejszy w dystrybucji prowadzonej tylko przez Miasto i jednostkę Ośrodka Sportu i Rekreacji udało się sprzedać ok 1600 sztuk gier.

Działania promocyjne przeprowadzone w 2025 w bardzo dużej mierze dotyczyły również wydarzeń organizowanych na terenie Suwałk w 2025 roku, w tym przeprowadzenia całej akcji promocyjnej i brandingu wydarzenia Odlotowe Suwałki AIR SHOW. Szczegółowe informacje o wydarzeniach znajdą się w kolejnych etapach raportu.

Uwzględniając kwotę postępowania przetargowego łączne środki przeznaczone na działania promocyjne w 2025 roku wyniosły 2 934 021,93 zł.

Najważniejsze wydarzenia promujące Miasto Suwałki

- W zakresie kultury:
  - Suwałki Blues Festival;
  - Festiwal Filmowy Wajda na Nowo;
  - Suwalski Jarmark Folkloru i Smaku.
- W zakresie sportu: Rozbiegane Suwałki;
- W zakresie gospodarki: Forum Biznesowe Pogranicza;
- Inne imprezy:
  - Odlotowe Suwałki AIR SHOW to największe cywilne widowisko lotnicze w północno-wschodniej Polsce, którego misją jest połączenie ekstremalnych emocji na niebie z rodzinną atmosferą na ziemi. Wydarzenie zmienia suwalskie lotnisko w tętniące życiem centrum rozrywki, gdzie światowej klasy piloci akrobacyjni i nowoczesne maszyny spotykają się z dziesiątkami tysięcy widzów. W 2025 roku na terenie wydarzenie gościliśmy ok 25 000 widzów, co czyni to wydarzenie jednym z największych wydarzeń plenerowych w północno-wschodniej Polsce;
  - Stacja Pogodne Suwałki;
  - Suwałki Street Festiwal;
  - Nagroda PMS „Włócznia Jaćwingów" - doroczna nagroda Prezydenta Miasta Suwałk przyznawana za wybitne zasługi dla miasta we wszystkich dziedzinach życia publicznego. Wyróżnienie jest indywidualne lub zespołowe, przyznawane osobom fizycznym, prawnym i innym podmiotom. Od kilku lat można również zgłaszać wnioski o nagrodę dla przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą na terenie Suwałk, którego nagradzane produkty lub usługi są przedmiotem własnej działalności i cieszą się uznaniem konsumentów. Kandydatów do nagród zgłaszają mieszkańcy, a wyboru dokonuje kapituła złożona z laureatów dwóch wcześniejszych edycji, przy akceptacji Prezydenta Miasta Suwałk. Plebiscyt jest organizowany od 2003 roku. Prestiżowe wyróżnienia za 2025 r. trafiły do:
    - 14. Suwalskiego Pułku Przeciwpancernego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego;
    - Międzynarodowego Festiwalu Piosenki i Tańca „Muszelki Wigier";
    - Specjalistycznego Psychiatrycznego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Suwałkach;
    - Izby Przemysłowo-Gospodarczej w Suwałkach;
    - Państwowej Uczelni Zawodowej w Suwałkach im. prof. Edwarda F. Szczepanika - Włócznia Jaćwingów z diamentem.

Wybrane imprezy promujące Miasto Suwałki; fot. z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

2.6 Turystyka

Centrum Informacji Turystycznej w Suwałkach było prowadzone przez Stowarzyszenie Kulturalne KOSTROMA w Suwałkach na podstawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na powierzenie lub wsparcie realizacji zadania publicznego na rzecz mieszkańców Suwałk w zakresie turystyki i krajoznawstwa. Miasto Suwałki na realizację zadania publicznego pn. „CIT Suwałki" w 2025 roku przeznaczyło kwotę dotacji w wysokości 250 000 zł.

Wykres 2.6.1 Dotacje na prowadzenie Centrum Informacji Turystycznej w latach 2021-2025 (w zł)

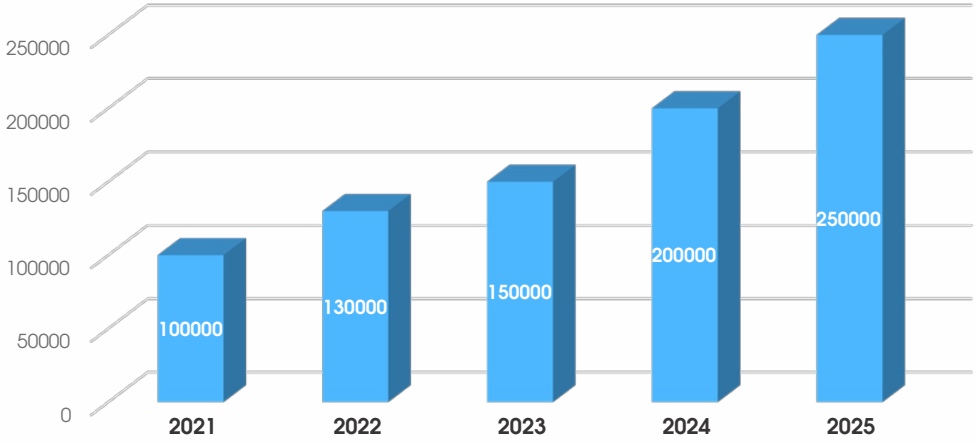

Źródło: opracowanie Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Centrum Informacji Turystycznej w Suwałkach, posiadające certyfikat Polskiego Systemu Informacji Turystycznej w kategorii ***, pełniło w 2025 r. rolę wiodącego punktu informacyjnego dla turystów i gości odwiedzających Suwałki i Suwalszczyznę.

Turystom odwiedzającym Centrum Informacji Turystycznej w 2025 r. udzielono ponad 30 tys. informacji w formie bezpośredniej, pisemnie i telefonicznie oraz z wykorzystaniem strony internetowej www.pogodnesuwalki.pl i mediów społecznościowych (platforma X, facebook i Instagram). Turystom, gościom i mieszkańcom Suwałk przekazano ponad 100 tys. bezpłatnych wydawnictw turystycznych w języku polskim i językach obcych – o 66% więcej w stosunku do ubiegłego roku.

Dużym zainteresowaniem wśród odwiedzających CIT cieszyła się oferta wyrobów rękodzieła ludowego, regionalnych produktów spożywczych, pamiątek, gadżetów z logo „Pogodne Suwałki", książek, wydawnictw albumowych, przewodników i informatorów turystycznych oraz wydawnictw kartograficznych: planów map.

Z usług suwalskiego CIT-u w 2025 r. skorzystało 26 692 osoby. W porównaniu do 2024 r. liczba klientów CIT zwiększyła się o ponad 16%. Największe nasilenie ruchu turystycznego odnotowywane jest w okresie maj-wrzesień (blisko 74% ogółu odwiedzin).

W okresie wzmożonego ruchu turystycznego w lipcu i sierpniu 2025 r. informacji turystycznej udzielono 10 726 osobom, tj. o 6,4 % więcej niż w analogicznym okresie 2024 r. Podobnie jak w ubiegłym roku z informacji turystycznej korzystali przede wszystkim turyści krajowi, reprezentując wszystkie województwa, z przewagą województwa podlaskiego (37%). Turystów z pozostałych województw było kilkukrotnie mniej: mieszkańcy województwa warmińsko–mazurskiego stanowili 13%, śląskiego 12%, województwa mazowieckiego 9%, a dolnośląskiego 7% ogółu turystów. Turyści zagraniczni z Niemiec, Francji, Norwegii, Estonii, Stanów Zjednoczonych, Brazylii i innych krajów stanowili bardzo niski odsetek odwiedzających Centrum Informacji Turystycznej w Suwałkach. W ostatniej grupie nadal obecna są obawa o bezpieczeństwo związana z negatywnymi przekazami medialnymi dotyczącymi Przesmyku Suwalskiego.

Suwalszczyzna; fot z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Tabela 2.6.1 Liczba osób korzystających z usług Centrum Informacji Turystycznej w Suwałkach w latach 2021-2025

Rok	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba osób korzystających	23 562	26 026	26 298	25 822	26 692

Źródło: dane CIT z elektronicznego licznika odwiedzin systemu K2 on line.

Wykres 2.6.2 Turyści krajowi korzystający z usług CIT w 2025 r. wg. miejsca zamieszkania

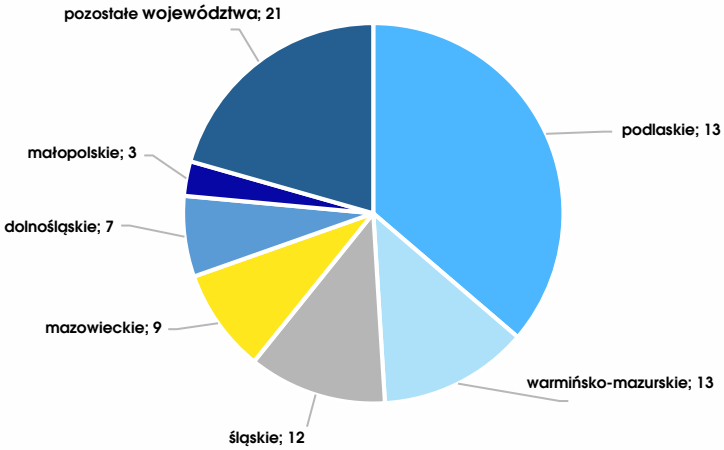

Źródło: dane Centrum Informacji Turystycznej pozyskane z ankiet i rozmów z klientami.

Tabela 2.6.2 Baza noclegowa w Suwałkach w 2025 roku

Nazwa obiektu	Dane adresowe	Liczba miejsc noclegowych
Obiekty skategoryzowane świadczące usługi noclegowe		
Hotel LOFT 1898****	ul. Pułaskiego 24 K	123
Hotel Akvilon***	ul. T. Kościuszki 4	22
Great Polonia Velvet Suwałki***	ul. T. Kościuszki 128	64
Hotel Szyszko***	ul. Innowacyjna 3	140
Hotel Villa Eden***	ul. Noniewicza 37	69
Razem liczba miejsc		**418**
Obiekty świadczące usługi hotelarskie		
Hostel „Wigry”	ul. Zarzecze 26	54
Ośrodek „Dąbrówka”	ul. Dąbrówka 10	40
Zajazd Swiss Bar	Szwajcaria 36	18
Zajazd „Private”	ul. Polna 9	15
Miejsca noclegowe PKS Nova	ul. Wojska Polskiego 100	39
Apartamenty Europejska	ul. Wojska Polskiego 102	56
Apartament Perła Południa	ul. Poznańska 7	6
Apartament Nad Suwalskim Bulwarem	ul. Staszica 3	4
Razem liczba miejsc		**232**
Pola campingowe		
Eurocamping OSiR nr 133	ul. Zarzecze 26	
Razem wszystkie obiekty		**692**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych od przedsiębiorców prowadzących hotele i obiekty noclegowe.

Tabela 2.6.3 Najważniejsze wydarzenia turystyczne 2025 roku

Data	Wydarzenie
16-18 maja	Sudovia Gravel
17 maja	Noc Muzeów w Suwałkach
22 czerwca	Rajd Rowerowy „Wigrami dookoła Wigier”
27 czerwca	Noc świętojańska w Turtulu
28 czerwca	Odlotowe Suwałki AIR SHOW
4-6 lipca	Festiwal Wigrosfera
10-12 lipca	Suwałki Blues Festival
26-27 lipca	Suwalski Jarmark Folkloru i Smaku
19-20 lipca	Historyczny Festiwal Jaćwieski Pera Sudinoi

13-16 sierpnia	Festiwal Literacki „Patrząc na Wschód”
17 sierpnia	Jarmark Wigierski
23 sierpnia	Maraton Wigry
3 września	68. Regaty „O Błękitną Wstęgę Jeziora Wigry” pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Suwałk
26-27 września	XX Jaćwieski Festyn Archeologiczny Szwajcaria
14 września	Święto Siei

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych od przedsiębiorców prowadzących hotele i obiekty noclegowe.

2.7 Sport

Bieżące wydatki miasta Suwałk na kulturę fizyczną w 2025 r. wyniosły 27 883 544 zł, z czego 25 525 784 zł przeznaczono na funkcjonowanie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach.

Wykres 2.7.1 Wydatki Miasta na kulturę fizyczną w latach 2021-2025 w zł

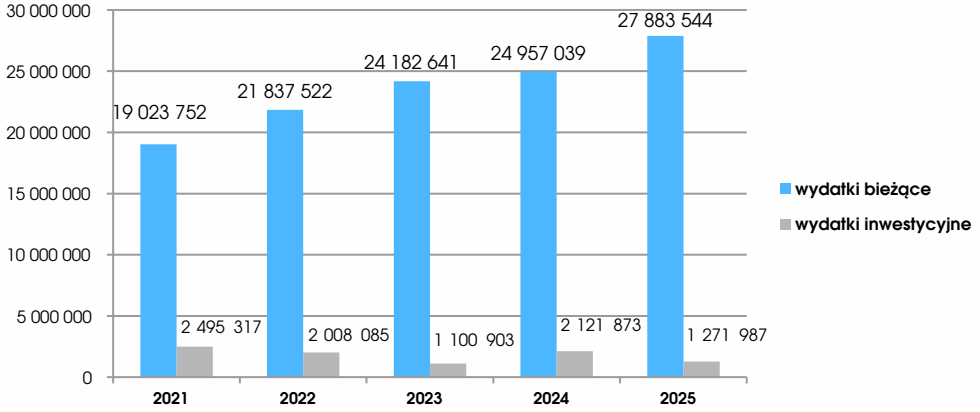

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych od przedsiębiorców prowadzących hotele i obiekty noclegowe.

W 2025 r. głównym wydatkiem inwestycyjnym w zakresie kultury fizycznej było wykonanie montażu napisu Suwałki Arena na Hali Sportowo-Widowiskowej, a także rozpoczęcie modernizacji skateparku.

Tabela 2.7.1 Wydatki miasta na kulturę fizyczną w latach 2021-2025 w zł

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024	2025
1.	Budżet Miasta – wydatki ogółem	526 488 297	576 132 001	593 140 612	729 041 039	814 199 952
2.	**926** – Nakłady na kulturę fizyczną *	21 519 069	23 845 607	25 283 544	27 078 912	29 155 531
*	w tym Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach	14 257 990	17 053 085	20 322 819	21 326 532	25 525 784
a	**92601** – Obiekty sportowe	5 545 136	7 810 658	9 864 278	9 571 678	12 837 984
b	**92604** – Instytucje kultury fizycznej	11 222 265	11 218 631	10 798 163	13 401 351	13 229 746

c	**92605** – Zadania w zakresie kultury fizycznej	3 132 496	3 028 248	2 729 197	1 973 508	712 781
d	**92695** – Pozostała działalność	1 619 172	1 788 071	1 891 905	2 397 007	2 375 502
3	Procentowy udział nakładów na kulturę fizyczną i sport w strukturze wydatków budżetowych (2:1)	4,08 %	4,13 %	4,26 %	3,72 %	3,58 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

W 2025 r. suwalskim dzieciom i młodzieży udało się zdobyć 615,39 punktu w Systemie Sportu Młodzieżowego, klasyfikacji prowadzonej przez Zespół Metodyczny Instytut Sportu w Warszawie, co zapewniło Suwałkom 55. lokatę wśród 369 sklasyfikowanych powiatów i 42. miejsce wśród 895 sklasyfikowanych gmin. Najwięcej punktów zdobyły: Suwalski Klub Badmintona, Lekkoatletyczny Uczniowski Klub Sportowy „Hańcza" oraz Suwalski Uczniowski Klub Sportowy Siatkówki.

Tabela 2.7.2 Wyniki uzyskane przez młodzież w klasyfikacji sportu młodzieżowego w 2025 roku

Lp.	Suwalskie kluby	Punkty w Systemie Sportu Młodzieżowego
1.	SKB Suwałki	172,75
2.	LUKS „Hańcza" Suwałki	115,67
3.	SUKSS Suwałki	109,31
4.	LMUKS Olimpik Suwałki	56,5
5.	Klub Szachowy Hańcza Suwałki	49
6.	OSiR Suwałki	31
7.	UKŻ Grot Suwałki	24
8.	Fundacja „Klub Sportowy Jaćwież Suwałki"	22
9.	UKS Taekwondo Huzar Suwałki	18
10.	Stowarzyszenie Panzer	10
11.	Akademia Piłkarska Wigry Suwałki	5
12.	Wigry Suwałki S.A.	2,16
Razem		**615,39**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Sportu Młodzieżowego Instytut Sportu w Warszawie.

Finał Ekstraligi Badmintona sezon 2024-2025, Mistrzostwa Polski Młodzików – 4. miejsce SUKSS; fot. z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach oraz Suwalskiego Uczniowskiego Klubu Sportowego Siatkówki.

W 2025 roku zawodnicy z Suwałk zdobyli złoty medal podczas **17. Olimpiady Szachowej IBCA w Serbii** i Olimpijskiego Festiwalu Młodzieży Europy Eyof Skopje 2025 w piłce siatkowej oraz srebrny medal podczas 11. Drużynowych Mistrzostw Europy w Madrycie w lekkoatletyce. W zmaganiach ogólnopolskich suwalscy sportowcy wywalczyli ponad 50 medali w badmintonie, bowlingu, lekkoatletyce, kajakarstwie, kickboxingu, modelarstwie lotniczym, muay thai, narciarstwie wodnym, piłce siatkowej, pływaniu, sumo, szachach, taekwondo olimpijskim, zapasach i żeglarstwie, w tym złoty medal w XXXI Ogólnopolskiej Olimpiadzie Młodzieży w Sportach Halowych Podlaskie 2025 w piłce siatkowej mężczyzn. Drużynę reprezentowali w większości wychowankowie suwalskiego klubu. Złoty medal w narciarstwie biegowym zdobyła Suwalczanka w XII Światowych Zimowych Igrzyskach Olimpiad Specjalnych w Turynie.

W sezonach 2024/2025 i 2025/2026 Suwałki gościły rozgrywki Lotto Ekstraligi Badmintona, z udziałem drużyny SKB Litpol-Malow Suwałki oraz PlusLigi Piłki Siatkowej Mężczyzn z udziałem MKS Ślepsk Malow Suwałki. Suwalski Klub Badmintona zdobył srebrny medal w rozgrywkach Lotto Ekstraligi Badmintona, a MKS Ślepsk Malow Suwałki zajął 10. miejsce w rozgrywkach PlusLigi Piłki Siatkowej Mężczyzn. Klub Wigry Suwałki jako beniaminek zajął 5. miejsce w III lidze piłki nożnej sezonu 2024/2025, utrzymując wynik po rundzie jesiennej sezonu 2025/2026.

Tabela 2.7.3 Wybrane wydarzenia sportowe zorganizowane w Suwałkach w 2025 roku

Data	Nazwa imprezy
03.01-28.02	Top Liga Masters – amatorska liga halowej piłki nożnej
04.01	Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej im. Tomka Godlewskiego
07.01-18.03	Top Liga SALS – amatorska liga piłki siatkowej
25.01	II Turniej piłki ręcznej „Ku pamięci miłośników piłki ręcznej"
11-12.01	Stacja Pogodne Suwałki 2025
01.03	Puchar Top Ligi Masters
09.03	Suwałki Miss Run & Suwalski Bieg z Wąsem
10.04	IX Integracyjny Turniej Bowlingowy
11.04	XXIII Międzynarodowy Turniej Koszykówki Mężczyzn
13-16.03	Malow Yonex Festiwal Badmintona
03-06.04	Drużynowe Mistrzostwa Polski Szkół Podstawowych klas I-III w szachach

26.04	Ground Game Cup VI Suwałki
24.04-02.05	XXXI Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w Sportach Halowych
18.05	Bieg na Milę
23.05-20.10	Suwalska Olimpiada Seniorów
24.05	Suwałki Bike Challenge – przejazd na czas!
27.05	Bieg Dookoła Świata
30-31.05	Suwałki Street Festiwal
13-15.06	Rozbiegane Suwałki
23-28.06	Mistrzostwa 16.Dywizji Zmechanizowanej w siatkówce plażowej
28.06	Turniej Dzikich Drużyn- „Boisko zamiast ekranu-wybieramy aktywność"
30.06-29.08	Letnia Akademia Sztuk Walki
31.07-07.08	IX Międzynarodowy Memoriał Szachowy Ireny Warakomskiej
10.08	Międzynarodowy Puchar Polski Strongman
16.08	Festyn posiadaczy Deskorolek 25
31.08	Festiwal Zabawy
23-24.08	Recman Cup – VIII Turniej Tenisowy
30-31.08	XI Turniej Piłkarski im. Grzegorza Wołągiewicza
31.08	Turniej Trzech Boisk
31.08	Bieg Po Lody
26.09	Gala 50-lecia OSiR
16-24.10	Mistrzostwa Polski do 20 lat w szachach
18.10	Turniej Piłkarski – „Wigry CUP" Rocznik 2017
24-25.10	Ground Game Cup VII Suwałki
27-30.10	Otwarte Mistrzostwa Wojska Polskiego w Boksie
03-06.11	Mistrzostwa 16. Dywizji Zmechanizowanej w piłce siatkowej
10.11	Suwalski Bieg Niepodległości
28.11	Mistrzostwa Województwa Podlaskiego w pływaniu o Puchar Prezydenta Miasta Suwałk
06.12	Gwiazdkowy Turniej Piłki Nożnej rocznik 2017
07.12	Mistrzostwa Polski Modeli Szybowców Halowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach (OSiR) w 2025 roku aktywnie promował kulturę fizyczną, sport wyczynowy i rekreację, organizując liczne wydarzenia sportowe. Z usług Ośrodka skorzystało łącznie 533 543 osoby.

26 września 2025 r. miała miejsce Gala 50-lecia Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach, w której wzięło udział około 340 osób. Medalami Ministra Sportu i Turystyki „Za zasługi dla sportu" uhonorowano dwóch pracowników, a listami gratulacyjnymi wyróżniono 18 pracowników z najdłuższym stażem pracy. Podziękowano także instytucjom, służbom, partnerom społecznym oraz osobom fizycznym za zaangażowanie w realizację projektów sportowych OSiR. Podczas gali zaprezentowano film dokumentalny o Ośrodku Sportu i Rekreacji w Suwałkach w reżyserii Krzysztofa Dawida Kowalewskiego. Ważnym elementem wydarzenia było również otwarcie wystawy pt. "OSiR Suwałki 5.0 – od wizji do celu".

Tabela 2.7.4 Frekwencja na obiektach OSiR w Suwałkach (liczba osób)

Miejsce	2021	2022	2023	2024	2025
AQUAPARK: (suma)	**125 148**	**186 609**	**213 161**	**211 023**	**235 322**
PŁYWALNIA przy ul. Wojska Polskiego	7 554	11 974	zamknięta	zamknięta	zamknięta
PŁYWALNIA przy SP10	nieczynna	nieczynna	nieczynna	8 165	29 897
SIŁOWNIA	14 551	28 158	32 000	34 780	36 220
HALA duża i mała	82 000	98 500	120 300	110 400	109 600
STADION LA	14 500	21 800	11 200	21 060	21 400
ŚCIANKA	1 175	3 039	3 360	3 670	3 850
SOLARIUM	24	25	nieczynne	nieczynne	nieczynne
ROWERY	172	157	138	221	230
KORTY TRAWIASTE	2 362	3 010	2 896	2 560	3 796
KORTY CEGLANE	2 640	1 406	1 580	3 210	3 280
SUWAŁKI ARENA	32 940	47 900	26 500	66 000	68 871
HOSTEL WIGRY (w osobonoclegach)	10 517	16 061	10 578	6 220	988
STADION MIEJSKI	10 940	8 200	9 000	16 000	14 000
EUROCAMPING (w osobonoclegach)	1 738	2 450	3 526	4 172	6 089

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach w latach 2021 – 2025 r.

Tabela 2.7.5 Liczba wydarzeń sportowych i rekreacyjnych organizowanych przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach w rozbiciu na lata

Rok	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba wydarzeń	64	88	84	113	107

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach w latach 2021 – 2025 r.

Tabela 2.7.6 Liczba wydarzeń sportowych i rekreacyjnych organizowanych lub współorganizowanych przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach odbywających się w HSW Suwałki Arena

Miejsce	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba wydarzeń sportowych	23	24	14	51	70
Liczba imprez estradowych	4	2	13	7	13
Wynajem małej i dużej hali	354 godziny	550 godzin	800 godzin	950 godzin	1 512 godzin

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach w latach 2021 – 2025 r.

Tabela 2.7.7 Liczba meczów (treningów) na Miejskim Stadionie Piłkarskim

Rok	2021	2022	2023	2024	2025
Boisko główne	22 (29)	15 (18)	21 (16)	29 (27)	19 (27)
Boisko boczne	18 (290)	50 (176)	52 (160)	56 (431)	68 (278)

Źródło: Sprawozdanie z działalności Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach w latach 2021 – 2025 r.

W 2025 roku OSiR, we współpracy z Miastem Suwałki i Podlaskim Okręgowym Związkiem Pływackim, zrealizował Program Powszechnej Nauki Pływania „Aktywna Szkoła – raz, dwa, trzy". W zajęciach uczestniczyli uczniowie klas III ze szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto. Łącznie wzięło udział 819 uczniów.

OSiR prowadzi dwie sekcje sportowe: modelarstwa lotniczego i bokserską. W sekcji modelarstwa lotniczego trenowało 31 zawodników. Sekcja bokserska szkoliła 52 zawodników, w tym 15 kobiet, w dwóch grupach.

Miejska Rywalizacja Sportowa 2024/2025

We wrześniu 2025 roku, podczas Gali Ucznia Zdolnego, podsumowano Miejskie Igrzyska Sportowe 2024/2025. Uczniowie suwalskich szkół rywalizowali w trzech kategoriach wiekowych: Igrzyska Dzieci (klasy I-VI), Igrzyska Młodzieży Szkolnej (klasy VII-VIII) i Licealiada (szkoły ponadpodstawowe).

W poszczególnych kategoriach najlepsze wyniki osiągnęły następujące szkoły:

- Igrzyska Dzieci:
  - Szkoła Podstawowa nr 4 im. Kazimierza Aleksandra Hamerszmita w Suwałkach;
  - Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi im. Olimpijczyków Polskich w Suwałkach;
  - Szkoła Podstawowa nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi im. gen. bryg. pil. Witolda Urbanowicza w Suwałkach.
- Igrzyska Młodzieży Szkolnej:
  - Szkoła Podstawowa nr 4 im. Kazimierza Aleksandra Hamerszmita w Suwałkach;
  - Szkoła Podstawowa nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi im. gen. bryg. pil. Witolda Urbanowicza w Suwałkach;
  - Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi im. Olimpijczyków Polskich w Suwałkach.
- Licealiada:
  - Zespół Szkół nr 1 w Suwałkach III Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Alfreda Lityńskiego w Suwałkach;
  - Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach;
  - Ex aequo Zespół Szkół nr 2 w Suwałkach II Liceum Ogólnokształcącemu im. gen. Zygmunta Podhorskiego w Suwałkach i I Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Konopnickiej w Suwałkach.

Podczas Gali nagrodzono najlepszych uczniów za osiągnięcia w sporcie szkolnym i klubowym. Wręczono 19 stypendiów, 59 nagród oraz 30 wyróżnień.

Podsumowanie Miejskiej Rywalizacji Sportowej 2024/2025 podczas Gali Ucznia Zdolnego; fot. z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Stypendia, nagrody i wyróżnienia

W 2025 r. za osiągnięcia sportowe suwalskich zawodników oraz szczególną działalność na rzecz rozwoju sportu w Suwałkach przyznano 73 nagrody w 3 kategoriach: zawodnik (44), trener (27) i inna osoba fizyczna (2). Ponadto przyznano 9 wyróżnień w kategorii zawodnik (4) i inna osoba fizyczna (5).

Wykres 2.7.2 Nagrody i wyróżnienia w 2025 roku

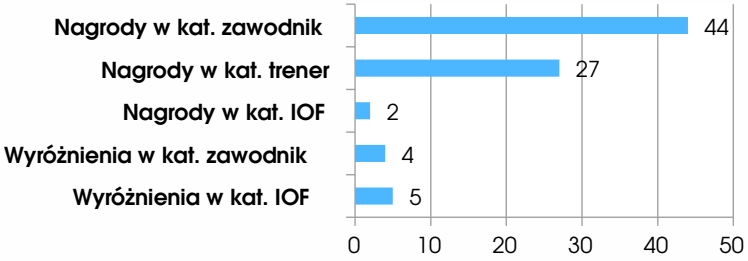

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach.z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Wypłacono 4 stypendia olimpijskie II stopnia 2 zawodniczkom i ich 2 trenerom za wyniki sportowe uzyskane w igrzyskach olimpijskich i paralimpijskich w Paryżu w 2024 roku. 10 zawodnikom i trenerowi Suwalskiego Klubu Badmintona wypłacono stypendia szczególne za okres od stycznia do czerwca 2025 r. (stypendia były przyznane w 2024 roku na sezon 2024/2025). Ponadto przyznano 36 stypendiów sportowych zawodnikom za wyniki sportowe uzyskane w 2024 roku, w tym 3 stypendia I stopnia i 33 stypendia II stopnia. Stypendia przyznano na okres 10 miesięcy: od marca do grudnia 2025 roku. Wypłacono 35 stypendiów (1 umowa nie została zawarta z winy zawodnika).

Wykres 2.7.3 Stypendia sportowe w 2025 roku

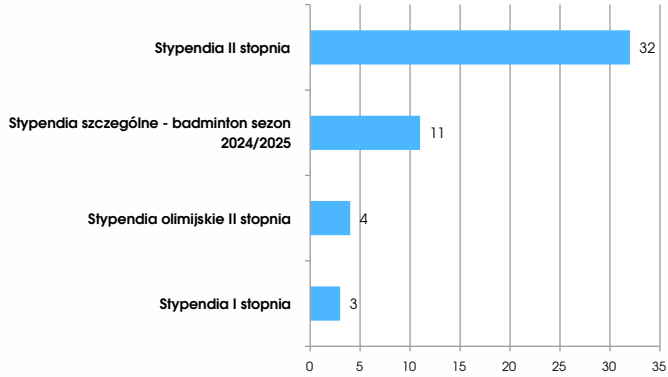

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach.z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Tabela 2.7.8 Wartość stypendiów i nagród w dziedzinie sportu przyznanych i wypłaconych przez Miasto Suwałki w latach 2021-2025

Rok	Nagrody (w zł)	Stypendia (w zł)
2021	74 400	3 049 096
2022	52 800	2 975 448
2023	63 800	2 665 397
2024	64 000	1 899 788*
2025	105 175	607 604*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach.z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.
** od drugiej połowy 2024 r. zaczęto wygaszać przyznawanie stypendiów szczególnych.*

2.8 Bezpieczeństwo publiczne

Poczucie bezpieczeństwa przesądza o jakości życia i rozwoju społeczeństwa. Zadanie związane z ochroną bezpieczeństwa i porządku publicznego to jedno z podstawowych zadań jednostek samorządu terytorialnego.

Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców Suwałk czuwają m. in. Komenda Miejska Policji, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej oraz Straż Miejska.

Działalność Komendy Miejskiej Policji

Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego

Na ulicach Suwałk doszło do 14 wypadków – to o 1 więcej niż w 2024 r., wzrosła również liczba odnotowanych kolizji drogowych z 878 w 2024 r. do 890 w roku 2025.

Tabela 2.8.1 Dane statystyczne WRD KMP Suwałki – lata 2024-2025

	2024			2025		
	Miasto Suwałki	Powiat Suwalski	Ogółem	Miasto Suwałki	Powiat Suwalski	Ogółem
Przestępstwa drogowe	113	74	187	109	73	182
Wypadki drogowe	13	8	21	14	7	21
Kolizje drogowe	878	350	1228	890	339	1229
Ofiary śmiertelne	0	2	3	0	2	2
Nietrzeźwi uczestnicy wypadków drogowych	2	1	3	0	1	1
Nietrzeźwi uczestnicy kolizji drogowych	24	12	36	25	16	41

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach.z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Wykroczenia

Liczba ujawnionych na terenie powiatu suwalskiego wykroczeń w 2025 roku wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego o 1372 i wyniosła 38387 (dynamika: 103,7%).

W porównaniu z 2024 rokiem:

- ujawniono o 1372 wykroczeń więcej;
- nałożono o 2024 mandaty karne więcej;
- zastosowano o 943 mniej pouczeń;
- skierowano o 184 więcej wniosków o ukaranie do sądu;
- złożono o 107 więcej wniosków o odstąpienie od skierowania wniosku o ukaranie do sądu.

fot. z archiwum Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach

Wykres 2.8.2 Liczba zastosowanych środków wobec sprawców wykroczeń w latach 2024 - 2025

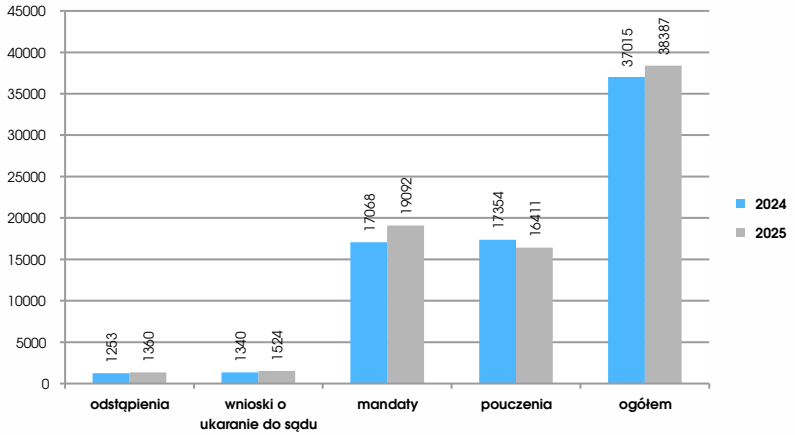

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach.

Wykres 2.8.3 Kategorie najczęściej popełnianych wykroczeń w latach 2024 – 2025

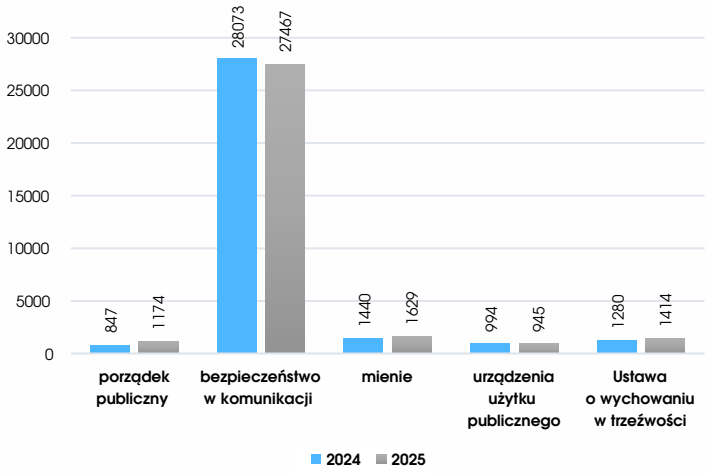

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach.

Przestępczość stwierdzona

W 2024 roku w wyniku przeprowadzonych postępowań przygotowawczych stwierdzono popełnienie 1118 przestępstw. W porównaniu z 2024 rokiem nastąpił spadek o 441 czynów. Uzyskano wskaźnik dynamiki przestępstw stwierdzonych na poziomie 71,7%.

Tabela 2.8.2 Liczba przestępstw stwierdzonych w wybranych kategoriach – porównanie lat 2024-2025

Kategoria	Stwierdzone		
	2024	2025	Dynamika
Ogółem	**1559**	**1118**	**71,7%**
Przestępstwa kryminalne	803	669	83,3%
Przestępstwa rozbójnicze	10	12	120%
Bójka i pobicie	7	5	71,4%
Kradzież z włamaniem	76	76	100%
Kradzież	188	160	85,1%
Kradzież samochodu	4	11	275%
Przestępstwa narkotykowe	113	100	88,5%
Przestępstwa gospodarcze	558	154	27,6%
Przestępstwa korupcyjne	73	3	4,1%
Przestępstwa drogowe	113	109	96,5%
Nietrzeźwi kierujący	99	83	83,9%
5 kategorii przestępstw	281	264	93,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach.

Tabela 2.8.3 Wykrywalność sprawców przestępstw w poszczególnych kategoriach – porównanie lat 2024-2025

Kategoria	Wykrywalność (%)		
	2024	2025	+/-
Ogółem	**83,3**	**79,7**	**-3,6**
Przestępstwa kryminalne	80,0	75,3	-4,7
Przestępstwa rozbójnicze	100,0	100,0	0
Bójka i pobicie	100,0	100,0	0
Kradzież z włamaniem	61,3	58,4	-2,9
Kradzież	72,9	73,5	0,6
Kradzież samochodu	100,0	45,5	-54,5
Przestępstwa narkotykowe	100,0	99,0	-1,0
Przestępstwa gospodarcze	85,7	87,7	2,0
Przestępstwa korupcyjne	100,0	100,0	0
Przestępstwa drogowe	99,1	100,0	0,9
Nietrzeźwi kierujący	100,0	100,0	0
5 kategorii przestępstw	71,2	69,7	-1,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach.

Wykres 2.8.4 Struktura przestępczości stwierdzonej w latach 2024-2025 na terenie miasta Suwałk

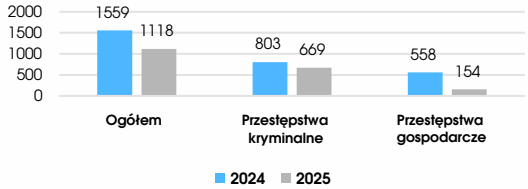

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach.

Wykres 2.8.5 Przestępstwa stwierdzone w 5 kategoriach przestępczości w latach 2024-2025

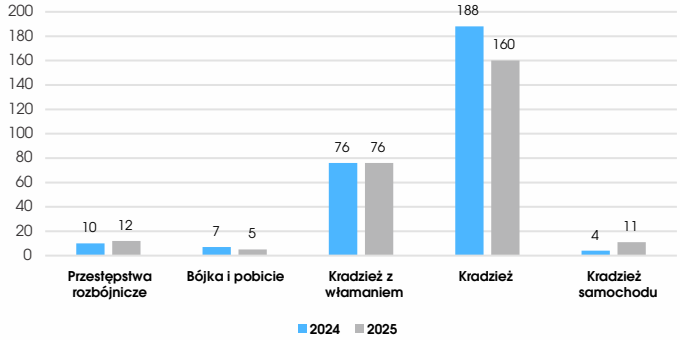

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach.

Wykres 2.8.6 Wykrywalność przestępstw w kategoriach głównych w latach 2024-2025

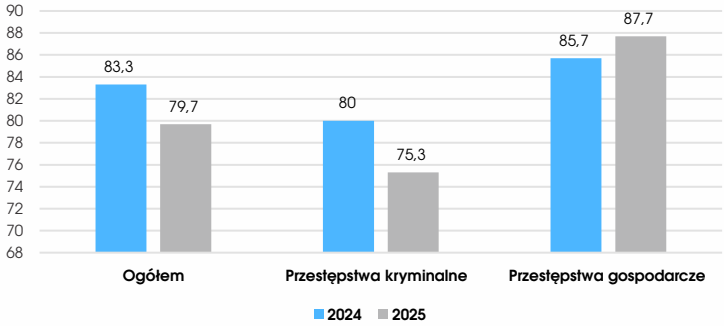

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach.

Poziom ogólnej wykrywalności sprawców przestępstw w 2025 roku wyniósł 79,7% (-3,6%). Skuteczność w ściganiu sprawców przestępstw kryminalnych sięgnęła 75,3% (2024 r. – 80,0%), natomiast przestępstw gospodarczych 87,7% (2024 r. – 85,7%).

Realizacja programów i działań profilaktycznych

W 2025 roku zrealizowano szereg działań edukacyjno-informacyjnych, mających na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców Suwałk. Obejmowały one:

- „Bezpieczne Ferie i Bezpieczne Wakacje": kampanie informujące o zagrożeniach w czasie wolnym;

- „Kręci mnie bezpieczeństwo w zimie" i „Kręci mnie bezpieczeństwo w lecie": akcje prewencyjne na stokach narciarskich i terenach wodnych;
- „Bezpieczna droga do szkoły": działania edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa w ruchu drogowym;
- „Nie ufaj bezgranicznie": kampania przeciwko handlowi ludźmi i niebezpiecznej pracy za granicą;
- „Cyberświadomi, cyberbezpieczni": program o bezpiecznym korzystaniu z Internetu;
- „Mam wybór… wybieram rozsądek": program profilaktyczny przeciwko uzależnieniom;
- „Tydzień pomocy osobom pokrzywdzonym": akcja informująca o prawach ofiar przestępstw;
- „Nie bądźmy obojętni": działania pomocowe dla osób bezdomnych i samotnych;
- „poMOC a nie przeMOC": program przeciwko przemocy wobec seniorów i osób niepełnosprawnych;
- „Świadomy Senior = Bezpieczny Senior": program edukacyjny dla seniorów;
- XII edycja konkursu filmowego „Prosto ze szkoły": konkurs promujący bezpieczne zachowania wśród młodzieży;
- „Jesteśmy różni, ale równi": konkurs plastyczny, którego celem było zapobieganie dyskryminacji rasowej, promowanie szacunku wobec różnorodności kulturowej;
- „Świat bez przemocy": konkurs mający na celu kształtowanie postaw przeciwdziałania przemocy, promowanie szacunku, empatii i prawidłowej komunikacji.

Działania te miały na celu zwiększenie świadomości społecznej i poprawę bezpieczeństwa w różnych obszarach życia.

Działalność Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej (KM PSP) w Suwałkach zapewnia bezpieczeństwo operacyjne miasta, dysponując dwiema jednostkami ratowniczo-gaśniczymi, 12 jednostkami Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (KSRG) oraz 22 pozostałymi jednostkami OSP z samochodami pożarniczymi.

W 2025 roku jednostki ochrony przeciwpożarowej interweniowały średnio co 8,4 godziny. Łącznie odnotowano 1038 zdarzeń, w tym:

- 268 pożarów;
- 652 miejscowych zagrożeń;
- 118 fałszywych alarmów.

KM PSP w Suwałkach utrzymuje gotowość operacyjną, aby skutecznie reagować na różnorodne zagrożenia w regionie.

Tabela 2.8.4 Ilość interwencji w latach 2024 – 2025

Rodzaj interwencji	2024			2025		
	Miasto Suwałki	Powiat Suwalski	Ogółem	Miasto Suwałki	Powiat Suwalski	Ogółem
Pożary	112	108	220	113	155	268
Miejscowe zagrożenia	346	452	798	373	279	652
Alarmy fałszywe	90	23	113	92	26	118
Razem	**548**	**583**	**1131**	**578**	**460**	**1038**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach.

Analiza pożarów wykazuje, że 96,27% z nich to pożary małe, o powierzchni do 70 m^2 lub kubaturze do 350 m^3, co świadczy o szybkiej reakcji służb.

Najczęstsze miejsca pożarów w 2025 roku, z wyszczególnieniem zdarzeń na terenie miasta, to:

- obiekty mieszkalne (90 pożarów, w tym 40 na terenie miasta),
- nieużytki rolne (79 pożarów, w tym 15 na terenie miasta),
- altany śmietnikowe i kontenery (10 pożarów);
- środki transportu (31 pożarów),
- budynki produkcyjno-magazynowe (11 pożarów),
- budynki użyteczności publicznej (5 pożarów),

Główne przyczyny pożarów to:

- wadliwe urządzenia grzewcze (75 pożarów),
- podpalenia (63 pożary),
- zaprószenie ognia (47 pożarów),
- awarie instalacji elektrycznych (15 zdarzeń).

W obiektach mieszkalnych pożary występowały średnio dwa razy w tygodniu, głównie z powodu nieprawidłowej eksploatacji urządzeń grzewczych i zaniedbania czyszczenia kominów.

Wykres 2.8.8 Główne przyczyny pożarów w roku 2025 na terenie powiatu grodzkiego

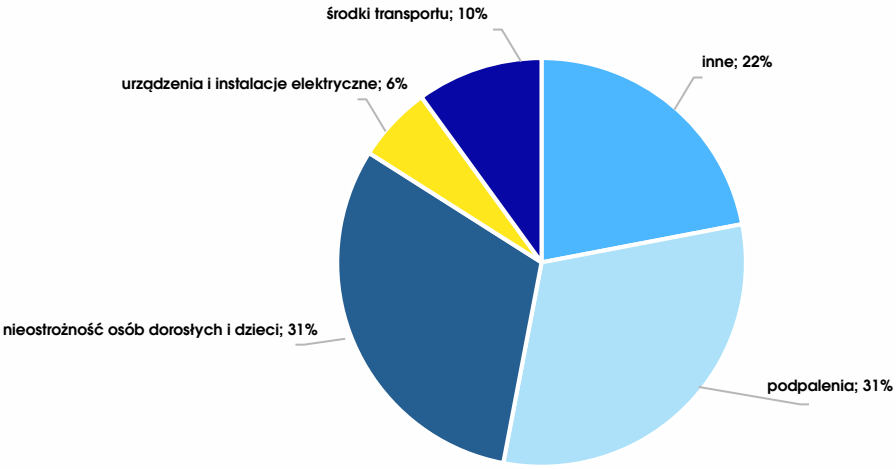

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach.

W 2025 roku w Suwałkach odnotowano 652 miejscowe zagrożenia, czyli zdarzeń innych niż pożary i klęski żywiołowe, stanowiących zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska. Najczęściej interweniowano w budynkach mieszkalnych, na drogach i w obiektach użyteczności publicznej.

Na drogach miasta z udziałem środków transportu powstało 131 zdarzeń, w których zginęła 1 osoba, zaś 75 osób, w tym 4 dzieci zostało rannych. Główną przyczyną wypadków było łamanie przepisów i niedostosowanie prędkości.
Skutki silnych wiatrów i opadów atmosferycznych wymagały 139 interwencji strażaków.

Wykres 2.8.9 Rodzaj miejscowych zagrożeń wg grupy obiektów w 2025 r. na terenie miasta Suwałki

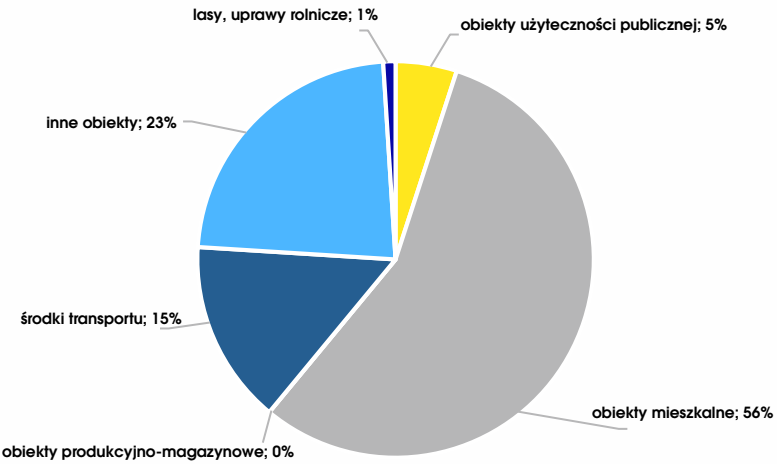

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach.

Działalność Straży Miejskiej

Straż Miejska działa w oparciu o ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych, która określa podstawowy katalog zadań. Jako cel tworzenia straży określono ochronę spokoju i porządku w miejscach publicznych oraz pełnienie służebnej roli wobec społeczności lokalnej.

Straż współdziała z podmiotami odpowiedzialnymi za ochronę bezpieczeństwa publicznego (Policją, Strażą Pożarną, Pogotowiem Ratunkowym) w celu **zapewnienia porządku publicznego oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia na terenie gminy.**

W 2025 roku działania Straży Miejskiej w Suwałkach dotyczyły przede wszystkim: utrzymania porządku i czystości, bezpieczeństwa w komunikacji, działań ekologicznych oraz zabezpieczenia odbywających się na terenie miasta imprez.

W 2025 r. do Straży Miejskiej wpłynęło 2600 zgłoszeń.

Tabela 2.8.5 Szczegółowa struktura zgłoszeń do dyżurnego Straży Miejskiej w Suwałkach w latach 2023-2025

Lp.	Kategoria zgłoszeń	Lata		
		2023	2024	2025
1.	Zakłócenia porządku publicznego	159	156	163
2.	Zagrożeń w ruchu drogowym	11	10	7
3.	Ochrony środowiska i gospodarki odpadami	164	144	132
4.	Zagrożeń życia i zdrowia	54	83	74
5.	Zagrożeń pożarowych (katastrofy)	4	0	1
6.	Awarii technicznych	82	105	98
7.	Zwierząt	355	412	362

8.	Nieprawidłowe parkowanie:	**812**	**902**	**1021**
	• na chodniku	97	146	125
	• za znakiem zakazu	204	231	266
	• w strefie zamieszkania, ruchu	374	400	390
	• blokowanie bram, wjazdów altan śmietnikowych	137	125	126
	• na zieleńcu	86	89	114
9.	Pomoc przy uruchomieniu pojazdu	**87**	**96**	**74**
10.	Inne zgłoszenia	**541**	**618**	**668**
Razem		**2355**	**2615**	**2600**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Suwałkach.

Z urządzenia alkomat znajdującego się w siedzibie Straży Miejskiej skorzystały 242 osoby.

Tabela 2.8.6 Struktura zastosowanych środków prawnych przez Straż Miejską w latach 2023-2025.

Zastosowane środki prawne								
Pouczenia			Mandaty karne			Wnioski o ukaranie		
2023	**2024**	**2025**	**2023**	**2024**	**2025**	**2023**	**2024**	**2025**
1865	2294	1881	244	493	416	45	74	77

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Suwałkach.

Poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży

W 2025 r. kontynuowano program „Straż Miejska dzieciom – bądź bezpieczny", zawierający tematykę związaną z bezpieczeństwem. Program ten realizowano w suwalskich przedszkolach. Podejmowano również działania w zakresie propagowania bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży, były to m.in. „Dzień Dziecka", „Europejski dzień bez samochodu" oraz współorganizowanie turnieju „Bezpieczeństwo w Ruchu Drogowym 2025".

W 2025 r. strażnicy dokonali 841 patroli w okolicach i sąsiedztwie szkół. Są to służby pełnione systematycznie przez cały rok szkolny. Głównym celem tego typu patroli jest poprawa bezpieczeństwa na terenach należących do placówek oświatowych oraz w ich pobliżu. Do zadań strażników należy eliminowanie zagrożeń i zjawisk patologicznych godzących w prawidłowe funkcjonowanie suwalskich placówek, zapobieganie zjawisku przestępczości nieletnich oraz zachowaniom agresywnym wśród dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie narkomani, zapobieganie sprzedaży i spożywania alkoholu i wyrobów tytoniowych oraz reagowanie na uchylanie się dzieci od obowiązku szkolnego.

Współpraca Straży Miejskiej z Policją

Współpraca z Komendą Miejską Policji w Suwałkach odbywa się w oparciu o zasady określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 sierpnia 2021 r. w sprawie form współpracy straży gminnej (miejskiej) z Policją oraz sposobu informowania wojewody o tej współpracy. Kontynuowano działania w ramach przedsięwzięcia „Bezpieczne osiedle". Realizowano zadania wynikające ze zgłoszeń mieszkańców wnoszonych za pomocą aplikacji „Krajowa mapa zagrożeń bezpieczeństwa" oraz „Naprawmy to pl". Przeprowadzono wspólnie 20 działań pod kryptonimem „Bezpieczne osiedle", w których na zasadzie wielokrotności udział wzięło 40 strażników i policjantów.

Współpraca Straży Miejskiej z innymi instytucjami

Celem współpracy Straży Miejskiej z właściwymi podmiotami jest zminimalizowanie bądź usunięcie skutków zaistniałych zagrożeń, udzielenie pierwszej pomocy, zabezpieczenia miejsca zdarzenia do czasu przybycia odpowiednich służb.

Współpracę z tym związaną prowadzono z Zarządem Dróg i Zieleni w Suwałkach, Komendą Miejską Policji, Strażą Ochrony Kolei, Przedsiębiorstwem Energetyki Cieplnej sp. z o.o., Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej, Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o., administratorami Spółdzielni Mieszkaniowych, Zarządem Budynków Mieszkalnych TBS Sp. z o.o., Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego Miasta Suwałki, Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Suwałkach, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego.

Ratownictwo i ochrona ludności

W 2025 roku Miasto Suwałki udzieliło Suwalskiemu Wodnemu Ochotniczemu Pogotowiu Ratunkowemu dotację w wysokości 32 000,00 zł na realizację zadań w zakresie ratownictwa wodnego oraz profilaktyki bezpiecznego wypoczynku nad wodą.

Wykres 2.8.10 Dotacje przeznaczone na ratownictwo wodne w latach 2021-2025

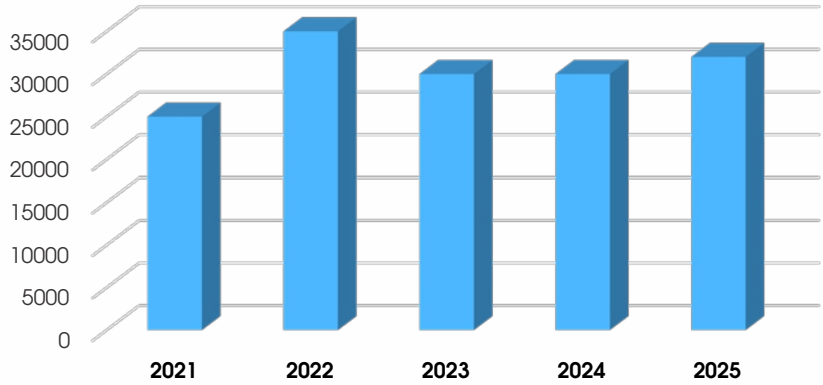

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach

W ramach zadania Suwalskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe przeprowadziło w 2025 r. kilkanaście działań prewencyjno-szkoleniowych na terenie zalewu Arkadia w Suwałkach oraz w suwalskich placówkach oświatowych w wymiarze 65 godzin. W działaniach wykorzystano materiały promocyjno-reklamowe (ulotki, nalepki, gadżety). Działaniami objęto około 1 500 uczniów suwalskich szkół i mieszkańców Suwałk.

W okresie od sierpnia do września 2025 r. dyżurny ratownik Suwalskiego Wodnego Ochotniczego Pogotowie Ratunkowe przeprowadził 50 patroli prewencyjnych na terenie zalewu Arkadia. Ponadto utrzymywano w pełnej sprawności i gotowości sprzęt do działań ratowniczych.

Działania służące wzmocnieniu systemu ochrony ludności i obrony cywilnej

W 2025 r. Miasto Suwałki zrealizowało kompleksowy program szkoleń z zakresu ochrony ludności oraz pierwszej pomocy, obejmujący łącznie 14 szkoleń, w których uczestniczyły 532 osoby. Realizacja szkoleń została powierzona wyspecjalizowanym podmiotom, a ich zakres obejmował zarówno pracowników instytucji publicznych, jak i mieszkańców, przyczyniając się do zwiększenia poziomu przygotowania i zdolności reagowania w różnych obszarach.

W okresie od listopada do grudnia zrealizowano cykl 9 szkoleń otwartych z zakresu ochrony ludności skierowanych do mieszkańców Suwałk. Szkolenia te miały charakter powszechny – udział wzięło około 350 osób. W szkoleniach zorganizowanych w Parku Naukowo-Technologicznym w Suwałkach, mógł uczestniczyć nieodpłatnie każdy mieszkaniec, bez względu na wiek, wykształcenie czy status zawodowy. Przedsięwzięcie zostało sfinansowane w całości ze środków własnych miasta.

W miesiącu maju oraz czerwcu 2025 r. zostały przeprowadzone w Państwowej Uczelni Zawodowej w Suwałkach (PUZ) szkolenia dla: kadry Urzędu Miejskiego w Suwałkach (42 osoby), Radnych Rady Miejskiej (27 osób), nauczycieli i przedstawicieli podmiotów ochrony ludności (63 osoby), które sfinansowano ze środków własnych miasta.

Ponadto, zrealizowano dodatkowe szkolenia i kursy wykorzystując dotację celową w ramach Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026. Dzięki otrzymanym środkom przeprowadzono szkolenie dla 42 pracowników oświaty, które obejmowało kształcenie w zakresie przetrwania w sytuacjach kryzysowych oraz Kurs Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy, którego uczestnikami były osoby wyznaczone przez podmioty ochrony ludności:

Łączny koszt powyższych szkoleń i kursów wyniósł 108 840,00 zł, z czego: 87 540,00 zł to środki budżetu Miasta, natomiast 21 300,00 zł to dofinansowanie zewnętrzne pozyskane w ramach Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej.

Na działania służące wzmocnieniu systemu ochrony ludności i obrony cywilnej Miasto w 2025 r. wydatkowało kwotę **3 264 616,38 zł**. w ramach dotacji celowej otrzymanej z Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026 oraz **14 628,86 zł** ze środków finansowych własnych.

Zakres rzeczowy realizowanych zadań zgodnie z założeniami Programu OLiOC obejmował w szczególności:

- doposażenie bazy magazynowej w specjalistyczny sprzęt;
- podniesienie kwalifikacji personelu podmiotów ochrony ludności poprzez szkolenia z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy;
- doposażenie w sprzęt niezbędny do realizacji ustawowych zadań z zakresu reagowania kryzysowego, ochrony ludności oraz obrony cywilnej;
- zakup sprzętu i wyposażenia przeznaczonego do wykorzystania w działaniach interwencyjnych, ratowniczych oraz logistycznych w sytuacjach zagrożeń o charakterze nagłym i masowym.

Zakupiony specjalistyczny sprzęt został dobrany w oparciu o analizę potrzeb operacyjnych oraz obowiązujące standardy wyposażenia, z uwzględnieniem scenariuszy reagowania na zagrożenia naturalne, techniczne i cywilizacyjne.

Realizacja zadań była bezpośrednio zgodna z celami Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025–2026, w szczególności w obszarach:

- zwiększenia gotowości operacyjnej struktur ochrony ludności;
- poprawy zdolności reagowania na zagrożenia o charakterze nagłym i masowym;
- wzmocnienia potencjału technicznego i kadrowego podmiotów realizujących zadania OLiOC;
- zapewnienia skutecznej ochrony życia i zdrowia ludności w sytuacjach kryzysowych;
- większenie dostępności specjalistycznego sprzętu technicznego na potrzeby działań ochronnych i ratowniczych;
- poprawę zdolności logistycznych w zakresie transportu, zaopatrzenia i zabezpieczenia działań kryzysowych;
- skrócenie czasu reakcji na zagrożenia poprzez zapewnienie stałej gotowości sprzętowej;
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców w sytuacjach nadzwyczajnych.

3.1 Struktura podmiotów gospodarczych

Na koniec grudnia 2025 r. na terenie Suwałk zarejestrowanych było 7 788 podmiotów gospodarczych, z czego prawie 96,6% (7 520 podmiotów) działało w sektorze prywatnym. W stosunku do roku 2024 liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych zwiększyła się o 42. Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych – 5 815 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Do największych suwalskich przedsiębiorstw należą m.in.: ANIMEX Grupa Drobiarska S. A. (branża spożywcza), „Padma Art" (branża wyposażenia wnętrz), Fabryki Mebli Forte S.A. i Tanne Sp. z o. o. (branża meblarska i drzewna), PORTA KMI Poland Sp. z o. o., STOLLAR Sp. j. (branża drzewna i stolarka otworowa), PPHU „Laktopol", MLEKPOL (branża spożywcza), Malow Sp. z o.o., AQUAEL Sp. z o.o. (mechanika precyzyjna, sprzęt akwarystyczny), Fabryka Przewodów i Kabli ELPAR II Sp. z o. o. (branża elektryczna), SALAG Sp. z o. o. S. K. (branża tworzyw sztucznych).

W 2025 r. Miasto zawarło 6 umów z podmiotami realizującymi inwestycje niedrogowe (typu budowa budynków usługowych) dotyczące przebudowy/budowy dróg publicznych w ramach danego procesu inwestycyjnego. Łączna wartość robót budowlanych do wykonania przez inwestorów na dzień 31 grudnia 2025 r. wynosiła ok. 1,27 mln zł.

Wykres 3.1.1 Struktura podmiotów gospodarczych wg sekcji w 2025 roku

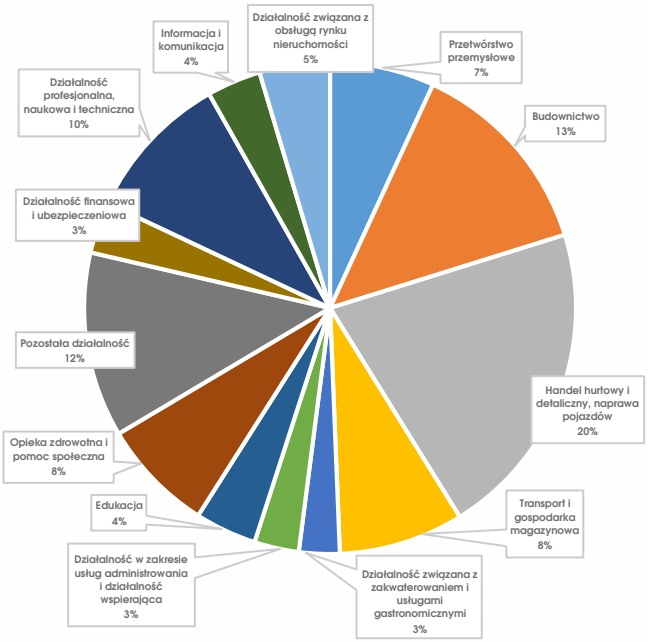

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego w Białymstoku.

Wspieranie przedsiębiorczości

„Program Rozwoju Przedsiębiorczości do 2030 roku" został przyjęty 30 listopada 2022 r. uchwałą Rady Miejskiej w Suwałkach nr LI/672/2022. Dokument poświęcony rozwojowi przedsiębiorczości w perspektywie do roku 2030 jest kompatybilny m.in. ze „Strategią Rozwoju – Suwałki 2030". Pierwszy raport z monitorowania Programu za ostatnie 2 lata został przeprowadzony w I połowie 2025 r. i przedłożony Radzie Miejskiej w Suwałkach w lipcu 2025 r.

Pomoc de minimis

Miasto Suwałki od kilku lat wspiera rozwój przedsiębiorczości w mieście poprzez stosowanie zwolnień podatkowych w podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie miasta pod warunkiem zrealizowania na terenie miasta Suwałk inwestycji początkowej (budowa, odbudowa, rozbudowa, nadbudowa budynków i budowli lub ich części) oraz zatrudnienia określonej liczby osób.

W poprzednich latach wsparcie przedsiębiorców za pomocą tego instrumentu prezentowało się w następujący sposób:

Tabela nr 3.1.1 Pomoc de minimis w Suwałkach w latach 2021-2025

Lata	Liczba podmiotów	Wartość (zł)
2021	1	8 924,00
2022	1	9 345,00
2023	1	941 780,00
2024	0	0,00
2025	1	421 300,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Budżetu i Finansów Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Lotnisko im. Witolda Urbanowicza w Suwałkach

Obiekt obejmuje utwardzony pas startowy o długości 1320 metrów, spełniający aktualne wymagania i kryteria lotnictwa ogólnego (General Aviation). Lotnisko wpisane jest do rejestru lotnisk Urząd Lotnictwa Cywilnego i obejmuje pas startowy, drogę kołowania, płytę postojową, pas do zawracania oraz pełną infrastrukturę techniczną. Na terenie lotniska funkcjonuje stacja tankowania statków powietrznych.

W 2025 roku na Lotnisku Suwałki wykonano łącznie 3705 operacji lotniczych, z czego zdecydowaną większość stanowiły operacje szkoleniowe realizowane przez użytkowników lotniska. W tym samym roku rozpoczęła działalność prywatna strefa spadochronowa, w wyniku czego oferta Lotniska Suwałki została rozszerzona o możliwość wykonywania skoków spadochronowych w tandemie, obsługiwanych przez firmę zewnętrzną. Do końca 2025 roku z tej formy aktywności skorzystało blisko 500 osób.

Lotnisko Suwałki było regularnie wykorzystywane przez służby państwowe, w tym Siły Zbrojne RP. W ramach czterech, kilkunasto dniowych ćwiczeń wyspecjalizowanej jednostki desantowej zrealizowano 115 wylotów spadochronowych, podczas których żołnierze Wojska Polskiego wykonali ponad 850 skoków spadochronowych. Operacje realizowane były z wykorzystaniem wojskowych statków powietrznych typu M-28 Bryza oraz CASA C-295M. Ze względu na strategiczne położenie lotnisko było również wykorzystywane do operacji wykonywanych przez rządowe statki powietrzne.

Lotnisko Suwałki obsłużyło i zabezpieczyło technicznie niemal wszystkie statki powietrzne uczestniczące w wydarzeniu Odlotowe Suwałki Air Show 2025, podczas którego wykonano dodatkowo około 300 operacji lotniczych. Wyjątkiem był turecki F-16 SoloTürk, który z uwagi na ograniczenia infrastrukturalne korzystał z zaplecza Port Lotniczy Olsztyn-Mazury. Na terenie lotniska odbyły się również ćwiczenia służb ratunkowych i porządkowych, których celem było sprawdzenie skuteczności współdziałania w sytuacjach kryzysowych. Scenariusz szkolenia zakładał symulację awaryjnego lądowania samolotu oraz nagły incydent z udziałem nieuprawnionych osób, które wtargnęły na teren operacyjny lotniska.

Przez cały 2025 rok prowadzone były bieżące prace utrzymaniowe obejmujące m.in. koszenie i kultywację traw, oczyszczanie i odśnieżanie pasa startowego, pielęgnację zieleni oraz bieżące utrzymanie i remonty obiektów kubaturowych.

Ćwiczenia służb ratunkowych i porządkowych; fot. z archiwum ZDiZ w Suwałkach.

Park Naukowo – Technologiczny Polska – Wschód w Suwałkach Sp. z o.o.

Park Naukowo – Technologiczny Polska – Wschód w Suwałkach sp. z o.o. powstał 4 czerwca 2004 roku. Celem strategicznym Parku jest stworzenie w Suwałkach atrakcyjnego miejsca wzajemnych powiązań pomiędzy nauką z biznesem, umożliwiającego transfer technologii i prowadzenie innowacyjnych form działalności gospodarczej i inwestowania, a także budowania postaw pro-przedsiębiorczych oraz pro-innowacyjnych wśród dzieci i młodzieży regionu pogranicza. Oferta Parku kierowana jest w pierwszej kolejności do podmiotów z branż wysoko zaawansowanych, takich jak IT, elektronika, technologia inżynierii materiałowej, energetyka, ochrona zdrowia i inżynieria medyczna oraz technologie związane z ochroną środowiska.

W 2025 roku powierzchnia inkubatora technologicznego była wykorzystana w 85,44% laboratoria – 75,60% i hala procesów technologicznych – 65,30 %. Na terenie Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód w Suwałkach funkcjonowało 48 podmiotów gospodarczych łącznie zatrudniających około 120 osób z czego ok. 50% firm działa w branży IT/ICT. Dodatkowo Park świadczy 64 podmiotom tzw. usługę wirtualnego biura.

Park to również:

Inicjator Akademii Parku, której celem jest promowanie i rozwijanie postaw przedsiębiorczości w ramach prowadzonych szkoleń zawodowych i biznesowych. To również działalność edukacyjna, której celem jest wzrost zainteresowania i wiedzy wśród dzieci i młodzieży z zakresu przedsiębiorczości, robotyki, programowania oraz pierwszej pomocy przedmedycznej.

Ponadto, rok 2025 to dla Parku czas wielu wydarzeń i aktywności m.in.:

- **Projekt „Platforma startowa dla nowych pomysłów - Hub of Talents 3"** – 1 maja 2024 r. rozpoczeto realizację projektu „Platforma startowa dla nowych pomysłów - Hub of Talents 3" współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027. Priorytet FEPW.01 Przedsiębiorczość i Innowacje. Działanie FEPW.01.01 Platformy startowe dla nowych pomysłów. Komponent I Inkubacja – rozwój nowego pomysłu biznesowego.

W 2025 roku Park Naukowo–Technologiczny Polska–Wschód w Suwałkach aktywnie uczestniczył w realizacji projektu inkubacyjnego skierowanego do osób posiadających innowacyjne pomysły biznesowe. W ramach działań Park zapewniał kompleksowe wsparcie dla startupów na wczesnym etapie rozwoju, obejmujące m.in. doradztwo prawne i marketingowe oraz dostęp do infrastruktury Parku. Program inkubacji koncentrował się na rozwijaniu modeli biznesowych, walidacji pomysłów rynkowych oraz przygotowaniu produktów i usług do wejścia na rynek. Istotnym elementem wsparcia było również przygotowanie startupów do pozyskania dalszego finansowania, w tym środków z Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. W 2025 roku w ramach projektu przeprowadzono kolejne rundy inkubacji, w wyniku których wsparcie otrzymało łącznie 50 startupów. Znacząca część z nich zakończyła proces inkubacji z pozytywną rekomendacją do dalszego finansowania, co potwierdza wysoką jakość świadczonych usług oraz skuteczność przyjętego modelu wsparcia. Projekt przyczynił się do rozwoju ekosystemu innowacji w regionie, zwiększenia liczby nowo powstających przedsiębiorstw oraz wzmacniania współpracy pomiędzy środowiskiem biznesowym, naukowym i instytucjonalnym. Projekt będzie realizowany do 31 maja 2027 r. Lider projektu: Białostocki Park Naukowo-Technologiczny. Partnerzy projektu: Effective Sp. z o.o., Fundacja Nowych Technologii, Infini Seed Sp. z o.o., Instytut Innowacji i Technologii Politechniki Białostockiej sp. z o.o., MICHAŁ JURCZUK GoodSoft, Park Naukowo - Technologiczny Polska-Wschód w Suwałkach sp. z o.o., Park Przemysłowy Łomża sp. z o. o., Politechnika Białostocka.

- **Certyfikowane szkolenia z I pomocy przedmedycznej dla firm** - w 2025 roku Park realizował certyfikowane szkolenia skierowane do przedsiębiorców oraz pracowników firm z regionu. Szkolenia obejmowały zarówno część teoretyczną, jak i intensywne zajęcia praktyczne z zakresu udzielania pierwszej pomocy w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia, w tym m.in. resuscytację krążeniowo-oddechową (RKO), obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED), postępowanie w przypadku zadławień, urazów, oparzeń czy nagłych zachorowań.

Uczestnicy zdobywali wiedzę zgodną z aktualnymi wytycznymi ratownictwa medycznego oraz otrzymywali certyfikaty potwierdzające nabyte kompetencje. Szkolenia przyczyniły się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa w miejscu pracy oraz zwiększenia świadomości w zakresie reagowania w sytuacjach kryzysowych.

- **Cykl szkoleń z zakresu obrony cywilnej i pierwszej pomocy** - program szkoleń obejmował zagadnienia związane z funkcjonowaniem systemu obrony cywilnej, zasadami postępowania w sytuacjach kryzysowych (takich jak klęski żywiołowe, awarie infrastruktury czy zagrożenia militarne), a także elementy zarządzania kryzysowego i ewakuacji. Integralną częścią szkoleń były również zajęcia z zakresu pierwszej pomocy, umożliwiające uczestnikom nabycie praktycznych umiejętności reagowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia. Działania te przyczyniły się do zwiększenia odporności społecznej oraz budowania świadomości i gotowości mieszkańców do właściwego reagowania w sytuacjach nadzwyczajnych.
- **Z PHOTONEM o emocjach** - to zajęcia programowania z robotem edukacyjnym Photon skierowane dla dzieci z klas 1-3 i 4-6 szkół podstawowych, których celem było poznanie świata własnych emocji.
- **Forum Biznesowe Pogranicza** - to największe wydarzenie kongresowe w północno-wschodniej Polsce. Dziewiąta edycja Forum odbyła się pod hasłem „Biznes w erze transformacji" i zgromadziła 600 uczestników, w tym przedsiębiorców, liderów innowacji oraz przedstawicieli samorządów, stwarzając im przestrzeń do wymiany wiedzy i doświadczeń. Celem Forum było wsparcie przedsiębiorców w zrozumieniu oraz przygotowaniu się na dynamiczne i głębokie zmiany wpływające na różne obszary działalności gospodarczej oraz życia codziennego. Program wydarzenia, w którego realizację zaangażowanych było 30 prelegentów, koncentrował się na zagadnieniach kluczowych dla współczesnych firm, w tym na nowoczesnych technologiach (ze szczególnym uwzględnieniem sztucznej inteligencji), dostosowaniu do zmieniającej się sytuacji gospodarczej i rosnących oczekiwań klientów, a także na rozwoju kapitału ludzkiego oraz skutecznych strategiach marketingowych.

Organizacja Forum w Suwałkach, wspierana przez 50 partnerów wydarzenia, stanowiła jednocześnie doskonałą okazję do promocji lokalnych firm z regionu pogranicza. Uczestnicy mieli możliwość prezentacji swojej oferty eksportowej oraz nawiązania cennych kontaktów biznesowych, co sprzyjało budowaniu trwałych relacji gospodarczych w regionie.

IX Forum Biznesowe Pogranicza; fot. z archiwum PNTPW w Suwałkach Sp. z o.o.

- **Konkurs „BizneSÓWKI- ZaPARKuj swój BIZNES"**- celem inicjatywy było rozwijanie kreatywności, innowacyjności i postaw przedsiębiorczych wśród uczniów szkół ponadpodstawowych oraz studentów z Suwałk, chcących uruchomić i rozwijać własne firmy w Suwałkach. Do końcowego etapu konkursu zostało zakwalifikowanych 12 pomysłów biznesowych. Wręczono 6 nagród pieniężnych o łącznej wartości 20 000 zł.
- **Prowadzenie punktu konsultacyjnego programu Czyste Powietrze** - pierwszego ogólnopolski programu dopłat do wymiany starych pieców oraz docieplenia domów jednorodzinnych. Celem Programu jest walka ze smogiem. W sumie w 2025 roku zostało złożonych 55 wniosków o dofinansowanie na kwotę 3 736 447,00 zł.

- **Raport dotyczący jakości życia w Suwałkach na tle innych miast północno-wschodniej Polski** - opracowanie powstało w ramach Pracy Badawczej Własnej Parku Naukowo-Technologicznego Polska-Wschód w Suwałkach sp. z o.o. Przeanalizowano 10 miast Polski północno-wschodniej pod względem ich jakości życia w Białymstoku, Olsztynie, Elblągu, Łomży, Suwałkach, Ełku, Giżycku, Augustowie, Olecku i Bielsku Podlaskim. Uwzględniono 15 wskaźników, w większości opartych o statystykę krajową, które mówią o jakości życia m.in. dotyczące zdrowia i bezpieczeństwa, gospodarki i rynku pracy, zabezpieczenia socjalnego, mobilności miejskiej oraz zieleni.
- **Funkcjonujące w Parku Nowoczesne centrum konferencyjno-wystawiennicze** idealnie nadaje się do organizacji konferencji, targów, szkoleń, rozmów kwalifikacyjnych, zebrań czy prezentacji biznesowych. To profesjonalnie wyposażone sale konferencyjne oraz szkoleniowe w niezbędny sprzęt multimedialny. Dzięki znakomitej infrastrukturze Park gwarantuje uczestnikom najwyższy poziom realizacji usług.
- **Wirtualna przestrzeń biurowa** – umożliwiająca użytkownikom znaczną redukcję kosztów związanych z wynajmem lokalu i zatrudnieniem pracowników biurowych. Wirtualne biuro zapewnia rejestrację przedsiębiorstwa pod adresem Parku, dzięki czemu osoby prowadzące działalność w domu lub też mobilni specjaliści mogą korzystać z prestiżu prowadzenia przedsiębiorstwa pod adresem parkowego centrum biznesowego, przy ul. Innowacyjnej 1.
- **Coworking Zone** – to wygodna przestrzeń do pracy w otoczeniu innych startupów i firm parkowych. W przeciwieństwie do tradycyjnego biura, w którym każda firma ma swoje biuro, coworking oferuje wynajem pojedynczych miejsc pracy, wraz z wyposażeniem biurowym.

Park to również szereg usług konsultingowo-doradczych, dostosowanych do potrzeb przedsiębiorców:

Oferta **doradztwa biznesowego** – to kompleksowe usługi wsparcia biznesu, w zakresie opracowania strategii, modelu biznesowego czy nowych usług, aby pomóc organizacjom odnieść sukces.

Oferta **doradztwa marketingowego**, polegająca na zaplanowaniu dedykowanej strategii mającej na celu rozwój firmy z zakresu marketingu, budowaniu marki oraz osiąganiu wyznaczonych celów biznesowych.

Oferta **doradztwa prawnego**, obejmuje wsparcie w zakresie prawa gospodarczego, w tym przygotowywania i opiniowania umów, wyboru formy działalności oraz ochrony własności intelektualnej, pomagając przedsiębiorcom w bezpiecznym prowadzeniu biznesu.

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach jest prywatną osobą prawną działającą na zasadzie non-profit nieprowadzącą działalności gospodarczej. Fundacja oferuje pełen wachlarz usług ukierunkowanych na wsparcie przedsiębiorczości, rozwój społeczności lokalnej i budowę społeczeństwa obywatelskiego.

Fundacja swoje cele, jako instytucja non-profit realizuje m.in. poprzez następujące działania:

- Doradztwo konsultacyjno-prawno-ekonomiczne i wszelkie inne działania promujące działalność gospodarczą i rozwój regionalny.
- Promocję przedsiębiorczości w postaci szkoleń, konferencji, misji gospodarczych, wizyt studyjnych, spotkań biznesowych.
- Wsparcie finansowe poprzez instrumenty zwrotne sektora mikro, - małych i średnich przedsiębiorstw w tym również ekonomii społecznej oraz osób fizycznych chcących podnieść własne kwalifikacje na terenie miasta Suwałk, powiatu suwalskiego, województwa podlaskiego oraz całego kraju.

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach:

- posiada Certyfikat Firmy Wiarygodnej Finansowo, Certyfikat Firmy Równych Szans,
- jest członkiem założycielem Polskiego Związku Funduszy Pożyczkowych z siedzibą w Warszawie, Izby Przemysłowo-Gospodarczej w Suwałkach oraz członkiem wspierającym Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce.
- współpracuje z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w Warszawie, Urzędem Marszałkowskim województwa podlaskiego, Prezydentem Miasta Suwałki i Starostwem Powiatowym w Suwałkach.
- podpisała porozumienia między innymi

z Cechem Rzemieślników i Przedsiębiorców w Suwałkach, Suwalską Specjalną Strefą Ekonomiczną w Suwałkach, Państwową Uczelnią Zawodową im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach.

- wyróżniona została w 2005 roku Honorową Statuetką Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz w 2021 roku Włócznią Jaćwingów przyznawaną przez Prezydenta Miasta Suwałki za wieloletnie wspieranie i rozwój suwalskiej przedsiębiorczości.

Przedstawiciele Fundacji zasiadają w ciałach doradczych i eksperckich w:

- Zespole do Spraw Instrumentów Finansowych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój w Departamencie Europejskiego Funduszu Społecznego Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej,
- Regionalnym Komitecie do Spraw Rozwoju Ekonomii Społecznej województwa podlaskiego,
- Powiatowej Radzie Rynku Pracy.

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Suwałkach w realizuje swoje cele statutowe w ramach obowiązującej struktury organizacyjnej, w skład, której wchodzą:

- Ośrodek Rozwoju Instrumentów Finansowych;
- Ośrodek Transferu Wiedzy i Innowacji;
- Ośrodek Monitoringu i Windykacji;
- Ośrodek Aktywizacji Społeczno-Zawodowej.

Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES" S.A. w Suwałkach

Agencja Rozwoju Regionalnego "ARES" S. A. w Suwałkach jest najstarszą agencją rozwoju regionalnego w Polsce. Swoją działalność rozpoczęła 16 stycznia 1991 roku. Misją Agencji jest inspirowanie oraz aktywny udział w przemianach gospodarczych i społecznych regionu poprzez jego promocję, wspieranie small biznesu, realizację programów sprzyjających tworzeniu nowych miejsc pracy oraz organizację systemu edukacji ekonomicznej i zawodowej.

Agencja wspiera rozwój regionalny w różnych jego obszarach i jest ukierunkowana przede wszystkim na realizację inicjatyw gospodarczych w regionie Podlasia i Suwalszczyzny, a w szczególności:

- współdziała w opracowywaniu programów rozwoju regionu;
- tworzy korzystne warunki dla rozwoju przedsiębiorczości, zwłaszcza MŚP;
- oferuje instrumenty wsparcia finansowego poprzez funkcjonujące fundusze pożyczkowe i fundusz poręczeniowy;
- aktywnie wspiera biznes, współdziała w tworzeniu nowych podmiotów gospodarczych;
- promuje podmioty gospodarcze i region;
- wdraża i realizuje programy aktywnej walki z bezrobociem;
- organizuje kształcenie zawodowe dorosłych i młodzieży;
- gromadzi i dystrybuuje informację na temat Funduszy Europejskich;
- przygotowuje i wdraża projekty współfinansowane ze środków unijnych.

W ramach struktury organizacyjnej Agencji działają:

- **Fundusze pożyczkowe**

Fundusze Pożyczkowe funkcjonują w ARR „ARES" S.A. od 1998 roku przyczyniając się do rozwoju sektora MŚP poprzez udzielanie pożyczek na atrakcyjnych warunkach dla firm. Pożyczki przeznaczane są przede wszystkim na:

- budowę lub nabycie nieruchomości, budynków, budowli, maszyn i urządzeń, zakup środków transportu i wyposażenia;
- nabycie wartości niematerialnych i prawnych (w tym oprogramowania i licencji);
- nabycie rzeczowego majątku obrotowego.

Funkcjonujące w Spółce Fundusze Pożyczkowe zwiększają dostęp dla MŚP z terenu województwa podlaskiego do zewnętrznych źródeł finansowania, na bardzo korzystnych warunkach mając na uwadze ofertę kredytową na rynku bankowym. Pozwalają na rozwój już istniejących firm oraz na finansowanie przedsięwzięć osób, które chcą rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej. Dofinansowanie sektora MŚP powoduje rozwój oraz wzrost konkurencyjności regionu podlaskiego poprzez nakłady na nowe technologie, zastosowanie innowacyjnych rozwiązań, co przekłada się na tworzenie nowych miejsc pracy.

Obszar funkcjonowania Funduszy to przede wszystkim województwo **podlaskie**. Natomiast środki z Funduszu pożyczkowego dla małych przedsiębiorców ARR "ARES" S.A. są również dostępne dla przedsiębiorców z terenu województwa **warmińsko-mazurskiego**.

Beneficjentami Funduszy mogą być mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, które posiadają siedzibę (a w przypadku osoby fizycznej – adres zamieszkania) lub adres głównego miejsca wykonywania działalności na terenie województwa podlaskiego lub prowadzą inwestycje na terenie województwa podlaskiego, a w przypadku Funduszu pożyczkowego dla małych przedsiębiorców ARR "ARES" S.A. województwa podlaskiego i warmińsko-mazurskiego.

Tabela 3.1.2 Liczba i wartość udzielonych pożyczek w okresie: 01.01 – 31.12.2025r.

Nazwa Funduszu	Ilość udzielonych pożyczek w 2025 r.	Wartość udzielonych pożyczek w 2025 r. (zł)
Północny Fundusz Pożyczkowy III	13	2 590 000,00
Fundusz Pożyczkowy dla małych przedsiębiorców Agencji Rozwoju Regionalnego „ARES" S.A. w Suwałkach	7	924 150,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Agencja Rozwoju Regionalnego "ARES" S.A. w Suwałkach.

Inkubator Przedsiębiorczości

Inkubator Przedsiębiorczości funkcjonuje od 1992 roku na terenie Domu Handlowego „ARKADIA" zlokalizowanego w Suwałkach przy ulicy Noniewicza 42A i jest jednym z najstarszym obiektów handlowych w Suwałkach. Powstał w celu wspierania przedsiębiorczości, a w szczególności działalności handlowej i usługowej. Zajmuje powierzchnię około 6 tys. m^2, na której funkcjonuje ok. 25 podmiotów gospodarczych korzystających ze stoisk handlowo-usługowych.

Dział Projektów i Szkoleń

W 2025 roku Dział realizował 7 projektów, w tym 3 w partnerstwie, współfinansowane przez Unię Europejską:

- „Bon na badania"- projekt ma na celu rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii poprzez dofinansowanie zakupu usług badawczych na rzecz MŚP, szczególnie tych nieuczestniczących dotychczas w procesach podnoszenia innowacyjności.
- „Bon na cyfryzację" – projekt ma na celu czerpanie korzyści z cyfryzacji dla przedsiębiorstw poprzez dofinansowanie wdrożenia technologii cyfrowych w MŚP, szczególnie tych nie uczestniczących dotychczas w procesach podnoszenia innowacyjności.
- „Bony na szkolenie w subregionie suwalskim" – celem projektu jest objęcie usługami rozwojowymi zapewniającymi możliwość podniesienia kompetencji, nabycia kwalifikacji, w tym kwalifikacji wpisanych do ZRK lub przekwalifikowanie 2316 osób dorosłych (1275K), zamieszkujących subregion suwalski (m. Suwałki, powiaty suwalski, sejneński, augustowski, grajewski, moniecki, sokólski), które z własnej inicjatywy zgłosiły się do udziału w usłudze rozwojowej dostępnej w BUR w ramach PSF, oraz zdobycie kwalifikacji/kompetencji przez minimum 1764 dorosłych (972K). Wsparcie dotyczy wyboru ścieżki kształcenia, poprzez przygotowanie i wdrożenie indywidualnych planów edukacyjno-zawodowych dla wszystkich UP.
- „Bony na szkolenie w subregionie łomżyńskim" – celem projektu jest objęcie usługami rozwojowymi zapewniającymi możliwość podniesienia kompetencji, nabycia kwalifikacji, w tym kwalifikacji wpisanych do ZRK lub przekwalifikowanie 2420 osób dorosłych (1331K), zamieszkujących subregion łomżyński (m. Łomża, powiaty bielski, kolneński, łomżyński, zambrowski, wysokomazowiecki, hajnowski i siemiatycki), które z własnej inicjatywy zgłosiły się do udziału w usłudze rozwojowej dostępnej w BUR w ramach PSF, oraz zdobycie kwalifikacji /kompetencji przez minimum 1843 dorosłych (1014 K) od 01.04.2024 r. do 30.09.2026 r. Wsparcie dotyczy wyboru ścieżki kształcenia, poprzez przygotowanie i wdrożenie indywidualnych planów edukacyjno-zawodowych dla wszystkich UP.
- „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Suwałkach" – celem projektu jest

wzmocnienie roli ekonomii społecznej w rozwoju społeczno-gospodarczym subregionu suwalskiego poprzez działania wspierające Podmioty Ekonomii Społecznej / Przedsiębiorstwa Społeczne oraz aktywizację społeczną i zawodową osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, uzyskane dzięki utworzeniu i utrzymaniu 149 miejsc pracy w Przedsiębiorstwach Społecznych.

- „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Subregionie Bielskim" – celem projektu jest rozwój i wzmocnienie potencjału sektora ekonomii społecznej na terenie subregionu bielskiego (powiat bielski, hajnowski, siemiatycki).
- Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Suwałkach należący do Sieci PIFE w województwie podlaskim. Realizacja zadania finansowana była w formie dotacji celowej ze środków budżetu Państwa i ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego z PT FE. Jego misją jest wspieranie beneficjentów w pozyskiwaniu i efektywnym wykorzystaniu środków unijnych. Punkt oferował kompleksowe usługi informacyjne, doradcze skierowane do przedsiębiorców, samorządów, organizacji pozarządowych i mieszkańców regionu.

Izba Przemysłowo-Gospodarcza w Suwałkach

Izba Przemysłowo-Gospodarcza w Suwałkach powołana została na Walnym Zebraniu w dniu 18.12.2014 r. przez grupę założycieli - ponad 70 suwalskich przedsiębiorców. Izba jest regionalną organizacją samorządu gospodarczego działającą na terenie województwa podlaskiego.

Wśród głównych celów statutowych Izby jest: reprezentowanie interesów gospodarczych zrzeszonych w niej członków przede wszystkim wobec organów samorządu terytorialnego, pogłębianie i wzmacnianie więzi gospodarczych pomiędzy przedsiębiorcami, zachęcanie do podejmowania wspólnych przedsięwzięć i wymiany doświadczeń biznesowych, promowanie przedsiębiorców i dobrych praktyk biznesowych.

Poprzez współpracę z wieloma instytucjami i organizacjami skupionymi w obszarze biznesu, w działania na rzecz przedsiębiorców zaangażowana była również Izba Przemysłowo-Gospodarcza w Suwałkach. Współorganizowane były spotkania stacjonarne, warsztaty, seminaria i webinaria mające na celu zapoznanie i zachęcanie przedsiębiorców do skorzystania z różnych form wsparcia ich działalności.

Działalność Izby nakierowana była również na przedsięwzięcia wspierające młodzież z suwalskich szkół ponadgimnazjalnych w podejmowaniu dalszych decyzji zawodowych w ramach Światowych Dni Przedsiębiorczości. Organizowane wizyty studyjne do lokalnych przedsiębiorstw, które umożliwiły pozyskanie wiedzy nt. zasad prowadzenia działalności w różnych branżach, wprowadzanych rozwiązaniach innowacyjnych i badaniach produktów oraz technologii dających możliwość dalszego rozwoju firmy.

Poprawa koniunktury w większości branż gospodarki, w tym lokalnych przedsiębiorstw przełożyła się na wzmocnienie roli instytucji otoczenia biznesu, jaką jest Izba Przemysłowo-Gospodarcza w Suwałkach, w kreowaniu i wspieraniu działalności gospodarczej. W wyniku czego nastąpił kolejny wzrost zainteresowania przystąpieniem do Izby, która na koniec 2025 roku liczyła 106 członków.

Izba Przemysłowo-Gospodarcza w Suwałkach za 2025 r. otrzymała Włócznię Jaćwingów – Nagrodę Prezydenta Miasta Suwałk w dziedzinie przedsiębiorczości za 10 lat wspierania lokalnego biznesu, integrowanie środowiska przedsiębiorców oraz aktywny wpływ na rozwój gospodarczy i tworzenie nowych miejsc pracy.

Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna; fot z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna

Suwalska Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A. jest zarządzającym obszarem o powierzchni ponad 26 tys. km², który obejmuje całe województwo podlaskie oraz powiaty: ełcki i gołdapski w województwie warmińsko-mazurskim, a także powiaty województwa mazowieckiego: łosicki, ostrowski, sokołowski i węgrowski. Inwestujący tu przedsiębiorcy mogą skorzystać z pomocy publicznej w formie zwolnienia z podatku dochodowego PIT /CIT, w ramach Polskiej Strefy Inwestycji.

Jest to **najwyższa w skali kraju** pomoc publiczna, ponieważ **kwota niezapłaconego podatku może wynieść nawet 70% wartości wydatków kwalifikowanych (koszów inwestycji).** Tylko w niewielu regionach Polski przedsiębiorca może osiągnąć tak dużą korzyść finansową w ramach Polskiej Strefy Inwestycji. **O wsparcie mogą ubiegać się przedsiębiorcy realizujący inwestycje na terenach własnych, terenach publicznych lub dzierżawionych. Na zwolnienie z podatku dochodowego, w ramach decyzji o wsparciu, mogą liczyć niemal wszystkie przedsiębiorstwa produkcyjne oraz wybrane firmy z sektora nowoczesnych usług dla biznesu** (BSS) oferujące np.: specjalistyczne usługi informatyczne, wybrane usługi rachunkowo-księgowe, usługi centrów telefonicznych, architektoniczne i inżynieryjne, czy doradztwa w sprawach środowiska.

Każdy inwestor planujący otworzyć nowy zakład produkcyjny w Suwałkach, czy też zwiększyć zdolność produkcyjną już istniejącego zakładu, poprzez jego rozbudowę, wprowadzenie nowego produktu albo zmianę procesu produkcyjnego, może ubiegać się o zwolnienie z podatku dochodowego, składając **wniosek o wydanie decyzji o wsparciu** do SSSE S.A.

Warunkiem uzyskania decyzji o wsparciu jest spełnienie kryteriów ilościowych, czyli poniesienie minimalnych kosztów kwalifikowanych (związanych z inwestycją) oraz **4 kryteriów jakościowych**, które wybiera przedsiębiorca spośród 12 dostępnych (np.: status MŚP, członkostwo w kluczowych klastrach krajowych, współpraca ze szkołami branżowymi, prowadzenie działalności gospodarczej w wybranych branżach strategicznych lub zgodnych z inteligentnymi specjalizacjami województwa).

Od 11 lipca 2025 r., w związku ze zmianą rozporządzenia w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji (Dz. U. z 2025 r. poz. 833, **w Suwałkach obowiązują najniższe kryteria ilościowe,** dzięki czemu z Polskiej Strefy Inwestycji mogą skorzystać przedsiębiorcy, którzy panują nawet nieduże inwestycje w swoich firmach. Wysokość kryterium ilościowego jest zależne od wielkości przedsiębiorcy oraz od rodzaju inwestycji: czy jest to utworzenie nowego zakładu, czy jest to reinwestycja.

W Suwałkach przedstawia się następująco:

Tabela 3.1.3 Kryteria ilościowe dot. pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji

Lokalizacja	Suwałki
Przedsiębiorca Duży	10 mln
Duży reinwestycja	5 mln
Średni	1 mln
Średni reinwestycja	500 tys.
Mały	500 tys.
Mały reinwestycja	250 tys.
Mikro	200 tys.
Mikro reinwestycja	100 tys.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A.

Suwalscy przedsiębiorcy, którzy skorzystali i korzystają ze wsparcia udzielonego przez SSSE S.A. to przedstawiciele różnych branż, m.in.: spożywczej, metalowej, drzewnej (w tym meblarskiej i artkułów dekoracyjnych), tworzyw sztucznych, tekstylnej, czy budowlanej. Są to firmy znane w kraju i poza jego granicami. Wśród nich są m.in.: SIDO, GETAK'S , ASPI, MALOW, Fabryka Mebli „FORTE", Fabryka płyt wiórowych TANNE, Grupa PADMA, SALAG, AQUAEL, PIKO-BIS, KRUSZBET, Fabryka Kabli ELPAR, PORTA, DECCO , ORTIS, CEZAR-NORD PLAST, IDEA-NORD, RECMAN, VA-VARUSTE, A.G. INSTAL Andrzej Gajewski. PROTASIEWICZ Spółka Komandytowa, PPH CYMES Adam Ołów, Animex Foods sp. z o.o.

Wysokość nakładów inwestycyjnych, poniesionych przez przedsiębiorców prowadzących działalności na terenie Suwałk, na dzień 31 grudnia 2025 roku, wyniosła łącznie 2 mld 086 mln zł. Zatrudnionych było łącznie 4441 osób.

Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. wspiera rozwój przedsiębiorczości na całym obszarze przez nią zarządzanym. Dba o rozwój firm, które wdrażają innowacyjne rozwiązania i wprowadzają do swojej oferty nowoczesne produkty i usługi, odpowiadając na potrzeby zmieniającego się świata. Ważnym elementem w jej działaniach jest też rozwój rynku pracy. Współpracuje ze szkołami branżowymi i uczelniami, które kształcą przyszłych specjalistów w różnych dziedzinach. Dodatkowo Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. organizuje szkolenia i warsztaty dla przedsiębiorców SSSE S.A. Wspiera również wiele regionalnych wydarzeń oraz inicjatyw z korzyścią dla lokalnej społeczności.

Obecnie SSSE S.A. jest zaangażowana w trzy projekty, ważne dla rozwoju regionu:

Pierwszym z nich jest projekt Kompetencyjna Synergia dla sektora metalowo-maszynowego, którego celem jest zapewnienie, aby sektor metalowo-maszynowy dysponował kadrami o kompetencjach odpowiadających obecnym i przyszłym potrzebom pracodawców. Projekt zakłada systematyczne badanie i monitorowanie luk kompetencyjnych, opracowywanie oraz aktualizację rekomendacji w zakresie dostosowania zasobów kadrowych do aktualnych potrzeb przedsiębiorców sektora metalowo-maszynowego, a także inicjowanie działań i partnerstw wspierających rozwój kluczowych kompetencji. Sektor metalowy i maszynowy stanowi wiodącą gałąź gospodarki na obszarze zarządzanym przez SSSE S.A., również w Suwałkach, a jego dalszy rozwój jest uzależniony od dostępu do dobrze przygotowanej kadry, otwartej na nowoczesne rozwiązania technologiczne. Liderem projektu jest koordynator Klastra Evoluma (dawny Klaster Obróbki Metali), natomiast SSSE S.A. pełni rolę partnera projektu.

Drugim przedsięwzięciem jest projekt Podlaska Hybrydowa Dolina Wodorowa 2H2 (PHDW2H2), którego celem jest realizacja inwestycji polegającej na budowie instalacji do wytwarzania wodoru z energii pozyskiwanej z odnawialnych źródeł energii, wraz z infrastrukturą wspierającą dystrybucję wodoru oraz magazynami H_2. Przedsięwzięcie będzie realizowane w gminie Suwałki. Projekt ten to inwestycja w energetykę przyszłości, wzmocni niezależność energetyczną regionu oraz przyczyni się do tworzenia nowych miejsc pracy. Realizacja projektu może stać się impulsem rozwojowym dla przemysłu i innowacji, umożliwiając regionowi aktywny udział w europejskiej transformacji energetycznej oraz w projektach o znaczeniu gospodarczym i związanym z bezpieczeństwem.

Trzecim projektem, który będzie rozwijany w 2026 r., jest inicjatywa Kształcenie Dualne z SSSE S.A. Jej celem jest włączenie pracodawców w proces kształcenia zawodowego oraz upowszechnianie modelu nauki w miejscu pracy i praktycznego kształcenia zawodowego, uwzględniającego najnowsze trendy technologiczne w ramach kształcenia dualnego. Projekt obejmuje również wsparcie szkoły branżowej oraz podnoszenie kompetencji kadr systemu edukacji. Partnerem projektu jest Miasto Suwałki wraz z realizatorem – Zespołem Szkół Technicznych w Suwałkach. Przedsięwzięcie będzie realizowane we współpracy z przedsiębiorcami z Suwałk korzystającymi ze wsparcia SSSE S.A., tj.: AQUAEL sp. z o.o., PUNCHMETAL Paweł Szyryński oraz SALAG Sp. z o.o.

Tabela 3.1.4 Nakłady inwestycyjne w Suwałkach

Lata	Poniesione nakłady inwestycyjne	
	Podstrefa Suwałki (w zakresie zezwoleń oraz decyzji o wsparciu)	
	wielkość nakładów w danym roku (zł)	narastająco (zł)
2021	79 298 855	1 708 787 116
2022	96 914 258	1 805 701 374
2023	120 442 312	1 926 143 686
2024	109 685 772	2 035 829 458
2025	50 213 580	2 086 043 038

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A.

Tabela 3.1.5 Miejsca pracy w firmach działających w Suwałkach (2021-2025)

Rok	Miejsca pracy (narastająco)
2021	3279
2022	3167
2023	3390
2024	3022
2025	3824

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A.

Tabela 3.1.6 Liczba zezwoleń i decyzji o wsparciu (2021-2025)

Rok	Miejsca pracy (narastająco)
2021	5
2022	0
2023	0
2024	1
2025	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A.

3.2 Rynek pracy

Zatrudnienie i wynagrodzenie - dane za 2025 r. będą dostępne w miesiącu sierpniu.

Tabela 3.2.1 Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto[1] według wybranych sekcji PKD 2007 w zł w mieście Suwałki w 2024 r.

Wyszczególnienie	Przeciętne zatrudnienie	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (zł)
Sektor publiczny	5893	8832,02
Sektor prywatny	7433	6264,06
Przetwórstwo przemysłowe	3207	6286,19
Budownictwo	693	6486,78
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	1651	5475,22
Transport i gospodarka magazynowa	647	6797,06
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	135	5018,46
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	228	8512,68
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	233	7917,10
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	108	7155,17
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	brak danych	brak danych
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1314	10344,29
Edukacja	2394	8207,23
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1709	8628,99
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	266	6665,79

[1] *Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie; bez zatrudnionych za granicą.*
Źródło: Dane na podstawie formularza Z-06 - sprawozdania o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy, składanego przez podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz jednostki sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

Wykres 3.2.1 Struktura zatrudnienia według wybranych sekcji PKD 2007 w mieście Suwałki w 2024 r.

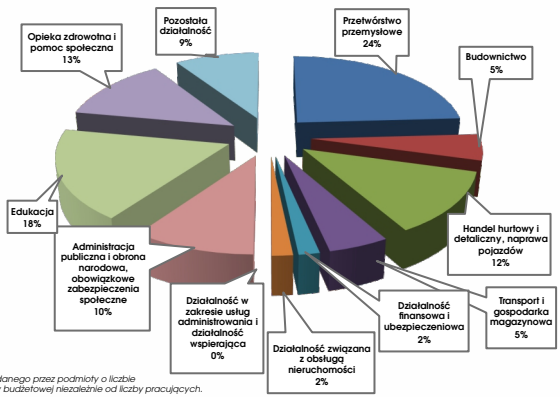

Źródło: dane na podstawie formularza Z-06 składanego przez podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób oraz jednostki sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

Zatrudnienie i wynagrodzenie - dane za 2025 r. będą dostępne w miesiącu sierpniu.

Na koniec 2025 roku stopa bezrobocia w Suwałkach wyniosła 6,4% i była wyższa od stopy bezrobocia w kraju (5,7%) i niższa od stopy bezrobocia w województwie podlaskim (7,3%). Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie suwalskim na dzień 31.12.2025 roku wynosiła 2 392 osoby i w stosunku do grudnia 2024 roku była wyższa o 241 osób (grudzień 2024 r. – 2 151 osób). Liczba bezrobotnych zamieszkałych w mieście Suwałki na koniec grudnia 2025 roku wynosiła 1 757 osób, co stanowiło 73% ogółu bezrobotnych w powiecie suwalskim. W liczbie osób bezrobotnych zamieszkałych w mieście Suwałki osoby do 30 roku życia stanowiły około 22%, a osoby długotrwale bezrobotne 46%. Spośród osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Suwałkach na koniec 2025 roku, kobiety stanowiły 50% ogółu bezrobotnych z terenu miasta Suwałki (875 osób). Prawie 40% bezrobotnych nie posiadało kwalifikacji zawodowych.

Wykres 3.2.1 Stopa bezrobocia w latach 2021-2025 (w %)

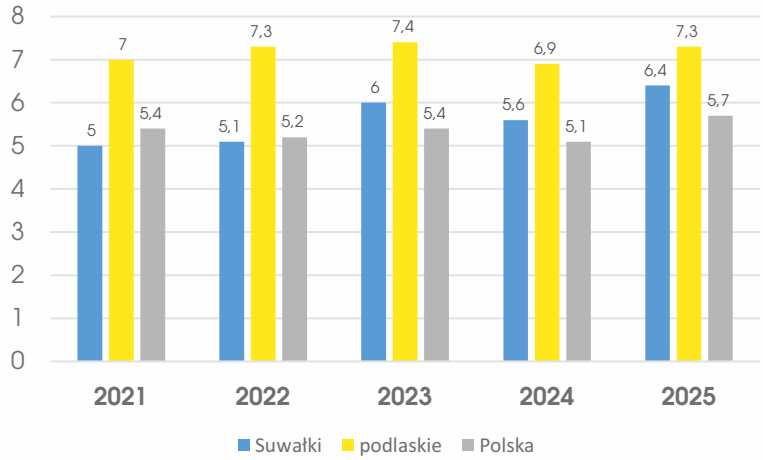

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

3.3 Inwestycje

Struktura wydatków inwestycyjnych Miasta Suwałki

Wykres 3.3.1 Struktura wydatków inwestycyjnych w 2025 r.

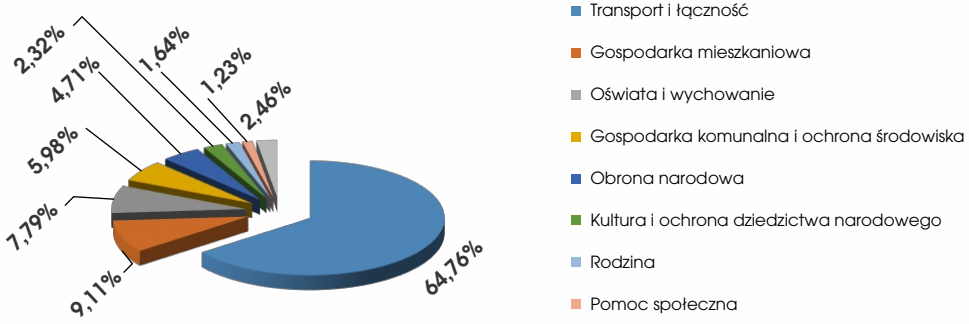

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2025 rok

Największe zadania inwestycyjne

Największy udział w wydatkach inwestycyjnych miasta miały działania uwzględniające transport i łączność związane z największymi inwestycjami w Suwałkach dofinansowanymi z Unii Europejskiej dotyczącymi zrównoważonej mobilności miejskiej w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Suwałk, tj. budową ciągów pieszo-rowerowych, budową zatok autobusowych z peronami wraz z dostawą zielonych wiat autobusowych, dostawą autobusów elektrycznych Midi i Maxi z ładowarkami (łącznie 10 szt.), budową budynku garażowego dla autobusów PGK Sp. z o.o. w Suwałkach, dostawą systemu dystrybucji biletów wraz z kasownikami do obecnych autobusów ON i CNG i autobusów elektrycznych oraz inwestycjami drogowymi dofinansowanymi w ramach Polskiego Ładu, takimi jak: przebudowa i rozbudowa ulicy Powstańców Wielkopolskich, rozbudowa ulicy W. Reymonta oraz przebudowa i rozbudowa ulicy Piaskowej w Suwałkach.

W 2025 r. również duże nakłady zostały poniesione na gospodarkę mieszkaniową, co związane było z realizacją projektu pn. „Wykonanie instalacji co i cwu w lokalach komunalnych", „Zagospodarowanie terenu - ZBM", „Kompleksowa modernizacja budynków komunalnych – ZBM", „Kontrola dostępu i monitoring wiat śmietnikowych przy budynkach komunalnych", „Wsparcie z Rządowego Funduszu Dopłat - blok ul. Franciszkańska", „Wsparcie z Funduszu Dopłat – blok przy ul. Rodziny Rylskich" oraz wykupem nieruchomości. Ponadto poniesiono nakłady na oświatę i wychowanie, co było związane z robotami budowlanymi realizowanymi w ramach zadania pn. „Modernizacja kompleksu sportowego - Moje Boisko - Orlik 2012 w SP nr 9 i SP nr 11 w Suwałkach", „Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 2 w Suwałkach", „Rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 4 w Suwałkach - II etap", Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 7 w Suwałkach", Budowa obiektu sportowego przy ZS nr 4 w Suwałkach" ze środków finansowych Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Zrealizowano także zadania inwestycyjne w ramach suwalskiego budżetu obywatelskiego (m.in. „Strefa sportu i zabawy osiedla Hańcza - BO", „Plenerowe Kino na Bulwarach z imprezami towarzyszącymi – BO", „Poukładaj sobie raka !", „Piknik rodzinny na osiedlu Hańcza – BO"). Pozostałe kategorie budżetowe uwzględniały przebudowę oraz zmianę sposobu użytkowania na żłobek budynku przy ul. Minkiewicza 50 w Suwałkach w ramach Programu Aktywny Maluch, Aktywne Place Zabaw 2025 - Żłobek Miejski ul. Andersa 1, Kamedulska 3, Kościuszki 6, utworzenie parku sensorycznego przy ul. 24 Sierpnia na obszarach miejskich w regionie przygranicznym PL-LT oraz zadania inwestycyjne realizowane z lokalnych inicjatyw inwestycyjnych.

ul. Powstańców Wielkopolskich i boisko przy Szkole Podstawowej nr 11 w Suwałkach; fot. z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Tabela 3.3.1. Wydatki miasta Suwałki na zadania inwestycyjne w 2025 roku

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Wartość wydatków w 2025 roku w zł	Zewnętrzne źródła finansowania
	Transport i łączność		
1.	Rozbudowa i przebudowa infrastruktury drogowej w mieście Suwałki - Polski Ład - ul. P. Wielkopolskich, ul. Reymonta i ul. Piaskowa	20 045 030,63	Środki finansowe w kwocie 15 000 000,00 zł z Rządowego Funduszu Inwestycji Strategicznych Polski Ład

2.	Przebudowa dublera ulicy Pułaskiego w Suwałkach	953 250,00	Środki finansowe Miasta Suwałki
3.	Budowa ulicy Powstańców Śląskich i 41 Pułku Piechoty w Suwałkach	1 371 772,67	Środki finansowe Miasta Suwałki
4.	Budowa ulicy Lazurowej	1 205 539,47	Środki finansowe Miasta Suwałki
5.	Poprawa infrastruktury drogowej na ul. Noniewicza w Suwałkach w ramach rewitalizacji miasta	400 000,00	Dotacja celowa w 2025 roku z budżetu Województwa Podlaskiego w kwocie 400 000,00 zł
6.	Zrównoważona mobilność miejska w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Suwałk	44 446 602,48	W tym kwota 44 354 868.45 zł z Unii Europejskiej
7.	Zrównoważona mobilność miejska w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Suwałk - II etap	2 889 830,98	W tym kwota 3 299 089,30 zł z Unii Europejskiej
	Gospodarka mieszkaniowa		
1.	Wykup nieruchomości	4 208 304,52	Środki finansowe Miasta Suwałki
2.	Wykonanie instalacji co i cwu w lokalach komunalnych	519 556,00	Środki finansowe Miasta Suwałki
3.	Wsparcie z Rządowego Funduszu Dopłat - blok ul. Franciszkańska	424 750,00	Środki finansowe Miasta Suwałki
4.	Wsparcie z Funduszu Dopłat – blok przy ul. Rodziny Rylskich	4 248 900,00	Wsparcie z Funduszu Dopłat w kwocie 4 673 580,24 zł
	Oświata i wychowanie		
1.	Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 2 w Suwałkach	916 027,42	Środki finansowe Miasta Suwałki
2.	Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 7 w Suwałkach	335 343,52	Środki finansowe Miasta Suwałki
3.	Modernizacja kompleksu sportowego - Moje Boisko - Orlik 2012 w SP nr 9 i SP nr 11 w Suwałkach	2 286 429,33	W tym dofinansnowanie w kwocie 1.000.000,00 zł ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach programu modern.kompleksów sportowych "Moje Boisko-Orlik 2012" Edycja 2024
4.	Budowa obiektu sportowego przy ZS nr 4 w Suwałkach	4 558 800,00	W tym 4 558 800,00 zł z Ministerstwa Sportu i Turystyki
	Rodzina		
1.	Przebudowa oraz zmiana sposobu użytkowania na żłobek budynku przy ul. Minkiewicza 50 w Suwałkach w ramach Programu Aktywny Maluch	856 099,00	Środki KPO z Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. program "Aktywny Maluch 2022-2029" w kwocie 182 000,00 zł
2.	Aktywne Place Zabaw 2025 - Żłobek Miejski ul. Andersa 10	230 182,82	w tym środki finansowe w kwocie 714 932,74 zł w ramach Resortowego programu "Aktywne Place Zabaw" 2025
3.	Aktywne Place Zabaw 2025 - Żłobek Miejski ul. Kamedulska 3	370 771,20	
4.	Aktywne Place Zabaw 2025 - Żłobek Miejski ul. Kościuszki 6	247 028,85	

	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska		
1.	Poprawa zielonej infrastruktury na obszarach miejskich w regionie przygranicznym PL-LT	1 140 586,37	W tym środki finansowe w kwocie 1 497 742,48 zł w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w 2025 r.
2.	Oświetlenie ciągu pieszo-rowerowego ulicy Kolejowej od ul. Utrata do dworca PKP	215 250,00	Środki finansowe Miasta Suwałki
3.	Dokumentacja przyszłościowa, opracowanie koncepcji i programów funkcjonalno- użytkowych	1 030 145,67	Środki finansowe Miasta Suwałki
	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego		
1.	Remont Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego pw. Świętej Trójcy w Suwałkach - Polski Ład	976 650,00	W tym środki finansowe w kwocie 938 350,00 zł w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w 2024 r.
2.	Plenerowe Kino na Bulwarach z imprezami towarzyszącymi - BO	743 362,65	Środki finansowe Miasta Suwałk
	Kultura fizyczna		
1.	Strefa sportu i zabawy osiedla Hańcza - BO	154 075,95	Środki finansowe Miasta Suwałki
2.	Modernizacja skateparku w Suwałkach	730 252,47	Dotacja celowa w 2025 roku w kwocie 717 000,00 zł w ramach Programu Rozwoju Infrastruktury Sportowej w Województwach
Razem		**95 504 542,00**	**77 336 363,21**

3.4 Budżet Obywatelski

W ramach Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego jako części budżetu miasta na 2025 rok przyjęto do realizacji projekty zgodnie z zapisami uchwały Nr LXVII/883/2024 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 lutego 2024 r. w sprawie konsultacji społecznych z mieszkańcami Miasta Suwałki dotyczących Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego. W budżecie miasta na 2025 rok przeznaczono na realizację projektów w ramach Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego kwotę 3,0 mln złotych. Przeprowadzone konsultacje społeczne (głosowanie) w dniach od 21 czerwca do 10 lipca 2024r., zdecydowały o kolejności przyjęcia zakwalifikowanych projektów do realizacji. Mieszkańcy zgłosili 35 projektów, z czego do głosowania zakwalifikowano 29. Oddano na nie 6725 głosów.

W ramach Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego na 2025 rok zrealizowano projekty:

- Strefa sportu i zabawy i relaksu osiedla Hańcza – stworzenie parku, siłowni zewnętrznej, rozbudowa placów zabaw oraz budowa wielofunkcyjnego boiska m.in. do koszykówki - zakontraktowano na kwotę 1 772 527,92 zł;
- Plenerowe Kino na Bulwarach z imprezami towarzyszącymi - poniesione wydatki – 794 915,78 zł.
- Plac zabaw nad Zalewem Arkadia – zaplanowane wydatki – 290 000,00 zł
- Poukładaj sobie raka! – poniesione wydatki – 101 800,00 zł.
- Piknik rodzinny na osiedlu Hańcza – poniesione wydatki – 10 098,07 zł

Tabela 3.4.1 Informacja o realizacji zadań w ramach Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego w 2025 roku

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Wartość wydatków w 2025 roku w zł brutto	Uwagi
1.	Strefa sportu i zabawy osiedla Hańcza - BO	154 075,95	W 2025 roku opracowano dokumentację projektową i rozbudowano plac zabaw przy ul. Nowosądeckiej. Do wykonania w 2026 roku pozostaje park, siłownia zewnętrzna, rozbudowa placu zabaw, boisko wielofunkcyjne m.in. do koszykówki przy ul. Białostockiej.
2.	Plenerowe Kino na Bulwarach z imprezami towarzyszącymi - BO	794 915,78	-
3.	Poukładaj sobie raka!	101 800,00	-
4.	Piknik rodzinny na osiedlu Hańcza – BO	20 000,00	-
	Razem	**1 070 791,73**	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Inwestycji Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Akcja promująca Suwalski Budżet Obywatelski; fot. z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Tabela 3.4.2 Suwalski Budżet Obywatelski w liczbach w latach 2021-2025

Rok realizacji SBO	Liczba projektów zgłoszonych do Budżetu Obywatelskiego	Liczba projektów ogółem dopuszczonych do głosowania	Liczba osób głosujących	Liczba zrealizowanych projektów	Suma wydana na realizację Budżetu Obywatelskiego (zł)
2021	31	26	8674	**14** (2 duże, 7 małych, 5 społeczno - kulturalne)	2 785 668,96
2022	38	27	11119	**12** (2 duże, 4 małe, 5 społeczno-kulturalne, 1 zielony)	2 794 278,69

2023	41	36	8831	**17** (7 mikro, 8 małe, 2 duże)	2 455 948,99
2024	29	24	7556	**13** (6 mikro, 4 małe, 3 duże)	2 187 925,46
2025	35	29	6725	**4** (5)*	1 070 791,73 (2 979 243,70)*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Inwestycji Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

**W ramach Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego na 2025 rok:*
- zrealizowano w 2025 r. 4 zadania za kwotę 1 070 791,73 zł,
- zadania w trakcie realizacji do końca 2026 r. łącznie na kwotę 2 979 243,70 zł.

4.1 Infrastruktura drogowa

W granicach miasta Suwałki znajduje się 207,61 km dróg publicznych, z czego 81% stanowią drogi gminne i powiatowe, a 19% drogi wojewódzkie.

W 2025 roku wybudowano ulicę Powstańców Śląskich, ul. 41 Pułku Piechoty oraz ul. Lazurową i ul. Jeleniogórską, przebudowano ulicę Powstańców Wielkopolskich. Inwestycje na powyższych ulicach obejmowały również budowę chodników, dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych. Ponadto wybudowano chodniki, drogi rowerowe oraz ciągi pieszo-rowerowe na ulicach: Utrata, Grunwaldzka i Lotnicza. Wykonano także remont nawierzchni ulicy gen. K. Pułaskiego, ul. Sejneńskiej oraz wyremontowano most w ciągu ul. Krzywólka.
Ogółem w 2025 r. wybudowano, przebudowano i wyremontowano około 4,5 km dróg.

W związku z rosnącym zapotrzebowaniem na miejsca postojowe wybudowano parkingi przy ulicach: Jeleniogórskiej i Nowomiejskiej.

Tabela 4.1.1 Struktura, koszty utrzymania wraz z inwestycjami sieci drogowej w Suwałkach w latach 2024-2025

Klasyfikacja dróg	Długość drogi w 2024 r. (km)	Poniesione nakłady w 2024 r. (tys. zł)*	Długość drogi w 2025 r. (km)	Poniesione nakłady w 2025 r. (tys. zł)*
Krajowe	-	-	-	-
Wojewódzkie	39,06	8 406,10	39,06	11 836,40
Powiatowe	33,35	4 863,28	32,92	15 414,81
Gminne	134,64	61 111,84	135,63	12 453,73
Razem	**207,05**	**74 381,22**	**207,61**	**39 704,94**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Dróg i Zieleni w Suwałkach.
**Na koszty ogółem składają się oprócz kosztów inwestycyjnych, poniesionych przez Urząd Miejski w Suwałkach, również koszty utrzymania sieci drogowej poniesione przez Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach.*

Wykres 4.1.1 Struktura długości sieci drogowej w Suwałkach w 2025 r.

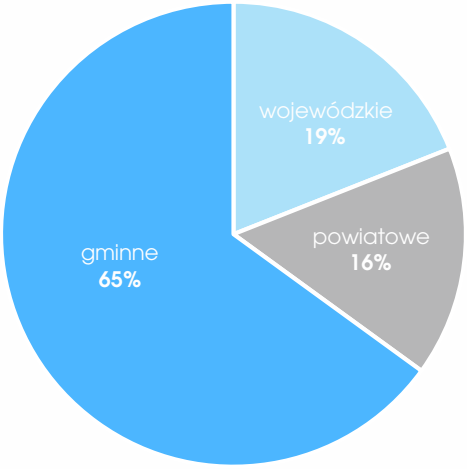

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Dróg i Zieleni w Suwałkach.

Drogi rowerowe

W 2025 r. wybudowano 1,28 km ciągów pieszo-rowerowych i 0,65 km wydzielonych dróg rowerowych. Na koniec 2025 r. w Suwałkach funkcjonowało ogółem 66,46 km dróg rowerowych i 43,82 km ciągów pieszo-rowerowych (wraz z drogami rowerowymi i ciągami pieszo-rowerowymi na terenach spółdzielni mieszkaniowych).

Miasto realizuje imprezę pn. „Dzień bez samochodu", promując wykorzystywanie roweru jako środka transportu oraz angażuje się w działania związane z bezpieczeństwem ruchu drogowego i prawidłowym korzystaniem z ciągów pieszo-jezdnych i dróg rowerowych.

W 2025 r. system roweru miejskiego „SUWER" funkcjonował od 21 marca do 31 października. Mieszkańcom Suwałk i odwiedzającym miasto turystom udostępniono 168 rowerów rozmieszczonych na 17 stacjach rowerowych. Użytkownicy skorzystali z roweru miejskiego około 33 tys. razy, przy czym przejechali około 130 tys. kilometrów.

Zarządzanie drogami

Zarządcą dróg publicznych w mieście Suwałki jest jednostka budżetowa – Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach (ZDiZ).

Zarządzanie drogami to między innymi realizacja w 2025 r. około 4,5 tys. zadań związanych z uzgadnianiem dokumentacji projektowych, tras i warunków przejazdu pojazdów nienormatywnych przez miasto Suwałki, pracami koncepcyjnymi, uzgodnieniami projektów organizacji ruchu drogowego oraz wydawaniem zezwoleń na zajęcie pasów drogowych.

Pracownicy Zarządu Dróg i Zieleni w Suwałkach systematycznie wykonywali przeglądy terenów miejskich zwracając szczególną uwagę na nieprawidłowości i braki w oznakowaniu, nieczytelność znaków, czystość, jak również stan techniczny nawierzchni ulic, dróg rowerowych, chodników, oświetlenia ulicznego, sygnalizacji świetlnej, wiat przystankowych, miejskich placów zabaw i siłowni zewnętrznych oraz prowadzili prace utrzymaniowe na obiektach mostowych i kładkach dla pieszych. Na bieżąco uzupełniano ubytki w jezdniach w ramach remontów cząstkowych, wykonywano również profilowanie dróg gruntowych, wymieniano nieczytelne lica znaków drogowych, uzupełniano brakujące oznakowanie po aktach wandalizmu lub zdarzeniach drogowych oraz naprawiano elementy małej architektury znajdującej się na miejskich placach i skwerach. Ponadto w dniu 18.08.2025 r. wraz z przedstawicielem Komendy Miejskiej Policji dokonany został przegląd oznakowania przy wszystkich placówkach szkolnych i przedszkolnych.

Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach na bieżąco reagował na monity mieszkańców i służb porządkowych przekazywane telefonicznie na numer alarmowy lub przy użyciu aplikacji „NaprawmyTo" i naprawił w 2025 r. około 52 zgłoszonych usterek związanych z działalnością jednostki.

W celu kontroli stanu technicznego oraz poprawności działania wszystkich sygnalizacji świetlnych w Suwałkach systematycznie wykonywano objazdy i w razie konieczności podejmowano na bieżąco prace naprawcze i konserwacyjne.

W 2025 roku w ramach prac utrzymaniowych i modernizacyjnych Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach realizował szereg prac mających na celu utrzymanie i modernizację infrastruktury drogowej. Działania te obejmowały remonty nawierzchni ulic i chodników, konserwację oznakowania drogowego, modernizację oświetlenia ulicznego, a także organizację ruchu i zabezpieczenie imprez masowych.

W ramach remontów cząstkowych nawierzchni bitumicznych wykonano naprawy na drogach wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych. Prace obejmowały usuwanie ubytków przy zastosowaniu różnych technologii, dostosowanych do panujących warunków atmosferycznych. Łącznie wyremontowano około 12 000 m^2 nawierzchni bitumicznej jednocześnie do wykonania drobnych napraw nawierzchni, uzupełnienia ubytków, zużyto 50 ton masy bitumicznej na zimno. Przeprowadzono naprawy nawierzchni gruntowych, obejmujące korytowanie, profilowanie oraz uzupełnianie materiałem w celu poprawy warunków przejazdu, co objęło łącznie około 68 000 mb nawierzchni gruntowych.

Na terenie miasta zrealizowano także szereg prac związanych z utrzymaniem chodników i ścieżek rowerowych. W wielu miejscach przeprowadzono remonty polegające na wymianie zniszczonych płyt chodnikowych, kostki brukowej oraz usunięciu uszkodzeń powstałych w wyniku intensywnej eksploatacji. Łącznie wyremontowano około 5800 m^2 chodników, ścieżek rowerowych i parkingów. Szczególną uwagę poświęcono także modernizacji przystanków autobusowych, gdzie odnowiono perony oraz zamontowano nowe elementy

infrastruktury poprawiające komfort pasażerów.

Istotnym elementem działań Zarządu Dróg i Zieleni w Suwałkach była modernizacja i konserwacja oznakowania drogowego. W ramach tych prac wymieniono i ustawiono nowe znaki pionowe, odnowiono 16 500 m² oznakowania poziomego na jezdniach, a także zamontowano lustra drogowe w celu poprawy widoczności i bezpieczeństwa pieszych i kierowców. Wprowadzono ograniczenia prędkości na wybranych odcinkach dróg, mające na celu poprawę bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego. Dodatkowo wykonano ustawienie oznakowania stałych organizacji ruchu.

W zakresie oświetlenia ulicznego przeprowadzono szereg prac modernizacyjnych, naprawy opraw oświetlenia ulicznego i parkowego, przegląd szafek oświetlenia ulicznego oraz zlokalizowano uszkodzenia i wykonano naprawy kablowych linii oświetleniowych. Wykonano prace związane z konserwacją, naprawami, montażem i demontażem dekoracji świątecznych.

Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach aktywnie uczestniczył w zabezpieczeniu licznych imprez masowych i organizacji ruchu drogowego imprez miejskich takich jak Odlotowe Suwałki Air Show, Suwałki Blues Festival czy Dni Suwałk. W ramach tych działań przeprowadzano tymczasowe zmiany w organizacji ruchu, ustawiano oznakowanie informacyjne oraz zabezpieczano teren imprez.

Ponadto Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach w ramach zadań własnych w 2025 r. wykonał 72 zadania na łączną kwotę około 4,9 mln zł.

Utwardzenie terenu pod plenerowe grille na suwalskich bulwarach; fot. z archiwum ZDiZ w Suwałkach.

Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach wykonując obowiązki statutowe jednostki dbał również o utrzymanie czystości w mieście. W okresie wiosenno-jesiennym codziennie według przyjętego, lecz elastycznego i dostosowanego do potrzeb harmonogramu mechanicznie zamiatane były ulice, jak również opróżniane kosze uliczne i zbierane nieczystości z terenów miejskich. W okresie zimowym Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach zajmował się odśnieżaniem i zapobieganiem śliskości na ulicach, drogach, parkingach i placach miejskich zgodnie z przyjętymi standardami zimowego utrzymania.

Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach administruje strefą płatnego parkowania obejmującą 22 miejsca postojowe, w tym 2 przeznaczone dla osób posiadających kartę parkingową osoby niepełnosprawnej.

Pracownicy Zarządu Dróg i Zieleni w Suwałkach uczestniczyli we wszystkich uroczystościach i miejskich imprezach plenerowych wykonując prace w zakresie: rozwieszania flag, rozstawiania zabezpieczeń, tymczasowej organizacji ruchu, kierowania ruchem drogowym, utrzymania czystości przez okres od ich rozpoczęcia, aż po ich zakończenie.

Wykonanie oznakowania poziomego na terenie miasta Suwałki; fot. z archiwum ZDiZ w Suwałkach.

Wymiana słupów oświetleniowych przy ul. Utrata

4.2 Infrastruktura komunalna

Jednostki organizacyjne miasta Suwałki

Infrastrukturę techniczną w Suwałkach obsługują jednostki organizacyjne miasta. To one świadczą mieszkańcom usługi:

- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o.o. - zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków oraz zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych z terenu miasta;
- Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej w Suwałkach Sp. z o.o. – zaopatrzenia w ciepło;
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o. w zakresie:
  - prowadzenia miejskiej komunikacji;
  - odbioru odpadów komunalnych od mieszkańców;
  - prowadzenia na terenie miasta targowisk i hal targowych;
  - prowadzenia cmentarza komunalnego w Suwałkach.
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o. o. w Suwałkach w zakresie:
  - zagospodarowania odpadów komunalnych w ramach RIPOK (z wykorzystaniem funkcjonującego składowiska odpadów, sortowni odpadów komunalnych, biostabilizatorów, bioreaktorów do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji);
  - prowadzenia Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) przeznaczonego do odbioru odpadów zebranych w sposób selektywny, bezpośrednio od mieszkańców Suwałk.
- Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS Spółka z o.o. w zakresie:
  - tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej;
  - zapewnienia lokali socjalnych, lokali zamiennych i zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach;
  - gospodarowania nieruchomościami należącymi do gminnego zasobu nieruchomości;
  - budowy i eksploatacji domów mieszkalnych, zarządzania nieruchomościami mieszkalnymi i niemieszkalnymi.
- Park Naukowo-Technologiczny Polska Wschód w Suwałkach Spółka z o.o., poprzez realizację swojej misji, tj.:
  - propagowanie postaw przedsiębiorczych, proinnowacyjnych;
  - wspieranie tworzenia i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, prowadzących innowacyjny, etyczny, oparty na wiedzy biznes;
- Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach. Komunalna – jednostka budżetowa odpowiedzialna za zarządzanie:
  - drogami publicznymi usytuowanymi w granicach administracyjnych Suwałk;
  - ruchem na drogach publicznych, w tym wykonywanie i konserwację oznakowania dróg, sygnalizacji świetlnej ulic;
  - zielenią miejską;
  - oświetleniem dróg, parków i innych terenów miejskich;
  - szaletami miejskimi;
  - lotniskiem.
- Ponadto miasto jest udziałowcem i akcjonariuszem w 3 spółkach:
  - Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. – 24710 akcji;
  - „Wigry" Suwałki S.A. – 200 akcji;
  - MKS Ślepsk Malow Suwałki sp. z o.o. – 30 udziałów.

Tabela 4.2.1 Spółki z udziałem Miasta Suwałki

Spółka	Wartość udziałów/akcji Miasta w kapitale podstawowym (zł)		Udział Miasta (%)
	2024	2025	
PWiK w Suwałkach Sp. z o.o.	74 889 000,00	74 889 000,00	100
PEC w Suwałkach Sp. z o.o.	31 043 000,00	31 043 000,00	100
PGK w Suwałkach Sp. z o.o.	30 264 000,00	34 366 000,00	100
PGO w Suwałkach Sp. z o.o.	9 585 000,00	9 585 000,00	100
ZBM w Suwałkach TBS Sp. z o.o.	31 990 150,00	36 239 050,00	100
Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód w Suwałkach Sp. z o.o.	10 150 000,00	10 150 000,00	100
Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A w Suwałkach	2 471 000,00	2 471 000,00	12,37
Miejski Klub Sportowy Ślepsk Malow Suwałki	30 000,00	30 000,00	30
Wigry Suwałki S.A.	200 000,00	200 000,00	18,52

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Gospodarki Komunalnej i Nadzoru Właścicielskiego Urzędu Miejskiego w Suwałkach oraz Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Wodociągi i kanalizacja

Miasto posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę wodno-ściekową, którą zarządza Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (PWiK).

Woda dostarczana do sieci miejskiej pochodzi z 23 studni głębinowych zlokalizowanych na terenie miasta. Spółka posiada również 9 studni awaryjnych, które mogą być uruchomione w razie zwiększonego zapotrzebowania lub awarii.

Woda w stanie naturalnym nie spełnia wymagań spożywczych ze względu na nadmiar żelaza i manganu, dlatego jest uzdatniana w stacji uzdatniania wody zbudowanej w 2005 roku, w większości ze środków unijnych.

Rozwój budownictwa wymaga rozbudowy sieci wodociągowej. Ponad 99% mieszkańców miasta korzysta z miejskiej sieci wodociągowej. Rozbudowa sieci odbywa się sukcesywnie w miarę możliwości finansowych Spółki, zgodnie z Wieloletnim planem rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych PWiK w Suwałkach Sp. z o.o. na lata 2023-2026, który został zatwierdzony przez Radę Miejską uchwałą nr LIV/711/2023 z dnia 22 lutego 2023 roku. Oprócz budowy nowych odcinków sieci wodociągowej na terenie miasta, w 2025 roku zmodernizowano istniejące studnie awaryjne, a dwie z nich podłączono do funkcjonującego systemu monitoringu oraz przystosowano do zdalnej pracy i nadzoru.Wykonano również remont trzech studni, przywracając ich wydajność do około 80% początkowej wydajności. Dodatkowo kontynuowano rozbudowę systemu monitoringu sieci wodociągowej, polegającą na budowie punktów pomiarowych na sieci.

W 2025 r. zrealizowano szereg inwestycji związanych z rozbudową i modernizacją sieci wodociągowej na terenie miasta. W ramach tych działań wykonano budowę sieci wodociągowej w projektowanych drogach 7KDW, 18KDW i 8CP, zlokalizowanych pomiędzy ul. Stanisława Staniszewskiego a ul. Wisławy Szymborskiej na osiedlu Staniszewskiego. Zakończono również budowę sieci wodociągowej łączącej ul. Utrata i ul. Czesława Miłosza, obejmującą przejście pod torami kolejowymi. Ponadto wykonano budowę sieci wodociągowej w ul. Szybowcowej oraz w ul. Hetmańskiej, a także rozbudowano sieć wodociągową w ul. Lazurowej.

W 2025 r. Spółka odkupiła od inwestorów prywatnych kolejne odcinki infrastruktury wodociągowej, obejmujące: sieć wodociągową w ul. Armii Krajowej i ul. gen. Stanisława Maczka w rejonie obiektu MULTISHOP, sieć wodociągową w ul. Wisławy Szymborskiej i ul. Stanisława Lema oraz sieć wodociągową w ul. Powstańców Śląskich. Działania te pozwoliły na uporządkowanie własności infrastruktury oraz zapewnienie jej dalszej eksploatacji i utrzymania przez Spółkę.

Ponadto, w ramach modernizacji obiektów Spółki, rozpoczęto termomodernizację budynku biurowego wraz z wykonaniem nowej elewacji przyległego budynku warsztatowo-garażowego. Prace te mają na celu poprawę efektywności energetycznej oraz podniesienie standardu użytkowego obiektów administracyjno - technicznych.

Tabela 4.2.2 Długość miejskiej sieci wodociągowej w Suwałkach (km)

	2021	2022	2023	2024	2025
Długość sieci	173,5	174,9	176,8	177,5	179,2
Długość przyłączy	81,3	82,6	83,2	84,1	85,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PWiK w Suwałkach Sp. z o. o.

Tabela 4.2.3 Liczba przyłączy do miejskiej sieci wodociągowej w Suwałkach (szt.)

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba przyłączy wodociągowych	6029	6157	6214	6281	6362

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PWiK w Suwałkach Sp. z o. o.

Ścieki odprowadzane miejską siecią kanalizacji sanitarnej, dostarczane są do oczyszczalni ścieków spełniającej wymagania stawiane tego typu obiektom oraz określone w pozwoleniu wodno-prawnym. Obecnie dobowy dopływ ścieków na oczyszczalnię kształtuje się na poziomie ok. 12-13 tys. m^3/d. Przy maksymalnej przepustowości oczyszczalni 25 600 m^3/d posiada ona jeszcze rezerwę przepustowości hydraulicznej. Ze względu na nierównomierność dopływu ścieków do oczyszczalni oraz wzrost stężeń ładunków zanieczyszczeń analizowana jest obecnie możliwość budowy zbiorników buforowych przed oczyszczalnią ścieków.

W 2024 roku na terenie oczyszczalni ścieków rozpoczęto szeroko zakrojone prace modernizacyjne, których celem było unowocześnienie infrastruktury technologicznej oraz zwiększenie niezawodności funkcjonowania obiektu. W ramach tych działań rozpoczęto modernizację i rozbudowę przepompowni pośredniej, obejmującą montaż nowej stacji zlewnej oraz przebudowę placu zlewni. Równolegle podjęto prace związane z przebudową systemu sterowania oczyszczalni ścieków oraz wymianą agregatów prądotwórczych, co w przyszłości zapewni wyższy poziom bezpieczeństwa energetycznego i stabilności pracy obiektu.

Monitoring i sterowanie procesami oczyszczania ścieków (SCADA); fot. z archiwum PWiK w Suwałkach Sp. z o.o.

Dodatkowo w 2024 roku uruchomiono dwie instalacje fotowoltaiczne o łącznej mocy 99,9 kW, co stanowi ważny krok w kierunku zwiększenia udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym oczyszczalni oraz ograniczenia kosztów eksploatacyjnych. W 2025 roku została zakończona większość rozpoczętych prac modernizacyjnych. Zrealizowane inwestycje znacząco poprawiły efektywność procesów technologicznych, zwiększyły odporność obiektu na awarie oraz wzmocniły bezpieczeństwo energetyczne oczyszczalni.

W 2025 roku zakończono budowę tłoczni ścieków przy ul. Wigierskiej, stanowiącej ważny element systemu odprowadzania ścieków w południowej części miasta. Równolegle w przepompowni ścieków przy ul. Ogrodowej rozpoczęto montaż pomp awaryjnych wraz z instalacją technologiczną oraz wymianą agregatu prądotwórczego, co zwiększy niezawodność pracy obiektu i jego odporność na sytuacje awaryjne.

Tłocznia ścieków ul. Wigierska; fot. z archiwum PWiK w Suwałkach Sp. z o.o.

W 2025 roku zrealizowano również budowę sieci kanalizacji sanitarnej w projektowanych drogach 7KDW, 18KDW i 8CP, zlokalizowanych pomiędzy ul. Stanisława Staniszewskiego a ul. Wisławy Szymborskiej na osiedlu Staniszewskiego. Dodatkowo wybudowano sieć kanalizacji sanitarnej w ul. Hetmańskiej, rozszerzając zasięg infrastruktury kanalizacyjnej w tej części miasta.

Miasto Suwałki jest skanalizowane w ok. 97%, co jest wynikiem wieloletnich inwestycji i współfinansowania z zewnętrznych źródeł, takich jak Ekofundusz, NFOŚiGW, WFOŚiGW oraz dotacje unijne (ISPA, POIiŚ, Interreg). W związku z rozwojem miasta konieczna jest dalsza rozbudowa systemu kanalizacyjnego, szczególnie na terenach nowo powstających osiedli mieszkaniowych oraz przemysłowych. Ze względu na konfigurację terenu znaczna część nowych układów sieci będzie miała charakter tłoczno-grawitacyjny.

Tabela 4.2.4 Długość miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej w Suwałkach (km)

	2021	2022	2023	2024	2025
Długość sieci	129,5	130,7	132,1	133,0	136,1
Długość przyłączy	43,2	44,5	45,4	46,4	47,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PWiK w Suwałkach Sp. z o. o.

Tabela 4.2.5 Liczba przyłączy do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej w Suwałkach (szt.)

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba przyłączy kanalizacji sanitarnej	5228	5351	5418	5488	5567

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PWiK w Suwałkach Sp. z o. o.

Fundusze Europejskie

Przez niespełna 20 lat suwalski PWiK zrealizował inwestycje o łącznej wartości przeszło 108,5 mln złotych z samych funduszy zewnętrznych, z czego ponad 65 mln złotych pochodziło z dofinansowania z różnych programów Unii Europejskiej. Realizacja tych projektów przyniosła wymierne korzyści nie tylko dla Spółki, ale przede wszystkim dla mieszkańców Suwałk. Instalacja fotowoltaiczna oraz agregaty kogeneracyjne zasilane biogazem, które pozwalają Spółce produkować własną energię elektryczną wykorzystywaną w procesie uzdatniania wody i oczyszczania ścieków. Dzięki budowie stacji uzdatniania wody dostarczana jest odbiorcom woda o parametrach przewyższających jakością obowiązujące wymogi, a obiekty na oczyszczalni ścieków poddane hermetyzacji zmniejszyły uciążliwość zapachową dla okolicznych mieszkańców. Ponadto budowa wielu kilometrów sieci wodociągowej i kanalizacyjnej umożliwiła przyłączenie do miejskiego systemu znacznej liczby mieszkańców Suwałk. Pozyskane środki z funduszy Unii Europejskiej pozwoliły w znaczącym stopniu unowocześnić infrastrukturę Spółki.

W latach 2023-2025 realizowany był projekt „Wzmocnienie współpracy między krajami i prowadzenie wspólnych działań na rzecz zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska oraz wdrażanie działań zapobiegawczych w zakresie ochrony środowiska (LT-PL)" w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Interreg VI-A Litwa–Polska 2021–2027. Partnerem PWiK była spółka wodociągowa z Olity. W ramach projektu wdrożony został nowy system monitoringu pracy oczyszczalni ścieków, zamontowana została nowa stacja zlewna oraz stacja polimerów do odwadniania osadów, a także doposażone zostało laboratorium Spółki.

Stacja zlewna: fot. z archiwum PWiK w Suwałkach Sp. z o.o.

W 2024 r. Spółka pozyskała kolejne środki z funduszy Unii Europejskiej na poprawę infrastruktury technicznej. W ramach Programu Interreg NEXT Polska–Ukraina 2021–2027 uzyskano dofinansowanie w wysokości blisko 0,5 mln EUR. Środki te przeznaczono na modernizację 742 m najbardziej wyeksploatowanych odcinków kanalizacji sanitarnej zlokalizowanych w ul. M. Reja oraz na odcinku od ul. Majora Hubala do ul. Leśnej. Prace zostały zrealizowane w 2025 r. metodą bezwykopową, polegającą na wprowadzeniu do

wnętrza kanału wykładziny z włókna szklanego nasączonego żywicą epoksydową i jej utwardzeniu przy użyciu wysokiej temperatury lub promieni ultrafioletowych, co pozwala na przeprowadzenie renowacji bez naruszania gruntu i nawierzchni.

W 2025 roku rozpoczęto kolejne działania prowadzone wspólnie z partnerami z Olity w ramach projektu „Wdrożenie wspólnych decyzji w celu oszczędzania wody i środowiska dla zrównoważonej przyszłości", realizowanego w Programie Współpracy Transgranicznej Interreg VI A Litwa–Polska 2021–2027. W ramach przedsięwzięcia zaplanowano m.in. zakup mobilnej cysterny na wodę oraz przebudowę ponad 500-metrowego odcinka kanalizacji deszczowej odprowadzającej wody opadowe i roztopowe z terenu osiedla Hańcza w Suwałkach. Prace są w toku. Kluczowym elementem inwestycji jest zwiększenie średnicy kanału deszczowego do 1400 mm na odcinku od ul. Zastawie do rzeki Czarna Hańcza (przez tereny przy Zalewie Arkadia) oraz budowa nowego, większego separatora oczyszczającego wody deszczowe. Realizacja tego projektu znacząco poprawi możliwości odprowadzania wód opadowych i roztopowych z południowej części miasta. Realizowana inwestycja stanowi istotny element działań PWiK ukierunkowanych na ograniczanie skutków deszczy nawalnych w Suwałkach oraz zwiększenie odporności infrastruktury miejskiej na zjawiska ekstremalne.

W 2025 r. podpisano umowę o dofinansowanie projektu pn. **„Budowa i modernizacja infrastruktury wodociągowej w celu poprawy jakości wody i świadczonych usług na terenie Miasta Suwałk"**. Projekt realizowany jest w ramach działania FENX.02.05 Woda do spożycia, priorytetu FENX.02 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko, z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027.

Zakres projektu obejmuje 16 zadań inwestycyjnych:

- Budowa sieci wodociągowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 655 na odcinku od ul. Północnej do ul. Wylotowej.
- Wykonanie obejścia wodociągu DN 300 mm ul. Kołłątaja.
- Budowa nowych studni głębinowych na ujęciu wody przy ul. Krasickiego.
- Budowa sieci wodociągowej w ul. Krzywólka - etap II.
- Budowa punktu pomiarowego nr 36 w ul. Kolejowej.
- Budowa sieci wodociągowej w części ul. Hetmańskiej i części ul. Kosynierów.
- Budowa sieci wodociągowej w części ul. Hetmańskiej, części ul. Rycerskiej i części ul. Partyzantów.
- Budowa sieci wodociągowej w ul. Kosynierów i ul. Husarii.
- Modernizacja odcinka sieci wodociągowej fi 800 mm (wodociąg nad rzeką) z budową komory pomiarowej ul. Reymonta/Ogrodowa.
- Budowa sieci wodociągowej w ul. Mechaników.
- Modernizacja sieci wodociągowej w ul. Przytorowej.
- Rozbudowa systemu monitoringu sieci wodociągowej.
- Modernizacja podziemnego zbiornika na wodę o poj. 1000 m^3
- Modernizacja podziemnego zbiornika na wodę o poj. 600 m^3
- Poprawa funkcjonalności działania stacji wodociągowej przy ul. gen. W. Sikorskiego.
- Działania edukacyjne.

- Termin realizacji: do 31.12.2028 r.
- Wartość projektu: 19 280 517,35 PLN brutto
- Wkład Funduszy Europejskich: 10 972 652,14 PLN

Kanalizacja deszczowa

Od września 2012 r. PWiK eksploatuje sieć kanalizacji deszczowej, która na koniec 2025 r. wynosiła 172,7 km długości, z 33 separatorami substancji ropopochodnych. Spółka eksploatuje sieć będącą własnością Miasta Suwałki oraz wybudowaną ze środków własnych.

W 2025 r., w ramach Programu Interreg Litwa-Polska, rozpoczęto przebudowę kanału deszczowego przy Zalewie Arkadia wraz z budową nowego separatora w celu poprawy odbioru wód opadowych i roztopowych w południowej części miasta w czasie długotrwałych deszczy nawalnych.

W 2025 r. zrealizowano budowę sieci kanalizacji deszczowej w ul. Powstańców Śląskich, budowę sieci kanalizacji deszczowej w ul. Lazurowej, budowę sieci kanalizacji deszczowej w ul. 41 Pułku Piechoty oraz rozpoczęto inwestycję polegającą na budowie separatora substancji ropopochodnych na wylocie kanalizacji deszczowej przy ul. Wł. Reymonta.

W 2024 r. zaprojektowano zbiornik retencyjno-rozsączający pod boiskiem przy ul. Olsztyńskiej wraz z przebudową kanalizacji deszczowej na odcinku od ul. Olsztyńskiej, poprzez ulice: Raczkowską, Kawaleryjską i Zastawie do wylotu do rzeki Czarna Hańcza przy hali sportowej OSiR. Zaprojektowano również budowę zbiornika retencyjno-rozsączającego przy ul. Grunwaldzkiej (pod parkingiem przy cmentarzu parafialnym). Realizacja tych zadań planowana jest na rok 2026.

Spółka planuje także przebudowę sieci kanalizacji deszczowej w ul. Ułanów Grochowskich, w rejonie ul. A. W. Kowalskiego oraz w rejonie ul. A. Mickiewicza i ul. W. Gałaja, co przyczyni się do poprawy funkcjonowania sieci kanalizacji deszczowej oraz ograniczy powstawanie lokalnych podtopień podczas deszczy nawalnych.

Tabela 4.2.6 Długość miejskiej sieci kanalizacji deszczowej w Suwałkach (km)

	2021	2022	2023	2024	2025
Długość sieci	169,9	170,1	170,1	170,1	172,7
W tym wybudowana ze środków PWiK	13,4	13,6	13,6	13,6	14,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PWiK w Suwałkach Sp. z o. o.

Fontanny miejskie

Spółka zajmuje się również eksploatacją miejskich fontann. Zlokalizowane są one przy: ul. A. Wierusza-Kowalskiego, w Parku Konstytucji 3 Maja, przy budynku Suwalskiego Ośrodka Kultury oraz na placu im. Marii Konopnickiej.

Edukacja ekologiczna

Przedsiębiorstwo od lat wdraża działania, które mają na celu ochronę środowiska naturalnego i propagowanie postaw proekologicznych. Przedsiębiorstwo aktywnie uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych i sportowych w naszym mieście zapewniając m.in. uczestnikom punkt nawadniający i promujący picie wody z kranu.

- Montaż źródełek wody pitnej: Kampania propagująca picie wody z kranu. Spółka kontynuuje akcję montażu ogólnodostępnych źródełek wody pitnej w miejscach szczególnie odwiedzanych i uczęszczanych przez mieszkańców i turystów. W 2025 roku zostało zainstalowane źródełko z wodą pitną na Placu im. Marii Konopnickiej. Wcześniej zainstalowane zostały źródełka przy kawiarence, obok placu zabaw nad Zalewem Arkadia, przy fontannie przy ulicy A.W. Kowalskiego oraz na bulwarach nad Czarną Hańczą, tuż przy Galerii Sztuki Stara Łaźnia. W 2026 roku planowany jest montaż kolejnego ogólnodostępnego źródełka wody pitnej w budowanym parku przy zbiegu ulic Nowomiejskiej i Świerkowej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PWiK w Suwałkach Sp. z o. o.

- Obchody Światowego Dnia Wody w PWiK organizowane cyklicznie 22 marca. Wydarzenie trwało trzy dni i zgromadziło ponad 600 uczestników, w tym uczniów szkół podstawowych oraz dzieci z przedszkoli. Program obejmował zajęcia edukacyjne, prezentacje oraz zwiedzanie obiektów Spółki. Uczestnicy mieli możliwość poznania pełnego procesu uzdatniania i dystrybucji wody – od studni głębinowej aż po dostarczenie jej do odbiorców. Spotkania miały na celu budowanie świadomości ekologicznej, promowanie odpowiedzialnego korzystania z zasobów wodnych oraz zachęcanie mieszkańców do picia suwalskiej wody z kranu.
- Numer alarmowy - 994. Na początku 2024 r. został uruchomiony numer alarmowy pogotowia wodno-kanalizacyjnego 994, który służy do zgłaszania awarii na sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Połączenie z numerem jest bezpłatne i czynne 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu.

Gospodarka odpadami

W 2025 r. odbiorem odpadów komunalnych od mieszkańców Suwałk zajmowało się Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o. System odbioru odpadów komunalnych obejmował również wszystkie nieruchomości użyteczności publicznej i działalności gospodarcze.

Odpady odebrane od właścicieli nieruchomości z terenu Suwałk kierowane są do zagospodarowania do Instalacji Komunalnej prowadzonej przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami w Suwałkach Sp. z o.o.

Tabela: 4.2.7 Gospodarka odpadami komunalnymi wytworzonymi przez mieszkańców Suwałk w latach 2021-2025 (w tonach)

	2021	2022	2023	2024	2025
Dostarczone	27 238,56	26 318,36	25 950,99	27 496,76	28 234,93
Odzyskane surowce wtórne	3 455,83	2 959,27	3 396,16	3 398,66	3 854,34
Odpady złożone na składowisku odpadów	7 115,60	7 478,75	8 528,88	10 257,26	7 582,71
Kompost (produkcja)	4 562,99	5 115,37	2 307,76	1 963,96	2 923,16
Suwalski Polepszacz Glebowy (produkcja)	-	-	150,98	465,19	1 395,93
Suwalski Użyźniacz Gleby (produkcja)	-	-	-	75,37	144,21

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PWiK w Suwałkach Sp. z o. o.

Z uwagi na nieosiąganie poziomów recyklingu odpadów komunalnych, Miasto Suwałki wprowadziło działania naprawcze, obiegowo nazywane Planem naprawczym. Plan skutecznie wzmacnia i kierunkuje działania w gospodarce odpadowej Miasta Suwałki celem wypełnienia przepisów prawa odnośnie osiągania obowiązkowych poziomów recyklingu. Plan przewiduje m.in. wielokanałową, intensywną edukację mieszkańców, zamknięcie wszystkich wiat śmietnikowych na terenie Miasta, program KOMPOSTOWNIK, modernizację linii do segregacji frakcji zmieszanej w Przedsiębiorstwie Gospodarki Odpadami w Suwałkach, produkcję przez PGO w Suwałkach, „polepszacza glebowego" produkowanego z odpadów zielonych, inwentaryzację wszystkich wiat śmietnikowych w mieście, pilotażowego zakupu małych pojemników na odpady kuchenne i BIO oraz kontrole segregacji odpadów przez mieszkańców.

Prognozowany wskaźnik recyklingu w 2025 roku wyniesie około 45,27% - obowiązkowy do osiągnięcia - 55% wagowo.

Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami w Suwałkach Sp. z o. o. w sierpniu 2023 r. uzyskało decyzję Ministra i Rozwoju Wsi na wprowadzenie do obrotu organicznego środka poprawiającego właściwości gleby pn. „Suwalski Polepszacz Glebowy" produkowanego z odpadów biodegradowalnych odpadów kuchennych oraz odpadów zielonych. Następnie w październiku 2024 r. Spółka uzyskała decyzję Ministra i Rozwoju Wsi na wprowadzenie do obrotu organicznego środka poprawiającego właściwości gleby pn. „Suwalski Użyźniacz Gleby" produkowanego wyłącznie z odpadów zielonych.

Instalacja do segregacji odpadów; fot. z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Główne inwestycje PGO w 2025 r.

W 2025 r. kontynuowano rozpoczęto w 2024 r. realizację inwestycji pn. „Budowa Instalacji Termicznego Przekształcenia Wstępnie Przetworzonych Odpadów Komunalnych (PreRDF) w Suwałkach", finansowanego ze środków Funduszu Modernizacyjnego w ramach Programu Priorytetowego nr 2.1.3 „Racjonalna gospodarka odpadami, część 3) Wykorzystanie paliw alternatywnych na cele energetyczne". Projekt stanowi uzupełnienie infrastruktury zagospodarowania odpadów komunalnych w Suwałkach o konieczny element termicznego zagospodarowania frakcji palnej / resztkowej. Głównym celem projektu jest zabezpieczenie termicznego przekształcania frakcji palnych odpadów komunalnych powstających w wyniku procesów mechanicznego i mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, w pierwszym rzędzie w ZUOK w Suwałkach oraz w miarę wolnych mocy przerobowych również innych instalacji w pobliżu. Projekt przyczyni się równocześnie do uzupełnienia infrastruktury wytwarzania energii w Suwałkach. Pozyskiwana z odpadów wydzielonych z odpadów komunalnych energia (produkcja energii elektrycznej i cieplnej w kogeneracji), spowoduje ograniczenie zużycia węgla stanowiącego główne paliwo w PEC w Suwałkach, ograniczając tym samym emisje do atmosfery. Dodatkowo przyczyni się do dywersyfikacji paliw wykorzystywanych do wytwarzania ciepła w Suwałkach (uzupełniając źródło kogeneracyjne opalane węglem kamiennym), jak również ułatwi utrzymanie w przyszłości statusu efektywnego systemu ciepłowniczego). Efektem niniejszego projektu będzie zintegrowanie gospodarki odpadami komunalnymi z gospodarką energetyczną. Taka integracja rozwiąże z jednej strony problem z zagospodarowaniem frakcji palnych odpadów komunalnych, efektywnie wykorzystując ich potencjał energetyczny, zaś z drugiej strony pozwoli dodatkowo unowocześnić dotychczas funkcjonującą infrastrukturę ciepłowniczo-energetyczną w mieście Suwałki. Realizacja projektu obejmuje w swym zakresie budowę kompletnej linii do spalania wstępnie przetworzonych odpadów komunalnych preRDF/RDF wraz z sieciami, instalacjami i urządzeniami towarzyszącymi obejmującymi wyprowadzenie do odbiorcy zewnętrznego energii cieplnej i energii elektrycznej. Instalację Termicznego Przekształcenia Wstępnie Przetworzonych Odpadów Komunalnych (preRDF/RDF) w Suwałkach tworzyć będzie jedna „linia instalacji", zawierająca wszystkie niezbędne obiekty budowlane, urządzenia i instalacje. Podstawowe parametry techniczne instalacji do termicznego przekształcania odpadów:

- maksymalna wydajność linii instalacji: 2,95 Mg odpadów/h;
- maksymalna roczna wydajność instalacji: 25.842 Mg;
- moc w kogeneracji – minimalna suma mocy cieplnej i elektrycznej w kogeneracji: 10 MW.
  - moc cieplna: 6,75 MWt;
  - moc elektryczna: 1,72 MWe;
  - produkcja energii cieplnej w skali roku: ok. 140 tys. GJ – 15% ciepła dostarczonego przez PEC do odbiorców w 2024 r.;
  - produkcja energii elektrycznej: ok. 10 tys. MWh - >50% zapotrzebowania rocznego jednostek samorządowych i spółek komunalnych Miasta Suwałki.

Umowa z Generalnym Wykonawcą (dalej zwanym GW), tj. firmą INSTAL WARSZAWA S.A., na realizację przedmiotowej inwestycji została zawarta w dniu 08.11.2024 r. Z uwagi na złożoność przedsięwzięcia, przygotowanie dokumentacji projektowej trwało około 7 miesięcy i zakończyło się w dniu 12.06.2025 r., kiedy GW złożył do Urzędu Miejskiego w Suwałkach wniosek o wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę. Decyzją nr 127/2025 z dnia 19.09.2025 r. Prezydent Miasta Suwałk zatwierdził projekt zagospodarowania terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany i udzielił pozwolenia na budowę instalacji ITPOK, nadając decyzji rygor natychmiastowej wykonalności. Decyzja uprawomocniła się w dniu 24.10.2025 r. Teren budowy został przekazany Generalnemu Wykonawcy w dniu 25.09.2025 r., natomiast roboty budowlane rozpoczęto w dniu 02.10.2025 r., tj. po 11 miesiącach od dnia podpisania umowy.

W 2025 r. prowadzone były prace związane z wykopami, zbrojeniem fundamentów oraz z wykonywaniem ścian fundamentowych budynku administracyjnego oraz ścian żelbetowych bunkra od poziomu –6,0 m do 0,0 m. Ponadto dostarczono i odebrano niektóre elementy zespołu kotła z paleniskiem.

Planowany termin realizacji inwestycji: I kw. 2024 r. – 30.06.2027 r.

Całkowity koszt inwestycji wynosi: 178 975 000,00 zł netto, tj. 220 169 877,00 zł brutto, w tym: dotacja z NFOŚiGW 64 053 500,00 zł i pożyczka 114 921 500,00 zł.

Miejski system ciepłowniczy

System ciepłowniczy zarządzany przez Spółkę wyposażony jest w:

- źródło ciepła – Ciepłownia przy ul. Przemysłowej 4 o łącznej mocy zainstalowanej 133,81MW;
- sieci ciepłownicze o długości 104,9 km;
- węzły cieplne w ilości 1240 szt. oraz zewnętrzną instalację odbiorczą o długości 4,0 km.

W źródle ciepła zainstalowane są:

- trzy kotły wodne o łącznej mocy 87,225 MW;
- kocioł parowy o wydajności 35 t/h tworzący z turbiną parową blok kogeneracyjny opalane miałem węglowym;
- dwa kotły wodne opalane biomasą o łącznej mocy 25,000 MW z ekonomizerem kondensacyjnym 3,9MW;
- instalacja solarna o mocy ok. 0,0659 MW.

W procesie wytwarzania ciepła przedsiębiorstwo wykorzystuje dwa rodzaje paliw: miał węglowy oraz biomasę w postaci zrębków drzewnych. W 2025 roku całkowita produkcja ciepła osiągnęła poziom 985 968 GJ, co oznacza wzrost w porównaniu z rokiem 2024, kiedy wyniosła 961 001 GJ.

Spółka, obok podstawowej działalności polegającej na wytwarzaniu ciepła, produkuje również energię elektryczną w procesie wysokosprawnej kogeneracji. Jest to technologia szczególnie promowana przez Unię Europejską, ponieważ pozwala jednocześnie wytwarzać ciepło i energię elektryczną przy znacznie wyższej efektywności niż w przypadku oddzielnych procesów. W ostatnich latach kogeneracja zyskuje coraz większe znaczenie w sektorze energetycznym, wspierając zarówno cele klimatyczne, jak i ekonomiczne.

Wytwarzana w instalacji energia elektryczna wykorzystywana jest na potrzeby własne Spółki, wspierając procesy produkcji ciepła i energii elektrycznej. Od lipca 2022 roku część tej energii trafia również do węzłów cieplnych w ramach autokonsumpcji, co pozwala ograniczać koszty zakupu energii z zewnętrznych źródeł oraz zwiększa niezależność energetyczną przedsiębiorstwa.

Jednocześnie PEC aktywnie uczestniczy w lokalnym rynku energii, dostarczając prąd miejskim jednostkom organizacyjnym oraz spółkom komunalnym, zapewnia dostawę energii elektrycznej, oferując najkorzystniejsze warunki cenowe oraz przyczynia się do obniżenia kosztów funkcjonowania lokalnych instytucji publicznych. Dzięki temu Spółka nie tylko zwiększa efektywność własnych procesów energetycznych, lecz także wzmacnia bezpieczeństwo energetyczne Suwałk, wspierając stabilność i rozwój miejskiej infrastruktury. Ponadto nadwyżka energii elektrycznej trafia do sprzedaży na rynku bilansującym do PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. oraz sprzedawana jest dla TAURON Polska Energia S.A.

Produkcja energii elektrycznej wyniosła w 2025 roku 29 734,736 MWh.

W 2025 roku sprzedaż ciepła osiągnęła poziom 884 324 GJ, co oznacza wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim, kiedy to wartość ta wyniosła 857 194 GJ. Oznacza to, że sprzedaż ciepła w 2025 r. była o około 3,2% wyższa niż w roku 2024. Rok 2025 przyniósł umiarkowany, ale wyraźny wzrost sprzedaży ciepła, co świadczy o rosnącym zapotrzebowaniu na energię cieplną oraz stabilnym funkcjonowaniu systemu. Zwiększenie sprzedaży o ponad 27 tys. GJ potwierdza pozytywny kierunek zmian i może stanowić dobrą podstawę do dalszych analiz operacyjnych i planistycznych.

Instalacja spalania biomasy umożliwia znaczące ograniczenie zużycia węgla, co bezpośrednio przekłada się na niższe koszty związane z emisją dwutlenku węgla. Dodatkowo wykorzystanie biomasy wspiera bardziej zrównoważony profil energetyczny przedsiębiorstwa i zmniejsza jego wpływ na środowisko.

Instalacja spalania biomasy; fot. z archiwum PEC w Suwałkach Sp. z o.o.

Ciepłownia wyposażona jest w nowoczesne systemy automatycznego sterowania i nadzoru procesów technologicznych, a także w ciągły monitoring emisji spalin, co zapewnia stabilną i bezpieczną pracę instalacji. Obiekt posiada również własne ujęcie wody przemysłowej wraz ze stacją jej uzdatniania, co gwarantuje niezależność i wysoką jakość parametrów wody wykorzystywanej w procesach. Do produkcji energii stosowana jest biomasa w postaci zrębków drzewnych, spełniająca kryteria zrównoważonego rozwoju. Surowiec pochodzi wyłącznie od dostawców posiadających odpowiednie certyfikaty potwierdzające źródło pochodzenia.

Tabela 4.2.8 Długość miejskiej sieci ciepłowniczej w Suwałkach w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Długość sieci ciepłowniczej (km)	101,6	102,3	103,3	104,1	104,9
w tym: sieci preizolowanej (km)	81,0	81,7	82,8	83,7	84,8
Sieć przebudowana (termomodernizacja i preizolacja) w km	2,0	0,07	0,02	0,80	0,04
w tym: w ramach projektu unijnego	1,4	x	x	x	x
Sieć nowo wybudowana (km)	2,0	0,7	1,2	1,0	0,9

Źródło: opracowanie na podstawie danych PEC w Suwałkach Sp. z o.o.

Tabela 4.2.9 Budynki podłączone do miejskiego systemu ciepłowniczego w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba podłączonych budynków w danym roku	28	30	18	20	14
w tym: budynki jednorodzinne	13	19	8	11	3
Liczba ogrzewanych budynków ogółem	1 569	1 599	1 616	1 634	1 649
Ogrzewana powierzchnia (m2)	1 907 989	1 989 439	1 996 699	2 015 155	2 032 766

Źródło: opracowanie na podstawie danych PEC w Suwałkach Sp. z o.o.

Tabela 4.2.10 Liczba węzłów cieplnych w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba węzłów cieplnych (szt.)	1 165	1 190	1 201	1 226	1240
w tym: podłączonych do monitoringu	733	762	750	743	752
Węzły nowo wybudowane	40	25	12	24	14

Źródło: opracowanie na podstawie danych PEC w Suwałkach Sp. z o.o.

Na koniec 2025 roku zamówiona przez odbiorców moc cieplna wyniosła 131,7 MW. W porównaniu z rokiem 2024 odnotowano jej niewielki spadek – o 0,1 MW. Zmiana ta wynikała przede wszystkim z redukcji mocy zamawianej przez część dotychczasowych odbiorców. Jednocześnie do systemu ciepłowniczego przyłączyli się nowi odbiorcy, co potwierdza, że sieć pozostaje atrakcyjnym źródłem ciepła i rozwija się mimo ogólnej stabilizacji poziomu zamawianej mocy.

PEC w Suwałkach Sp. z o.o. obsługuje 1240 węzłów cieplnych zlokalizowanych w obiektach na terenie miasta, z czego 752 są objęte stałym monitoringiem. W ciągu ostatnich pięciu lat Spółka przeprowadziła modernizację infrastruktury, likwidując 9 węzłów grupowych i zastępując je 35 węzłami indywidualnymi.

Turbozespół kogeneracyjny; fot z archiwum PEC w Suwałkach Sp. z o.o.

Ochrona środowiska

Ochrona środowiska, a w szczególności troska o jakość powietrza, stanowi jeden z kluczowych priorytetów działalności Spółki, która konsekwentnie inwestuje w modernizację infrastruktury oraz wdrażanie technologii ograniczających emisję zanieczyszczeń powstających w procesach spalania.

Zrealizowane w poprzednich latach duże inwestycje miały na celu dostosowanie istniejącej instalacji wytwarzania do nowych granicznych wielkości emisji według Konkluzji BAT dla dużych źródeł spalania paliw. Instalacja oczyszczania spalin na kotle WR-25 K4 przynosi efekty w postaci znacznie niższych wartości emisji do powietrza w porównaniu do okresu przed uruchomieniem tej instalacji. Kocioł WR-25 K4 osiąga bardzo dobre wyniki środowiskowe, a zastosowane technologie oczyszczania spalin wyraźnie poprawiają jakość emisji. Największy sukces dotyczy całkowitej eliminacji pyłu, co ma istotny wpływ na jakość powietrza w Suwałkach. Emisje SO_2 i NO_2 pozostają poniżej dopuszczalnych wartości, co potwierdza zgodność pracy instalacji z obowiązującymi normami i Konkluzjami BAT.

Tabela 4.2.11 Efekt ekologiczny uzyskany z instalacji oczyszczania spalin w 2025 roku

Zanieczyszczenie	Stężenie w spalinach kocioł WR-25 K4 (mg/m^3_u)	
	Dopuszczalne	Osiągnięte
Pył	14	0,00
Dwutlenek siarki	200	172,77
Dwutlenek azotu	180	172,69

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z monitoringu spalin w PEC w Suwałkach Sp. z o.o.

Instalacja spalania biomasy zastępuje część produkcji ciepła z kotłów węglowych kotłami na biomasę (zrębki drzewne) i pozwala na mniejsze zużycie paliw kopalnych o około 25 000 Mg rocznie. Efektem zastosowania odnawialnego źródła energii w procesie produkcji ciepła jest zmniejszenie opłat za emisję CO2 (objętych opłatami z tytułu zużycia paliwa nieodnawialnego) o około 50 000 Mg.

4.2.12 Efekt ekologiczny uzyskany z instalacji spalania biomasy w 2025 roku

Zanieczyszczenie	Stężenie w spalinach (mg/m^3_u)	
	Dopuszczalne	Uzyskane
Pył	20	18,20
Dwutlenek siarki	400	10,20
Dwutlenek azotu	300	267,30
Dwutlenek węgla	Ograniczenie zakupu uprawnień do emisji dwutlenku węgla (Mg)	
	52 861	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z pomiarów okresowych w PEC w Suwałkach Sp. z o.o.

Przeprowadzona modernizacja układu oczyszczania spalin nowo wydzielonej części szczytowej instalacji Ciepłowni Głównej, w której baterie cyklonów zastąpiono wysokosprawnymi filtrami workowymi, pozwoliła na znaczne ograniczenie emisji pyłu, w tym zawieszonego. Osiągnięte średnie stężenie pyłu w spalinach po oczyszczeniu wynosi 6,03 mg/m^3_u przy wartości dopuszczalnej wynoszącej 20 mg/m^3_u/. Uniknięta emisja pyłu z kotłów WR-25 K2 i K3 za 2025 r. to 9953 kg przy rocznej produkcji wynoszącej około 80 000 GJ.

Wartości stężeń zanieczyszczeń do powietrza są kontrolowane za pomocą systemu ciągłego monitoringu, zlokalizowanego na kominie ciepłowni. Odczyty są monitorowane i prowadzone na bieżąco.

Inwestycje

W kwietniu 2025 r. rozpoczęto realizację największej w historii Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej w Suwałkach inwestycji — budowy dwóch nowoczesnych kotłów parowych opalanych biomasą w postaci zrębków drzewnych. To przedsięwzięcie o wartości 146 mln zł, uznawane jest również za jedną z najważniejszych inwestycji infrastrukturalnych w dziejach miasta.

Nowe kotły będą zasilać istniejący turbozespół o mocy 7,35 MWe, co pozwoli na znaczące zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w lokalnym systemie ciepłowniczym. Instalacja obejmuje dwa bliźniacze kotły z przedpaleniskami, przystosowane do spalania biomasy o stabilnych parametrach energetycznych. Produkowana para zasili zarówno turbozespół, jak i wymiennik podturbionowy, co poprawi efektywność całego układu.

Inwestycja ma kluczowe znaczenie dla przyszłej samowystarczalności energetycznej Suwałk. Dzięki przejściu z węgla na biomasę miasto ograniczy emisję CO_2, zmniejszy koszty zakupu uprawnień emisyjnych oraz uniezależni się od wahań cen paliw kopalnych. Według władz Suwałk i PEC w Suwałkach Sp. z o.o. projekt stanowi milowy krok w kierunku transformacji energetycznej miasta, a w połączeniu z planowaną instalacją termicznego przekształcania odpadów komunalnych może doprowadzić do pełnej lokalnej autonomii energetycznej w perspektywie najbliższych lat.

Realizacja przedsięwzięcia jest możliwa dzięki znaczącemu wsparciu finansowemu z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej — 55 mln zł dotacji oraz 50 mln zł preferencyjnej pożyczki. Pozostała część środków pochodzi z budżetu PEC.

Inwestycje zrealizowane w 2025

W 2025 roku Spółka zrealizowała szereg inwestycji modernizacyjnych i rozwojowych, obejmujących zarówno infrastrukturę ciepłowniczą, jak i zaplecze techniczne oraz organizacyjne. Do najważniejszych z nich należą:

- termomodernizacja sieci, która polegała na przebudowie sieci ciepłowniczej tradycyjnej kanałowej na sieć preizolowaną na odcinku 305,1 mb oraz wymianie starej izolacji termicznej na odcinku 139,8 mb na ulicy Muzycznej w Suwałkach;
- rozbudowa sieci ciepłowniczej o ok. 0,9 km na terenie miasta, wynikająca z realizacji nowych podłączeń do m.s.c,;
- budowa i montaż 14 szt. nowych węzłów cieplnych, dostosowanych do aktualnych potrzeb odbiorców;
- montaż nowych falowników w celu zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i poprawy efektywności pracy urządzeń;
- wykonanie wjazdu/zjazdu z drogi publicznej Dąbrówka od strony północnej wraz z dowiązaniem do istniejących dróg wewnętrznych;
- rozbudowa miejsc postojowych na terenie Spółki, poprawiająca funkcjonalność i dostępność infrastruktury;
- modernizacja infrastruktury teleinformatycznej PEC przygotowująca ją do wymogów dyrektywy NIS2 i podnosząca poziom cyberbezpieczeństwa.

Gazownictwo

Gazownia w Suwałkach, zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Oddziału Zakładu Gazowniczego przy współpracy z poszczególnymi Działami Oddziału Zakładu Gazowniczego w Białymstoku realizuje budowę i eksploatację sieci gazowych średniego i niskiego ciśnienia oraz ciągłą i bezpieczną dostawę paliwa gazowego. Gazownia w Suwałkach od swego powstania funkcjonuje bazując na gazie dowożonym LNG.

PSG prowadzi rozmowy z Operatorem gazociągów przesyłowych GAZ-SYSTEM odnośnie możliwości przyłączenia Suwałk do sieci wysokiego ciśnienia na północnym odcinku gazociągu Polska – Litwa.

Zbudowane nowe sieci gazowe na terenie miasta uwzględniają obecne potrzeby odbiorców oraz przewidują możliwości dalszej gazyfikacji miasta Suwałki.

Rozbudowa sieci gazowej to jeden z priorytetów Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. w praktyce pozwala to mieszkańcom na zmianę źródła ogrzewania, a co za tym idzie – na ekologiczne wytwarzanie ciepła na potrzeby własnych gospodarstw. Dla osiedli domów jednorodzinnych Suwałk, które tak mocno dotknięte są problemem smogu, to możliwość poprawy życia ich mieszkańców.

Władze miasta w ramach strategii zrównoważonego rozwoju Suwałk wspierają rozbudowę sieci gazowej na terenie miasta, w celu doprowadzenia jej do istniejących obszarów przemysłowych i nowych terenów przeznaczonych pod inwestycje.

Widoczny jest przyrost zainteresowania odbiorem paliwa gazowego zarówno wśród mieszkańców Miasta jak i Gminy Suwałki. Wg. stanu na koniec 2025 roku PSG na terenie Suwałk eksploatowała 131,36 km sieci gazowych w tym 109,46 km gazociągów, oraz 2070 szt. przyłączy o łącznej długości 21,90 km.

Polska Spółka Gazownictwa stworzyła dla swoich klientów nowe możliwości załatwiania spraw związanych z przyłączeniem do sieci gazowej w formie elektronicznej. Informacje Polskiej Spółki Gazownictwa o ofercie i możliwości przyłączenia do sieci gazowej znajdują się na stronie internetowej www.psgaz.pl w zakładce Dla Klienta -> Przyłączenie do sieci gazowej.

Dzięki Portalowi przyłączeniowemu wszyscy zainteresowani korzystaniem z gazu ziemnego mogą złożyć odpowiednie dokumenty z dowolnego miejsca i przez 24 godziny na dobę. To innowacyjne rozwiązanie daje też możliwość kontrolowania przebiegu poszczególnych etapów procesu przyłączeniowego, m.in. za pomocą bezpłatnych powiadomień SMS lub e-mail.

Na portalu można między innymi :

- złożyć wiosek o określenie warunków i możliwości przyłączenia do sieci;
- złożyć wniosek o zawarcie umowy o przyłączenie;
- sprawdzić bieżące informacje o etapach i postępie prac przyłączeniowych;
- uzyskać dokumenty końcowe oraz fakturę za przyłączenie.

Portal przyłączeniowy to bezpieczeństwo, ale też oszczędność czasu i wygoda. Wydawane przez Spółkę dokumenty są akceptowane elektronicznie, czyli bez tradycyjnego podpisu. W każdej chwili będzie można je pobrać, wydrukować lub przesłać dalej. Portal dostępny jest pod adresem przylaczenia.psgaz.pl

4.3 Transport

Komunikacja miejska

Miejska sieć autobusowej komunikacji miejskiej składa się z 26 linii autobusowych, w ramach których w 2025 roku przejechano 1 347 757 km.

Operatorem komunikacji miejskiej jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Suwałkach Sp. z o.o., które Miasto Suwałki zobowiązało do świadczenia usług w zakresie lokalnego transportu zbiorowego (realizacją zajmuje się Zakład Komunikacji Miejskiej).

Rok 2025 był rokiem rozpoczynającym realizację dużych projektów infrastrukturalnych i taborowych w naszym mieście. Jesienią na suwalskie ulice wyjechało 10 nowych zeroemisyjnych autobusów elektrycznych (5 szt. 9-metrowych i 5 szt. 12-metrowych). Rozbudowana została baza autobusowa przy ul. Sejneńskiej (budowa garażu z instalacją fotowoltaiczną, magazynami energii oraz przebudowa myjni autobusowej).

Nowy autobus elektryczny; fot z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Zmodernizowano wszystkie tablice informacji pasażerskiej na przystankach (25 szt.) poprzez dodanie specjalnego żółtego przycisku oraz pilotów, umożliwiających wywołanie komunikatu głosowego (odczytywany jest tekst z tablicy). Jest to udogodnienie dla osób słabowidzących i niewidomych. Osoby takie mogą uzyskać pilot w Polskim Związku Niewidomych, Koło Terenowe w Suwałkach, ul. Pułaskiego 26 A, 16 – 400 Suwałki.

W ramach wdrożenia nowego systemu biletowego w Suwałkach wprowadzono wielofunkcyjne we wszystkich autobusach kasowniki, które umożliwiają zakup elektronicznych biletów jednorazowych i okresowych przy użyciu wygodnych rozwiązań płatniczych. Do uregulowania należności wystarczy karta płatnicza lub smartfon z funkcją NFC. Skasowanie biletu papierowego natomiast następuje poprzez przyłożenie biletu do kasownika nadrukowanym kodem QR.

Bilety okresowe doładowywane są Suwalską Kartę Komunikacyjną (SKK), możliwą do uzyskania w Punkcie Obsługi Pasażera przy ul. Sejneńskiej 6D (biuro znajdujące się na Targowisku Miejskim, od strony ul. Utrata). Nowością jest także E-Portal Pasażera. Wystarczy wejść na stronę: https://www.skk.suwalki.pl/, aby dokonać zakupu on-line biletów okresowych, jak również sprawdzić historię wszystkich transakcji – także tych dokonanych kartą zbliżeniową w kasownikach.

Bilety komunikacji miejskiej można zakupić w ponad 40 punktach handlowych na terenie miasta (jednoprzejazdowe i wieloprzejazdowe), a także poprzez aplikacje mobilne: SkyCash, GoPay, mPay oraz moBilet (wszystkie rodzaje biletów).

PGK w Suwałkach Sp. z o.o. na dzień 31.12.2025 r. realizowało powierzone zadanie za pomocą 48 autobusów, z czego 11 szt. stanowiły autobusy elektryczne, 19 szt. autobusy niskoemisyjne napędzane gazem CNG oraz 18 szt. to autobusy spalinowe ON. Wszystkie autobusy w taborze Spółki są niskopodłogowe i przystosowane są do przewozu osób niepełnosprawnych.

W okresie od wiosny do jesieni 2025 r. realizowane były połączenia do największych ogrodów działkowych na terenie miasta:

- ROD im. Jaćwingów, „Malinka" oraz „Borówka" (ul. Wyszyńskiego) – linia nr 22;
- ROD Malwa (ul. 100-lecia Niepodległości) – linia nr 14.

Zgodnie z Porozumieniem międzygminnym, zawartym 12 grudnia 2007 r. z Gminą Suwałki, komunikacja miejska oprócz ruchu wewnątrzmiejskiego obsługuje także przyległe tereny podmiejskie, tj.: Białą Wodę, Krzywe, Sobolewo, Gawrych Rudę, Okuniowiec, Nową Wieś, Lipniak, Małą Hutę, Płociczno, Poddubówek, Zielone Kamedulskie, Zielone Królewskie i Wychodne. W 2022 roku zawarto Porozumienie międzygminne z Gminą Szypliszki na współfinansowanie odcinka linii nr 10, z którego korzystają zarówno mieszkańcy Miasta Suwałki, Gminy Suwałki oraz Gminy Szypliszki (60% kosztów ponosi Miasto Suwałki, 20% kosztów Gmina Suwałki, 20% kosztów Gmina Szypliszki).

Łączna liczba przystanków na terenie miasta wynosi 283 szt. Stare czerwone wiaty sukcesywnie są wymieniane na nowoczesne, grafitowe z podświetleniem z paneli fotowoltaicznych. Pierwsze takie wiaty zostały ustawione na przystankach przy ul. Utrata, ul. Podhorskiego, ul. Kościuszki, ul. Powstańców Wielkopolskich i ul. Pułaskiego.

Tabela 4.3.1 Ilość kilometrów rozkładowych oraz liczba pasażerów w suwalskiej komunikacji miejskiej w latach 2021 – 2025

Rok	Ilość kilometrów rozkładowych	Liczba pasażerów *
2021	1 373 406	1 764 900
2022	1 352 031	2 055 800
2023	1 294 770	2 503 200
2024	1 320 784	2 335 499
2025	1 347 757	2 536 165

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGK w Suwałkach Sp. z o.o.
** Liczba podanych pasażerów stanowi sumę sprzedanych biletów jednorazowych, okresowych, dekadowych oraz przejazdów bezpłatnych (przejazdy bezpłatne stanowią 45% ogółu).*

System roweru miejskiego SUWER

SUWER został wykonany w ramach 2 projektów z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 pn. "Poprawa jakości systemu transportu publicznego w mieście Suwałki – III etap" i "Poprawa jakości systemu transportu publicznego w mieście Suwałki – IV etap".

Tabela 4.3.2 System roweru miejskiego SUWER w liczbach (2021-2025)

	2021	2022	2023	2024	2025
Łączny czas wypożyczeń (godz.)	19 329	40 729	35 074	36 819	19 861
Łączna liczba wypożyczeń	40 286	82 127	74 595	68 774	33 297
Liczba użytkowników systemu	5 109	8 927	11 378	13 818	15 369
Liczba przejechanych kilometrów	132 296	267 792	239 337	241 243	129 932

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów z systemu SUWER

Przez 5 lat funkcjonowania systemu SUWER zostało przejechanych **1 010 600 km.**

Transport indywidualny

W 2025 r. w Suwałkach wzrosła ogólna liczba zarejestrowanych pojazdów. Na dzień 31.12.2025 r. w Suwałkach było zarejestrowanych 47396 pojazdów, tj. o 4,57 % więcej w stosunku do roku poprzedniego.

Suwalski wskaźnik liczby samochodów osobowych do liczby mieszkańców - 53,19 %, a szacunkowy wskaźnik krajowy – 56,6 %.

Tabela 4.3.3 Liczba pojazdów zarejestrowanych w Suwałkach w latach 2021-2025 (bez uwzględnienia naczep, przyczep, pojazdów specjalnych i sanitarnych), stan na dzień 31.12.2025 r.

Rodzaj pojazdu	2021	2022	2023	2024	2025
Motocykle i motorowery	4270	4400	4584	3778	4075
Samochody osobowe	37 628	38 427	39 395	34 767	36 229
Autobusy	226	207	198	156	160

Samochody ciężarowe	5161	5225	5364	4202	4386
Ciągniki siodłowe (samochodowe)	1324	1432	1513	1514	1588
Ciągniki rolnicze	880	910	956	906	958
Razem	**49489**	**50601**	**52010**	**45323**	**47396**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Komunikacji Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Wykres 4.3.1 Struktura zarejestrowanych pojazdów w roku 2025 (bez uwzględnienia naczep, przyczep, pojazdów specjalnych i sanitarnych), stan na dzień 31.12.2025 r.

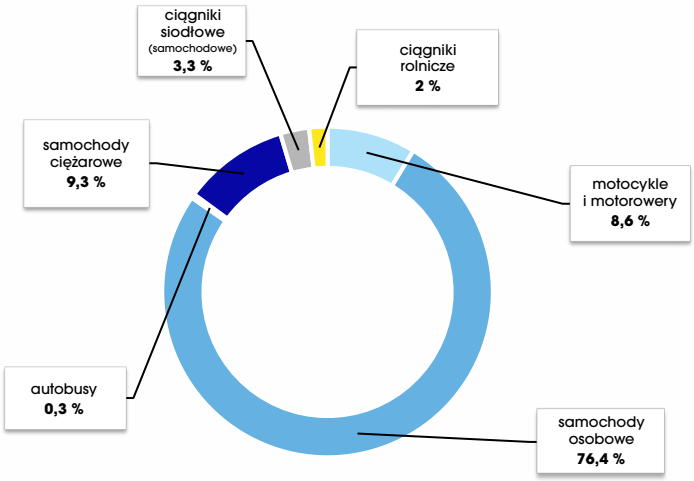

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Wydziału Komunikacji Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

4.4 Zasoby mieszkaniowe

Budownictwo mieszkaniowe

Rok 2025 to rok, w którym liczba wydanych pozwoleń na budowę, jest porównywalna do roku poprzedniego. Wynika to ze zmian ustawowych, ograniczających rodzaje obiektów wymagających uzyskania pozwolenia na budowę oraz osłabienia gospodarczego w kraju.

Niewielka ilość decyzji o warunkach zabudowy wynika z faktu objęcia planami miejscowymi ok. 92,47 % powierzchni miasta.

Jak wynika z danych Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, w 2025 roku na terenie miasta oddano do użytku ogółem mieszkania o łącznej powierzchni 25 459 m^2, w tym:

- 34 mieszkania w budownictwie indywidualnym (o łącznej pow. 6 291 m^2),
- 209 mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (o łącznej pow. 10 946 m^2).

Tabela 4.4.1 Liczba wydanych wszystkich ogółem pozwoleń na budowę w latach 2021-2025

Rok	Warunki zabudowy i zagospodarowania terenu	Pozwolenia na budowę
2021	20	365
2022	18	240

2023	4	196
2024	7	179
2025	2	185

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Tabela 4.4.2 Liczba mieszkań, na które wydano w Suwałkach pozwolenia na budowę w latach 2021-2025

Rok	Indywidualne	Wielomieszkaniowe	Łącznie
2021	64	891	955
2022	53	78	131
2023	32	574	606
2024	32	166	200
2025	52	47	99

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Komunalny zasób mieszkaniowy

Do realizacji zadań Miasta Suwałki w zakresie tworzenia warunków zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej oraz zapewniania lokali socjalnych, gospodarstwom domowym o niskich dochodach, a także realizowania zadania gminnego budownictwa mieszkaniowego służy zasób mieszkaniowy zapewniający lokale mieszkalne dla ponad 5,0 tys. mieszkańców Suwałk. Zasób ten obejmuje 1 739 lokali, w 189 budynkach będących własnością i współwłasnością Miasta. Spośród 189 budynków, 110 - stanowią wspólnoty mieszkaniowe, których ilość, w porównaniu do 2024 roku, zwiększyła się o 1 nową Wspólnotę Mieszkaniową Składowa 5.

Ponadto, w 2025 r. liczba lokali komunalnych zmniejszyła się łącznie o 26 lokali, w tym: 22 lokale zostały sprzedane najemcom, 1 lokal został zlikwidowany poprzez przyłączenie do innego lokalu w budynku przy ul. Kościuszki 65 oraz 5 lokali w wyniku sprzedaży budynków mieszkalnych przy ul. Noniewicza 21 i ul. Kościuszki 13. Dodatkowo w 2025 roku Gmina Miasto Suwałki przejęła 2 lokale: 1 - przy ul. Pułaskiego 55B i 1 przy ul. Noniewicza 89A/6 (w budynku PKO BP) w Suwałkach.

W 2025 r. funkcjonowało 124 lokali użytkowych. Spółka przejęła budynek przy ul. Kościuszki 120, który został przeznaczony do sprzedaży.

Tabela 4.4.3 Komunalne lokale mieszkalne i użytkowe w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba mieszkań komunalnych	1844	1813	1792	1765	1739
w tym lokale socjalne	192	195	173	173	167
Liczba lokali użytkowych	129	129	125	123	124

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS sp. z o.o.

Tabela 4.4.4 Zaawansowanie prac nad złożonymi wnioskami o sprzedaż lokali mieszkalnych należących do zasobu mieszkaniowego Gminy Miasto Suwałki (stan na 31.12.2025 r.)

Liczba złożonych wniosków w okresie od 2018 r. do 2025 r.	648
Wnioski nie kwalifikujące się do sprzedaży	19
Rezygnacja Wnioskodawcy	124
Sporządzone Operaty szacunkowe	577
Lokale mieszkalne przeznaczone do sprzedaży umieszczone na wykazach	572
Najemcy deklarujący przyjęcie warunków wykupu	453
Zawarte /podpisane/protokoły z rokowań	435
Ogółem sprzedanych lokali mieszkalnych w okresie od 2019 r. do 2025 r.	411
w tym w roku 2025	**22**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS sp. z o.o.

Zarządzanie gminnym zasobem mieszkaniowym

Gminnym zasobem mieszkaniowym zarządza Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS sp. z o.o.

Tabela 4.4.5 Gminny zasób mieszkaniowy (stan na 31.12.2025 r.)

Lp.	Liczba budynków	Powierzchnia w m^2	Liczba lokali mieszkalnych	Liczba lokali socjalnych	Liczba pomieszczeń tymczasowych
1.	**Lokale mieszkalne i socjalne w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych**				
	110	52 421,01	1 005	80	-
2.	**Lokale mieszkalne i socjalne w budynkach Gminnych**				
	61	27 687,03	529	87	-
3.	**Lokale mieszkalne i socjalne w budynkach Spółdzielni Mieszkaniowych**				
	17	1 816,71	38	-	-
4.	**Pomieszczenia tymczasowe w budynku Gminy**				
	1	102,70	-	-	6
Razem	**189**	**82 027,45**	**1 572**	**167**	**6**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS sp. z o.o.

Zawieranie umów na wolne lokale komunalne realizowano na podstawie Uchwały nr XII/154/2019 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 września 2019 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Suwałki z późn. zm. z zachowaniem społecznej kontroli, którą w tym zakresie sprawowała Społeczna Komisja Mieszkaniowa.

W 2025 r. rozpatrzono wnioski 78 osób spełniających kryteria formalne do wynajęcia lokalu, z czego 25 rodzin ujętych na liście rocznej osób zakwalifikowanych przez Społeczną Komisję Mieszkaniową do zawarcia umowy najmu w roku 2026.

W ramach 4 edycji programu „Mieszkanie za remont" zostało zawartych 9 umów remontowych z przyszłymi najemcami, którzy zostali wyłonieni przez Społeczna Komisję Mieszkaniową.

Tabela 4.4.6 Wynajem komunalnych lokali mieszkalnych w latach 2021 – 2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba złożonych wniosków	136	135	135	123	103
Liczba wniosków spełniających kryteria	98	90	101	95	78
Liczba gospodarstw domowych zakwalifikowanych do wynajęcia lokalu	23	37	37	25	25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS sp. z o.o.

Realizacja budownictwa mieszkaniowego (społecznego)

W roku 2025 priorytetowym działaniem inwestycyjnym ZBM TBS były wszelkie podjęte czynności dotyczące przedsięwzięcia inwestycyjno-budowlanego polegającego na budowie wielorodzinnego budynku mieszkalnego zlokalizowanego przy ul. Rodziny Rylskich 2 w Suwałkach. Prace budowlane zostały rozpoczęte w oparciu o ostateczną i prawomocną decyzję o pozwoleniu na budowę na działce o numerze ewidencyjnym 25801.

Budynek B to obiekt całkowicie podpiwniczony, z czterema i pięcioma kondygnacjami nadziemnymi, w tzw. stanie wykończonym, łącznie z zagospodarowaniem terenu. Kubatura budynku wynosić ma 15 108,90 m^3, powierzchnia użytkowa natomiast 1 988,21 m^2.

Powierzchnia budynku pozwoli na powstanie 39 lokali mieszkalnych: 1 lokal jednopokojowy o powierzchni ok. 32 m^2, 11 lokali dwupokojowych o powierzchni od 37 m2 do 42 m^2, 22 lokale trzypokojowe o powierzchni od 52 m2 do 58 m^2 oraz 5 lokali czteropokojowych o powierzchni ok. 69 m^2. W podpiwniczeniu budynku zaplanowano otwarty garaż obejmujący 40 miejsc postojowych. Dodatkowo na terenie przyległym do budynku przewidziano realizację 23 miejsc postojowych, co łącznie daje 63 miejsca postojowe.

W wyniku przeprowadzonego postępowania wyłoniono wykonawcę robót budowlanych z planowanym terminem zakończenia realizacji inwestycji w II kwartale 2027 r.

Na realizację przedsięwzięcia pozyskano środki w wysokości 1 mln 397 tys. zł z Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa przeznaczone na sfinansowanie działania polegającego na objęciu przez Miasto Suwałki udziałów w istniejącym Towarzystwie Budownictwa Społecznego. Ponadto, przyznano bezzwrotne wsparcie finansowe w wysokości 4 mln 248 tys. zł. (grant) z Funduszu Dopłat jako udział Miasta w kosztach realizacji budynku przez inwestora ZBM TBS. Dodatkowym źródłem finansowania jest kredyt zaciągany przez Spółkę w ramach tzw. finansowania zwrotnego z Banku Gospodarstwa Krajowego w Warszawie. Przeprowadzono nabór kandydatów na wynajem lokalu mieszkalnego z wyłonionymi osobami zawarto 39 umów partycypacji w kosztach budowy lokali. Najemcami lokali mieszkalnych będą osoby spełniające łącznie kryteria pierwszeństwa określone w zasadach przeprowadzania oceny punktowej wniosków o zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego, zgodnie z Uchwała Nr XLI/530/2022 Rady Miejskiej w Suwałkach. Uchwała ta reguluje m.in. zasady naboru wniosków, kryteria pierwszeństwa, procedurę punktowej oceny wniosków oraz obowiązkową kaucję w ramach umów zawieranych przez Gmina Miasto Suwałki z inwestorem, dotyczących finansowego udziału Gminy w realizacji budowy.

Rozpoczęto realizację kolejnego, trzeciego obiektu – budynku C. Spółka uzyskała pozwolenie na budowę budynku wielorodzinnego z 47 lokalami mieszkalnymi. Podjęto działania zmierzające do pozyskania bezzwrotnych środków grantowych. W grudniu 2025 r., w imieniu Miasta Suwałki, złożono wniosek o dofinansowanie inwestycji z Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego w wysokości 7 mln 748 tys. zł.

Budynek zostanie wyposażony w instalację fotowoltaiczną która pozwoli obniżyć zapotrzebowanie na energię pierwotną poniżej 52 kWh/(m^2rok).

Zasady polityki czynszowej

W ramach prowadzonej polityki czynszowej w mieszkaniowym zasobie Gminy Miasta Suwałki ustala się odrębne stawki czynszowe za lokale mieszkalne i za lokale socjalne. Obowiązująca w 2025 r. wysokość stawki czynszu za 1 m^2 powierzchni użytkowej lokali stanowiących zasób mieszkaniowy Gminy Miasto Suwałki uzależniona jest od położenia lokalu w budynku, wyposażenia lokalu w urządzenia techniczne i ogólnego stanu technicznego budynków. Podstawę wyliczenia stawki czynszu stanowi wskaźnik przeliczeniowy kosztu odtworzenia 1 m^2 powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych ogłaszany przez Wojewodę Podlaskiego.

W Wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Suwałki na lata 2021-2025 przyjęto zasadę, że czynsz powinien zapewniać pokrycie kosztów ponoszonych na utrzymanie zasobu, w tym przede wszystkim kosztów bieżącego utrzymania technicznego budynków, konserwacji i przeglądów, remontów, kosztów zarządzania oraz kosztów utrzymania czystości i zieleni.

Gospodarowanie lokalami użytkowymi Gminy

Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS sp. z o.o. zarządza 124 lokalami użytkowymi stanowiącymi własność Miasta Suwałki, znajdującymi się w budynkach mieszkalno-użytkowych i 13 użytkowych. Działania podejmowane przez Spółkę miały na celu zagospodarowanie wszystkich lokali, które znajdują się w jej zarządzie. Informacja o wolnych lokalach dostępna była na stronie internetowej Spółki, witrynach okiennych lokali, portalu internetowym i na stronie www.monitorurzedowy.pl

Tabela 4.4.7 Remonty i budowa budynków i lokali komunalnych w 2025 r.

Wyszczególnienie	Liczba obiektów budowlanych	Wartość prac w zł (brutto)
Budynki będące własnością Miasta Suwałki		
Remonty bieżące, w tym wymiana stolarki budowlanej, remonty wolnych lokali, opracowanie dokumentacji technicznych, wymiana pokryć dachowych, remont elewacji, remont klatek schodowych	22	920 833
Konserwacja bieżąca	Zasoby GMS	422 561
Inwestycje (wykonanie instalacji co, c.w.u. w lokalach komunalnych z opracowaniem dokumentacji projektowej – ul. Utrata 15, 25, ul. Sejneńska 17, dokumentacja projektowa przebudowy budynku przy ul. Kościuszki 71, dokumentacja projektowa kompleksowej przebudowy budynków ul. 1 Maja 28, Sejneńska 39)	6	776 423
Dostawa instalacji kontroli dostępu i monitoringu miejsc gromadzenia odpadów stałych oraz osłon pojemników na odpady	35	501 948
Roboty remontowe i inwestycyjne w budynkach stanowiących własność Skarbu Państwa (ul. Pułaskiego 26A, 73)	2	201 610
Budynki Wspólnot Mieszkaniowych		
Remont elewacji budynków	2	322 461
Remont pokryć dachowych	1	228 000
Remont instalacji elektrycznej (w tym wykonanie i wymiana instalacji domofonowej, monitoring)	3	50 558
Remont klatek schodowych	3	761 792
Opracowanie dokumentacji projektowych (w tym audyty remontowe)	6	97 322
Wykonanie instalacji c.o. i c.w.u. wraz z termomodernizacją 2 budynków	6	2 316 180

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS sp. z o.o.

IV. Infrastruktura techniczna

W ramach zaplanowanych zadań inwestycyjnych wykonano instalację centralnego ogrzewania oraz ciepłej wody użytkowej w dwóch budynkach mieszkalnych przy ul. Sejneńskiej 17 i ul. Utrata 25 (źródłem ciepła jest energia elektryczna).

Opracowana została dokumentacja projektowa podłączenia do miejskiej sieci ciepłowniczej budynku przy ul. Utrata 15. Ponadto opracowano dokumentację projektową kompleksowej modernizacji budynków przy ul. 1 Maja 28 i ul. Sejneńskiej 39 oraz złożono wniosek o dofinansowanie z programu „Efektywność energetyczna – Kompleksowa modernizacja energetyczna wielorodzinnych budynków komunalnych", umożliwiającego uzyskanie dofinansowania do 85% kosztów kwalifikowalnych.

Wykonano również instalację centralnego ogrzewania oraz ciepłej wody użytkowej w sześciu budynkach Wspólnot Mieszkaniowych przy ulicach: Kościuszki 44, 65, Ciesielskiej 5A, 9B oraz Wigierskiej 19A i Wojska Polskiego 7 (wraz z termomodernizacją budynków), w tym 5 wspólnot przystąpiło do programu Ciepłe Mieszkanie z dofinansowaniem do 60 % kosztów kwalifikowanych realizowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zostały wykonane roboty budowlane obejmujące remont elewacji, bramy oraz wymianę stolarki okiennej w budynku Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Kościuszki 91 w Suwałkach. Na realizację zadania Miasto Suwałki udzieliło dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków położonych na terenie Suwałk w wysokości 90 000 zł. Ponadto, przyznano dotację celową z Podlaskiego Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku w wysokości 90 000 zł.

W budynku Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Kościuszki 65 wykonano remont elewacji frontowej wraz z realizacją instalacji centralnego ogrzewania oraz ciepłej wody użytkowej. Na realizację remontu elewacji Miasto Suwałki udzieliło dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków położonych na terenie Suwałk w wysokości 40 000 zł.

W ramach planowych zadań inwestycyjnych wykonano monitoring miejsc składowania odpadów (w lokalizacjach, gdzie brak było technicznych możliwości budowy wiat) przy ulicach: Waryńskiego 9 i 11, Ciesielskiej 9, Noniewicza 25, 1 Maja 28, Kościuszki 43 oraz Utrata 9 w Suwałkach.

Ponadto, wykonano dostawę instalacji kontroli dostępu i monitoringu do 23 wiat na pojemniki do gromadzenia odpadów stałych wraz z przeprowadzeniem niezbędnych robót budowlano-montażowych w budynkach przy ulicach: Antoniewicza 1, Emilii Plater 26 i 28, Osiedle II bl. 7, 14, 15, 19, Putry 1, Konopnickiej 3A, 14, Reja 66, 68, Lityńskiego 16A, Ciesielskiej 5A, Kościuszki 44, 78, 91A, Dwernickiego 9, Gałaja 23, 1 Maja 27A, Raczkowskiej 183, Chłodnej 16 oraz Wojska Polskiego 23.

Dodatkowo zakupiono osłony na pojemniki na odpady w lokalizacjach, w których występuje brak technicznych możliwości budowy wiat, tj. przy ul. Ciesielskiej 9, ul. Utrata 9, ul. 1 Maja 28, ul. Waryńskiego 9, ul. Kościuszki 43 oraz ul. Noniewicza 25.

Wigierska 19A, Kościuszki 65, Kościuszki 91; fot. z archiwum ZBM w Suwałkach TBS Sp. z o.o.

V. Przestrzeń miejska

5.1 Środowisko przyrodnicze

Suwałki charakteryzują się cennymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi, będąc w większości pozostałością po zlodowaceniu bałtyckim oraz działalności Czarnej Hańczy.

Dzięki różnorodnym siedliskom i stosunkowo niewielkiej urbanizacji, zwłaszcza na obrzeżach i wzdłuż rzeki, miasto posiada bogatą florę i faunę oraz liczne obszary i obiekty chronione, takie jak rezerwat przyrody, obszar chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowisko dokumentacyjne i pomniki przyrody.

W północnej części miasta znajduje się obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Północnej Suwalszczyzny" (1 154,42 ha), chroniący polodowcowy krajobraz. W granicach Suwałk leżą fragmenty trzech obszarów Natura 2000:„Puszcza Augustowska" (373,74 ha), „Ostoja Wigierska" (15,7 ha) oraz Rezerwat „Cmentarzysko Jaćwingów" (3,39 ha). Cmentarzysko Jaćwingów chroni fragment boru świeżego z kurhanami z II-IV wieku n.e.

Przy ulicy Czarnoziem znajduje się stanowisko dokumentacyjne, unikatowe odsłonięcie geologiczne z osadami z interglacjału emskiego.

W 2025 roku kontynuowano inwentaryzację drzew kwalifikujących się do uzyskania statusu pomnika przyrody wraz z przeprowadzaną pielęgnację drzew , istniejących pomników przyrody.

Wykonano ekspertyzy 9 pomników przyrody. Ustanowiono 6 nowych pomników przyrody.

Zdjęto ochronę pomnikową z 1 drzewa. Na koniec 2025 roku w Suwałkach było 40 drzew, pomników przyrody.

Ochrona Środowiska i Działania Proekologiczne

Program Ochrony Środowiska dla Miasta Suwałki na lata 2025-2028, zgodny z prawem ochrony środowiska, obejmuje poprawę jakości powietrza, redukcję hałasu i promieniowania elektromagnetycznego, ochronę wód oraz zapewnienie dostępu do czystej wody.

Program kładzie nacisk na edukację ekologiczną i kształtowanie proekologicznych postaw mieszkańców w zakresie gospodarki odpadami, ochrony bioróżnorodności i minimalizacji skutków awarii.

W 2025 roku zrealizowano akcje edukacyjne, takie jak konkurs „Gdzie te piękne ogrody i kwieciste balkony" i „Europejski Dzień Bez Samochodu". Przeprowadzono akcję „Sprzątanie świata" z udziałem uczniów, dofinansowano działania edukacyjne w szkołach, przekazano mieszkańcom budki i karmniki dla ptaków. W ramach otwartego konkursu wsparto inicjatywy z zakresu ekologii i ochrony zwierząt, m.in. „Wymień elektrośmieci III edycja", „Festiwal Ekologiczny Eko Wizja 5", „EKOlive – konkurs ekologiczny na temat selektywnej zbiórki odpadów oraz niskiej emisji dla uczniów szkół podstawowych" oraz „VIII Wystawa Psów Nierasowych". Kontynuowano także pomoc mieszkańcom w usuwaniu wyrobów zawierających azbest. W 2025 roku odebrano i wywieziono 99,05 ton eternitu, a w latach 2006-2025 łącznie 2913,35 ton.

Dzień Ziemi – zarybianie Czarnej Hańczy; fot. z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Tabela 5.1.1 Ilość usuniętych wyrobów azbestowych (w tonach) w latach 2021 – 2025

Lata realizacji Programu	Waga usuniętych wyrobów azbestowych (w tonach)	Poniesiony koszt (zł)
2006-2025	2 913,35	1 902 748,80
	w tym za lata 2021-2025	
2021	101,29	71 105,58
2022	77,73	79 750,98
2023	50,18	91 597,66
2024	51,85	139 995,0
2025	99,05	165 439,80

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Zieleń Miejska

Miejską zieleń zorganizowaną w granicach administracyjnych Suwałk tworzą: parki, skwery i zieleńce, bulwary nadrzeczne oraz zielone tereny przyuliczne. Jej powierzchnia na koniec 2025 r. wynosiła ok. 118,5 ha.

Utrzymanie miejskich terenów zieleni wymaga całorocznych nakładów pracy, a zadaniem tym zajmuje się Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach, będący jednostką organizacyjną Miasta Suwałki. Okres zimowy i wczesnowiosenny to czas prac porządkowych, sadzenia oraz wykonywania cięć technicznych drzew i krzewów czy produkcji rozsad kwiatowych, które latem znajdują swoje miejsce w gazonach i kwietnikach. Pełnia sezonu wegetacyjnego to także okres prowadzenia intensywnych prac pielęgnacyjnych i porządkowych, polegających m. in. na pieleniu i nawożeniu, koszeniu trawników czy wykonywaniu cięć pielęgnacyjnych, tak by jesienią stopniowo przejść do grabienia liści, sadzenia drzew, krzewów i cebul kwiatowych czy przygotowywania kwietników na okres zimowy.

Tabela 5.1.2 Prace wykonane przez Zarząd Dróg i Zieleni w Suwałkach na miejskich terenach zielonych w latach 2021-2025

Rodzaj prac	2021	2022	2023	2024	2025
Wykonanie i renowacja zieleńców (ha)	1,6	0,96	1,05	0,68	0,70
Nasadzenia drzew (szt.)	189	142	154	352	281
Nasadzenia krzewów (szt.)	1 479	7 155	1069	635	353
Sadzonki roślin jednorocznych, bylin, roślin cebulowych (szt.)	50 794	40 846	47 229	34 935	26 044*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZDiZ w Suwałkach. Powyższe dane uwzględniają tylko nasadzenia drzew i krzewów wykonanych przez ZDiZ w Suwałkach.
** zmniejszenie liczby roślin wysadzonych wynika z faktu, że część roślin jednorocznych i dwuletnich, poza gazonami, wysadzana jest także w kwietnikach złożonych z krzewów i bylin, które rozrastając się, z czasem zajmują coraz większą powierzchnię. Tym samym, liczba kwiatów sezonowych potrzebnych do ich uzupełnienia stopniowo zmniejsza się.*

Łąka kwietna przy ul. 100-lecia Niepodległości; fot z archiwum ZDiZ w Suwałkach.

5.2 Planowanie przestrzenne

Na terenie miasta Suwałk, zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2025 roku, uchwalone były 133 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które łącznie zajmowały powierzchnię 6057 ha, co stanowiło ok. 92,47 % ogólnej powierzchni miasta.

W grudniu 2025 roku w trakcie opracowania było 11 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (w tym 10 dotyczących terenów zawierających się w granicach obowiązujących już planów), obejmujących łącznie ok. 195 ha.

Ponadto w trakcie opracowania był plan ogólny.

Z ogólnej powierzchni miasta ok. 23% terenu stanowią tereny zurbanizowane jest to ok. 1 500 ha. Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pokrywają ok. 95,08 % powierzchni terenów zurbanizowanych w granicach miasta.

W okresie od stycznia do końca grudnia 2025 roku uchwalono 9, obecnie obowiązujących już miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni ok. 155,74 ha (z czego ok. 148,01 ha powierzchni opracowań obejmowało tereny zawierające się w granicach obowiązujących już planów).

Tabela 5.2.1 Pokrycie terenu miasta aktualnymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w latach 2021-2025

Koniec roku	Powierzchnia pokryta planami (ha)	Powierzchnia w stosunku do powierzchni całego miasta (%)	Powierzchnia planów w obejmujących tereny zurbanizowane (%)
2021	5010	76,42	92,48
2022	5467	83,45	92,48
2023	5980	91,30	94,37
2024	6050	92,40	94,98
2025	6057	92,47	95,08

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Tabela 5.2.2 Obszary miasta, dla których w roku 2025 uchwalono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Obszar planu	Powierzchnia (ha)	Powierzchnia w stosunku do powierzchni miasta (%)
Teren obejmujący działki o nr ewid.: 20480/5, 20480/4, 20469/1, 20469/2, 20480/2, 20470 oraz części działek o nr ewid.: 20468, 20479/1, 20492/9, 20471, 20480/3, 20481, 20482 przy ulicy Szwajcaria w Suwałkach (zmiana części obowiązującego planu)	7,77*	0,12
Zachodni rejon ulicy Bakałarzewskiej w Suwałkach (zmiana części obowiązującego planu)	18,14*	0,27

Teren obejmujący części działek o numerach: 30347/7, 30351, 30347/3, 30352/8 i 30347/4 położonych w rejonie ulicy Ogrodowej w Suwałkach (zmiana części obowiązującego planu)	3,95*	0,06
Śródmieście w części obejmującej obszar ograniczony ulicami: Utratą, Sejneńską, rzeką Czarną Hańczą i terenem kolejowym w Suwałkach (zmiana części obowiązującego planu)	26,16*1,7 (27,86)	0,42
Południowy rejon ulicy Grunwaldzkiej w Suwałkach (zmiana części obowiązującego planu)	16,84*	0,26
Obszar ograniczony ulicą 100-lecia Niepodległości, terenem kolejowym, ulicą Stanisława Staniszewskiego oraz granicami działek o numerach: 33804/2, 33804/1 i 33829/2 w Suwałkach (zmiana części obowiązującego planu)	14,77*	0,22
Teren przy ul. Szkolnej 7 w Suwałkach (zmiana części obowiązującego planu)	0,08*	0,001
Teren ograniczony ulicami: 24 Sierpnia, Powstańców Wielkopolskich, Zastawie, Wojska Polskiego i rzeką Czarną Hańczą w Suwałkach (zmiana części obowiązującego planu)	31,05*	0,47
Śródmieście w części obejmującej obszar ograniczony ulicami: Utratą, Sejneńską, Przytorową oraz terenem kolejowym w Suwałkach (zmiana części obowiązującego planu)	29,25*6,03 (35,28)	0,54

1,44 - powierzchnie planów pokrywające się z obowiązującymi planami*
*- 3,95** - powierzchnia planu uchylona rozstrzygnięciem nadzorczym*
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Architektury i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Osiedle Północ; fot z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Suwałk uchwalone zostało uchwałą Nr XLV/575/2022 Rady Miejskiej w Suwałkach w dniu 27 marca 2022 r. i nadal jest podstawowym aktem polityki przestrzennej miasta.

Z dniem 24 września 2023 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U z 2023 r. poz. 1688). Dokonana tą ustawą reforma planowania przestrzennego nałożyła na gminy obowiązek opracowania nowego dokumentu jakim jest plan ogólny, który zastąpić ma studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Obowiązujące studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin zachowają moc do dnia wejścia w życie w danej gminie planu ogólnego, lecz nie dłużej niż do dnia 30 czerwca 2026 r.

Na podstawie uchwały Nr LXVIII/898/2024 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 27 marca 2024 r. przystąpiono do sporządzenia planu ogólnego Miasta Suwałk. Zakończenie prac nad tym dokumentem i jego uchwalenie planowane są do końca czerwca 2026 r.

5.3 Gospodarka nieruchomościami

Informacja o zasobie nieruchomości gminy Miasta Suwałki i Skarbu Państwa

Zasób nieruchomości Gminy Miasta Suwałki zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami obejmuje nieruchomości, które stanowią przedmiot własności Gminy Miasta Suwałki i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego Gminy Miasta Suwałki.

Zasób nieruchomości Skarbu Państwa zgodnie z art. 21 ustawy o gospodarce nieruchomościami obejmuje nieruchomości, które stanowią przedmiot własności Skarbu Państwa i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego Skarbu Państwa.

Stan zasobu gminy Miasta Suwałki i Skarbu Państwa

W zasobie nieruchomości gminy Miasta Suwałki na dzień 31.12.2025 r. znajdowało się 5 181 działek lub udziałów do działek o łącznej powierzchni 1 177 ha, w tym 28 działek lub udziałów do działek o łącznej powierzchni 48 ha, których właścicielem jest Skarb Państwa, a prawo użytkowania wieczystego przysługuje Gminie Miasto Suwałki.

Ponadto w użytkowaniu wieczystym pozostaje 1 577 działek lub udziałów do działek o łącznej powierzchni 181 ha. Należność z tytułu opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste gruntów wynosi 1 645 436 zł.

W zasobie nieruchomości Skarbu Państwa położonych na terenie miasta Suwałki, którym gospodaruje Prezydent Miasta Suwałk, na dzień 31.12.2025 r. znajdowało się 571 działek lub udziałów do działek o łącznej powierzchni 344 ha.

Ponadto w użytkowaniu wieczystym pozostaje 428 działek lub udziałów do działek o łącznej powierzchni 335 ha. Należność z tytułu opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste gruntów wynosi 2 570 368 zł.

Sposób zarządzania nieruchomościami gminy i Skarbu Państwa

Zasobami nieruchomości gminy i Skarbu Państwa na terenie miasta Suwałki gospodaruje Prezydent Miasta Suwałk.

Gospodarowanie zasobem polega na ewidencjonowaniu nieruchomości, ich wycenie, zabezpieczaniu nieruchomości przed uszkodzeniem lub zniszczeniem, sporządzaniu planu wykorzystania zasobu, regulowaniu stanu prawnego nieruchomości w zasobie, naliczaniu należności za nieruchomości udostępnione z zasobu oraz windykacji tych należności, współpracy z innymi organami gospodarującymi nieruchomościami gminy i Skarbu Państwa, zbywaniu i nabywaniu nieruchomości, a także ich wydzierżawianiu, wynajmowaniu i użyczaniu. Na część nieruchomości, będących w bezpośredniej dyspozycji Prezydenta Miasta Suwałk (tereny towarzyszące budownictwu mieszkaniowemu, zabudowane, lokalowe i wydzierżawiane pod działalność inną niż rolnicza) zawarto umowę o gospodarowanie z Zarządem Budynków Mieszkalnych w Suwałkach TBS sp. z o.o.

Struktura użytkowania gruntów miejskich

W roku 2025 nastąpiły zmiany w strukturze własnościowej użytkowanych terenów spowodowane zbywaniem gruntów pod zabudowę mieszkaniową, przemysłową i usługową.

Tabela 5.3.1 Wartość transakcji obrotu nieruchomościami dokonywanych przez Miasto Suwałki w latach 2021-2025 (w zł)

	2021	2022	2023	2024	2025
Transakcja zbycia	8 551 934	8 177 604	13 317 756	9 366 553	11 200 204
Transakcja nabycia	3 547 036	2 864 629	2 868 298	2 953 967	4 208 305
Wartość obrotu nieruchomościami	12 098 970	11 042 233	16 186 054	12 320 520	15 408 509

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Wykres 5.3.2 Struktura użytkowania gruntów miejskich w 2025 roku

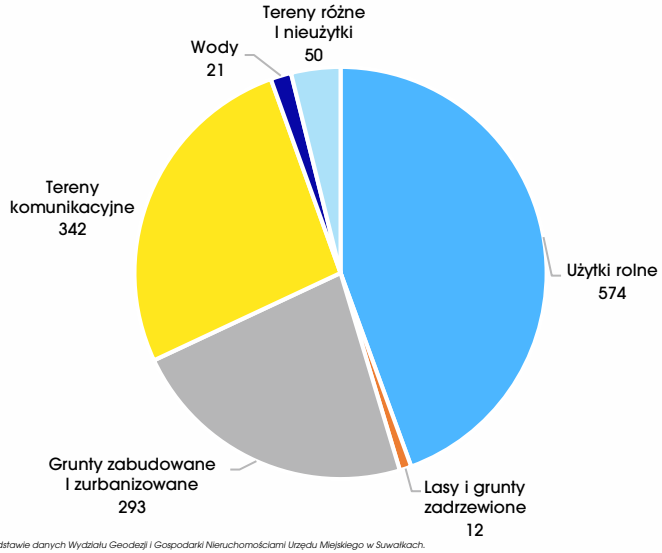

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Wykres 5.3.3. Rodzaje budynków miejskich w 2025 roku

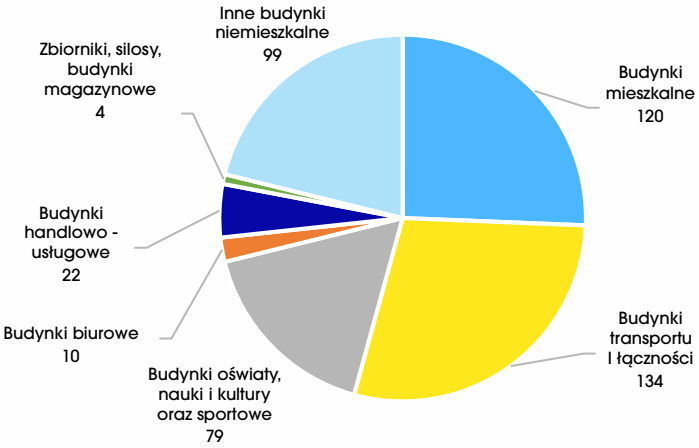

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

VI. Finanse miasta

6.1 Finanse miasta

W 2025 r. dochody miasta Suwałki wyniosły 808 336 531,71 zł, a wydatki 778 652 974,75 zł, co oznacza zamknięcie budżetu nadwyżką w wysokości 29 683 556,96 zł.

Tabela 6.1.1 Wielkość i dynamika budżetu miasta Suwałki w latach 2021-2025 (w mln zł)

Budżet	2021	2022	2023	2024	2025
Dochody	557,68	535,22	558,61	735,40	808,33
Dynamika dochodów (%)	109,45	95,97	104,37	131,65	109,92
Wydatki	526,49	559,43	593,14	729,04	778,65
Dynamika wydatków (%)	101,88	106,26	106,03	122,91	106,80
Wynik	31,19	-24,21	-34,53	6,36	29,68

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2021-2025.

Wykres 6.1.1 Budżet miasta Suwałki w latach 2021-2025 (w mln zł)

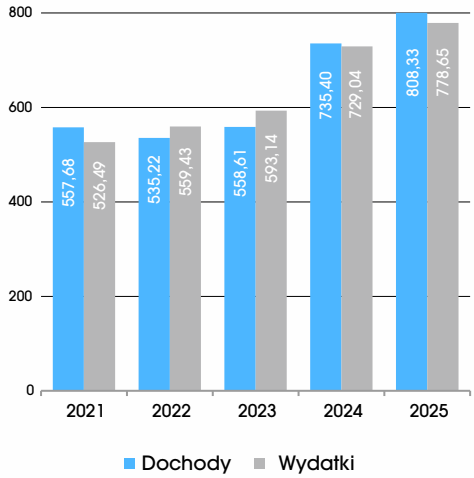

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2021-2025.

Dochody

Dochody miasta Suwałki za 2025 r. wyniosły 808 336 531,71 zł, co stanowi 99,67% założonego i uchwalonego przez Radę Miejską rocznego planu dochodów.

W 2025 r. dochody budżetowe zostały wykonane w następujących kwotach:

- dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące i inwestycje w kwocie 182 789 526,48 zł – co stanowi 96,97% planu rocznego,
- subwencje w kwocie 125 768 504,78 zł – co stanowi 100,00% planu rocznego,
- dochody własne w kwocie 499 778 500,45 zł – co stanowi 100,62% planu rocznego.

Wykres 6.1.2 Struktura dochodów budżetu miasta Suwałki w 2025 roku

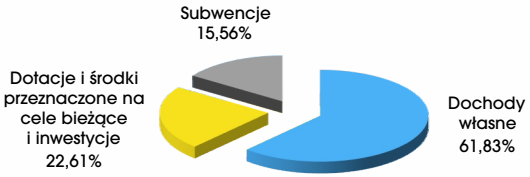

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2025 rok.

Tabela 6.1.2 Struktura i dynamika dochodów budżetu miasta Suwałki w latach 2021-2025 (w tys. zł)

Dochody	2021	2022	2023	2024	2025	Dynamika 2025/2024 (%)
Dochody własne, w tym:	**234 914**	**249 895**	**255 395**	**307 800**	**499 778**	**162,37**
wpływy z podatków i opłat lokalnych	94 379	102 249	109 489	117 308	137 460	117,18
dochody z mienia komunalnego	27 087	25 240	31 838	30 007	29 806	107,19
udziały w podatkach	95 937	97 775	83 357	127 895	288 136	225,29
inne dochody	17 511	24 631	30 711	32 590	44 376	127,55
Subwencje	**145 532**	**141 225**	**195 052**	**227 952**	**125 769**	**55,17**
Dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące i inwestycje	**177 237**	**144 092**	**108 165**	**199 649**	**182 790**	**91,56**
Dochody ogółem	**557 683**	**535 212**	**558 612**	**735 401**	**808 337**	**109,92**

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2021-2025.

Wpływy z podatków i opłat lokalnych

Wpływy z podatków i opłat lokalnych wyniosły w 2025 r. 137 460 tys. zł, co stanowiło wzrost o 17,18% w stosunku do 2024 r. Udział podatków i opłat lokalnych w ogólnej kwocie dochodów Suwałk wyniósł 17,01%.

Tabela 6.1.3 Wielkość i dynamika wpływów z podatków i opłat lokalnych miasta Suwałki w latach 2021-2025 (w tys. zł)

Rodzaj podatku lub opłaty	2021	2022	2023	2024	2025	Dynamika 2025/2024 (%)
Ogółem, w tym m.in:	**94 379**	**102 249**	**109 489**	**117 308**	**137 460**	**117,18**
podatek od nieruchomości	59 757	62 537	67 795	73 804	78 669	106,59
opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	12 837	16 266	16 540	16 821	23 746	141,17
podatek od czynności cywilno- prawnych	5 113	4 852	4 185	4 620	5 636	121,99
podatek od środków transportowych	3 325	3 664	4 173	4 725	4 759	100,72

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2021-2025.

W grupie podatków i opłat lokalnych największy udział miał podatek od nieruchomości (57,23%), a następnie wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi (17,27%) oraz podatek od czynności cywilnoprawnych (4,10%).

Dochody z mienia komunalnego

Wpływy z gospodarowania mieniem komunalnym wykonano w kwocie 29 806 tys. zł, co stanowi 100,82% planu rocznego. W stosunku do 2024 r. wpływy z tego tytułu uległy zwiększeniu o 7,19%.

Tabela 6.1.4 Wielkość i dynamika dochodów z mienia komunalnego w latach 2021-2025 (w tys. zł)

Dochody z mienia komunalnego	2021	2022	2023	2024	2025	Dynamika 2025/2024 (%)
Ogółem, w tym:	**27 087**	**25 240**	**29 853**	**27 806**	**29 806**	**107,19**
najem i dzierżawa składników majątkowych	12 399	13 721	15 623	17 459	17 130	98,12
przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	196	318	179	224	155	69,20
odpłatne nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	11 047	8 644	11 464	8 215	9 907	120,60
inne	3 445	2 557	2 587	1 908	2 614	137,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2021-2025.

Udziały w podatkach

Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych wykonano w kwocie 280 137 tys. zł, zaś udziały w podatku dochodowym od osób prawnych wykonano w kwocie 7 999 tys. zł. W 2025 r. wykonanie ww. kategorii dochodów było o 125,29% większe niż w 2024 r.

Tabela 6.1.5 Udziały miasta Suwałki w podatkach PIT i CIT w latach 2021-2025 (w tys. zł)

Podatki	2021	2022	2023	2024	2025	Dynamika 2025/2024 (%)
Ogółem, w tym:	**95 937**	**97 775**	**83 357**	**127 895**	**288 136**	**225,29**
dochodowe od osób fizycznych	91 449	93 846	76 880	120 368	280 137	232,73
dochodowe od osób prawnych	4 488	3 929	6 477	7 527	7 999	106,27

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2021-2025.

Wzrost dochodów z udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych o 232,73% w 2025 r. wynika z reformy finansów publicznych, wprowadzonej ustawą z dnia 1 października 2024 r o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Wydatki

Wydatki miasta Suwałki w 2025 r. wyniosły 778 652 974,75 zł. W porównaniu do 2024 r. wydatki uległy zwiększeniu o 6,80%.

Tabela 6.1.6 Wydatki miasta Suwałki w latach 2021-2025 (w mln zł)

Wydatki	2021	2022	2023	2024	2025	Dynamika 2025/2024 (%)
Bieżące	466,60	501,93	515,45	609,36	665,01	109,13
bieżące - udział w wydatkach ogółem (w %)	88,62	89,72	86,90	83,58	85,41	-
Majątkowe	59,89	57,50	77,69	119,68	113,64	94,95
majątkowe - udział w wydatkach ogółem (w %)	11,38	10,28	13,10	16,42	14,59	-
Razem	**526,49**	**559,43**	**593,14**	**729,04**	**778,65**	**106,80**

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2021-2025.

Tabela 6.1.7 Wydatki miasta Suwałki w latach 2021-2025

Wydatki (w tys. zł) według działów klasyfikacji budżetowej	2021	2022	2023	2024	2025
Rolnictwo i łowiectwo	149,70	154,50	184,01	202,96	192,65
Leśnictwo	1,19	1,19	1,29	1,29	1,49
Transport i łączność	62 667,27	29 617,13	60 359,12	91 871,79	95 379,44
Turystyka	365,99	287,56	589,24	357,84	362,70
Gospodarka mieszkaniowa	18 249,45	27 452,41	22 456,13	23 743,00	29 310,98
Działalność usługowa	1 642,52	1 717,16	2 058,39	2 191,40	2 739,61
Administracja publiczna	26 023,67	44 583,65	44 317,32	48 389,17	53 554,01
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	18,29	13,30	392,30	1 040,32	574,44
Obrona narodowa	9,38	26,03	60,46	59,28	7 121,26
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	10 649,95	19 898,10	17 238,14	16 241,59	16 781,24
Wymiar sprawiedliwości	196,76	197,98	196,80	210,30	219,74
Obsługa długu publicznego	2 950,06	13 495,78	16 696,26	17 318,91	15 396,39
Oświata i wychowanie	171 836,73	208 971,58	242 266,81	312 331,06	314 417,62
Ochrona zdrowia	3 725,72	3 196,78	3 665,36	4 841,72	5 335,32
Pomoc społeczna	31 797,41	40 302,80	42 276,72	49 824,06	55 300,62
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3 835,25	13 377,67	5 707,20	4 330,70	4 750,47
Edukacyjna opieka wychowawcza	9 511,01	8 335,16	10 027,03	13 486,08	14 642,31
Rodzina	118 984,06	76 260,46	49 837,04	60 798,23	67 073,33
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	27 964,45	31 236,40	31 384,30	33 190,73	41 470,62

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	14 390,34	16 455,29	18 143,17	21 531,70	25 266,59
Kultura fizyczna	21 519,07	23 845,61	25 283,54	27 078,91	28 762,13
Razem	**526 488,30**	**559 426,54**	**593 140,61**	**729 041,04**	**778 652,97**

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2021-2025.

Wykres 6.1.3.: Struktura wydatków bieżących w 2025 r.

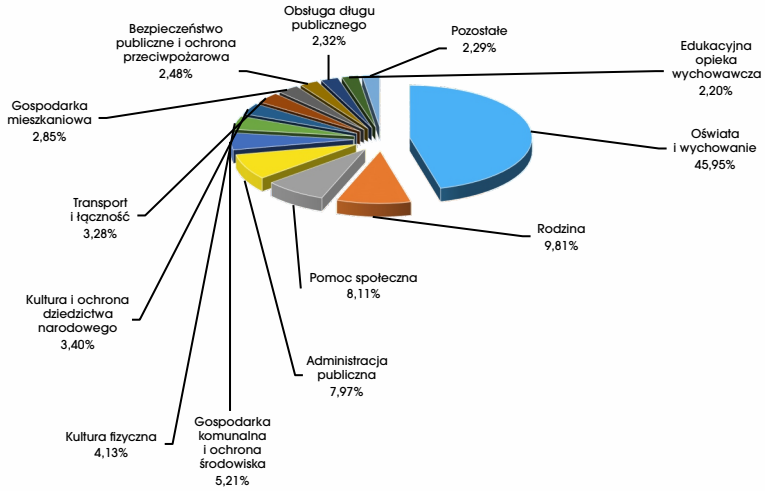

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2025 r.

Wykres 6.1.4.: Struktura wydatków inwestycyjnych w 2025 r.

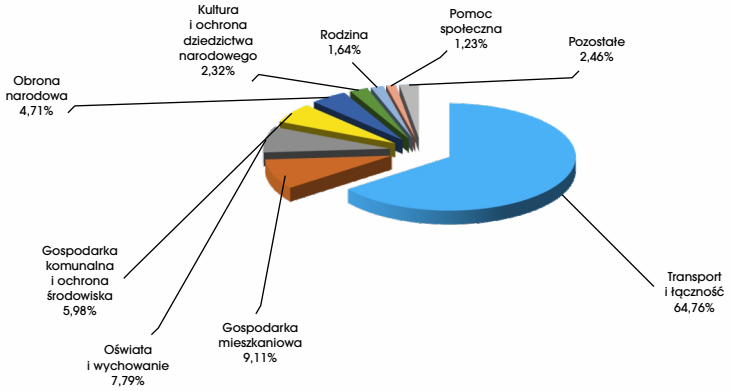

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2025 r.

VI. Finanse miasta

Zrealizowane w 2025 r. wydatki miasta dotyczyły głównie niżej wymienionych dziedzin działalności:

Transport i łączność

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 95 379 441,90 zł, co stanowi 95,75% planu rocznego. W ramach powyższych środków finansowane były zadania związane z:

- zakupem usług od Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w zakresie lokalnego transportu zbiorowego w kwocie 13 109 278,00 zł,
- bieżącym funkcjonowaniem Zarządu Dróg i Zieleni w kwocie 8 436 626,58 zł,
- realizacją zadań inwestycyjnych w kwocie 73 594 930,67 zł.

Gospodarka mieszkaniowa

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 29 310 983,91 zł, co stanowi 97,13% planu rocznego.

Ze środków tych sfinansowano m.in.:

- zadania z zakresu gospodarki gruntami i nieruchomościami w kwocie 5 052 454,80 zł, w tym wykup nieruchomości na kwotę 4 208 304,52 zł,
- zadania dot. gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy w kwocie 17 476 848,81 zł, w tym m.in.: wykonanie instalacji co i cwu w lokalach komunalnych, dokumentacja projektowa przebudowy budynku przy ul. T. Kościuszki 71, zagospodarowanie terenu i kompleksowa modernizacja budynków komunalnych (ZBM TBS) oraz kontrola dostępu i monitoring wiat śmietnikowych przy budynkach komunalnych,
- zadania dot. realizacji budowy wielorodzinnego budynku mieszkalnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Rodziny Rylskich oraz Franciszkańskiej, na które miasto otrzymało wsparcie z Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa,
- zadania w ramach Lokalnych Inicjatyw Inwestycyjnych w kwocie 22 140,00 zł („Monitoring wiaty śmietnikowej przy ul. Hamerszmita 5" i „Monitoring wiaty śmietnikowej przy ul. Kościuszki 16, 18, 20 i Wigierska 3").

Administracja publiczna

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 53 554 013,03 zł, co stanowi 95,90% planu rocznego. W ramach powyższych środków finansowane były wydatki związane z:

- realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej – 2 881 456,28 zł,
- funkcjonowaniem Rady Miejskiej w Suwałkach – 894 693,32 zł,
- funkcjonowaniem Urzędu Miejskiego oraz Zarządu Dróg i Zieleni w ramach zadań własnych – 38 797 097,49 zł,
- promocją miasta – 3 031 396,93 zł (w tym poprzez sport – 2 220 074,49 zł),
- funkcjonowaniem Centrum Usług Wspólnych – 5 502 377,20 zł,
- pozostałą działalnością – 2 446 991,81 zł.

Oświata i wychowanie

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 314 417 624,20 zł, co stanowi 98,04% planu rocznego. Wydatki dotyczą w szczególności:

- szkół podstawowych – 93 820 621,08 zł,
- szkół podstawowych specjalnych – 16 902 865,78 zł,
- oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych – 5 393 301,79 zł,
- przedszkoli – 47 790 506,32 zł,
- przedszkoli specjalnych – 5 840 626,57 zł,
- świetlic szkolnych – 3 577 681,54 zł,
- techników – 33 852 289,44 zł,
- szkół policealnych – 5 632 956,84 zł,
- branżowych szkół I stopnia – 9 240 097,15 zł,
- liceów ogólnokształcących – 31 165 674,38 zł,
- szkół zawodowych specjalnych – 5 119 925,43 zł,
- ośrodków szkolenia, dokształcania i doskonalenia kadr – 948 198,20 zł,
- dokształcania i doskonalenia nauczycieli – 1 394 813,92 zł,
- stołówek szkolnych i przedszkolnych – 19 406 776,88 zł,
- realizacji zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego – 15 971 908,56 zł,
- realizacji zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych – 10 935 411,14 zł,
- realizacji zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w gimnazjach, klasach dotychczasowego gimnazjum prowadzonych w szkołach innego typu,

liceach ogólnokształcących, technikach, szkołach policealnych, branżowych szkołach I i II stopnia i klasach dotychczasowej zasadniczej szkoły zawodowej prowadzonych w branżowych szkołach I stopnia oraz szkołach artystycznych – 1 727 468,52 zł,
- zapewnienia uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych – 653 066,14 zł,
- pozostałej działalności – 3 908 467,28 zł.

Edukacyjna opieka wychowawcza

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 14 642 306,12 zł, co stanowi 98,90% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano m.in.:
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze – 869 585,37 zł,
- wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – 4 701 118,19 zł,
- poradnie psychologiczno-pedagogiczne – 3 810 882,88 zł,
- internaty i bursy szkolne – 2 418 610,79 zł,
- pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym i motywacyjnym – 626 322,49 zł,
- ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze – 1 935 924,94 zł.

Pomoc społeczna

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 55 300 624,68 zł, co stanowi 98,82% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano m.in.:
- domy pomocy społecznej – 21 261 446,63 zł,
- ośrodki wsparcia – 3 748 316,90 zł,
- zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze – 1 573 835,19 zł,
- dodatki mieszkaniowe – 3 949 521,49 zł,
- zasiłki stałe – 4 601 138,62 zł,
- ośrodki pomocy społecznej – 11 185 194,55 zł,
- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze – 3 288 528,12 zł,
- pomoc w zakresie dożywiania – 2 435 913,19 zł,
- pozostałe działania – 2 765 585,07 zł.

Rodzina

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 67 073 331,15 zł, co stanowi 97,96% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano m.in.:
- świadczenia wychowawcze – 24 001,51 zł,
- świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – 42 356 231,07 zł,
- wspieranie rodziny – 428 386,99 zł,
- rodziny zastępcze – 6 848 016,28 zł,
- działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych – 4 206 226,32 zł,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów – 1 047 158,19 zł,
- system opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 – 6 345 044,64 zł,
- świadczenia „aktywny rodzic" – 5 705 400,00 zł.

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 41 470 615,85 zł, co stanowi 91,34% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano m.in.:
- wydatki związane z gospodarką ściekową i ochroną wód w kwocie 3 307 404,50 zł,
- wydatki związane z gospodarką odpadami w kwocie 24 647 993,43 zł,
- oczyszczanie miasta w kwocie 2 486 221,98 zł,
- utrzymanie zieleni w kwocie 2 379 391,10 zł,
- ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu w kwocie 787 949,36 zł,
- funkcjonowanie schroniska dla zwierząt w kwocie 847 372,63 zł,
- oświetlenie ulic, placów i dróg w kwocie 3 259 759,66 zł,
- pozostałe działania w kwocie 3 754 523,19 zł (w tym związane z gospodarką odpadami – 650 180,03 zł).

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 25 266 594,84 zł, co stanowi 99,97% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano m.in. dotacją wydatki bieżące oraz koszty realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych:
- Suwalskiego Ośrodka Kultury – kwota 12 186 715,21 zł,
- Biblioteki Publicznej im. Marii Konopnickiej – kwota 5 310 003,60 zł,
- Muzeum Okręgowego – kwota 5 273 201,00 zł,
- zabytków – kwota 1 226 650,00 zł.

Kultura fizyczna

Wykonanie wydatków w tym dziale to kwota 28 762 133,26 zł, co stanowi 98,65% planu rocznego. W ramach powyższych środków sfinansowano:

- funkcjonowanie obiektów sportowych – 12 616 734,08 zł,
- funkcjonowanie instytucji kultury fizycznej – 13 085 453,03 zł,
- zadania w zakresie kultury fizycznej – 712 778,90 zł,
- pozostałą działalność – 2 347 167,25 zł.

Tabela 6.1.8 Największe inwestycje w 2025 roku

Wydatki	Kwota (w tys. zł)
Zrównoważona mobilność miejska w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Suwałk	44 446,60
Rozbudowa i przebudowa infrastruktury drogowej w mieście Suwałki – Polski Ład - ul. P. Wielkopolskich, ul. W. Reymonta i ul. Piaskowa	20 045,03
Budowa obiektu sportowego przy ZS nr 4 w Suwałkach	4 558,80
Wsparcie z Funduszu Dopłat – blok przy ul. Rodziny Rylskich	4 248,90
Wykupy nieruchomości	4 208,30
Zrównoważona mobilność miejska w miejskim obszarze funkcjonalnym Suwałk - etap II	2 889,83
Realizacja zadań określonych w ustawie o ochronie ludności i obronie cywilnej - zlecone powiat	2 875,08
Modernizacja kompleksu sportowego - Moje Boisko - Orlik 2012 w SP nr 9 i SP nr 11 w Suwałkach	2 286,43
Realizacja zadań określonych w ustawie o ochronie ludności i obronie cywilnej - własne z dotacji gmina	2 097,60
Wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz na uzupełnienie funduszy	1 531,00
Budowa ulicy Powstańców Śląskich i 41 Pułku Piechoty w Suwałkach	1 371,77
Dokumentacja przyszłościowa, opracowanie koncepcji i programów funkcjonalno - użytkowych	1 281,79
Budowa ulicy Lazurowej	1 205,54
Poprawa zielonej infrastruktury na obszarach miejskich w regionie przygranicznym PL- LT	1 140,59
Remont Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego pw. Świętej Trójcy w Suwałkach - Polski Ład	976,65
Rozbudowa bazy Zarządu Dróg i Zieleni w Suwałkach	968,52
Przebudowa dublera ulicy Pułaskiego w Suwałkach	953,25
Mieszkanie bez barier - poprawa dostępności na rzecz osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w mieście Suwałki	930,40
Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 2 w Suwałkach	916,03
Zakup sprzętu do utrzymania czystości w mieście Suwałki	910,37
Przebudowa oraz zmiana sposobu użytkowania na żłobek budynku przy ul. Minkiewicza 50 w Suwałkach w ramach Programu Aktywny Maluch	856,10

Plenerowe Kino na Bulwarach z imprezami towarzyszącymi - BO	743,36
Modernizacja skateparku w Suwałkach	730,25
Dotacja celowa dla Muzeum Okręgowego na inwestycje	698,28
Program - Ciepłe Mieszkanie	560,43
Wykonanie instalacji co i cwu w lokalach komunalnych	519,56
Modernizacja i przebudowa chodników i dróg rowerowych w granicach miasta - ul. Lotnicza	509,95

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z wykonania budżetu za 2025 r.

Deficyt budżetowy, poziom zadłużenia i obsługa długu

W 2025 r. budżet miasta Suwałki zanotował nadwyżkę dochodów nad wydatkami w kwocie 29,68 mln zł.

Tabela 6.1.9 Dynamika zadłużenia miasta Suwałki w latach 2021-2025 (w tys. zł)

	2021	2022	2023	2024	2025
Dochody wykonane ogółem	557 683	535 212	558 612	735 401	808 337
Kredyty i pożyczki	219 806	233 305	266 820	268 999	260 858
Wskaźnik zadłużenia w stosunku do dochodów (%)	39,41	43,59	47,76	36,58	32,27

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2021-2025.

Na dzień 31 grudnia 2025 r. kwota zadłużenia miasta Suwałki z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz zobowiązań wymagalnych z uwzględnieniem wyłączeń wyniosła kwotę 260 858 470,58 zł, tj. 32,27% zrealizowanych dochodów. Wskaźnik zadłużenia w stosunku do 2024 r. zmniejszył się o 4,31%. Na obsługę zadłużenia, spłatę kapitału i odsetek, przeznaczono 28 285 706,48 zł, co stanowi 3,50% wykonanych dochodów miasta.

Wykres 6.1.2 Wskaźnik zadłużenia miasta Suwałki w latach 2021-2025

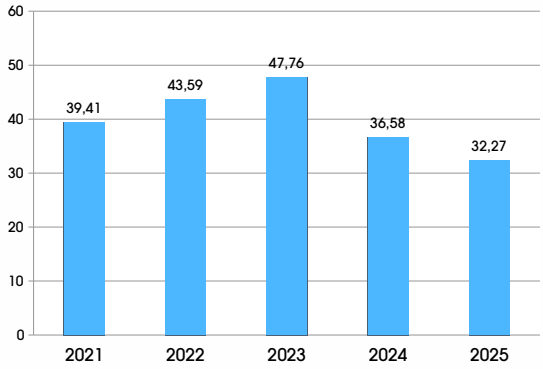

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania budżetu za lata 2021-2025.

VII. Zarządzanie miastem

7.1 Władze Suwałk

IX kadencja 2024-2029

Prezydentem Miasta Suwałk wybranym 21 kwietnia 2024 roku, a następnie zaprzysiężonym 7 maja 2024 r., został Czesław Renkiewicz. Na stanowiska zastępców powołani zostali:

- Roman Rynkowski – od 1 stycznia 2021 r.;
- Grzegorz Krysa – od 1 kwietnia 2023 r. do 31.12.2024 r.;
- Marcin Bonisławski – od 1 stycznia 2025 r.

Rada Miejska IX kadencji

W wyborach samorządowych w dniu 7 kwietnia 2024 roku mieszkańcy Suwałk wybrali nową Radę Miejską IX kadencji. Mandaty radnych uzyskało 12 przedstawicieli KWW „Razem dla Suwałk – Czesław Renkiewicz", 8 przedstawicieli KW „Prawo i Sprawiedliwość", 3 przedstawicieli KWW „Wspólne Suwałki".

W dniu 7 maja 2024 r. odbyła się pierwsza sesja nowej kadencji Rady Miejskiej w Suwałkach. Przewodniczącym Rady Miejskiej w Suwałkach w kadencji 2024-2029 został wybrany Zdzisław Przełomiec. Wiceprzewodniczącymi Rady Miejskiej zostali wybrani: radna Anna Ruszewska; radny Jacek Juszkiewicz oraz radny Karol Korneluk.

- Liczba podjętych uchwał w 2021 r. – 152 uchwały
- Liczba podjętych uchwał w 2022 r. – 167 uchwał
- Liczba podjętych uchwał w 2023 r. – 172 uchwały
- Liczba podjętych uchwał w 2024 r. – 159 uchwał
- Liczba podjętych uchwał w 2025 r. – 132 uchwały

Tabela 7.1.1 Skład Rady Miejskiej w Suwałkach w kadencji 2024-2029

Klub Radnych „Razem dla Suwałk"	1. Sylwester Cimochowski 2. Zbigniew De-Mezer 3. Wojciech Fałtynowicz 4. Grzegorz Gorlo 5. Mariola Brygida Karpińska 6. Kamil Klimek 7. Kamil Lauryn 8. Zdzisław Przełomiec 9. Anna Ruszewska 10. Przemysław Turowski 11. Wioletta Wawrukiewicz 12. Marek Lech Zborowski – Weychman
Klub Radnych „Prawo i Sprawiedliwość"	1. Bogdan Bezdziecki 2. Tadeusz Czerwiecki 3. Grzegorz Przemysław Izbicki 4. Jacek Juszkiewicz 5. Jarosław Józef Kowalewski 6. Andrzej Łuczaj 7. Piotr Rydzewski 8. Jarosław Schabieński
Klub Radnych „Wspólne Suwałki" od 29 stycznia 2025 r. zmiana nazwy na Klub Radnych „Koalicja Obywatelska"	1. Karol Korneluk 2. Filip Olszewski 3. Adam Ołowniuk

VII. Zarządzanie miastem

7.1 Władze Suwałk

Stałe Komisje Rady Miejskiej w Suwałkach.
Składy osobowe komisji Rady Miejskiej w Suwałkach w kadencji 2024-2029.

Komisja Rewizyjna:

1. Zbigniew Roman De-Mezer – Przewodniczący Komisji
2. Filip Olszewski – Wiceprzewodniczący
3. Sylwester Cimochowski
4. Kamil Klimek
5. Kamil Lauryn
6. Andrzej Łuczaj
7. Piotr Rydzewski

Komisja Finansowo – Budżetowa:

1. Kamil Lauryn – Przewodniczący Komisji
2. Sylwester Cimochowski – Wiceprzewodniczący
3. Bogdan Bezdziecki
4. Zbigniew Roman De-Mezer
5. Karol Korneluk
6. Anna Ruszewska
7. Piotr Rydzewski

Komisja Strategii, Gospodarki i Ochrony Środowiska:

1. Jarosław Schabieński – Przewodniczący Komisji
2. Grzegorz Gorlo – Wiceprzewodniczący
3. Tadeusz Czerwiecki
4. Karol Korneluk
5. Przemysław Turowski
6. Wioletta Wawrukiewicz

Komisja Spraw Społecznych, Zdrowia i Bezpieczeństwa:

1. Anna Ruszewska – Przewodnicząca Komisji
2. Jarosław Józef Kowalewski – Wiceprzewodniczący
3. Wojciech Fałtynowicz
4. Jacek Juszkiewicz
5. Adam Ołowniuk
6. Jarosław Schabieński
7. Wioletta Wawrukiewicz

Komisja Kultury, Sportu i Turystyki:

1. Bogdan Bezdziecki – Przewodniczący Komisji
2. Marek Lech Zborowski – Weychman – Wiceprzewodniczący
3. Grzegorz Gorlo
4. Grzegorz Przemysław Izbicki
5. Jacek Juszkiewicz
6. Filip Olszewski

Komisja Oświaty i Wychowania:

1. Mariola Brygida Karpińska – Przewodnicząca Komisji
2. Andrzej Łuczaj – Wiceprzewodniczący
3. Wojciech Fałtynowicz
4. Grzegorz Przemysław Izbicki
5. Adam Ołowniuk
6. Marek Lech Zborowski- Weychman

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji:

1. Kamil Klimek – Przewodniczący Komisji
2. Tadeusz Czerwiecki – Wiceprzewodniczący
3. Mariola Brygida Karpińska
4. Jarosław Józef Kowalewski
5. Przemysław Turowski

7.2 Urząd Miejski

Struktura organizacyjna Urzędu Miejskiego w Suwałkach

Organizację i zasady funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Suwałkach określa Regulamin Organizacyjny nadany Zarządzeniem nr 490/2025 Prezydenta Miasta Suwałk z dnia 18 grudnia 2025 r. Strukturę urzędu tworzą wydziały i równoważne komórki organizacyjne. Kierują nimi naczelnicy i kierownicy, na których spoczywa odpowiedzialność za właściwą organizację pracy, ustalanie zasad funkcjonowania oraz nadawania zakresów obowiązków nadzorowanym pracownikom.

Struktura organizacyjna Urzędu:

- Biuro Rady Miejskiej
- Biuro Obsługi Prawnej
- Biuro Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
- Wydział Architektury i Gospodarki Przestrzennej
- Wydział Audytu i Kontroli
- Wydział Budżetu i Finansów
- Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami
- Wydział Gospodarki Komunalnej i Nadzoru Właścicielskiego
- Wydział Informatyki
- Wydział Inwestycji
- Wydział Komunikacji
- Wydział Kultury i Sportu
- Wydział Obsługi Prezydenta, Komunikacji Społecznej i Promocji
- Wydział Ochrony Środowiska
- Wydział Organizacyjny
- Wydział Oświaty i Wychowania
- Wydział Podatków i Opłat
- Wydział Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych
- Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia
- Wydział Spraw Obywatelskich
- Wydział Zamówień Publicznych
- Straż Miejska
- Urząd Stanu Cywilnego

oraz 2 samodzielne stanowiska:

- Inspektor Ochrony Danych
- Miejski Rzecznik Konsumentów

Liczba zatrudnionych na dzień 31 grudnia 2025 r. wynosiła 227 osób. Struktura zatrudnienia w 2025 roku przedstawiała się następująco:

- **pracownicy wg grup wiekowych**:
  - powyżej 70 r.ż. – 2 osoby,
  - pomiędzy 60 r.ż. a 69 r.ż. – 30 osób,
  - pomiędzy 50 r.ż. a 59 r.ż. – 58 osób,
  - pomiędzy 40 r.ż. a 49 r.ż. – 92 osoby,
  - pomiędzy 30 r.ż. a 39 r.ż. – 37 osób,
  - pomiędzy 20 r.ż. a 29 r.ż. – 8 osób,
- **pracownicy wg stanowisk:**
  - główny specjalista – 78 osób,
  - inspektor – 44 osób,
  - starszy inspektor – 6 osób,
  - podinspektor – 28 osób,
  - pomoc administracyjna – 12 osób,
  - aplikant – 2 osoby,
  - starszy strażnik – 2 osoby,
  - stanowiska kierownicze – 34 osoby,
  - obsługa techniczna – 21 osób,
- **pracownicy wg wykształcenia:**
  - wyższe – 193 osób,
  - średnie zawodowe – 20 osób,
  - zasadnicze zawodowe – 8 osób,
  - średnie ogólnokształcące – 3 osoby,
  - policealne – 2 osoby,
  - podstawowe – 1 osoba.

Kierownikiem Urzędu jest Prezydent Miasta, który kieruje pracą Urzędu przy pomocy dwóch Zastępców Prezydenta, Sekretarza i Skarbnika.

Zastępcy Prezydenta zapewniają w powierzonym zakresie kompleksową merytoryczną realizację zadań oraz nadzorują wydziały i inne jednostki organizacyjne realizujące te zadania.

Skarbnik Miasta zapewnia prawidłową gospodarkę finansową miasta i jako główny księgowy budżetu realizuje wynikające z tego tytułu zadania określone w odrębnych przepisach. Koordynuje i nadzoruje prace dotyczące opracowania projektu budżetu miasta oraz czuwa nad prawidłową jego realizacją, opracowuje określone analizy i sprawozdania w tym zakresie, parafuje dokumenty, w których ustala się zobowiązania finansowe miasta i Urzędu Miejskiego.

Sekretarz Miasta nadzoruje i koordynuje działania w zakresie organizacji pracy Urzędu i zarządzania jego zasobami ludzkimi, zapewnia zgodności działania Urzędu z obowiązującymi przepisami prawa oraz sprawną obsługę interesantów, nadzoruje czynności związane z organizacją na terenie miasta wyborów i referendów, z upoważnienia Prezydenta pełni określone funkcje pracodawcy w stosunku do pracowników Urzędu.

Inne dane o pracy Urzędu Miejskiego w Suwałkach

W Urzędzie Miejskim w Suwałkach obsługą bezpośrednią klienta zajmuje się znacząca większość wydziałów i komórek organizacyjnych. Najczęstszym sposobem załatwienia sprawy w Urzędzie jest obsługa bezpośrednio w komórkach organizacyjnych. Znacząco wzrosła liczba spraw kierowanych do urzędu i realizowanych z wykorzystaniem elektronicznych środków komunikacji w tym głównie przez: e-doręczenia, e-PUAP.

W Wydziale Komunikacji, Urzędzie Stanu Cywilnego, Wydziale Podatków i Opłat, Wydziale Spraw Obywatelskich oraz Spraw Społecznych i Zdrowia, działają systemy kolejkowe. Usprawniają one bieżącą obsługę petentów, umożliwiają również zdalną rejestrację wizyt na wybrane przez petenta terminy i godziny.

Na oficjalnej stronie Urzędu Miejskiego w Suwałkach znajdują się między innymi informacje dotyczące miasta, samorządu, gospodarki, kultury i turystyki, oświaty i sportu. Dodatkowo, mieszkańcy mogą uzyskać informacje dotyczące funkcjonowania miasta oraz Urzędu Miejskiego poprzez stronę Biuletynu Informacji Publicznej (BIP).

W końcówce 2025 r. wdrożono w Urzędzie Miejskim elektroniczny system zarządzania dokumentacją EZD RP, którego utrzymanie i rozwój finansowany jest ze środków budżetu państwa.

System kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Suwałkach

Procedury kontroli zarządczej realizowane są zgodnie z zarządzeniem Nr 129/2017 Prezydenta Miasta Suwałk z dnia 25 kwietnia 2017 roku w sprawie organizacji i funkcjonowania kontroli zarządczej w Mieście Suwałki.

W latach 2021–2025 wydziały Urzędu Miejskiego prowadziły systematyczne kontrole funkcjonalne, które pozwoliły na identyfikację obszarów wymagających usprawnień oraz wdrożenie działań naprawczych.

Wykres 7.2.1 Liczba kontroli przeprowadzonych w latach 2021–2025

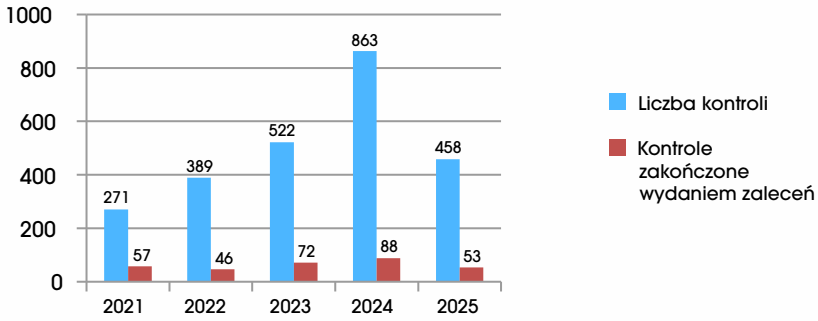

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Audytu i Kontroli Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Dane wskazują, że odsetek kontroli zakończonych wydaniem zaleceń mieścił się w przedziale od 10,2% do 21,0%, co potwierdza realną skuteczność mechanizmów kontrolnych oraz ich istotną rolę w doskonaleniu funkcjonowania jednostek organizacyjnych.

Tabela 7.2.1 Kontrole zewnętrzne przeprowadzone w Urzędzie Miejskim w Suwałkach w 2025 r.

Lp.	Organ kontroli	Przedmiot kontroli
1.	Urząd Wojewódzki	Kwalifikacja wojskowa - przebieg, dokumentacja, orzeczenia lekarskie
2.	Krajowe Biuro Wyborcze Delegatura w Suwałkach	Kontrola Centralnego Rejestru Wyborców Miasta Suwałk
3.	Wojewoda Podlaski - z up. funkcjonariusze Wydziału Prewencji KWP w Białymstoku	Działalność Straży Miejskiej w Suwałkach

4.	Podlaski Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego	Przestrzeganie przepisów Ustawy o transporcie drogowym - wydawanie licencji i zezwoleń
5.	Wojewoda Podlaski - Wydział Programów Rządowych i Funduszy Europejskich	Kontrola projektu LTPL 00050
6.	Administracja Skarbowa Białystok	Audyt w zakresie gospodarowania środkami publicznymi –„Poprawa atrakcyjności miasta Suwałki poprzez budowę i przebudowę ulic w południowej strefie przemysłowej miasta"
7.	Archiwum Państwowe w Suwałkach	Kontrola przestrzegania przepisów Ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach
8.	Project Managament Agency of the Ministry of the Interior, Lithuania	kontrola projektu nr LTPL00050

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

7.3 Rady i kolegialne organy opiniodawczo - doradcze

Efekty działań ciał konsultacyjnych działających w Mieście

W mieście działa kilka gremiów o charakterze konsultacyjnym, reprezentujących różne środowiska, które uczestniczą w podejmowaniu kluczowych decyzji na poziomie miejskim.

Młodzieżowa Rada Miasta Suwałki

Młodzieżowa Rada Miasta Suwałki jest reprezentacją młodzieży uczącej się na terenie Miasta Suwałk. Celem działania Młodzieżowej Rady jest kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich, społecznych i demokratycznych poprzez:

- rozwijanie, wspieranie i upowszechnianie idei samorządności wśród młodzieży;
- promowanie idei społeczeństwa obywatelskiego;
- upowszechnianie zasad działania samorządu terytorialnego wśród młodzieży;
- inicjowanie, wspieranie i koordynowanie samorządowej działalności młodzieży;
- rozpoznawanie i reprezentowanie interesów młodzieży wobec instytucji publicznych i pozarządowych;
- organizację aktywnego uczestnictwa młodzieży w życiu lokalnej społeczności;
- integrację i współpracę środowisk młodzieżowych;
- reprezentowanie młodzieży na uroczystościach związanych z obchodami świąt narodowych;
- wspieranie działalności wolontariackiej i charytatywnej młodzieży;
- promocję kultury, zwłaszcza tej skierowanej i tworzonej przez młodzież;
- obronę godności ucznia i jego praw.

Działalność MRMS ma charakter konsultacyjny. Kadencja Rady trwa 3 lata. Młodzieżowa Rada Miasta Suwałki reprezentuje interesy całej suwalskiej młodzieży. W skład Młodzieżowej Rady Miasta Suwałki wchodzi jeden przedstawiciel każdego typu szkoły ponadpodstawowej znajdującej się na terenie Miasta Suwałk. Przedstawiciele są wybierani spośród członków społeczności uczniowskiej zgodnie z obowiązującą w szkole ordynacją wyborczą. Za przeprowadzenie wyborów odpowiadają szkolne Samorządy Uczniowskie.

Szczegóły dotyczące zasad działalności MRMS zawarte są w statucie: Uchwała nr VI/67/2024 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 września 2024 r. w sprawie zmiany uchwały Rady Miejskiej w Suwałkach w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Miasta Suwałki.

Skład Młodzieżowej Rady Miasta Suwałki w kadencji od 12.12.2024 do 12.12.2027 r.

- Kamil Zyskowski – Zespół Szkół nr 1 w Suwałkach. III Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Alfreda Lityńskiego w Suwałkach – Przewodniczący Młodzieżowej Rady Miasta Suwałk.
- Maciej Jarmułowicz – Zespół Szkół nr 2 w Suwałkach. II Liceum Ogólnokształcące im. gen. Zygmunta Podhorskiego w Suwałkach – Wiceprzewodniczący Młodzieżowej Rady Miasta Suwałk.

- Zuzanna Buraczewska – I Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Konopnickiej w Suwałkach – Sekretarz Młodzieżowej Rady Miasta Suwałk.
- Jakub Abramowicz – Liceum Ogólnokształcące Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Białymstoku z siedzibą w Suwałkach i Technikum ZDZ w Białymstoku z siedzibą w Suwałkach.
- Karolina Chmielewska – Zespół Szkół nr 4 w Suwałkach.
- Adam Dąbrowski – Zespół Szkół nr 6 im. Karola Brzostowskiego w Suwałkach
- Jan Dzik – Zespół Szkół Sióstr Salezjanek im. Jana Pawła II w Suwałkach
- Krzysztof Nalbach – Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Wincentego Witosa w Suwałkach.
- Zuzanna Skibowska – Zespół Szkół Technicznych (mandat radnej wygasł wraz z ukończeniem przez nią szkoły)
- Marek Ratasiewicz – Zespół Szkół Technicznych (mandat radnego od 17.06.2025 r.)

Działania Młodzieżowej Rady Miasta Suwałki:

- wyrażanie opinii o działaniach organów samorządu terytorialnego w zakresie dotyczącym młodzieży,
- udział w pracach zespołów roboczych pracujących nad dokumentami strategicznymi Miasta Suwałk,
- reprezentowanie głosu suwalskiej młodzieży podczas konferencji, wydarzeń i spotkań,
- współpraca z innymi młodzieżowymi radami w Polsce,
- promocja Suwałk i działalności na rzecz młodzieży w mediach społecznościowych,
- organizowanie i wspieranie organizacji młodzieżowych wydarzeń kulturalnych i sportowych,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi,
- wspieranie inicjatyw młodzieżowych,
- uczestnictwo w warsztatach i szkoleniach,
- współpraca z miejskimi instytucjami,
- rozpowszechnianie idei wolontariatu i działalności społecznej,
- aktywizacja suwalskiej młodzieży.

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Suwałk nr 376/ 2024 z dnia 23 października 2024 r. powołano Pełnomocnika Prezydenta Miasta Suwałk ds. Młodzieży – Annę Szulc.

Suwalska Rada Seniorów

Suwalska Rada Seniorów czwartej kadencji (2022-2024) została powołana Zarządzeniem nr 7/2022 Prezydenta Miasta Suwałk z dnia 5 stycznia 2022 r. w sprawie powołania Suwalskiej Rady Seniorów. Radę tworzy dziewięć osób, co najmniej pięcioro z nich musi mieć powyżej 60 lat. Siedmioro członków Rady zgłaszają i wybierają suwalskie organizacje pozarządowe i instytucje działające na rzecz seniorów, dwoje to przedstawiciele Prezydenta Miasta Suwałk. Rada działa społecznie, członkowie nie otrzymują wynagrodzeń.

Przewodniczącym Rady jest Andrzej Soroka, Wiceprzewodniczącą Danuta Kożuchowska, Sekretarzem Elżbieta Olejnik.

W 2025 roku Suwalska Rada Seniorów czwartej kadencji spotkała się na ośmiu posiedzeniach. Rada współpracowała przy organizacji, wraz z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, VII Suwalskiej Olimpiady Seniorów (w tym turnieju strzeleckiego z udziałem młodzieży II LO) oraz Suwalskiego Dnia Seniora w Ośrodku Sportu i Rekreacji. Była inicjatorem projektu „Dobre praktyki na rzecz seniorów", obejmującego wizytę studyjną do Centrum Usług Społecznych w Łapach i spotkanie z Gminną Radą Seniorów w Łapach oraz usługę podologa dla osób powyżej 80 roku życia, z dofinansowaniem z budżetu Województwa Podlaskiego.

Suwalski Dzień Seniora, przygotowany przez Suwalską Radę Seniorów, kluby i grupy senioralne oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji, fot. z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Inne rady działające w Suwałkach

Suwalska Rada Działalności Pożytku Publicznego

Suwalska Rada Działalności Pożytku Publicznego piątej kadencji (2023-2025) została powołana Zarządzeniem nr 455/2022 Prezydenta Miasta Suwałk z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie powołania Suwalskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego. Radę tworzy 12 osób: sześcioro

przedstawicieli organizacji pozarządowych, trzech radnych Miasta Suwałki i trzech przedstawicieli Prezydenta Miasta Suwałk. Rada działa społecznie, członkowie nie otrzymują wynagrodzeń.

Przewodniczącym Rady jest Jarosław Ruszewski, Wiceprzewodniczącym Karol Świerzbin, Sekretarzem Agnieszka Szyszko.

W 2025 roku Suwalska Rada Działalności Pożytku Publicznego piątej kadencji spotkała się na czterech posiedzeniach. Zaopiniowała łącznie 7 dokumentów regulujących współpracę Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi, a także dokumentów miejskich o znaczeniu strategicznym dla wszystkich mieszkańców. SRDPP zgłosiła w nich łącznie 33 uwagi, wszystkie uwagi zostały przyjęte.

Członkowie Suwalskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego V kadencji wraz z członkami komisji konkursowych oceniających wnioski w otwartych konkursach ofert Miasta Suwałki, fot. z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Miejska Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Suwałk

Zarządzeniem nr 356/2023 z dnia 29 września 2023 r. Prezydent Miasta Suwałk powołał, na 4 – letnią kadencję, 5 - osobową Miejską Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Suwałk na lata 2023 – 2027.

Rada jest organem opiniodawczo-doradczym powołanych spośród przedstawicieli działających na terenie miasta fundacji i organizacji pozarządowych oraz jednego przedstawiciela jednostki samorządu terytorialnego.

Obsługę administracyjno-techniczną Rady prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Suwałkach przy ul. Filipowskiej 20.

- Zakres działalności Rady:
  Inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:
  - integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych;
  - realizacji praw osób niepełnosprawnych.
- Opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami.
- Ocena realizacji programów.
- Opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Miejską w Suwałkach pod katem ich skutków dla osób z niepełnosprawnościami.

W 2025 r. odbyły się 4 posiedzenia Rady.

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Suwałk ds. Osób z Niepełnosprawnością

Zarządzeniem Nr 462/2024 Prezydenta Miasta Suwałk z dnia 24 grudnia 2024 r. został powołany Pełnomocnik Prezydenta Miasta Suwałk ds. Osób z Niepełnosprawnością.

Do zadań Pełnomocnika w szczególności należało prowadzenie działań konsultacyjno – informacyjnych oraz doradczych dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin polegających na udzielaniu porad, wskazówek, informacji pomocowych w rozwiązywaniu specyficznych dla tej grupy problemów, w tym w szczególności: udzielania informacji i wskazówek gdzie i jaką pomoc w konkretnej sprawie można uzyskać, udzielania informacji o uprawnieniach osób z niepełnosprawnością do uzyskania ulg, świadczeń i pomocy instytucjonalnej w ramach zadań jednostek miejskich i podmiotów zewnętrznych prowadzącymi działalność na rzecz osób z niepełnosprawnością.

W 2025 roku Pełnomocnik, osobiście lub telefonicznie, udzielił 194 porad/informacji/konsultacji, osobom z niepełnosprawnością i osobom z ich najbliższego otoczenia.

Odbył 6 spotkań w siedzibach zainteresowanych organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością. Odbyły się dwa spotkania informacyjno-edukacyjne dotyczące różnych form wsparcia osób z niepełnosprawnością, w tym o zasadach wydawania orzeczeń poza rentowych, uzyskania świadczenia wspierającego, świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, dodatku dopełniającego do renty socjalnej, renty wdowiej, możliwości uzyskania wsparcia w ramach rehabilitacji społecznej finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Spotkania prowadzone było z udziałem tłumaczy języka migowego.

Pełnomocnik reprezentował Prezydenta Miasta Suwałk w pracach Miejskiej Społecznej Rady do spraw Osób Niepełnosprawnych przy Prezydencie Miasta Suwałk. Brał udział, jako członek podzespołu problemowego, w pracach nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2026-2036 oraz Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Mieszkańców Suwałk do 2030 r.

Zespół ds. Zdrowia Publicznego

Zespół ds. Zdrowia Publicznego, będący organem doradczo-wspierającym, został powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Suwałk. W jego skład wchodzi obecnie 14 osób, w tym przedstawiciele Państwowej Uczelni Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach, Szpitala Wojewódzkiego im. dr Ludwika Rydygiera w Suwałkach, radni Rady Miejskiej w Suwałkach oraz przedstawiciele Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Suwałkach. Przewodniczącym Zespołu jest Pan Roman Rynkowski – Zastępca Prezydenta Miasta Suwałk.

W roku 2025 Zespół odbył 2 spotkania, podczas których m.in. zaopiniowano program polityki zdrowotnej w zakresie nadwagi i otyłości wśród uczniów klas IV szkół podstawowych, analizowano opiekę pielęgniarską w szkołach, wykorzystanie urządzeń do udrażniania dróg oddechowych czy świadczenia udzielane przez lokalne podmioty w zakresie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

Rada Gospodarcza przy Prezydencie Miasta Suwałk

Rada Gospodarcza przy Prezydencie Miasta Suwałk (aktualna kadencja na lata 2024-2029) jest niezależnym organem opiniodawczo-doradczym, działającym od kilkunastu lat na rzecz integracji środowiska przedsiębiorców i instytucji około biznesowych w Suwałkach. Obecna Rada Gospodarcza przy Prezydencie Miasta Suwałk w kadencji na lata 2024-2029 została powołana Zarządzeniem nr 214/2024 Prezydenta Miasta Suwałk z dnia 27 czerwca 2024 r. Rada liczy 14 członków. Przewodniczącym Rady jest Adam Ołów, Wiceprzewodniczącym Tomasz Szyszko.

Celem Rady jest inicjowanie i wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego oraz opiniowanie głównych zamierzeń inwestycyjnych i kierunków rozwojowych Suwałk. Rada Gospodarcza składa się z przedstawicieli suwalskiego środowiska biznesu i przedsiębiorców.

W 2025 r. odbyły się 3 posiedzenia Rady Gospodarczej na których omawiano m.in. tematy dot. inwestycji miejskich w 2025 r., zielono-błękitne inwestycje na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Suwałk, stanu opracowania planu ogólnego Miasta Suwałk czy projekt Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. w zakresie budowy hybrydowej doliny wodorowej. Przedstawiono też ulgi i zwolnienia oferowane w mieście Suwałki oraz wdrożenie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej. Przedstawiono także propozycję zmiany wysokości podatków i opłat na 2026 r., zmiany prawne i sytuację Suwałk w gospodarce odpadami oraz organizację IX edycji Forum Biznesowego Pogranicza 2025.

Zaprezentowano też kalendarz imprez miejskich wiosna - lato 2025 i organizację: Suwałki Blues Festival i Air Show Odlotowe Suwałki 2025. Zaprezentowano także nowy program stypendialny dla studentów tzw. Suwalski Starter Kariery – stypendia zamawiane i realizowany program tzw. „Ośrodek Karier Suwalskich Absolwentów" (OKSA), a także omówiono sprawę protestu przeciwko utworzeniu Centrum Integracji Cudzoziemców w Suwałkach.

Rada Sportu przy Prezydencie Miasta Suwałk

Ósma kadencja została powołana Zarządzeniem nr 212/2024 Prezydenta Miasta Suwałk z dnia 26 czerwca 2024 r. w sprawie zasad powołania Rady Sportu przy Prezydencie Miasta Suwałk i ustalenia Regulaminu działania tej Rady. Skład osobowy Rady został ustalony zarządzeniem nr 218/2024 Prezydenta Miasta Suwałk z dnia 28 czerwca 2024 r. w sprawie ustalenia składu osobowego Rady Sportu przy Prezydencie Miasta Suwałk.

Rada Sportu przy Prezydencie Miasta Suwałk jest społecznym organem opiniodawczym i ma służyć rozwojowi sportu i kultury fizycznej na terenie Miasta Suwałk. Liczy 13 członków. Przewodniczącym Rady jest Edward Dec.

Do jej zadań należy opiniowanie:

- strategii rozwoju Miasta Suwałk w zakresie kultury fizycznej;
- projektu budżetu Miasta Suwałk w części dotyczącej kultury fizycznej;
- programów dotyczących rozwoju bazy sportowej na terenie miasta Suwałk, w tym w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie dotyczącym terenów wykorzystywanych na cele kultury fizycznej;

- projektów uchwał, określających warunki i tryb finansowania zadań własnych Miasta w zakresie rozwoju sportu.

W 2025 r. odbyły się cztery spotkania Rady Sportu, na których omawiano m.in.:

- sporty wiodące w Mieście Suwałki;
- regulamin Suwalskiego Bonu Sportowego;
- projekt uchwały w sprawie określenia zasad, trybu przyznawania oraz rodzaju i wysokości stypendiów sportowych oraz nagród i wyróżnień w Mieście Suwałki;
- projekt uchwały w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu w Mieście Suwałki;
- projekt uchwały sprawie ustanowienia tytułu honorowego Mecenasa Suwalskiego Sportu;
- projekt budżetu Miasta Suwałk w części dotyczącej kultury fizycznej na 2026 r.

W 2025 r. Rada Sportu pozytywnie zaopiniowała:

- regulamin Suwalskiego Bonu Sportowego;
- projekt uchwały w sprawie określenia zasad, trybu przyznawania oraz rodzaju i wysokości stypendiów sportowych oraz nagród i wyróżnień w Mieście Suwałki;
- projekt uchwały w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu w Mieście Suwałki;
- projekt uchwały sprawie ustanowienia tytułu honorowego Mecenasa Suwalskiego Sportu;
- projekt budżetu Miasta Suwałk w części dotyczącej kultury fizycznej na 2026 r.

Posiedzenie Rady Sportu przy Prezydencie Miasta Suwałk, fot z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Rada Kultury przy Prezydencie Miasta Suwałk

Rada ds. Kultury liczy 14 osób i funkcjonuje w oparciu o zarządzenie nr 199/2024 Prezydenta Miasta Suwałk z dnia 13 czerwca 2024 roku, którym to została powołana na kadencję prezydencką 2024-2029. Przewodniczącą Rady jest Alicja Andrulewicz.

Rada jest organem opiniodawczym Prezydenta Miasta Suwałk i ma służyć zintegrowaniu środowiska podmiotów działających w sferze kultury i sztuki poprzez stworzenie płaszczyzny dla współdziałania i wymiany doświadczeń.

Główne cele Rady to:

- inicjowanie i wspieranie rozwoju kultury i sztuki z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju,
- wymiana doświadczeń w zakresie działań oraz zadań problemowych dotyczących funkcjonowania kultury i sztuki w mieście,
- kreowanie i promowanie kultury i sztuki,
- stworzenie przyjaznego środowiska dla rozwoju kultury i sztuki pod względem proceduralnym, formalnym oraz infrastrukturalnym.

W 2025 roku Rada Kultury spotkała się cztery razy. W trakcie posiedzeń podejmowane były różnorodne tematy. Wybrane z nich to: prace nad Strategią Rozwoju Kultury Miasta Suwałki do roku 2030, kalendarz wydarzeń kulturalnych oraz Rok Andrzeja Wajdy – obchody w Suwałkach w 2026 roku.

Rada Kobiet w Mieście Suwałki

Rada Kobiet w Mieście Suwałki, to organ konsultacyjno-opiniodawczym i inicjatywnym przy Prezydencie Miasta Suwałk w zakresie spraw kobiet. Wspiera działania Prezydenta Miasta Suwałk poprzez wiedzę, doświadczenie, propozycje i inicjatywy oraz znajomość zagadnień dotyczących kobiet – mające na celu pobudzenie aktywności obywatelskiej mieszkańców Suwałk. Gremium liczy obecnie 18 członkiń. Przewodniczącą Rady jest Alicja Węsierska-Kwiecień, Wiceprzewodniczącą Sylwia Ciszewska.

W roku 2025, Rada odbyła 5 posiedzeń, podczas których zajęto się tematyką rodzicielstwa, przeciwdziałania przemocy, oświatą czy szeroko rozumianą promocją i ochroną zdrowia. Rada Kobiet była także inicjatorem pierwszego Suwalskiego Forum Kobiet, realizowanym przez Fundację Społeczność.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach została powołana Zarządzeniem nr 197/2024 Prezydenta Miasta Suwałk z dnia 12 czerwca 2024 r. W skład komisji wchodzi 18 członków w tym przedstawiciele Specjalistycznego Psychiatrycznego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Suwałkach, Komendy Miejskiej Policji w Suwałkach, jednostek oświatowych, Straży Miejskiej, Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miejskiego oraz radni Rady Miejskiej w Suwałkach w Suwałkach. Komisja pracuje na posiedzeniach plenarnych oraz w podzespołach. W 2025 r. odbyły się 103 posiedzenia Miejskiej Komisji Rozwiazywania Problemów Alkoholowych w tym:

- 14 posiedzeń plenarnych,
- 48 posiedzeń podzespołu ds. motywowania do leczenia odwykowego,
- 12 kontroli podzespołu ds. kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, w tym 6 kontroli dotyczących weryfikacji oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców o wartości sprzedaży napojów alkoholowych,
- 29 kontroli realizacji zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Suwałkach.

Udział Prezydenta w różnych ciałach lokalnych (powiatowych) i regionalnych

W 2025 r. Prezydent Miasta Suwałk uczestniczył w pracach następujących ciał doradczych:

- **Komitet Monitorujący program Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021-2027** Komitet Monitorujący (KM) ustanowiony przez Instytucję Zarządzającą (IZ) programem działa jako niezależne ciało opiniodawczo-doradcze w kwestii zarządzania i wdrażania programu FEdP 2021-2027. W jego skład wchodzą przedstawiciele strony rządowej, samorządowej oraz organizacji związkowych, organizacji pracodawców, izb gospodarczych oraz organizacji pozarządowych i środowiska naukowego. W pracach Komitetu Monitorującego mogą uczestniczyć przedstawiciele innych instytucji, w tym europejskich, a także osoby zaproszone przez przewodniczącego KM;
- **Rada Rozwoju Obszaru Gospodarczego, zarządzanego przez Suwalską Specjalną Strefę Ekonomiczną S. A.**

7.4 Współpraca międzynarodowa

W 2025 roku delegacje zagraniczne z miast partnerskich uczestniczyły w obchodach Dni Miasta, podczas których podkreślono 30. lecie współpracy miast partnerskich: Suwałki-Mariampol.

Delegacje z Suwałk uczestniczyły w obchodach Dni Mariampola, Dni Alytusa, na Litwie, Święta Muzyki „Warener Musiktage" w Niemczech oraz w Bay Car Blues Festival w Grande-Synthe we Francji.

Miasta partnerskie

Alytus (Litwa) – od 1996 roku

Suwałki wraz z Alytusem od 28 lat realizują wspólne projekty współfinansowane z funduszy Unii Europejskiej w dziedzinie: gospodarki, edukacji, kultury, sportu i zdrowia. Mieszkańcy biorą udział w imprezach tj.: Dni Miasta, Suwalski Jarmark Folkloru, Suwałki Blues Festival, w zawodach sportowych i innych.

W 2025 r. realizowano projekty:

- **Projekt pt.: „Poprawa stanu zielonej infrastruktury na obszarach miejskich w regionie transgranicznym"**
  Wydatki kwalifikowane Miasta Suwałk: 515 551,43 EUR
  Kwota dofinansowania z EFRR (Miasto Suwałki): 412 441,14 EUR (80%)
  Wkład Miasta Suwałki: 103 110,29 EUR
  Okres realizacji projektu: 24 miesiące, od 01.02.2024 r. do 31.01.2026 r.
  - zakończono roboty budowlane w Ogrodzie Sensorycznym na bulwarach;
  - odbyło się 11 warsztatów o tematyce ekologicznej dla 15 dzieci z Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Suwałkach i 15 dzieci ze Szkoły Dzukija w Alytusie;
  - w Alytusie odbyły się jedne warsztaty ogrodnicze i jedne warsztaty online, w których wzięły udział dzieci z Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Suwałkach.
- **Projekt pn. „Współpraca proekologiczna"**
  Wydatki kwalifikowane Miasta Suwałki: 151 885,07 EUR
  Dofinansowanie z EFRR (Miasto Suwałki): 121 508,05 EUR (80%)
  Wkład Miasta Suwałki: 30 377,02 EUR
  Okres realizacji: 01.03.2024 r. - 28.02.2026 r.
  Partner wiodący: Miasto Alytus, partnerzy: Miasto Suwałki i Regionalne Centrum Gospodarki Odpadami w Alytusie.

- udział młodzieży z suwalskich szkół w warsztatach z zakresu zapobiegania powstawaniu odpadów, prowadzonych przez Regionalne Centrum Gospodarki Odpadami w Alytusie;
- opracowanie Strategii Redukcji Odpadów w Suwałkach oraz w Alytusie;

Miasto Suwałki wzięło też udział w opracowanej przez Miasto Alytus Strategii ograniczania ilości odpadów w placówkach edukacyjnych / Planu zapobiegania powstawaniu odpadów i ograniczania ich ilości dla zrównoważonego rozwoju w suwalskich przedszkolach.

Inne działania to m.in.: wyposażenie 6 wiat śmietnikowych z terenu Suwałk w system dostępu elektronicznego i kamery monitorujące sposób segregowania odpadów oraz zakup samochodu elektrycznego do opróżniania miejskich koszy/ śmietników (przekazany do ZDiZ w Suwałkach).

- **Projekt pn. „Sportowe pogranicze – promocja sportu i zdrowego stylu życia regionu transgranicznego"**. Partnerzy: Miasto Suwałki (lider projektu), Centrum Sportu i Rekreacji w Alytusie oraz Centrum Sportowe w Druskiennikach. Okres realizacji: 1 stycznia 2024 r. – 31 grudnia 2025 r. Całkowite wydatki kwalifikowalne Miasta Suwałk: 131 613,75 EUR, dofinansowanie z EFRR (Miasto Suwałki): 105 291,00 EUR (80%). Działania:
  - impreza biegowa: Suwałki Miss Run & Suwalski Bieg z Wąsem w dniu 9 marca 2025 r. biegi na 3,5 km i 5 km oraz bieg dla dzieci na 100 m;
  - impreza biegowa: Bieg Dookoła Świata w dniu 27 kwietnia 2025 r. Bieg na 5 km oraz bieg dla dzieci na 200 m;
  - impreza biegowa: Bieg Po Lody w dniu 31 sierpnia 2025 r. Bieg na 5 km oraz biegi dla dzieci na 200 m i 500 m;
  - organizacja obozu sportowego dla dzieci i młodzieży (50 uczestników) w dniach 29 czerwca – 2 lipca 2025 r. w Szelmencie;
  - udział młodzieży z Suwałk w obozie sportowym w Druskiennikach w dniach 14 – 18 lipca 2025 r.;
  - opracowanie Programu Rozwoju Sportu, w 3 miastach: Suwałki, Alytus, Druskieniki i w regionie pogranicza;
  - przeprowadzenie otwartych treningów biegowych dla mieszkańców Suwałk, program FIT Suwalczanie (konsultacje trenerskie i dietetyczne z indywidualnym planem treningowym, zakup obuwia sportowego dla 20 osób (mieszkańców Suwałk), zakup sprzętu do elektronicznego pomiaru czasu, oznakowanie tras biegowych nad zalewem Arkadia o długości 5 i 10 km, zatrudnienie trenera boksu, sesje grupowe z psychologiem;
  - zakupiono: sprzęt sportowy dla sekcji bokserskiej m.in. ring treningowy (1 szt.), worki treningowe (4 szt.), stroje sportowe (treningowe i startowe - 30 zestawów), rowery spinningowe (5 szt.), zegarki sportowe (30 szt.), wagę analityczną oraz sprzęt do elektronicznego pomiaru czasu. Oznakowano trasy biegowe na 5 km i 10 km wokół zalewu Arkadia i bulwarów nad rzeką Czarną Hańczą.

- **Projekt pn. "Wdrożenie wspólnych decyzji w celu oszczędzania wody i środowiska dla zrównoważonej przyszłości".**
  Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Suwałkach Sp. z o. o. w ramach Programu Interreg VI-A Litwa-Polska 2021-2027 rozpoczęło realizację projektu z partnerem UAB Dzūkijos vandenys z Alytusa.
  Okres realizacji projektu: 01.06.2025 - 31.05.2027 r.
  Całkowity budżet PWiK w Suwałkach: 996 305,58 EUR.
  Dofinansowanie EFRR: 797 044,46 EUR.
  Planowany jest zakup mobilnego zbiornika na wodę oraz przebudowa ponad 500 m odcinka kanalizacji deszczowej odprowadzającego wody deszczowe i roztopowe z terenu osiedla Hańcza w Suwałkach. Dzięki zwiększeniu do 1400 mm średnicy kanału deszczowego biegnącego od ul. Zastawie do Czarnej Hańczy (przez tereny przy Zalewie Arkadia), oraz budowie nowego, większego separatora oczyszczającego wody deszczowe, znacząco poprawią się możliwości odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenów południowej części miasta. Inwestycja ta jest częścią działań zaplanowanych przez PWiK w celu zapobiegania skutkom deszczy nawalnych w Suwałkach.
  Planowane są też: warsztaty edukacyjne dla najmłodszych, promocja picia wody kranowej, ponowne wykorzystanie deszczówki, inwestycje w kanalizację deszczową i sprzęt awaryjny.

- **Projekt pn. „Kiedy otworzysz drzwi muzeum granicznego"** w ramach programu Interreg VI A litewsko-polskiego, w którym:
  Całkowita wartość projektu 1 290 642,75 EUR, w tym cześć realizowana przez Muzeum Okręgowe – 556 256,25 EUR, w tym dofinansowanie UE – 445 005 EUR.

- 2 - 3 października 2025 r. - wizyta studyjna pracowników Muzeum Okręgowego w Muzeum Regionalnym w Alytusie;
- 20 - 21 listopada 2025 r. - wizyta studyjna pracowników Muzeum Regionalnego z Alytusa w Suwałkach;

✓ **Projekt pn. „Tajemnicza kraina plemienia Jaćwingów"**, w ramach programu Interreg VI-A. Wartość projektu: 2 mln EUR, w tym Muzeum Okręgowe w Suwałkach: 559 tys. EUR.

- 24 września 2025 r. - konferencja naukowa otwierająca realizację projektu w Alytusie;
- 26 - 27 września 2025 r. - Jaćwieski Festyn Archeologiczny Szwajcaria 2025 w Suwałkach, w tym pokazy z zakresu archeologii eksperymentalnej oraz walk wojów i inauguracja budowy Jaćwieskiego Centrum Archeologicznego w Szwajcarii;
- 4 października 2025 r. w Kaukai, Rejon Alytusa - Festiwal wojów i rzemiost średniowiecznych;
- 16 grudnia 2025 r. w Alytusie - spotkanie dotyczące opracowania strategii promocji projektu i podejmowanych w jego ramach działań, ze szczególnym uwzględnieniem budowanego transgranicznego jaćwieskiego szlaku turystycznego.
- 11 kwietnia 2025 r. Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach zorganizował XXIII Międzynarodowy Turniej Koszykówki Chłopców, z udziałem uczniów Adolfo Romanausko – Vanago gimnazija w Alytusie;
- 13-14 czerwca 2025 roku oficjalna delegacja z Suwałk wzięła udział w programie Dni Alytusa;
- 9-10 sierpnia 2025 roku oficjalna delegacja z Alytusa uczestniczyła w programie Dni Suwałk;
- 11 grudnia 2025 roku Uczniowie Zespołu Szkół Technicznych w Suwałkach uczestniczyli w Międzynarodowym Turnieju im. Tomasa Pačėsasa, brązowego medalisty Igrzysk Olimpijskich w Atlancie, organizowanym w Alytusie.

Cēsis (Łotwa) – od 2009 roku

W 2009 roku Miasto Suwałki podpisało list intencyjny z Rejonem Cēsis na Łotwie.

28 września 2022 roku Rada Miejska w Suwałkach podjęła uchwałę nr XLIX/621/2022 w sprawie współpracy Miasta Suwałk z Powiatem Cēsis na Łotwie. Umowę o współpracy podpisano w dniu 5 sierpnia 2023 r. w Suwałkach

- 1 czerwca – 30 listopada 2025 r. realizowano projekt pn. „Łucznictwo kulturowe wzmacnia jedność i bezpieczeństwo w Europie" w ramach programu CERV (Citizenship, Equality, Rules, Values/ Obywatele, Równość, Prawa, Wartości). Liderem był Powiat Cēsis. Zrealizowano trzy wydarzeniach kulturalne, po jednym u każdego partnera;
- 23 - 24 czerwca 2025 r. 30 os. delegacja Zespołu Pieśni i Tańca Suwalszczyzna, reprezentanci Suwalskiego Ośrodka Kultury (2 os.) oraz Miasta Suwałki (2 os.) uczestniczyli w wydarzeniu organizowanym w Rakiszkach na Litwie z okazji obchodów nocy Świętojańskiej;
- 26 - 27 lipca 2025 r. w Suwalskim Jarmarku Folkloru i Smaku wystąpiły zespoły ludowe z Rakiszek na Litwie oraz Cēsis na Łotwie, a także zespoły kucharzy, które wzięły udział w międzynarodowym konkursie kulinarnym pn. „Sąsiedzi przy stole". W wydarzeniu uczestniczyły też delegacje samorządowe, reprezentujące partnerów projektu;
- 23 - 24 sierpnia 2025 r. w wydarzeniu projektowym w Cēsis na Łotwie udział wzięły: 30 os. delegacja (Zespół Pieśni i Tańca Suwalszczyzna), reprezentanci Suwalskiego Ośrodka Kultury (2 os.) oraz delegacja Miasta Suwałki (3 os.).

Grande-Synthe (Francja) – od 1978 roku

Współpraca Suwałk z Grande-Synthe rozpoczęła się w latach 70-tych ubiegłego wieku. Powstało wtedy Towarzystwo Przyjaciół Grande-Synthe. W 1978 roku podpisano pierwszą umowę o współpracy. Rozpoczęły się wymiany turystyczne i kulturalne. Do Francji wyjeżdżały zespoły artystyczne, między innymi Zespół Pieśni i Tańca „Suwalszczyzna", grupy młodzieży, w tym Młodzieżowa Rada Miasta Suwałki, sportowcy i inni.

- 26 maja – 1 czerwca 2025 r. dziesięciu artystów z Grande-Synthe przebywało w Suwałkach. Byli to: DJe, raperzy, artyści graffiti, video operator i producent muzyczny. Artyści z Francji współpracowali z artystami z Polski, głównie z Suwałk. Wzięli oni udział w koncercie zorganizowanym w hali Suwałki Arena, nagrali sześć utworów muzycznych do wspólnej płyty oraz klip do jednego utworu, wykonali też graffiti pod mostem nad rzeką Czarną Hańczą w Suwałkach. Był to projekt pn. „Polsko-Francuskie Klimaty Ulicy – Suwałki'2025" ze

- wsparciem 25 tysięcy złotych dotacji Samorządu Województwa Podlaskiego w ramach Konkursu pn. „Wsparcie współpracy z zagranicą jednostek samorządu terytorialnego w województwie podlaskim w 2025 roku";
- 11 lipca 2025 r. w ramach Suwałki Blues Festival wystąpił zespół z Francji: Rusty Bears;
- 8 - 11 sierpnia 2025 r. 3-os. delegacja z Grande-Synthe wzięła udział w programie Dni Suwałk;
- 5 - 8 listopada 2025 r. delegacja z Suwałk wzięła udział w wizycie do Grande-Synthe, w tym m.in. w festiwalu bluesowym Bay Car Blues Festival;
- 6 - 8 listopada 2025 r. Bogdan Topolski oraz Tomasz Kierejsza z SOK, wraz z zespołem Suwałki Blues Band uczestniczyli w koncercie w ramach festiwalu Bay Car Blues Festiwal w Grande-Synthe.

Polsko-Francuskie Klimaty Ulicy - wizyta raperów z miasta partnerskiego Grande-Synthe; fot. z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Mariampol (Litwa) – od 1995 roku

Współpraca w dziedzinie kultury, nauki, sportu, edukacji, turystyki i promocji. Suwałki wraz z Mariampolem realizują wspólne projekty współfinansowane z funduszy Unii Europejskiej. Do Suwałk przyjeżdżają zespoły folklorystyczne oraz wystawcy rękodzieła i produktów regionalnych z Mariampola, którzy uczestniczą w Suwalskim Jarmarku Folkloru i innych miejskich wydarzeniach.

- 30 - 31 maja 2025 r. 2-os. oficjalna delegacja z Suwałk uczestniczyła w obchodach Dni Mariampola;
- 26 lipca 2025 r. Grupa folklorystyczna „Jotvingis" z Mariampola (20 os.) wzięła udział w programie artystycznym Suwalskiego Jarmarku Folkloru. Działanie to podkreślało 20-lecie współpracy miast partnerskich: Suwałki – Mariampol;
- 9 - 10 sierpnia 2025 r. 3-os. oficjalna delegacja z Mariampola wzięła udział w programie Dni Suwałk;
- 9 października 2025 r. do 15 stycznia 2026 r. w Muzeum Regionalnym w Mariampolu odbyła się wystawa „Po obu stronach granicy". Była to prezentacja malarstwa artystów związanych z geograficzną krainą Suwalszczyzny, obecnie podzieloną granicą państwową. Zaprezentowano prace przede wszystkim polskich malarzy, w mniejszości byli litewscy twórcy. Byli to m.in.: A. Międzybłocki, M. Kulesza, M. Rauba, L. Slendziński.

Notodden (Norwegia) – od 2008 roku

Dzięki współpracy miast w ramach projektu „Innovation Circle", INTERREG IIIB, Miasto Suwałki podjęło inicjatywę organizacji Suwałki Blues Festival. W latach 2009-2012 Suwałki i Notodden wraz z innymi partnerami z państw Regionu Morza Bałtyckiego 2007-2013 realizowały projekt pt.: „TRANS-IN-FORM". W 2016 r. przyznano tytuł Honorowego Obywatela Miasta Suwałk Bjørn'owi Frode Moen, doradcy ds. międzynarodowych w Notodden w latach 2007-2015. Współpraca z Miastem Notodden została zawieszona na kilka lat. W 2022 roku Suwalski Ośrodek Kultury we współpracy z Fundacją Notodden Blues Festival realizował projekt pn. „Suwałki Blues Festival – czynnik rozwoju społecznego i gospodarczego miasta Suwałk", współfinansowany z Mechanizmu Finansowego EOG. W Suwałkach wystąpiło kilkunastu artystów z Norwegii. Dwa zespoły z Polski wystąpiły w Notodden Blues Festival – Gary Moore Tribute Band oraz Trip Blues Duo. Realizacja tego projektu przyczyniła się do odnowienia kontaktów samorządowych i wymiany delegacji oficjalnych delegacji.

W 2025 roku nie realizowano wymiany delegacji.

Tarnopol, (Ukraina) – od 2017 roku

List intencyjny dotyczący współpracy partnerskiej z Miastem Tarnopol, (Ukraina) podpisano w 2017 roku aby umożliwić realizację wspólnych przedsięwzięć, głównie w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina.

24 lutego 2022 roku miała miejsce zbrojna agresja Rosji na Ukrainę. 26 lutego 2022 roku Rada Miejska w Tarnopolu wystosowała apel o pomoc humanitarną. W Suwałkach uruchomiono punkt zbiórki darów w hali Suwałki Arena. Pracowali tam pracownicy OSIR, wolontariusze oraz sami Ukraińcy.

7 marca 2022 r. Rada Miejska w Suwałkach opublikowała Stanowisko Rady Miejskiej

w Suwałkach w sprawie potępienia agresji Rosji na Ukrainę oraz wyrażenia solidarności z Narodem Ukraińskim.

W pomoc uchodźcom zaangażował się też Związek Ukraińców w Suwałkach. Od rozpoczęcia wojny, Ukraińcy, którzy trafiają do Suwałk są obejmowani pomocą społeczną świadczoną przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, psychologiczną przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, a dzieciom organizowane są zajęcia w przedszkolach i szkołach. Miasto Suwałki zabezpiecza i koordynuje zbiórkę darów, zapewnia miejsca noclegowe, wyżywienie, a także opiekę nad dziećmi i wsparcie psychologiczne. Obywatele z Ukrainy, którzy przekroczyli granicę Polski po 24 lutego 2022 r. mogli na terenie Suwałk korzystać za darmo z komunikacji miejskiej.

Miasto Suwałki sfinansowało, m.in.:

- opracowanie i druk ulotek dla Centrum Informacji i Pomocy Cudzoziemcom w Suwałkach;
- wykonanie portalu z darmowymi ogłoszeniami, mającego na celu pomoc w znalezieniu pracy lub dóbr uchodźcom z Ukrainy;
- zakup artykułów spożywczych, materacy, agregatów prądotwórczych; które przekazano w ramach pomocy humanitarnej do Tarnopola na Ukrainie;
- organizację transportów osób przyjeżdżających z Ukrainy, którzy udawali się do innych krajów: m.in. na Litwę i dalej;

28 września 2022 roku zgodnie z uchwałą Sejmu RP z dnia 5 sierpnia 2022 r. w sprawie nawiązania i wzmocnienia współpracy między samorządami terytorialnymi Polski i Ukrainy, Rada Miejska w Suwałkach podjęła uchwałę nr XLIX/620/2022 w sprawie współpracy Miasta Suwałk z Miastem Tarnopol na Ukrainie. 28 października 2022 r., w czasie wizyty delegacji oficjalnej z Suwałk w Tarnopolu, podpisano Umowę o współpracy partnerskiej pomiędzy Miastem Suwałki i Miastem Tarnopol. W ramach pomocy humanitarnej, delegacja przekazała artykuły spożywcze i chemiczne zebrane przez pracowników Urzędu Miejskiego w Suwałkach i jednostek miejskich.

We wrześniu 2022 roku zakończyła się realizacja projektu pn.: „Spotkajmy się: Ukraińcy w Suwałkach, Polacy w Tarnopolu", realizowanego przez Bibliotekę Publiczną im. M. Konopnickiej w Suwałkach.

- 8-11 sierpnia 2025 r. 2-os. delegacja z Tarnopola wzięła udział w programie Dni Suwałk;
- 31 października 2025 r. odbyła się w formie online konferencja otwierająca projekt pn. "Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej w dwóch miastach - Suwałki i Tarnopol", w ramach Programu INTERREG NEXT Polska-Ukraina 2021-2027.
  Okres realizacji projektu: 01.04.2025 - 30.09.2026 r
  Partnerzy projektu: PWiK w Suwałkach Spółka z o.o. (Polska - Partner Wiodący) i Przedsiębiorstwo Komunalne "Ternopilvodokanal" (Ukraina - Partner projektu)
  Głównym celem projektu jest poprawa jakości środowiska naturalnego w miastach Suwałki i Tarnopol oraz na obszarze Programu transgranicznego. Realizacja projektu obejmuje modernizację i renowację infrastruktury kanalizacyjnej o długości ok. 0,75 km w Suwałkach i 1,5 km w Tarnopolu. Planowane są także warsztaty z zakresu zrównoważonej gospodarki ściekowej. Podczas zajęć zostaną przeanalizowane, przedyskutowane i porównane technologie gospodarki ściekowej stosowane w Suwałkach i Tarnopolu. Działania miękkie obejmują organizację konferencji otwierającej i podsumowującej projekt.
  Całkowita wartość projektu: 1 130 554,84 EUR, w tym kwota dofinansowania z UE: 939 102,63 EUR
  Wartość projektu PWiK w Suwałkach: 597 080,93 EUR
  w tym kwota dofinansowania z UE (PWiK w Suwałkach): 458 976,11 EUR
- 30 października 2025 r. Biblioteka Publiczna im. M. Konopnickiej w Suwałkach złożyła projekt pn. „Podróż przez legendy" do Funduszu Małych Projektów Interreg NEXT Poland – Ukraina 2021-2027. Projekt opracowany we współpracy z Urzędem Miejskim w Suwałkach i Urzędem Miejskim w Tarnopolu.

Waren/ Müritz (Niemcy) – od 1999 roku

Współpraca dotyczy działań w dziedzinie edukacji, sportu, kultury i turystyki. Kilkukrotnie organizowano wystawy malarskie i fotograficzne. Zespoły z Waren/(Müritz) brały udział w konkursie kulinarnym „Sąsiedzi przy stole" w Suwałkach. Od 2009 r. realizowano współpracę edukacyjną i wymianę młodzieży Zespołu Szkół nr 3 w Suwałkach i Friedrich-Dethloff-Schule, współfinansowaną z Programu Polsko-Niemieckiej Wymiany Młodzieży.

- 19 - 22 czerwca 2025 r. 3-os. oficjalna delegacja z Suwałk uczestniczyła w Dniach Muzyki w Waren/Müritz/ Warener Musiktage. Suwalskie środowisko muzyczne reprezentował akordeonista z Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Suwałkach, który zaprezentował swoje umiejętności;
- 28 czerwca 2025 r. suwalscy sportowcy (8 biegaczy), wzięli udział biegach sztafetowych dookoła jeziora Müritz organizowanych w Waren/ Müritz i zajęli trzecie miejsce;
- 8-11 sierpnia 2025 r. 3-os. delegacja oficjalna z Waren/Müritz wzięła udział w obchodach Dni Suwałk;
- W 2025 roku Szkoła Podstawowa nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi im. gen. bryg. pil. Witolda Urbanowicza, klasy VII i VIII – 28 uczniów ze strony SP11 – ze strony Waren ok. 35 uczniów prowadziły kontakty. Celem współpracy było utrwalanie zawartych znajomości. Doskonalenie znajomości języka niemieckiego. Nawiązywanie nowych przyjaźni. Poznawanie kultury, historii i tradycji kraju partnerskiego.

Võru (Estonia) – od 1999 roku

Współpraca Suwałk i Võru dotyczy głównie sportu i kultury. W 2018 r. chór dziecięcy ze szkoły muzycznej oraz chór żeński z Võru wystąpiły z koncertami w Suwałkach. Realizowano wizyty studyjne z zakresu edukacji, opieki społecznej, gospodarki komunalnej. W 2019 r. odbyła się wymiana fotografików i prezentacja Võru na wystawie fotograficznej w Suwałkach. Prowadzono wymianę kulturalną. Delegacje samorządowe obu miast uczestniczą w Dniach Suwałk i w Dniach Võru.

- 7-11 sierpnia 2025 r. 3 os. delegacja z Võru wzięła udział w programie Dni Suwałk.
- We wrześniu 2025 r. Miasto Võru złożyło, (jako lider), we współpracy z Miastem Suwałki projekt pn. „NextGen Culture: Solidarity Without Borders" do programu CERV-2025-CITIZENS-TOWN-TT.

Miasta współpracujące (na podstawie listów intencyjnych o współpracy)

Poti (Gruzja) – od 2017 roku

List intencyjny podpisano w lipcu 2017 r. pomiędzy zaprzyjaźnionymi miastami Suwałki i Poti r. Postanowiły one sprzyjać nawiązywaniu i rozszerzeniu współpracy międzynarodowej: gospodarczo-przemysłowej, sportowej, kulturalnej, edukacyjnej oraz relacji obu samorządów w celu wspierania stabilnego rozwoju Suwałk i Poti z uwzględnieniem interesów obu partnerów.

W 2025 roku nie realizowano wymiany delegacji.

7.5 Współpraca miasta Suwałki z Organizacjami pozarządowymi

W 2025 roku kontynuowano współpracę miasta Suwałki z Organizacjami pozarządowymi. Dobra współpraca samorządu z Organizacjami to jeden z fundamentów społeczeństwa obywatelskiego, mający wpływ także na aktywność mieszkańców i odpowiedzialność za lokalną wspólnotę. Współpraca miała zarówno charakter finansowy - w postaci dofinansowania przez miasto Suwałki zadań publicznych realizowanych przez Organizacje na rzecz mieszkańców Suwałk, jak i pozafinansowy, w ramach której między innymi użyczano lub wynajmowano na preferencyjnych warunkach lokale i obiekty miejskie na potrzeby działań prowadzonych przez Organizacje, konsultowano miejskie strategie, współpracowano przy organizacji miejskich wydarzeń.

Współpraca finansowa

Zasady współpracy finansowej miasta Suwałki z Organizacjami reguluje roczny Program współpracy miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz dodatkowo uchwała Rady Miejskiej w Suwałkach w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu w Mieście Suwałki. Program współpracy jest każdorazowo konsultowany z Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego i z Organizacjami. Określa on między innymi zadania priorytetowe współpracy i minimalną sumę, jaka będzie przyznana na wsparcie realizacji tych zadań. W wyniku tej współpracy w 2025 roku miasto przekazało Organizacjom dotacje w łącznej kwocie **4.059.608,40 zł** (plan 4.032.559 zł).

W 2025 r. podpisano pięć umów czteroletnich na prowadzenie pięciu świetlic środowiskowych. Kontynuowano dwuletnią umowę na prowadzenie Centrum Informacji Turystycznej. Kontynuowano dwuletnie umowy na prowadzenie pięciu klubów seniora.

W ramach otwartego konkursu ofert w zakresie działalności na rzecz integracji cudzoziemców dofinansowano Centrum Informacji i Pomocy dla Cudzoziemców w udostępnionym lokalu przy ul. T. Kościuszki 71, które było prowadzone przez Stowarzyszenie Związek Ukraińców w Suwałkach. Od 2022 roku jest to najważniejszy stały punkt pomocowy, zwłaszcza dla uchodźców z Ukrainy, którzy przyjechali do Suwałk po agresji rosyjskiej na ten kraj.

Tabela 7.5.1 Dotacje na realizację zadań publicznych w latach 2021-2025

Priorytetowe zadania publiczne	2021	2022	2023	2024	2025
rozwój sportu oraz wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej	1 185 940,86 (plan 1 100 000)	1 076 213,75 (plan 1 100 000)	1 082 688,01	1 156 525,60	1 314 799,40
przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym (w tym dofinansowanie świetlic środowiskowych oraz Ośrodka Profilaktyki i Wsparcia dla Osób Nietrzeźwych, Uzależnionych i Bezdomnych)	546 500 (w tym 401 000 dofinansowanie świetlic) 970 000 (plan 1 570 000)	679 242,95 (w tym 486 000 dofinansowanie świetlic) 671 481,46 umowa rozwiązana 31.08.2022 (plan 1.706.000)	745 785 (w tym 528 000 dofinansowanie świetlic)	782 170 (w tym 572 000 dofinansowanie świetlic)	1 428 670 (w tym 873 300 dofinansowanie świetlic)
działania na rzecz osób w wieku emerytalnym, w tym działalność klubów seniora	166 770,45 (w tym kluby seniora 159 997,06) (plan 177 500)	256 645,21 (w tym kluby seniora 187 845,21, Złota Rączka dla seniora 60 000) (plan 240 000)	247 321,12 (w tym kluby seniora 187 921,12, Złota Rączka dla seniora 59 400)	257 999,11 (w tym kluby seniora 187 999,11, Złota Rączka dla seniora 60 000)	278 000 (w tym kluby seniora 188 000, Złota Rączka dla seniora 80 000)

turystyka, krajoznawstwo oraz wypoczynek dzieci i młodzieży, w tym Centrum Informacji Turystycznej	159 491,50 (w tym Centrum Informacji Turystycznej 100 000) (plan 159 000)	242 238 (w tym Centrum Informacji Turystycznej 130 000) (plan 230 000)	200 000 (w tym Centrum Informacji Turystycznej 150 000)	200 000	303 261,15 (w tym Centrum Informacji Turystycznej 250 000)
ratownictwo i ochrona ludności	-	-	-	30 000	32 000
ochrona i promocja zdrowia oraz działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	90 400,51 (plan 95 000)	138 894,05 (plan 170 000)	145 450	179 467,62	175 279
kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	195 760,16 (plan 200 000)	225 650,69 (plan 220 000)	134 425,06	90 390	178 774,15
pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób	136 000 (plan 140 000)	73 048 (plan 100 000)	80 000	130 000	130 000
dofinansowanie wkładów własnych do projektów dofinansowanych z innych źródeł niż budżet Miasta Suwałk	38 219,98 (plan 45 000)	42 850 (plan 50 000)	66 096	74 529,63	54 890
w zakresie działalności na rzecz integracji cudzoziemców (Centrum Informacji i Pomocy dla Cudzoziemców)	-	50 000	60 000	60 000	65 000
rewitalizacja	30 055,43 (plan 100 000)	14 660 (plan 100 000)	29 580	5 500	24 770
ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	19 630,74 (plan 20 000)	25 500 (plan 30 000)	26 000	40 000	31 000
na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka	15 000 (plan 15 000)	17 000 (plan 17 000)	17 000	20 000	30 000
Razem	**3 626 672,50 (plan 3 716 500)**	**3 513 424,11 (plan 4 093 000)**	**2 834 345,19 (plan 3 106 000)**	**3 026 581,96 (plan 3 200 000)**	**4 046 443,70 (plan 4 032 559)**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

Współpraca pozafinansowa

W 2025 r. Biuro Współpracy z Organizacjami Urzędu Miejskiego w Suwałkach prowadziło Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych przy ul. T. Kościuszki 71. Codziennie w godzinach 7.30-15.30, a we wtorki do godziny 18, świadczyło usługi doradcze i udostępniało sale suwalskim organizacjom.

Bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach udostępniano też inne lokale oraz obiekty miejskie na siedziby i działania organizacji.

Udzielano patronatu honorowego Prezydenta Miasta Suwałk wydarzeniom społecznym, sportowym, turystycznym i kulturalnym, przygotowanym przez Organizacje. Udzielano też wsparcia rzeczowego w postaci nagród, pucharów, statuetek itp.

We współpracy z samorządem działały społeczne ciała opiniodawczo-konsultacyjne jak: Suwalska Rada Seniorów, Młodzieżowa Rada Miasta Suwałki, Suwalska Rada Działalności Pożytku Publicznego, Rada Sportu, Rada ds. Kultury, Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych i Rada Kobiet.

Na stronie internetowej miasta Suwałki prowadzono podstronę poświęconą Organizacjom pozarządowym. Publikowano tam informacje o działaniach podejmowanych przez Organizacje, konkursach dotacyjnych, szkoleniach oraz inne, mające znaczenie dla funkcjonowania i rozwoju Organizacji. Na podstronie funkcjonowała także baza suwalskich organizacji pozarządowych.

Po raz siódmy na bulwarach nad Czarną Hańczą, przy Starej Łaźni odbyła się Suwalska Majówka Społeczna z udziałem suwalskich organizacji i społeczników, przygotowana ich siłami, przy współpracy z Suwalskim Ośrodkiem Kultury.

Suwalska Majówka Społeczna; fot z archiwum Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

Realizacja Wieloletniego programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi na lata 2021-2025

Głównym celem wieloletniego programu na lata 2021-2025 jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zaspokajanie ich potrzeb. Osiągnięciu celu służy współpraca Miasta Suwałki i organizacji w realizacji zadań publicznych i wprowadzaniu nowych rozwiązań. Program zawiera wytyczne dla tej współpracy. Termin obowiązywania dokumentu i jego założenia są spójne ze Strategią Suwałki 2030, a zwłaszcza z jednym z trzech jego celów: „Silni mieszkańcy". Program był realizowany zgodnie z założeniami.

VIII. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi

8.1 Porozumienia międzygminne

Tabela 8.1.1 Porozumienia międzygminne zawarte przez Miasto Suwałki w 2025 r.

Lp.	Organ kontroli	Samorząd
1.	Udzielanie dzieciom, młodzieży, rodzicom i nauczycielom z terenu powiatu suwalskiego pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz uczniom – w wyborze kierunku kształcenia i zawodu	Powiat Suwalski
2.	✔ Realizacja rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego przez 6-letnie dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych ✔ Realizacja obowiązku szkolnego w szkołach podstawowych ✔ Organizacja zajęć świetlicowych w szkołach podstawowych	Gmina Raczki Gmina Szypliszki Gmina Suwałki
3.	Lekcje religii w punkcie katechetycznym przy Parafii Wschodniego Kościoła Staroobrzędowego w Suwałkach	Gmina Olecko Miasto Sejny Gmina Jeleniewo
4.	Lekcje religii Kościoła Zielonoświątkowego w punkcie katechetycznym w Suwałkach	Gmina Nowinka Gmina Suwałki Gmina Krasnopol
5.	Prowadzenie zadań publicznych prowadzonych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Suwałkach z zakresu udzielania dzieciom, młodzieży, rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, jak również uczniom – w wyborze kierunku kształcenia i zawodu	Powiat Suwalski
6.	Lekcje religii Kościoła Prawosławnego w punkcie katechetycznym w Suwałkach	Gmina Filipów
7.	Organizacja zajęć wczesnego wspomagania rozwoju dziecka w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1 Suwałkach	Gmina Raczki Gmina Krasnopol
8.	Wykonywanie zadań powiatowej biblioteki publicznej Powiatu Suwalskiego przez Bibliotekę Publiczną im. Marii Konopnickiej w Suwałkach	Powiat Suwalski
9.	Współfinansowanie kosztów Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach	Powiat Suwalski
10.	Wspólna realizacja zadań w zakresie lokalnego transportu zbiorowego (aneks)	Gmina Suwałki

Źródło: opracowanie własne Wydziału Oświaty i Wychowania oraz Wydziału Obsługi Prezydenta, Komunikacji Społecznej i Promocji Urzędu Miejskiego w Suwałkach.

8.2 Udział miasta w stowarzyszeniach krajowych i zagranicznych

Związek Miast Polskich

Miasto Suwałki jest członkiem Związku Miast Polskich od 8 marca 1995 r. (zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Suwałkach nr IX/77/95).

Związek Miast Polskich jest organizacją zrzeszającą samorządy miejskie, powołaną do opracowywania wspólnego stanowiska wobec rządu i promocji miast członkowskich w Polsce i za granicą. **Organizacja skupia 389 miast**. Szczegóły: https://www.miasta.pl

Misją ZMP jest wspieranie polskich miast w działaniach na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego oraz upowszechnianie dobrych praktyk nowoczesnego i innowacyjnego zarządzania samorządowymi wspólnotami mieszkańców. Współpraca z wieloma podmiotami publicznymi i prywatnymi po to, by stwarzać miastom jak najlepsze warunki dla świadczenia przez nie usług publicznych najwyższej jakości.

VIII. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi

Korzyści z przynależności do ZMP, to m.in.:

- udział samorządów w lobbingu legislacyjnym;
- wymiana doświadczeń samorządowych w ramach kongresów, seminariów tematycznych, warsztatów, spotkań organizowanych i współfinansowanych przez ZMP;
- promocja osiągnięć samorządowych poprzez konkursy, wystawy, budowanie baz danych, publikacje i projekty realizowane przez ZMP;
- wsparcie eksperckie poprzez udział w badaniach ankietowych i projektach badawczych prowadzonych przez ZMP oraz udostępnianie miastom członkowskim ekspertyz prawnych;
- współpraca zagraniczna w ramach organizacji, w których ZMP jest członkiem (Rada Gmin i Regionów Europy) lub ma swoich przedstawicieli (Kongres Władz Lokalnych i Regionalnych Europy, Komitet Regionów UE, Stała Konferencja Współpracy Władz Lokalnych w Basenie Morze Śródziemnego, Światowy Związek Miast i Władz Lokalnych);
- możliwość udziału w prestiżowych, krajowych i zagranicznych targach inwestycyjnych i gospodarczych na stoisku organizowanym przez ZMP oraz promocja w mediach samorządowych, publikacjach, na stronie internetowej ZMP.
- reprezentowanie przez ZMP interesów miast członkowskich w organizacjach europejskich zrzeszających samorządy w Komitecie Regionów UE, Radzie Gmin i Regionów Europy (CEMR), Kongresie Władz Lokalnych i Regionalnych Europy (CLRAE);
- udział w projektach realizowanych przez ZMP we współpracy ze stowarzyszeniami skupiającymi samorządy w Europie (konferencje, wizyty studyjne, platformy wymiany doświadczeń);

Członkowska składka roczna za 2025 r. wynosiła: 28 377,40 zł.

Stowarzyszenie Samorządów Polskich "EUROREGIONU NIEMEN"

Miasto Suwałki jest członkiem Stowarzyszenia Samorządów Polskich „Euroregionu Niemen" od 1997 r.

Celem Stowarzyszenia jest wszechstronna działalność na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego części polskiej Euroregionu Niemen, w tym wspieranie trwałego rozwoju, w zgodzie z prawami natury, poprawianie warunków życia mieszkańców, rozkwit wszelkich prawem dozwolonych form współpracy przygranicznej i transgranicznej z regionami sąsiednich krajów oraz promocja uczestnictwa Polski w strukturach Wspólnoty Europejskiej.

Do Stowarzyszenia należy 35 gmin z terenu województw: podlaskiego i warmińsko-mazurskiego. Szczegóły: https://niemen.org.pl/

Cele Stowarzyszenia realizowane są w szczególności z uwzględnieniem specyfiki położenia regionu w obszarze styku granic Polski, Litwy, Białorusi, Rosji oraz szans, jakie to położenie stwarza dla wszystkich czterech stron.

Stowarzyszenie realizuje cele statutowe poprzez:

- organizowanie i koordynowanie całokształtu współpracy transgranicznej podmiotów strony polskiej z podmiotami regionu innych krajów w ramach Euroregionu Niemen;
- zarządzanie środkami UE w ramach popierania współpracy przygranicznej;
- prowadzenie Punktu Informacji Europejskiej Euroregionu Niemen;
- prowadzenie Sekretariatu Strony Polskiej Rady Euroregionu Niemen;
- realizacja projektów własnych w ramach programów pomocowych;
- prowadzenie działalności szkoleniowej i edukacyjnej.

Członkowska składka roczna za 2025 r. wynosiła: 7 500 zł.

Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna w Białymstoku

Miasto Suwałki jest członkiem zwyczajnym Podlaskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej w Białymstoku od dnia 8 lutego 2017 r.

Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna (PROT) jest stowarzyszeniem, które zostało powołane w 2002 roku w celu kreowania pozytywnego wizerunku regionu na krajowych i zagranicznych rynkach turystycznych. Współpracuje z organami administracji rządowej i samorządowej oraz podmiotami gospodarczymi działającymi w zakresie turystyki. Prowadzi akcje promocyjne regionu poprzez udział w największych międzynarodowych imprezach targowych w kraju i zagranicą. Koordynuje działania w zakresie Systemu Informacji Turystycznej w regionie, prowadzi Regionalne Centrum Informacji Turystycznej w Białymstoku, wspiera Regionalne Centra Informacji Turystycznej (CIT), współpracuje na poziomie lokalnym,

VIII. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi

regionalnym i krajowym, wspólnie z Polską Organizacją Turystyczną certyfikuje punkty „IT". Prowadzi działalność edukacyjną, szkoleniową oraz wydawniczą. Szkoli informatorów turystycznych z zakresu obsługi ruchu turystycznego oraz branżę turystyczną i kwaterodawców z zakresu współpracy sieciowej oraz tworzenia i rozwoju produktów turystycznych. PROT współpracuje z mediami oraz organizuje study press dla dziennikarzy krajowych i zagranicznych, efektem których są liczne reportaże, materiały, zdjęcia oraz filmy promujące województwo podlaskie. Istotnym działaniem w procesie tworzenia i promocji produktów turystycznych jest koordynowanie konkursu „Najlepszy produkt turystyczny – CERTYFIKAT Polskiej Organizacji Turystycznej".

Współpraca PROT z Miastem Suwałki w 2025 r.

- W wydawnictwie „Kamperem przez Podlaskie", które zostało zaktualizowane w 2025 r., znajduje się rozdział poświęcony Suwalszczyźnie, w tym fragment przedstawiający Miasto Suwałki pod kątem atrakcji turystycznych (str. 4-5), a w wykazie kempingów i pól namiotowych umieszczony został Eurocamping nr 133. https://podlaskie.travel/page/uploads/2026/01/Kamperem-przez-Podlaskie_PL.pdf
- Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna zaprosiła Miasto Suwałki do współpracy przy realizacji felietonu w Programie Pytanie na Śniadanie w TVP2. Emisja miała miejsce 15.06.2025 o godzinie 8:16. W materiale zaprezentowano m.in. Suwalski Park Krajobrazowy, Jezioro Hańcza, Muzeum im. Marii Konopnickiej w Suwałkach, tradycyjne wypiekanie na ogniu sękacza oraz potrawy regionalne, spływy kajakowe na rz. Czarna Hańcza. https://www.youtube.com/watch?v=qn9aOuzBzbI
- W odpowiedzi na prośbę Zagranicznego Ośrodka Polskiej Organizacji Turystycznej w Brukseli o wskazanie dwóch kempingów z województwa podlaskiego, które miałyby znaleźć się w artykule w magazynie i na portalu Touring, Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna zaproponowała jako jeden z nich Eurocamping nr 133 w Suwałkach.
- Foldery „Czas na Podlaskie - Suwalszczyzna", „Kamperem przez Podlaskie" jak i materiały promocyjne Miasta Suwałki dystrybuowane były w Regionalnym Centrum Informacji Turystycznej w Białymstoku, a także na stoisku Podlaskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej i Województwa Podlaskiego podczas targów i imprez turystycznych. W 2025 r. PROT uczestniczył w następujących wydarzeniach: Międzynarodowe Targi Turystyki i Aktywnego Wypoczynku Adventur 2025 w Wilnie, targi Fiets en Wandelbeurs 2025 w Utrechcie, Międzynarodowe Targi Turystyczne ITB Berlin, II Wojskowe Targi Służby i Pracy w Białymstoku, Europejski Kongres Odnowy i Rozwoju Wsi w Poznaniu, Festiwal Podróży i Czasu Wolnego „Piknik nad Odrą" w Szczecinie, ULTRA Duch Puszczy w Hajnówce, Polish Days in Brussels, Łódź Summer Festival, Polonika – Retro Rajd Rowerowy w Mielniku, Światowe Mistrzostwa w Pieczeniu Babki i Kiszki Ziemniaczanej w Supraślu, Targi Regionów i Produktów Turystycznych Tour Salon w Poznaniu, Międzynarodowe Targi Turystyczne TT Warsaw w Nadarzynie, „QTM – Qatar Travel Market" w Dosze.
- Wydarzenie Odlotowe Suwałki Air Show nagrodzone zostało Wyróżnieniem w Konkursie na Najlepszy Produkt Turystyczny Województwa Podlaskiego 2025.
- Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna zaprosiła Miasto Suwałki do współpracy przy organizacji wizyty influencerki Edity Kalesinkaite – litewskiej twórczyni treści podróżniczych, zafascynowanej polską kulturą, kuchnią regionalną oraz lokalnymi tradycjami. https://podlaskie.it/aktualnosci/wizyta-studyjna-influencerki-edita-kalesinkaite-z-litwy/
- W 2025 r. w ramach przedsięwzięcia „Poznajemy Podlaskie" dofinansowanie na organizację wycieczek turystyczno-krajoznawczych zostało przyznane następującym placówkom z Suwałk:
  - Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami Integracyjnymi im. Olimpijczyków Polskich w Suwałkach;
  - Szkoła Podstawowa nr 11 z Oddziałami Integracyjnymi im. gen. bryg. pil. Witolda Urbanowicza w Suwałkach;
  - Szkoła Podstawowa nr 4 im. ks. K. A. Hamerszmita w Suwałkach;
  - Szkoła Podstawowa nr 7 im. św. Jana Pawła II w Suwałkach;
  - Niepubliczna Szkoła Podstawowa "Zielony Zakątek" w Suwałkach;
  - Szkoła Podstawowa nr 6 im. Aleksandry Kujałowicz w Suwałkach;
  - Szkoła Podstawowa nr 5 im. Alfreda Wierusz-Kowalskiego w Suwałkach.

VIII. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi

- Organizacja lokalnych warsztatów w dniu 14.05.2025 r. w WOSiR Szelment oraz w seminarium w dniu 5.12.2025 r. w Hotelu Szyszko w Suwałkach w ramach projektu „Kapsuła turystyczna – stworzenie oraz promocja transgranicznej polsko-litewskiej trasy turystycznej E-11 przy zastosowaniu innowacyjnych rozwiązań".

Suwalszczyzna i Miasto Suwałki znalazły się w licznych programach wycieczek szkół z innych regionów województwa podlaskiego, których wnioski o dofinansowanie rozpatrzono pozytywnie.

Członkowska składka roczna Miasta Suwałki za 2025 r. wynosiła: 20 000 zł.

Innovation Circle Network

Miasto Suwałki przystąpiło do Innovation Circle Network zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Suwałkach nr XVI/134/07 z dnia 31 października 2007 r.

Innovation Circle Network (ICN) jest międzynarodowym stowarzyszeniem działającym na rzecz rozwoju i współpracy małych i średnich miejscowości w północnej Europie. Przyczynia się do podnoszenia świadomości nt. różnorodności kulturowej, politycznej i tradycji. W ramach projektów i działań skupia polityków, specjalistów, ludzi biznesu, wolontariuszy oraz młodzież z różnych krajów.

29 października 2025 r. uchwałą nr XVIII/205/2025 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia w sprawie wystąpienia Miasta Suwałki z międzynarodowej sieci współpracy Innovation Circle Network (IC Network), podjęto decyzję o wystąpieniu Miasta Suwałki z tej organizacji z dniem 31 grudnia 2025 roku. Przyczyną tej decyzji był brak w ostatnich latach projektów z obszarów istotnych dla Miasta Suwałk.

Korzyści wynikające z członkostwa w IC Network:

- promocja obszarów wiejskich i peryferyjnych Europy Północnej;
- realizacja wspólnych projektów finansowanych z funduszy europejskich;
- dostęp do nowatorskich pomysłów, doświadczeń, opinii eksperckich;
- udział w konferencjach, letnich obozach, seminariach i targach organizowanych przez IC Network;
- możliwość bezpłatnego zamieszczania ofert pracy w języku angielskim na stronie internetowej IC Network;
- wzajemny marketing miejsc lub organizacji (co-branding).

Miasto Suwałki uczestniczyło w projektach realizowanych przez partnerów Innovation Circle Network. Najważniejsze z nich to:

- „Innovation Circle", Interreg III B BSR 2004-2006;
- „Trans-In-Form", Baltic Sea Region Program 2007-2013;
- Projekty wymiany młodzieży w ramach programu "Młodzież w działaniu" 2007-2013;
- "Rock in democracy", w ramach programu "Europa dla Obywateli", (2013-2014) we współpracy z Miastem Robertsfors ze Szwecji (liderem) i Miastem Türii z Estonii;
- "Young Eyes", w ramach program Erasmus + 2014-2020, (Okres realizacji: 2014-2016),
- „Healthy Boost", Interreg BSR Program 2014-2020 we współpracy z samorządem Jelgava z Łotwy, lider projektu: Miasto Turku, Finlandia (okres realizacji: 2019-2021);

W ramach projektów Miasto Suwałki sfinansowało, m.in.:

- program funkcjonalno-użytkowy zagospodarowania Placu Marii Konopnickiej w Suwałkach;
- „Scenariusz rozwoju i poprawy sieci drogowej w Suwałkach";
- logo promocyjne „Pogodne Suwałki" wraz z Systemem Identyfikacji Wizualnej;
- publikację: „Suwałki wczoraj i dziś. TransFormacja Miasta";
- kampanię informacyjno-promocyjną Miasta Suwałki w TVP1, TVP2 i TVP Info;
- 500 zestawów materiałów informacyjno-promocyjnych miasta promujących logo „Pogodne Suwałki" w ramach „Trans-In-Form";
- udział w międzynarodowym badaniu porównawczym pn.: „Barometr Atrakcyjności", realizowanym przez Instytut Badawczy Telemark;
- zakup 300 szt. zestawów promocyjnych dla jednostek oświatowych (13 – przedszkoli i szkół podstawowych z oddziałami zerowymi) w ramach „Healthy Boost";
- zakup urządzeń VR, 2 magicznych podłóg i 1 magicznej ściany, przeznaczonych na zajęcia edukacyjne dla dzieci w wieku przedszkolnym;

Członkowska składka roczna Miasta Suwałki za 2025 r. wynosiła: 2 888,69 zł.

8.3 Miasto w rankingach, konkursach

Rankingi, konkursy i uzyskane tytuły

- 1. miejsce w Polsce w Rankingu Bezpieczeństwa Drogowego:
  Info. o konkursie: https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/suwalki-na-1-miejscu-w-polsce-w-rankingu-bezpieczenstwa-drogowego,2591548
- Tytuł „Złota Gmina na 5!" w raporcie "Gmina na 5! 2024/2025 - Dobre praktyki w obsłudze przedsiębiorców", przygotowanym przez Szkołę Główną Handlową w Warszawie - W edycji 2024/2025 rankingu przebadanych zostało 707 jednostek terytorialnych, z czego nagrodzonych tytułem „Gminy na 5!" zostało jedynie 454, a tytuł „Złotej Gminy na 5!" otrzymało tylko 15 jednostek.
  Info. o konkursie: https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/suwalki-zlota-gmina-na-5,2590832
- W rankingu „Dotacje z Unii Europejskiej 2004–2024" pisma Wspólnota Suwałki zajęły 6. miejsce w Kategorii MIASTA GRODZKIE.
  Info. o konkursie: https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/suwalki-na-6-miejscu-w-polsce,2591413
- 3. miejsce w Polsce Suwałki zajęły wśród miast na prawach powiatu, w ramach raportu „Gdzie żyje się najlepiej? firmy Algolytics
  Info. o konkursie: https://algolytics.com/pl/raport-gdzie-zyje-sie-najlepiej-ocena-jak osci-zycia-w-gminach-i-przewodnik-po-location-intelligence/#pobierz_raport
  Info. o konkursie: https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/suwalki-w-top3-rankingu-jakosci-zycia-w-miastach-na-prawach-powiatu,2591546
- 8. Miejsce w rankingu Gazety Prawnej, „Perły samorządu", plus wyróżnienie specjalne za wsparcie młodych mieszkańców Suwałk;
  Info. o konkursie: https://www.gazetaprawna.pl/konferencje/perlysamorzadu2025/rankingPerly.html
  Info. o konkursie: https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/suwalki-wsrod-perel-samorzadu-2025-wyroznienie-za-wsparcie-mlodych,2590967
- Suwałki znalazły się w gronie 25% najlepiej ocenianych samorządów w Polsce pod względem jakości codziennej demokracji lokalnej;
  Info. o konkursie: https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/suwalki-liderem-przejrzystosci-i-dialogu,2593464
- W Rankingu – depopulacja 2009–2024 (obrazującym skalę zmian demograficznych) magazynu samorządowego „Wspólnota", w kategorii miast na prawach powiatu Suwałki uplasowały się na 47. miejscu (zmiana liczby ludności - 1,95%). Daje to drugi rezultat w tej kategorii. Co ważne w poprzednim rankingu za lata 2004-2020 Suwałki miały dokładnie to samo miejsce.
  https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/ranking-depopulacja-2009-2024-dobry-wynik-miasta,2593387

IX. Wyniki badań, analiz i konsultacji

9.1 Wyniki badań analiz i konsultacji

Konsultacje społeczne prowadzone na podstawie Uchwały nr LIV/704/2023 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 22 lutego 2023 r. w sprawie określania zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Miasta Suwałk.

Konsultacje społeczne dotyczące sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Suwałk

W okresie od stycznia do grudnia 2025 r. konsultacjom społecznym poddanych było 11 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Link do ogłoszenia o rozpoczęciu Konsultacji: https://bip.um.suwalki.pl/Menu_tematyczne/Zagospodarowanie_przestrzenne/rok-2025-ogloszenia-o-konsultacjach-spolecznych-dotyczacych-projektow-miejscowych-planow-zagospodarowania-przestrzennego

Konsultacje społeczne dot. Suwalskiego Bonu Sportowego

Konsultacje społeczne przeprowadzone były w terminie od 11 do 25 kwietnia 2025 r. Program przeszedł konsultacje społeczne z mieszkańcami Miasta oraz Suwalską Radą Działalności Pożytku Publicznego. Łącznie zgłoszono 17 uwag, z których 16 zostało uwzględnione w całości lub częściowo w projekcie uchwały.

Info. o Programie:
https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/suwalski-bon-sportowy,2590813

Konsultacje dot. witaczy

Od 6 do 19 października zbierane były opinie mieszkańców na temat lokalizacji i koncepcji graficznych nowych witaczy ustawionych na głównych ulicach wyjazdowych z Suwałk. W ankiecie internetowej wzięło udział 478 osób. Odpowiedzi udzielane były w skali od 1 do 5 (gdzie 1 to ocena najniższa, a 5 to ocena najwyższa).

Podsumowanie głosowania:
https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/podsumowanie-ankiety-ws-witaczy,2591491

Konsultacje dot. gwiazdy muzycznej występującej podczas Dni Suwałk

2100 osób wzięło udział w głosowaniu na gwiazdę koncertu z okazji DNI SUWAŁK 2026. Głosowanie trwało 2 tygodnie (6-19 października).

Najwięcej głosów otrzymali Agnieszka Chylińska (398), Myslovitz (304) i Tribbs (256)

Podsumowanie głosowania:
https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/wybralismy-kto-zagra-podczas-dni-suwalk-2026,2591485

Suwałki w roli głównej – potencjał oferty kulturalnej w mieście. Raport z badania twórców i odbiorców kultury w Suwałkach

Badania pozwoliły określić stan i potencjał sektora kultury oraz potrzeby i oczekiwania odbiorców i twórców kultury w mieście. Przeprowadziła je firma IPSOS w formie wywiadów bezpośrednich na próbie 381 mieszkańców Suwałk – odbiorców kultury oraz ankiet online wśród 36 twórców kultury. Twórcy kultury wzięli też udział w ośmiu pogłębionych wywiadach indywidualnych i dwóch grupowych.

Wybrane wnioski:

- mieszkańcy i twórcy kultury dobrze oceniają ofertę kulturalną w Suwałkach, sygnalizując jednocześnie, że należy ją poprawić w zakresie przedstawień teatralnych,
- mieszkańcy i twórcy uważają, że dziedzictwo kulturowe Suwałk jest cenne i powinno być szerzej promowane,
- mieszkańcy i twórcy zauważają, że w kulturze należy skupić się na młodych ludziach,
- zdecydowana większość twórców dostrzega problem wypalenia zawodowego wśród twórców i pracowników sektora kultury,
- twórcy widzą potrzebę stworzenia w mieście „trzeciego miejsca" – inkubatora oddolnych inicjatyw.

Link do Raportu:
https://um.suwalki.pl/storage/uzytkownicy/ksznel@um.suwalki.pl/2026/20260114Kultura/Badanie%20tw%C3%B3rc%C3%B3w%20i%20odbiorc%C3%B3w%20kultury%20w%20Suwa%C5%82kach_raport_23.10.25.pdf

Konsultacje społeczne z mieszkańcami Miasta Suwałki dotyczące Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego

Suwalski Budżet Obywatelski za 2025 rok

W ramach Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego jako części budżetu miasta na 2025 rok przyjęto do realizacji projekty zgodnie z zapisami uchwały Nr LXVII/883/2024 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 28 lutego 2024 r. w sprawie konsultacji społecznych z mieszkańcami Miasta Suwałki dotyczących Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego. W budżecie miasta na 2025 rok przeznaczono na realizację projektów w ramach Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego kwotę 3,0 mln złotych. Przeprowadzone konsultacje społeczne (głosowanie) w dniach od 21 czerwca do 10 lipca 2024 r., zdecydowały o kolejności przyjęcia zakwalifikowanych projektów do realizacji. Mieszkańcy zgłosili 35 projektów, z czego do głosowania zakwalifikowano 29. Oddano na nie 6725 głosów.

IX. Wyniki badań, analiz i konsultacji

W ramach Suwalskiego Budżetu Obywatelskiego na 2025 rok zrealizowano projekty:

- Strefa sportu i zabawy i relaksu osiedla Hańcza – stworzenie parku, siłowni zewnętrznej, rozbudowa placów zabaw oraz budowa wielofunkcyjnego boiska m.in. do koszykówki - zakontraktowano na kwotę 1 772 527,92 zł
- Piknik rodzinny na osiedlu Hańcza – poniesione wydatki – 10 098,07 zł
- Plenerowe Kino na Bulwarach z imprezami towarzyszącymi - poniesione wydatki – 794 915,78 zł
- Poukładaj sobie raka! – poniesione wydatki – 101 800,00 zł.
- Plac zabaw nad Zalewem Arkadia – zaplanowane wydatki – 290 000,00 zł.

Ponadto Miasto Suwałki intensywnie kontynuowało inwestycje infrastrukturalne, oświatowe i mieszkaniowe koncentrując się na zrównoważonym rozwoju. Przygotowywano się do budowy Żłobka Miejskiego, co wynika z polityki wspierania młodych rodzin, rozpoczęto realizację projektu dotyczącego Mediateki, realizowano projekty związane z transportem miejskim. Konsultowano projekty z Suwalską Rady Działalności Pożytku Publicznego, kładąc nacisk na dostępność formy papierowej i elektronicznej. Miasto Suwałki prowadziło także aktywne postępowania przetargowe w trybie podstawowym w 2025 roku.

https://suwalki.budzet-obywatelski.org/poprzednie-edycje/12/wyniki

Dodatkowo, w 2025 r. przeprowadzono głosowanie dot. Budżetu Obywatelskiego w 2026 r. Na Suwalski Budżet Obywatelski w 2026 roku przeznaczono 3,8 miliona złotych. Maksymalna wartość jednego projektu nie mogła przekroczyć 50 % całości kwoty przeznaczonej na Suwalski Budżet Obywatelski w danym roku. Projekty można było zgłaszać od 22 kwietnia do 23 maja 2025 r. Głosowanie trwało 1-22 września 2025 r. 23 projekty były poddane do głosowania. Głosowało 8027 osób, którzy oddali 19 254 głosów.

- Suwalska La Playa - miejska strefa plażowania, rekreacji, sportu, rodzinnej aktywności oraz integracji społecznej – 3022 głosy, koszt projektu 1 900 000zł;
- "Wodne Miasteczko" - rodzinny park atrakcji wodnych – 1735 głosów, koszt projektu 1 500 000 zł

Link do info. o Budżecie:
https://um.suwalki.pl/mieszkaniec/aktualnosci,4002/suwalski-budzet-obywatelski-2026-wyniki,2591479

W 2025 roku Park Naukowo-Technologiczny Polska-Wschód w Suwałkach Sp. z o.o. zrealizował i opracował analizy:

- **Raport z badania – półmetek realizacji Strategii rozwoju Suwałk 2021–2030** Badanie przeprowadzono w formie ankiet skierowanych do mieszkańców oraz przedsiębiorców funkcjonujących na terenie miasta. Jego celem była ocena postępów realizacji Strategii rozwoju Suwałk 2021–2030 oraz identyfikacja aktualnych potrzeb i oczekiwań interesariuszy. Analiza objęła m.in. obszary infrastruktury, rynku pracy, jakości usług publicznych oraz ogólnych warunków życia i prowadzenia działalności gospodarczej.

Główne wnioski:

- pozytywna ocena kierunków rozwoju miasta, szczególnie w obszarze infrastruktury i jakości przestrzeni miejskiej,
- wskazanie potrzeby dalszego wzmacniania rynku pracy oraz wsparcia przedsiębiorczości lokalnej,
- rosnące oczekiwania mieszkańców w zakresie usług publicznych, w tym transportu i oferty czasu wolnego,
- zróżnicowane oceny tempa realizacji celów strategicznych – wskazujące na potrzebę lepszej komunikacji działań miasta.

Link do Raportu: https://www.park.suwalki.pl/?p=2294

- **Ranking – jakość życia w Suwałkach na tle miast północno-wschodniej Polski**. Analiza porównawcza oparta na zestawie wskaźników społecznych, gospodarczych i środowiskowych, obejmujących m.in. rynek pracy, dochody mieszkańców, dostępność usług publicznych, bezpieczeństwo, warunki środowiskowe oraz koszty życia. Ranking umożliwia ocenę pozycji Suwałk na tle innych miast regionu oraz identyfikację obszarów wymagających dalszych działań rozwojowych.

Główne wnioski:

- Suwałki utrzymują konkurencyjną pozycję w regionie pod względem jakości życia,
- pozytywne wyniki w obszarach takich jak bezpieczeństwo, środowisko naturalne oraz relatywnie niskie koszty życia,
- obszary wymagające dalszego rozwoju obejmują m.in. rynek pracy i dostępność niektórych usług,
- analiza stanowi narzędzie wspierające monitorowanie pozycji miasta w ujęciu regionalnym.

Link do Raportu: https://www.park.suwalki.pl/?p=2288

IX. Wyniki badań, analiz i konsultacji

Przeprowadzone przez PNTPW w Suwałkach Sp. z o.o. analizy i badania stanowią istotne wsparcie dla procesu monitorowania realizacji strategii rozwoju miasta. Wyniki badań wskazują na ogólnie pozytywną ocenę kierunków rozwoju Suwałk, przy jednoczesnym zidentyfikowaniu obszarów wymagających dalszych działań i doskonalenia.

Badania i analizy

Badanie www za 2025 r. (Google Analytics)

- Sesje: 407 196
- Najważniejsze wydarzenia: 1 625 660
- Całkowita liczba użytkowników: 229 904
- Mobile: Całkowita liczba użytkowników: 115 479 (50,23% całości)
- Deskop: Całkowita liczba użytkowników: 113 636 (49,43% całości)
- Reszta (tablety, TV etc.) Całkowita liczba użytkowników: 930 (0,4%)

Analiza działań promocyjnych

Przeprowadzony został audyt działań promocyjnych w formie analizy obecności w mediach w okresie 1.01.2025 – 31.12.2025 r. Poniżej najważniejsze informacje z raportu.

Wykres 9.1.1 Podsumowanie liczby publikacji w 2025 r.

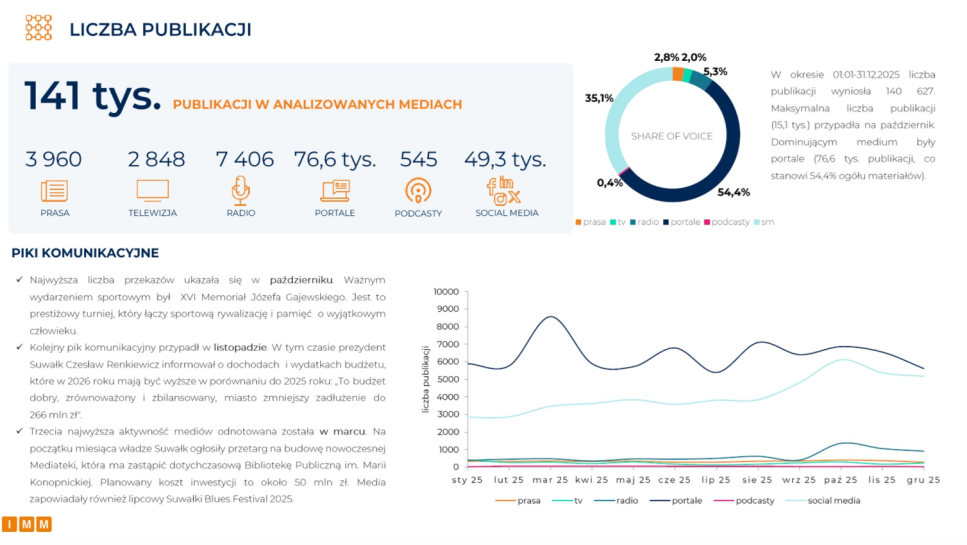

Źródło: Raport „Analiza obecności w mediach Pogodne Suwałki" Instytut Monitorowania Mediów S.A

Wykres 9.1.2 Liczba publikacji: analizy przekrojowe

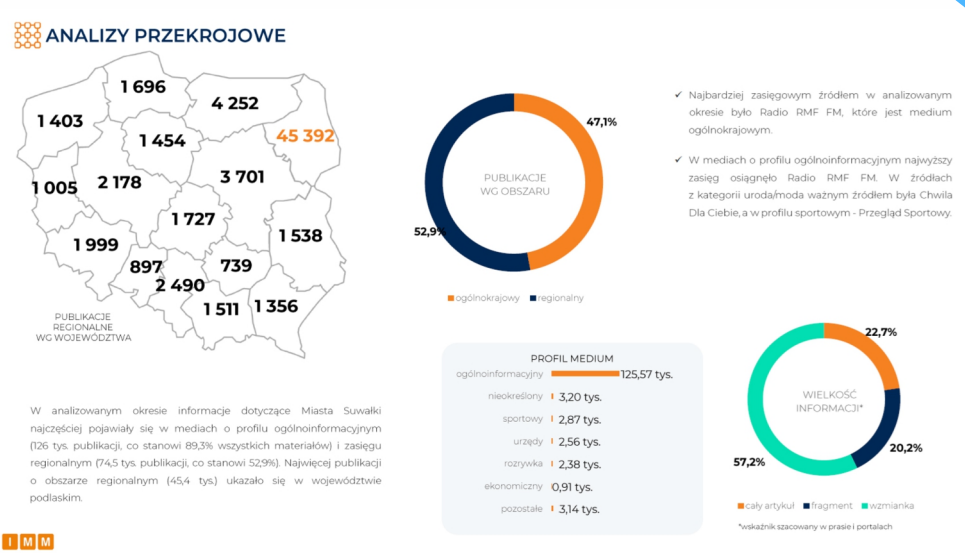

- Najbardziej zasięgowym źródłem w analizowanym okresie było Radio RMF FM, które jest medium ogólnokrajowym.
- W mediach o profilu ogólnoinformacyjnym najwyższy zasięg osiągnęło Radio RMF FM. W źródłach z kategorii uroda/moda ważnym źródłem była Chwila Dla Ciebie, a w profilu sportowym - Przegląd Sportowy.

W analizowanym okresie informacje dotyczące Miasta Suwałki najczęściej pojawiały się w mediach o profilu ogólnoinformacyjnym (126 tys. publikacji, co stanowi 89,3% wszystkich materiałów) i zasięgu regionalnym (74,5 tys. publikacji, co stanowi 52,9%). Najwięcej publikacji o obszarze regionalnym (45,4 tys.) ukazało się w województwie podlaskim.

Źródło: Raport „Analiza obecności w mediach Pogodne Suwałki" Instytut Monitorowania Mediów S.A

Wykres 9.1.3 Podsumowanie zasięgu publikacji

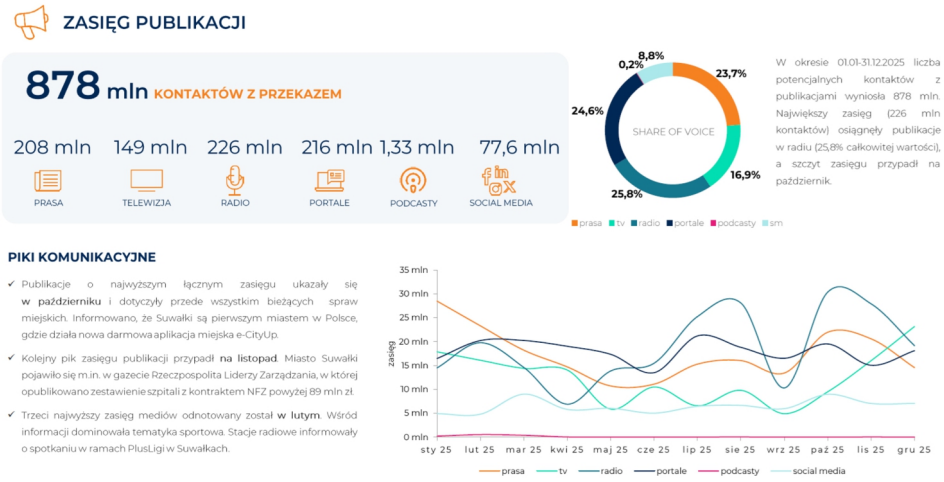

W okresie 01.01-31.12.2025 liczba potencjalnych kontaktów z publikacjami wyniosła 878 mln. Największy zasięg (226 mln kontaktów) osiągnęły publikacje w radiu (25,8% całkowitej wartości), a szczyt zasięgu przypadł na październik.

PIKI KOMUNIKACYJNE

- Publikacje o najwyższym łącznym zasięgu ukazały się **w październiku** i dotyczyły przede wszystkim bieżących spraw miejskich. Informowano, że Suwałki są pierwszym miastem w Polsce, gdzie działa nowa darmowa aplikacja miejska e-CityUp.
- Kolejny pik zasięgu publikacji przypadł **na listopad**. Miasto Suwałki pojawiło się m.in. w gazecie Rzeczpospolita Liderzy Zarządzania, w której opublikowano zestawienie szpitali z kontraktem NFZ powyżej 89 mln zł.
- Trzeci najwyższy zasięg mediów odnotowany został **w lutym**. Wśród informacji dominowała tematyka sportowa. Stacje radiowe informowały o spotkaniu w ramach PlusLigi w Suwałkach.

Źródło: Raport „Analiza obecności w mediach Pogodne Suwałki" Instytut Monitorowania Mediów S.A